UNIVERZITET U ZENICI
UNIVERSITY OF ZENICA
INSTITUT "Kemal Kapetanović" u ZENICI
INSTITUTE "Kemal Kapetanović" of ZENICA

STUDIJA UTICJA NA OKOLIŠ

POGONA ZA EKSPLOATACIJU I PRERADU KAMENA KREČNJAKA I DOLOMITA NA PK-KAMENOLOMU "Zukulja" KOD MOSTARA

Zenica, decembar 2023. godine

UNIVERZITET U ZENICI

UNIVERSITY OF ZENICA

INSTITUT "*Kemal Kapetanović*" u ZENICI

INSTITUTE "*Kemal Kapetanović*" of ZENICA

STUDIJA UTICJA NA OKOLIŠ

POGONA ZA EKSPLOATACIJU I PRERADU KAMENA KREČNJAKA I DOLOMITA NA PK-KAMENOLOMU "Zukulja" KOD MOSTARA

Naručilac:	**Društvo za vađenje šljunka i pijeska i trgovinu građevinskim materijalom "MAJDAN-KUTI" d.o.o. Mostar** Vrapčići bb, Mostar (Skraćeni naziv: **"Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar)**
Pogon:	**Pogon za eksploataciju i preradu mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu ''Zukulja'', Grad Mostar** (Kamenolom ''Zukulja'' kod naselja Kutilivač, područje Grada Mostara)
Izvršilac:	**UNIVERZITET U ZENICI, Institut "Kemal Kapetanović" u Zenici** **Ul. Travnička cesta 7, 72000 Zenica**
Šifra:	**E-03/23-EKO**
Datum.	**04.12.2023. godine**
Projektni tim:	Doc.dr. Mustafa Hadžalić,dipl.ing.maš. u rud Mr.sc. Halim Prcanović, dipl.inž.maš. Mr.sc. Mirnes Duraković, dipl.inž.maš. Mr.sc. Sanela Beganović, dipl. biolog Prof.dr. Šefket Goletić

Šef Centra za okoliš:	**Direktor:**
Mr. sc. Halim Prcanović	Doc.dr. Mustafa Hadžalić
POTPIS	POTPIS

Zenica, decembar 2023. godine

Sadržaj

UVOD 6
1. OPIS PREDLOŽENOG PROJEKTA 11
1.1. Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta i uvjeta upotrebe zemljišta u toku gradnje i rada pogona i postrojenja predviđenih proje 12
1.1.1. Osnovne karakteristike lokacije 12
1.1.2. Geološke karakteristike lokacije 17
1.1.3. Hidrogeološke karakteristike ležišta 19
1.1.4. Uvjeti upotrebe zemljišta 19
1.1.5. Opis eksploatacionog polja 20
1.1.6. Opis tehničih karakteristika kamenolomskog postrojenja 22
1.1.7. Rudarska mehanizacija 23
1.1.8. Opis logističkih i pomoćnih objekata 23
1.1.9. Snabdjevanje vodom 24
1.1.10. Snabdjevanje električnom energijom 24
1.1.11. Snabdjevanje komprimiranim zrakom 24
1.1.12. Odvodnja i tretman otpadnih voda 25
1.2. Opis osnovnih karakteristika proizvodnog procesa, priroda i količina materijala koji se koriste 25
1.2.1. Opis tehnološkog procesa eksploatacije tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka 25
1.2.2. Odlagalište jalovine 29
1.2.3. Opis tehnološkog procesa prerade kamena dolomita i krečnjaka 30
1.2.4. Sanacija zemljišta i rekultivacija okoliša 31
1.2.5. Priroda i količina materijala koji se koriste u tehnološkim procesima na PK "Zukulja" 31
1.3. Procjena, po tipu i količini, očekivanog otpada i emisija (zagađivanje vode, zraka i zemljišta, buka, vibracije, svjetlo, toplota, radijacija i sl.) koji su rezultat predviđenog proizvodnog procesa 33
1.3.1 Produkcija otpada 34
1.3.2. Emisije u zrak 34
1.3.3. Emisija buke 36
1.3.4. Emisije u vode 37
1.3.5. Emisije u zemljište 37
1.4. Plan upravljanja otpadom 37
1.4.1. Opće postavke upravljanja otpadom 37
1.4.2. Zakonodavni okvir upravljanja otpadom 39
1.4.3. Dokumentacija o otpadu koji proizvodi preduzeće (porijeklo, vrsta otpada u skladu sa listom otpada, sastav i količina otpada) 41

1.4.4. Mjere koje se trebaju poduzeti radi sprječavanja proizvodnje otpada posebno kada se radi o opasnom otpadu 43
1.4.5. Odvajanje otpada, posebno opasnog otpada od drugih vrsta otpada koje će se ponovo koristiti 44
1.4.6. Odlaganje otpada na deponiji 53
1.4.7. Metode tretmana i/ili odlaganja otpada 54
1.4.8. Zaključak 55
2. OPIS OKOLIŠA KOJI BI MOGAO BITI UGROŽEN PROJEKTOM 56
2.1. Podaci o stanovništvu 56
2.2. Podaci o staništima, vegetaciji, flori, fauni, vodi, zraku i zemljištu 57
2.2.1. Podaci o flori i fauni 57
2.2.1.1. Podaci o staništima 57
2.2.1.2. Podaci o flori 58
2.2.1.3. Podaci o fauni 59
2.2.2. Podaci o vodi 60
2.2.3. Podaci o zraku 60
2.2.4. Podaci o zemljištu 62
2.3. Klimatske karakteristike područja 62
2.4. Postojeća materijalna dobra, uključujući kulturno-historijsko i arheološko naslijeđe 64
2.5. Opis pejzaža 65
2.6. Podaci o buci 67
2.7. Specifični elementi utvrđeni prethodnom procjenom utjecaja na okoliš 67
3. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTJECAJA PROJEKTA NA OKOLIŠ, KOJI SU POSLJEDICA POSTOJANJA DATOG PROJEKTA, UPOTREBE PRIRODNIH RESURSA, EMISIJE ZAGAĐUJUĆIH MATERIJA I STVARANJA I UKLANJANJA OTPADA 68
3.1. Opis metoda koje je predlagač predvidio za procjenu utjecaja na okoliš 68
3.2. Procjena utjecaja na stanovništvo 70
3.2.1. Utjecaj buke na stanovništvo i ljude 71
3.2.2. Utjecaj prometa na lokalno stanovništvo 73
3.2.3. Utjecaj emisija čestica prašine na stanovništvo 74
3.2.4. Utjecaj miniranja na stanovništvo i materijalna dobra 75
3.2.5. Utjecaj na ljude slučajnim aktiviranjem mina unutar eksploatacionog polja 76
3.4. Utjecaj na floru, faunu, vodu, zrak, zemljište 77
3.4.1. Utjecaj na staništa, floru i faunu 77
3.5. Utjecaj na klimatske faktore 84
3.6. Utjecaj na materijalna dobra uključujući kulturno-historijsko i arheološko naslijeđe 84
3.7. Utjecaj na pejzaž 85
3.8. Međuodnos gore navedenih faktora 86
3.9. Specifični utjecaji projekta na okoliš utvrđeni prethodnom procjenom utjecaja 87
4. OPIS MJERA ZA UBLAŽAVANJE NEGATIVNIH EFEKATA NA OKOLIŠ 88

4.1. Mjere zaštite stanovništva i zdravlja ljudi 89
4.2. Mjere zaštite staništa, flore i faune 90
4.3. Mjere zaštite zemljišta i voda 92
4.4. Mjere zaštite zraka 94
4.5. Mjere zaštite klimatskih faktora 95
4.6. Mjere zaštite kulturno naslijeđe 95
4.7. Mjere zaštite pejzaža 96
4.8. Mjere zaštite od utjecaja buke 96
4.8. Mjere za upravljanje otpadom 97
4.9. Mjere zaštite od miniranja 100
4.10. Mjere zaštite u slučaju incidentnih događaja 100
4.11. Mjere zaštite prekograničnih utjecaja 101
4.12. Mjere zaštite okoliša nakon prestanka rada 101
5. MJERE U VEZI RADA U IZVANREDNIM UVJETIMA 101
6. NACRT OSNOVNIH ALTERNATIVA I OPIS RAZLOGA ZBOG KOJIH JE IZABRANA PREDLOŽENA ALTERNATIVA, UZIMAJUĆI U OBZIR UTJECAJE NA OKOLIŠ 103
7. SISTEM MONITORINGA UKLJUČUJUĆI METODOLOGIJU I UČESTALOST MJERENJA 104
8. NETEHNIČKI REZIME 107
8.3. Opis mogućih značajnih utjecaja projekta na okoliš, koji su posljedica postojanja datog projekta, upotrebe prirodnih resursa, emisije zagađujućih materija i stvaranja i uklanjanja otpada 110
8.4. Opis mjera za ublažavanje negativnih efekata 112
8.4.1. Mjere zaštite stanovništva i zdravlja ljudi 112
8.4.2. Mjere zaštite staništa, flore i faune 114
8.4.3. Mjere zaštite zemljišta i voda 116
8.4.4. Mjere zaštite zraka 118
8.4.5. Mjere zaštite klimatskih faktora 118
8.4.6. Mjere zaštite kulturno naslijeđe 119
8.4.7. Mjere zaštite pejzaža 119
8.4.8. Mjere zaštite od utjecaja buke 120
8.4.9. Mjere za upravljanje otpadom 120
8.4.10. Mjere zaštite od miniranja 123
8.4.11. Mjere zaštite u slučaju incidentnih događaja 123
8.4.12. Mjere zaštite prekograničnih utjecaja 124
8.4.13. Mjere zaštite okoliša nakon prestanka rada 124
8.5. Nacrt osnovnih alternativa 124
9. NAZNAKA POTEŠKOĆA PRI IZRADI STUDIJE O UTJECAJU NA OKOLIŠ 125
10. REZULTATI PRETHODNE PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ 125
11. PRIJEDLOG OCJENE PRIHVATLJIVOSTI ZAHVATA ZA OKOLIŠ 127
12. POPIS IZVORA PODATAKA 128
12. POPIS PRILOGA 131

UVOD

Eksploatacija mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na lokalitetu ''Zukulja'', područje naselja Kutilivač je predviđena Prostornim planom Općine (danas Grada) Mostara za period 1986 - 2000. godina, odnosno izmjenama i dopunama Prostornog plana. Predmetna lokacija (''Zukulja'') namijenjena za eksploataciju mineralnih sirovina se nalazi izvan urbanog područja definiranog Prostornim planom, a preostali dio se nalazi izvan površina specijalne namjene i to na površini šumskog zemljišta na kojoj je dominantno zastupljena šikara i krš. Iz tog razloga a na zahtjev privrednog društva ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar Zavod za urbanizam Grada Mostara je dao Stručno mišljenje broj:36-25-308/05 od 12.12.2005. godine da se može udovoljiti ''zahtjevu za formiranje površinskog kopa na lokalitetu ''Kuti'', čija kopija je data u prilogu. Na osnovu ovog Stručnog mišljenja i izvoda iz prostorno planske dokumentacije izdata je urbanistička saglasnost investitoru ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar za izvođenje geoloških istraživanja na lokalitetu ''Zukulja'', broj: UPI/03-23-2-226/07 od 28.12.2007. godine, Rješenje o izvođenju detaljnih geoloških istraživanja broj: 06-18-29/08 od 27.02.2008. godine i Rješenje o potvrđivanju geoloških rezervi i kvaliteti mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka u ležištu ''Zukulja'', broj: UP/I-07-04-20-124-12/11 od 11.01.2012. godine čija kopija je data u prilogu.

Slijedom odobravanja prava na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na lokaciji ''Zukulja'' Vlada Hercegavačko-neretvanske županije je donijela Odluku o dodjeli koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka i Ugovorom o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu "Zukulja", Grad Mostar broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine dala pravo na eksploataciju mineralnih sirovina na lokalitetu ‘’Zukulja’’, područje Grada Mostara privrednom društvu ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar. Prema Ugovoru o dodjeli koncesije, Koncesionar je dužan poduzimati i provoditi sve mjere zaštite okoliša predviđene Glavnim rudarskim projektom, važećom okolinskom dozvolom i zakonskom regulativom iz oblasti zaštite okoliša. Kopija ovog Ugovora o dodjeli koncesije data je u prilogu.

Nakon provedenih detaljnih geoloških istraživanja i utvrđivanja geoloških rezervi dolomita i krečnjaka u ležištu ''Zukulja'' privredno društvo ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar je na osnovu Studije o utjecaju na okoliš urađene angažovanjem ovlaštenog konsultanta Rudarski Institut Tuzla u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine FBiH'', broj: 33/03 i 38/09) i odredaba Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu (‘’Službene novine FBiH’’, broj: 19/04) pribavilo okolinsku dozvolu za eksploataciju mineralnih sirovina broj: UPI/05-2-23-11-94/13 FM od 11.04.2014. godine.

Nakon pribavljanja okolinske dozvole privredno društvo ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar je ishodovalo sljedeće saglasnosti i odobrenja za eksploataciju mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na lokaciji ''Zukulja'':

1. Rješenje o urbanističkoj saglasnosti za eksploataciju mineralne sirovine - kamena dolomita i krečnjaka na zemljištu označenom kao k.č. 99/1, K.O. Kutilivač II na eksploatacionom polju

površine 6,5 ha broj: UPI-09-02-25-23-14 od 24.12.2014. godine Ministarstva građenja i prostornog uređenja HNŽ/HNK, čija kopija je data u prilogu;

2. Prethodna vodna suglasnost za vršenje radova površinske eksploatacije kamena na lokalitetu ''Zukulja'' Agencije za vodno područje Jadranskog mora broj: UP/40-1/25-2-9/14 od 27.02.2014. godine;
3. Rješenje o promjeni namjene šumskog zemljišta u građevinsko površine 6,5 ha na lokalitetu ''Zukulja'', odnosno na dijelu parcele označene kao k.č. 99/1, K.O. Kutilivač u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj: UP-I 08-26/1-512/19 KK od 10.04.2019. godine, čija kopija je data u prilogu;
4. Rješenje o odobravanju površinske eksploatacije mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju ''Zukulja'' površine 6,5 ha, Grad Mostar Ministarstva privrede HNŽ/HNK broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine, čija kopija je data u prilogu.

Privredno društvo ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar je vršilo eksploataciju mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na kamenolomu ''Zukulja'' na osnovu odobrene koncesije i izdatih odobrenja i okolinske dozvole.

Rješenjem Ministarstva privrede/gospodarstva HNK/HNŽ broj: UP/I-07-02a)-20-89-5/18 od 29.10.2018. godine ukinuto je Rješenje o odobravanju površinske eksploatacije mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju ''Zukulja'' površine 6,5 ha, Grad Mostar Ministarstva privrede HNŽ/HNK broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine zbog toga što u utvrđenom roku nije ishodovano odobrenje za izvođenje radova po rudarskom projektu, čija kopija je data u prilogu.

Rješenjem Županijskog/Kantonalnog rudarskog inspektora broj: UP/I-07-06-14-1-120/21 od 30.08.2021. godine zabranjeno je poduzeću „Majdan-Kuti“ d.o.o. Mostar izvođenje rudarskih radova na eksploatacionom polju ''Zukulja'' do pribavljanja odobrenja za eksploataciju i odobrenja za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu, čija kopija je data u prilogu.

Početkom 2021. godine došlo je promjene vlasništva nad Društvom za vađenje šljunka i pijeska i trgovinu građevinskim materijalom "MAJDAN-KUTI" d.o.o. Mostar. Kopija Rješenja o izmjenama podataka u sudskom registru Općinskog suda Mostar zbog promjene vlasništva je data u prilogu.

Privredno društvo ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar je ishodovalo novu okolinsku dozvolu za eksploataciju i preradu mineralnih sirovina unutar eksploatacionog polja 14,65 ha na lokaciji ''Zukulja'' od Federalnog ministarstva okoliša i turizma UPI-05/2-02-19-5-124/20 FM od 20.01.2021. godine, na osnovu Zahtjeva za izdavanja okolišne dozvole urađenog od strane konsultanta Tehnozaštita d.o.o. Mostar u listopadu 2020 godine u skladu sa odredbama člana 18. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti okoliša (''Službene novine FBiH'', broj: 38/09), čija kopija je data u prilogu.

Prije ishodovanja okolinske dozvole privredno društvo ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar je ishodovalo Prethodnu vodnu saglasnost za vršenje radova površinske eksploatacije kamena dolomita i krečnjaka na ekspolatacionom polju ''Zukulja'', površine 6,5 ha broj: UP/40-1/21-2-95/20 od

22.12.2020. godine, izdata od strane Agencije za vodno područje Jadranskog mora Mostar, čija kopija je data u prilogu.

U postupku izdavanja rješenja o urbanističkoj saglasnosti za eksploataciju mineralnih sirovina kamena dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju ''Zukulja'' po zahtjevu investitora "Majdan-Kuti" doo Mostar, nakon ishodovanja okolinske dozvole i prethodne vodne saglasnosti, izdati su sljedeći akti:

1. Mišljenje i izvod iz plana (Prilog "Kamenolomi, pozajmišta i nanosi šljunka") Službe za urbanizam i planiranje Grada Mostara broj: 07/1-19-13923/21 od 17.11.2021. godine - da je eksploataciono polje "Zukulja" na dijelu k.č. 99/1, K.O. Kutilivač II u potpunosti usklađeno sa važećom prostorno-planskom dokumentacijom Grada Mostara, čija kopija je data u prilogu;
2. Saglasnost ''Vodovod'' d.o.o. Mostar broj: 3598-12/21-1 od 06.12.2021. godine u svrhu pribavljanja urbanističke saglasnosti, čija kopija je data u prilogu;
3. Odgovor Ministarstva unutrašnjih poslova HNK/HNŽ broj: 02-03/1-3-19-60-353/21 od 07.12.2021. godine, kojim se traži izrada mjera zaštite od požara u okviru posebnog elaborata u sastavu projektne dokumentacije za eksploataciju mineralnih sirovina na zemljištu označenom kao k.č. broj 99/1, K.O. Kutilivač II, čija kopija je data u prilogu;
4. Suglasnost Zavoda za zaštitu kulturno-povjesne baštine / istorijskog naslijeđa broj: 23-01-02-305/21 od 09.12.2021. godine, čija kopija je data u prilogu;
5. Očitovanje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede HNŽ/HNK broj: 11-05-21-2435-1/21 od 10.12.2021. godine, kojim upućuje investitora da podnese zahtjev Agenciji za vodno područje Jadranskog mora Mostar za izdavanje prethodne vodne saglasnosti, čija kopija je data u prilogu;
6. Suglasnost Elektroprijenos BiH, Operativno područje Mostar broj: 08-20711-3/21 od 13.12.2021. godine, čija kopija je data u prilogu;
7. Saglasnost JP Elektroprivreda BiH, Podružnica Elektrodistribucija Mostar broj: 03-3-26-15918/21 od 13.12.2021. godine kojom potvrđuje da predmetna lokacija nije u koliziji sa elektroenergetskim objektim te je izdala Rješenje i Prethodnu ekeltroenergetsku saglasnost, čije kopije su date u prilogu;
8. Odgovor Ministarstva privrede/gospodarstva HNK/HNŽ broj: 07-02a)-14-1-593-1/21 od 15.12.2021. godine u kojem navode da je društvo „Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar zaključilo ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju ''Zukulja'', broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine na dijelu k.č. broj 99/1, K.O. Kutilivač II, površine cca. 6,50 ha te da je podnijelo zahtjev za izdavanje dozvole za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju ''Zukulja'', ali nedostaje urbanistička saglasnost za predmetnu lokaciju, čija kopija je data u prilogu;
9. Saglasnost BH Telecom Sarajevo, Direkcija Mostar, broj: 13-160-418550-2/21 (2167) od 21.12.2021. godine, kojom potvrrđuje da ne postoje smetnje u izdavanje Rješenje o

urbanističkoj saglasnosti za eksploataciju mineralnih sirovina na prostoru ''Zukulja'' odnosno na zemljišti označenom kao k.č. 99/1, K.O. Kutilivač, površine 6,5 ha, čija kopija je data u prilogu;

10. Odgovor Uprave za civilnu zaštitu i vatrogastvo broj: 17-02-40-637-2/21 od 10.12.2021. godine, sa Stručnim mišljenjem da je predmetna lokacija proglašena površinom bez utvrđenog rizika od postojanja mina broj: DPA-04-36-13-2260/14 od 21.11.2014. godine i Informacijom broj: DPA-04-36-13-1391/21 od 09.11.2021. godine da je dio lokacije definisan kao površina bez utvrđenog rizika od postojanja mina, a dio površine je rizičan od postojanja mina i obrađen je kroz projekte za deminiranje za koji nije izdato stručno mišljenje, čije kopije su date u prilogu.

Grupa građana iz naselja Kuti, Grad Mostar je tužbom od 20.01.2022. godine pokrenula upravni spor protiv Federalnog ministarstva okoliša i turizma radi osporavanja okolinske dozvole broj: UPI-05/2-02-19-5-124/20FM od 20.01.2020. godine izdate za površinski kop ''Zukulja'', područje Grada Mostara zbog toga što ''činjenično stanje'' nije potpuno ili pravilno utvrđeno, te što je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak glede ''činjeničnog stanja“ i zbog toga što je ''tuženi povrijedio odredbe Zakona o upravnom postupku FBiH kao općeg propisa i Zakona o zaštiti okoliša FBiH’’. Na osnovu podnesene tužbe, Kantonalni sud u Sarajevu je donio Presudu broj 09 0 U 040538 22 U od 26.12.2022. godine kojom se tužba uvažava, osporeno Rješenje poništava i predmet vraća tuženom na ponovno rješavanje (kopija presude je data u prilogu). Prema tome, ovom Presudom je poništena obnovljena okolinska dozvola za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na kamenolomu ‘’Zukulja”.

Presuda o poništavanju obnovljene okolinske dozvole za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na kamenolomu ‘’Zukulja” i vraćanju predmeta na ponovno rješavanje se temelji na povredi odredbi članova 7., 8. i 48. ZUP-a i odredbi članova 3., 10., 30., 31. i 36. Zakona o zaštiti okoliša FBiH kojima se uređuje učešće javnosti u postupku izdavanja okolinske dozvole, jer tužiteljima, odnosno građanima koji žive u naseljima Kuti i Livač nije omogućeno sudjelovanje u postupku donošenja osporavanog Rješenja, nije im dostavljeno pobijano Rješenje u redovnoj procedure niti su bili obaviješteni o postupku za izdavanje okolinske dozvole za površinski kop ‘’Zukulja’’ i na taj način im je bilo onemogućeno učešće u postupku i podnošenje pravnog lijeka u redovnoj proceduri.

Na osnovu javno dostupne evidencije o izdatim okolinskim dozvolama konstatovano je da je obnovljena okolinska dozvola za površinki kop ‘’Zukulja’’ izdata 20.01.2021. godine na osnovu zahtjeva privrednog društva ‘’Majdan-Kuti’’ d.o.o. Mostar od 21.10.2020. godine. U popratnom aktu za izdavanje okolinske dozvole broj: UPI-05/2-02-19-5-124/20 FM naveden je datum 20.01.2021. godine. Na osnovu navedenih podataka, uočava se da se radi o očiglednoj greški datuma izdavanja okolinske dozvole, koja nije u međuvremenu ispravljena.

Prema Zahtjevu za izdavanje okolinske dozvole od listopada 2020. godine, postupak za obnovu okolinske dozvole je vođen na osnovu odredaba člana 54a. Zakona o zaštiti okoliša (“Službene novine FBiH”, broj: 33/03 i 38/09), jer se radi o obnovi okolinske dozvole zbog isteka roka važenja

okolinske dozvole izdate na osnovu Studije o procjeni utjecaja na okoliš podnesene uz Zahtjev za izdavanje prve okolinske dozvole dana 16.07.2013. godine. Rok važenja okolinske dozvole je 5 godina i prethodna/prva okolinska dozvola je važila do 11.04.2019. godine. Zahtjev za izdavanje nove okolinske dozvole na osnovu člana 54a. Zakona o zaštiti okoliša se podnosi ako nije bilo značajnije promjene prostora, kapaciteta proizvodnje, promjene tehnologije i potrošnje resursa. Iz zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole od listopada 2020. godine se uočava da nije bilo promjene prostornog obuhvata, tehnologije i drugih uvjeta radi čega je postupak vođen po praksi vođenja upravnih postupaka za obnovu okolinske dozvole. Federalno ministarstvo okoliša i turizma je Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole od listopada 2020. godine u postupku obnove okolinske dozvole za površinski kop ''Zukulja'' istaklo na svoju web stranicu dana 06.11.2020. godine (link: https://www.fmoit.gov.ba/bs/okolisne-dozvole/javne-rasprave-i-javni-uvidi/javni-uvid-u-zahtjev-za-izdavanje-okolisne-dozvole-investitoru-majdan-kuti-d-o-o-mostar-za-pogon-pk-eksploatacija-kamena-dolomita-povrsine-eksploatacionog-polja-14-65-ha-u-opcini-mostar) u cilju informisanja javnosti a na osnovu odredaba člana 36. Zakona o zaštiti okoliša. Federalno ministarstvo okoliša i turizma je na osnovu Zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole i drugih prikupljenih informacija ocjenilo da je isti prihvatljiv i da projekat površinskog kopa "Zukulja" neće u značajnijoj mjeri ugroziti okoliš te je pripremilo nacrt okolinske dozvole. Nacrt okolinske dozvole pripremljen na osnovu navedenog Zatjeva je istaknut na web stranici dana 24.12.2020. godine u cilju informisanja javnosti i uvida u isti (link: https://fmoit.gov.ba/bs/okolisne-dozvole/javne-rasprave-i-javni-uvidi/javni-uvid-u-nacrt-okolisne-dozvole-za-investitora-majdan-kuti-d-o-o-mostar-za-povrsinski-kop-zukulja-kod-mostara). U zakonskom roku od 15 dana nije bilo dostavljenih primjedbi na nacrt okolinske dozvole, te je Federalno ministarstvo donijelo Rješenje o okolinskoj dozvoli broj: UPI-05/2-02-19-5-124/20 FM od 20.01.2020. godina na osnovu člana 71. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine FBiH", broj 33/03) i člana 18. Zakona o izmjena i dopunama Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine FBiH", broj 38/09). Pravosnažno Rješenje o okolinskoj dozvoli je poništeno navedenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu i predmet je vraćen Federalnom ministarstvu na ponovno rješavanje.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je postupanjem po Presudi Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 09 0 U 040538 22 U od 26.12.2022. godine kojom je poništeno Rješenje o okolinskoj dozvoli broj: UPI-05/2-19-5-124/20 FM od 20.01.2021. godine zatražilo od privrednog društva "Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar da u roku od 30 dana podnese ažurirani Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju na lokaciji "Zukulja" površine 6,5 ha, područje Grada Mostara u skladu sa odredbama člana 18. (54a.) Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine FBiH", broj: 38/09).

Privredno društvo "Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar je na osnovu dopisa Federalnog ministarstva okoliša i turizma broj: UPI-05/2-19-5-124/20 FM od 22.05.2023. godine, vezanog za postupanje po Presudi Kantonalnog suda u Sarajevu o poništavanju Rješenja o okolinskoj dozvoli i vraćanja predmeta na ponovno rješavanje, izradilo ažurirani Zahtjev za izdavanje (obnovu) okolinske dozvole za pogon za eksploataciju i preradu kamena krečnjaka i dolomita na kamenolomu "Zukulja" kod Mostara od jula 2023. godine angažovanjem ovlaštenog konsultanta Rudarski

institut Tuzla. Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole je urađen i struktuiran na osnovu odredaba člana 54a. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", broj: 33/03 i 38/09) i dostavljen Federalnom ministarstvu okoliša i turizma na dalje postupanje u ovom upravnom postupku.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je rješavajući po Zahtjevu za izdavanje/obnovu okolišne dozvole privrednog društva "Majdan-Kuti" d.o.o Mostar donijelo Zaključak o izradi Studije o utjecaju na okoliš za eksploataciju i preradu kamena dolomita i krečnjaka na površinskom kopu "Zukulja", područje Grada Mostara broj: UP-I/05-2-02-19-5-124/20 od 20.07.2023. godine radi vođenja daljeg postupka procjene utjecaja na okolišu skladu sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša, čija kopija je data u prilogu. Studija utjecaja na okoliš za eksploataciju mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na površinskom kopu "Zukulja" površine 6,5 ha treba biti usklađena sa odredbama člana 59. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine FBiH", broj: 33/03 i 38/09) i članova 3. i 4. Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišnu dozvolu ("Službene novine FBiH", broj: 19/04). Isto tako, Studija o procjeni utjecaja na okoliš obavezno treba da uvaži sve rezultate prethodnih postupaka vezanih za odobravanje istraživanja i eksploatacije mineralne sirovine kamena dolomita i krečnjaka, te primjedbe, prijedloge i sugestije organa uprave, javnih poduzeća, nevladinih organizacija i građana.

1. OPIS PREDLOŽENOG PROJEKTA

Privredno društvo ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar je potpisivanjem Ugovora o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu "Zukulja", Grad Mostar broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine sa Vladom Hercegavačko-neretvanske županije dobilo pravo na eksploataciju mineralnih sirovina na lokalitetu ''Zukulja", područje Grada Mostara privrednom društvu ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar. Prema Ugovoru o dodjeli koncesije, Koncesionar je dužan poduzimati i provoditi sve mjere zaštite okoliša predviđene Glavnim rudarskim projektom, važećom okolinskom dozvolom i zakonskom regulativom u cilju sprečavanja i minimiziranja utjecaja na okoliš.

Nakon provedenih detaljnih geoloških istraživanja i utvrđivanja geoloških rezervi dolomita i krečnjaka u ležištu ''Kuti" i ''Zukulja'' na istražno-eksploatacionom prostoru površine 14,65 ha definisano je eksploataciono polje površine 6,50 ha na lokaciji ''Zukulja'' za koje je potpisan Ugovor o dodjeli koncesije i za koje su ishodovane saglasnosti i odobrenja za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju "Zukulja", područje Grada Mostara. Na osnovu izdatih saglasnosti i odobrenja, uključujući i okolinsku dozvolu, privredno društvo „Majdan-Kuti" d.o.o. je vršilo eksploataciju kamena dolomita i krečnjaka do poništavanja okolinske dozvole i odobrenja za eksploataciju mineralne sirovine. Zemljište na kojem se nalazi ležište kamena dolomita i krečnjaka je šumsko i vodi se kao opštenarodna imovina, odnosno kao šumsko zemljište u državnoj svojini i prema Izvodu prostornog plana nalazi se izvan urbanog područja Grada Mostara.

1.1. Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta i uvjeta upotrebe zemljišta u toku gradnje i rada pogona i postrojenja predviđenih proje

1.1.1. Osnovne karakteristike lokacije

Lokacija kamenoloma "Zukulja" se nalazi južno od naselja Kuti, na zapadnoj padini Goli Brijeg orjentisanoj prema Bijelom Polju, odnosno prema rijeci Neretvi i magistralnom putu M17, na nadmorskoj visni između 235 i 550 m i to na dijelu parcele označene kao k.č. broj 99/1, K.O. Kutilivač II, području Mostar Sjever. Granice eksploatacionog polja na lokalitetu ''Zukulja“ su definirane koordinatama prijelomnih tačaka datih u Ugovoru o dodjeli koncesije i Glavnom rudarskom projektu, i prikazane su u narednoj tabeli.

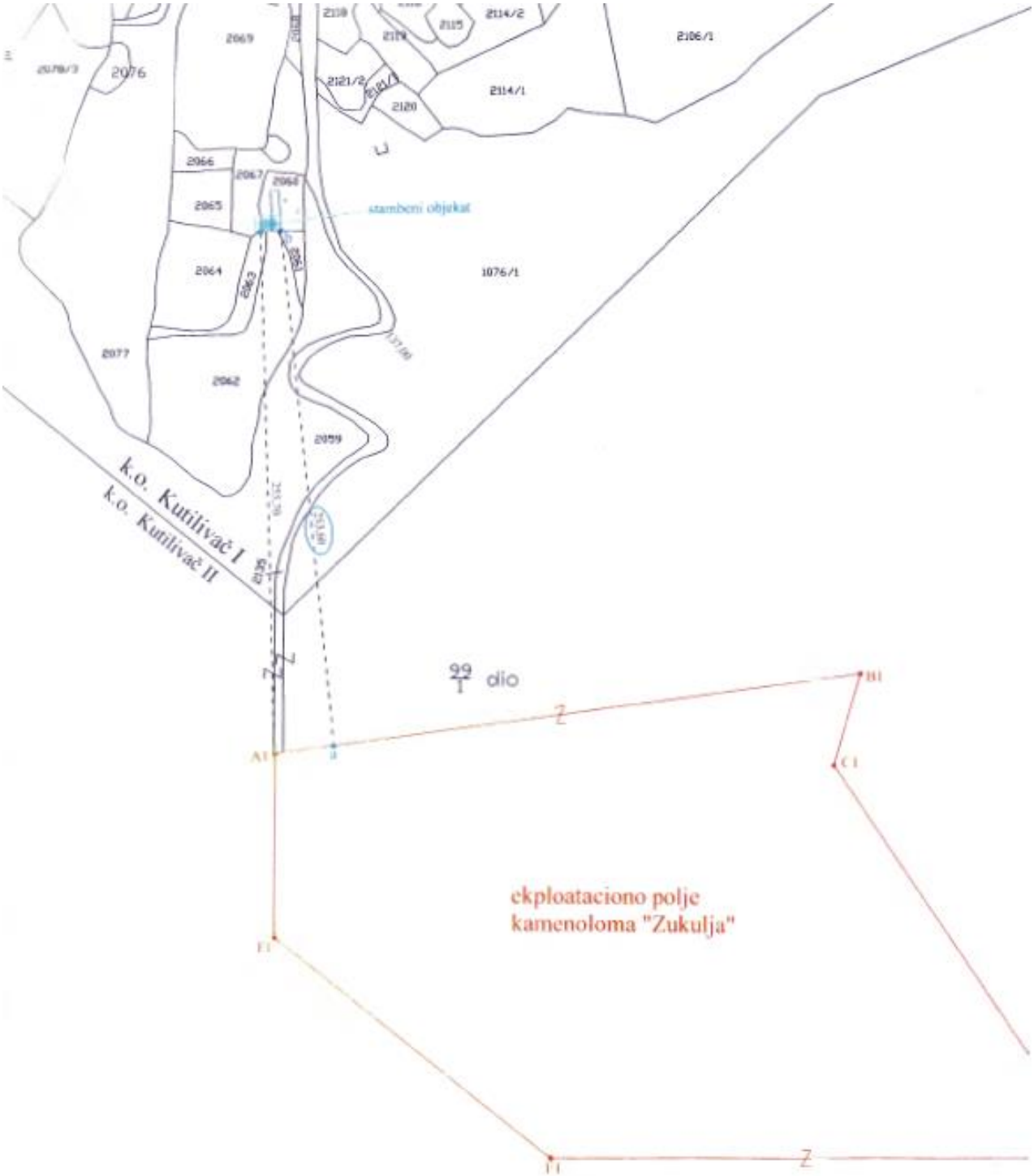
Tabela 1. Koordinate prelomnih tačaka eksploatacionog polja na lokalitetu ''Zukulja“

Prijelomne tačke	Y	X
A1	6 492 468,00	4 804 090,00
B1	6 492 755,57	4 804 129,00
C1	6 492 742,58	4 804 084,33
D1	6 492 873,47	4 803 892,20
E1	6 492 604,04	4 803 892,20
F1	6 492 468,00	4 804 000,00

Eksploatacione polje ograničeno koordinatama prijelomnih tačaka je površine cca. 6,50 ha i nalazi se na dijelu parcele označene kao k.č. broj 99/1, K.O. Kutilivač II u kojem su bilansne rezerve mineralne sirovine kamena dolomita i krečnjaka prema Rješenju Ministarstva privrede/ gospodarstva HNK/HNŽ broj: UP/I-07-04-20-124-12/11 od 11.01.2012. godine 729.867 m^3 i eksploatacione rezerve 639.378 m^3.

Teren na prostoru eksploatacionog polja ograničenog koordinatama prijelomnih tačaka na lokaciji "Zukulja" je obrastao šikarom i oskudnom vegetacijom. Debljina humusnog pokrivača je od 0,00 m do 0,50 m. Eksploatacione polje se nalazi u šumskom pojasu južno od naselja Kuti i sa svih strana je okruženo devastiranom termofilnom šuma (šikara) koja pripada klimatogenoj zajednici šume bijelog graba (*Carpinetum orientalis*), koji je edifikator ove biljne zajednice. Na području eksploatacionog polja i bližoj okolini nema izvora pitke vode i vodotoka, niti elektroenergetskih vodova, objekata kulturno-povjesnog naslijeđa, zaštićenih područja, niti drugih objekata.

Najbliže naselje je Kuti koje se nalazi na sjevernoj strani lokacije kamenoloma "Zukulja" od kojeg je udaljeno oko 500 zračne linije i hipsometrijski se nalazi na nižoj nadmorskoj visini u odnosu na lokaciju eksploatacionog polja. Najbliža dva objekta, koja se nalaze uz pristupni put, su udaljena od granice eksploatacionog polja 253,60 m zračne linije ali nisu naseljena i jedan objekat je u ruševnom stanju. Pored toga, na sjeverozapadnoj strani i hipsometrijski na nižoj nadmorskoj visini nalazi se privatna farma koza na šumskom (državnom) zemljištu, koja je udaljena od granice eksploatacionog polja preko 150 m zračne linije i od eksploatacionog polja je razdvojena šumskom vegetacijom.



Slika 1. Prikaz udaljenosti najbližeg individualnog objekta od granice eksploatacionog polja PK „Zukulja"

U geomorfološkom pogledu, šire područje lokacije kamenoloma "Zukulja" pripada zapadnim obroncima planine Velež, a eksploataciono polje se nalazi na padini zvanoj Goli Brijeg orjentisanoj prema Bijelom Polju na nadmorskoj visini između 235 i 550 m. Izgled brda Orlinka na kojem se nalazi eksploataciono polje PK ''Zukulja“, koje se hipsometrijski uzdiže iznad eksploatacionog polja, podsjeća na jedan nesavršeni greben sa padom njegovih strana od oko 25-40°. Nagib terena u okviru kojeg se nalazi eksploataciono polje PK ''Zukulja“ je orjentisan prema zapadu, sjeveru i sjeverozapadu i jugozapadu.

U širem okruženju eksploatacionog polja PK ''Zukulja“ nalazi se Brasinski potok na jugozapadu koji se uliva u potok Sušica na sjevernoj strani šireg područja lokacije ''Zukulja“. Oba potoka su izvan granica eksploatacionog polja. Brasinski potok je udaljen od granice eksploatacionog polja preko cca. 100 m, a radi se potoku koji je u sušnom periodu godine bez vode (suhodol).

Na narednim slikama prikazan je položaj šireg područja lokacije eksploatacionog polja PK ''Zukulja“ sa koje se vidi šta sve okružuje ovaj lokalitet.

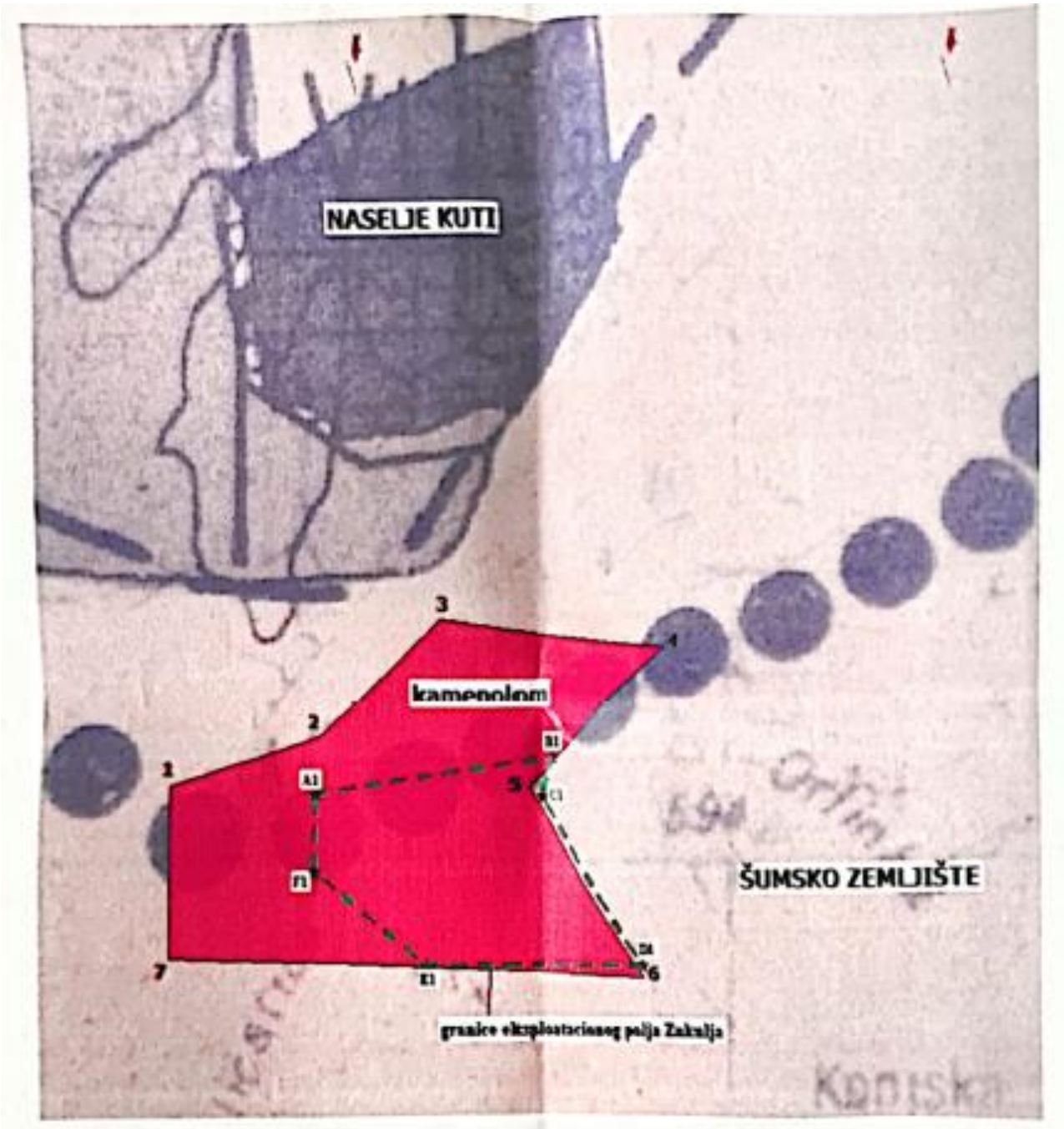


Slika 2. Satelitski snimak šireg područja lokacije eksploatacionog polja PK „Zukulja"



Slika 3. Prikaz lokacije PK „Zukulja"

Eksploataciono polje na lokaciji "Zukulja" u površini od cca 6,50 ha nalazi se unutar zone koja je Prostornim planom definisana kao zona kamenaloma Kuti - prilog „Kamenolomi, pozajmišta i nanosi šljunka“ za dio zemljišta označenog kao k.č. 99/1, K.O. Kutilivač II, područje Grada Mostara (Slika 3).



Slika 4. Izvod iz Prostornog plana Opštine Mostar za dio k.č. 99/1 K.O. Kutilivač II - kamenolom Kuti i eksploataciono polje PK ''Zukulja" (okontureno prijelomnim tačkama A1, B1, C1, D1, E1 i F1)

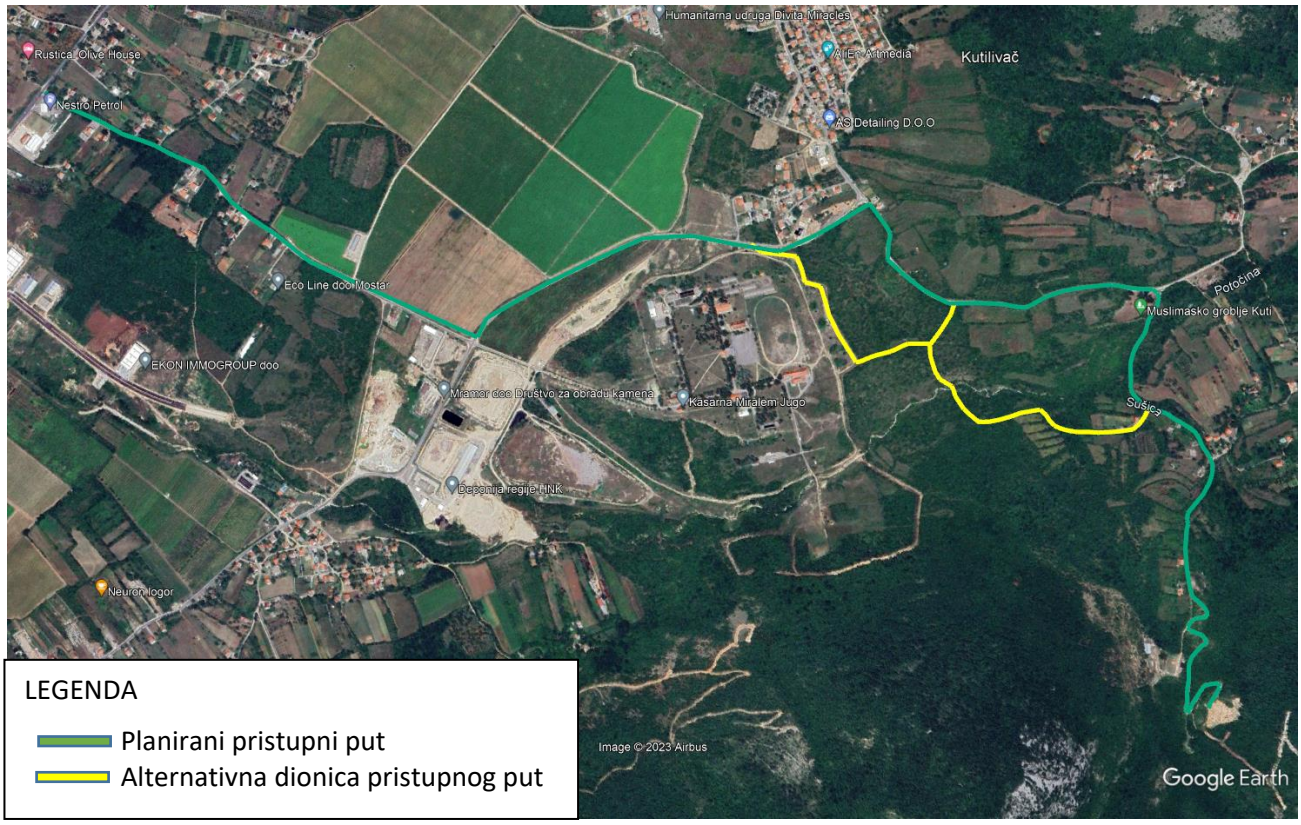
Eksploataciono polje ''Zukulja" ograničeno koordinatama prijelomnih tačaka A1, B1, C1, D1, E1 i F1 se nalazi u obuhvatu Izmjene i dopune Prostornog plana Opštine Mostar, odnosno Odluke o donošenju iprovođenju izmjena i dopuna prostornog plana Opštine Mostar („Službeni glasnik Grada Mostara“, broj: 11/12). Eksploataciono polje na lokaciji PK "Zukulja" se nalazi na zemljištu kojem je utvrđena namjena i korištenje za „Kamenolom Kuti („Službeni glasnik Grada Mostara“,

broj: 7/09, 16/10, 11/12, 2/22 i 29/22), kako je prikazano u Izvodu iz izmjena Prostornog plana opštine Mostar za dio k.č. 99/1 K.O. Kutilivač II - kamenolom Kuti broj: 07/1-19-11317/23 od 04.07.2023. godine, čija kopija je data u prilogu.

Pristup do eksploatacionog polja PK "Zukulja" je planiran sa magistralnog puta M17 preko javnog lokalnog asfaltnog puta Livač - Kuti i dalje preko nekategorisanih puteva kroz naselja Kuti i makadamskim putem do eksploatacionog polja na lokaciji "Zukulja". Uz javni put kroz naselje Kuti nalazi se nekoliko kuća i pomoćnih objekata. Dio javnog puta uključujući i most preko potoka Sušica i makadamski put će trebati rekonstruisati u cilju stvaranja tehničkih uvjeta za kamionski transport. Isto tako, biti će potrebno obezbjediti održavanje pristupnog puta i saniranje eventualnih oštećenja. Pristupni put je prikazan na sljedećoj slici.

Uvidom u katastarski operat ponuđena je alternativna trasa pristupnog puta na lokaciju kamenoloma "Zukulja", koja zaobilazi muslimansko groblje Kuti i mostove preko potoka Sušica. Stoga je prijedlog Službe za urbanističko planiranje Grada Mostara da se za kamionski pristup kamenolomu na lokaciji "Zukulja" koristi alternativni put označen na kopijama katastarskog plana koje su date u prilogu i to preko parcela označenih kao k.č. broj: 2134 (dio), 1955, 1976 i 2135 (dio), K.O. Kutilivač I, područje Grada Mostara. Dio alternativnog puta za pristup kamenolomu Zukulja je će trebati rekonstruisati u cilju stvaranja tehničkih uvjeta za kamionski transport. Alternativni prilazni put kamenolomu "Zukulja" je prikazan na kopijama katastarskog plana datim u prilogu kao i na narednoj slici.

Na narednoj slici prikazan je pristupni put na lokaciju površinskog kopa "Zukulja" kao i prijedlog alternativnog puta kojim se izbjegavaju mostovi preko potoka Sušica.



Slika 5. Prikaz pristupnog i alternativnog puta kroz naselje Kuti na lokaciju površinskog kopa "Zukulja"

Pristupni lokalni makadamski put kod naselja Kuti na lokaciju PK "Zukulja" je zbog nekorištenja i neodržavanja zarastao šibljem radi čega je potrebno izvršiti uklanjanje vegetacije u ciju obezbjeđenja neometanog prolaska vozila radi pristupa na lokaciju PK "Zukulja" u svrhu dekontaminacije odnosno uklanjanja zaostalih mina i NUS-a prije bilo kakvih projektnih aktivnosti. Demineriranje ovog prostora je na inicijativu Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije i zaključka vlade Federacije BiH broj 356/22 od 17.03.2022. godine uvršteno u Listu prioritetnih zadataka za demineriranja na osnovu čega je Centar za uklanjanje mina u BiH izdao projektnu dokumentaciju za deminerski zadatak ID 14320 "Kutilivač 1 k.č. 2180 - 2190" od 08.04.2023. godine. Čišćenje vegetacije na alternativnom putu je neophodan preduvjet za pristup lokaciji u svrhu izvođenja deminerskih radova u skladu sa izdatom projektnom dokumentacijom. Kopija dokumentacije za rješavanje pristupa na lokaciju u svrhu izvođenja deminerski radova i izvođenje istih je data u prilogu.

Šire područje lokacije eksploatacionog polja "Zukulja" se nalazi na rubu mediteranske klimatske zone sa umjerenom klimom, kišnim zimama i sušnim ljetima. Geografske i geomorfološke osobine ovog područja oblikuju lokalnu mikroklimu od primorske do planinske. Ovo područje je izloženo sučeljavanju mediteranske i kontinentalne klime uvjetuje kišne zone sa prosječnim godišnjim padavinama od 1780 l/m^2. Padavine na ovom području su neravnomjerno raspoređene tokom godine i pretežno se javljaju u jesen i proljeće. Godišnje temperature zraka su: prosječne 14°C, minimalne -15°C i maksimalne 42°C. Srednja godišnja brzina vjetra iznosi 3,3 m/s a maksimalna brzina vjetra prelazi 35 m/s.

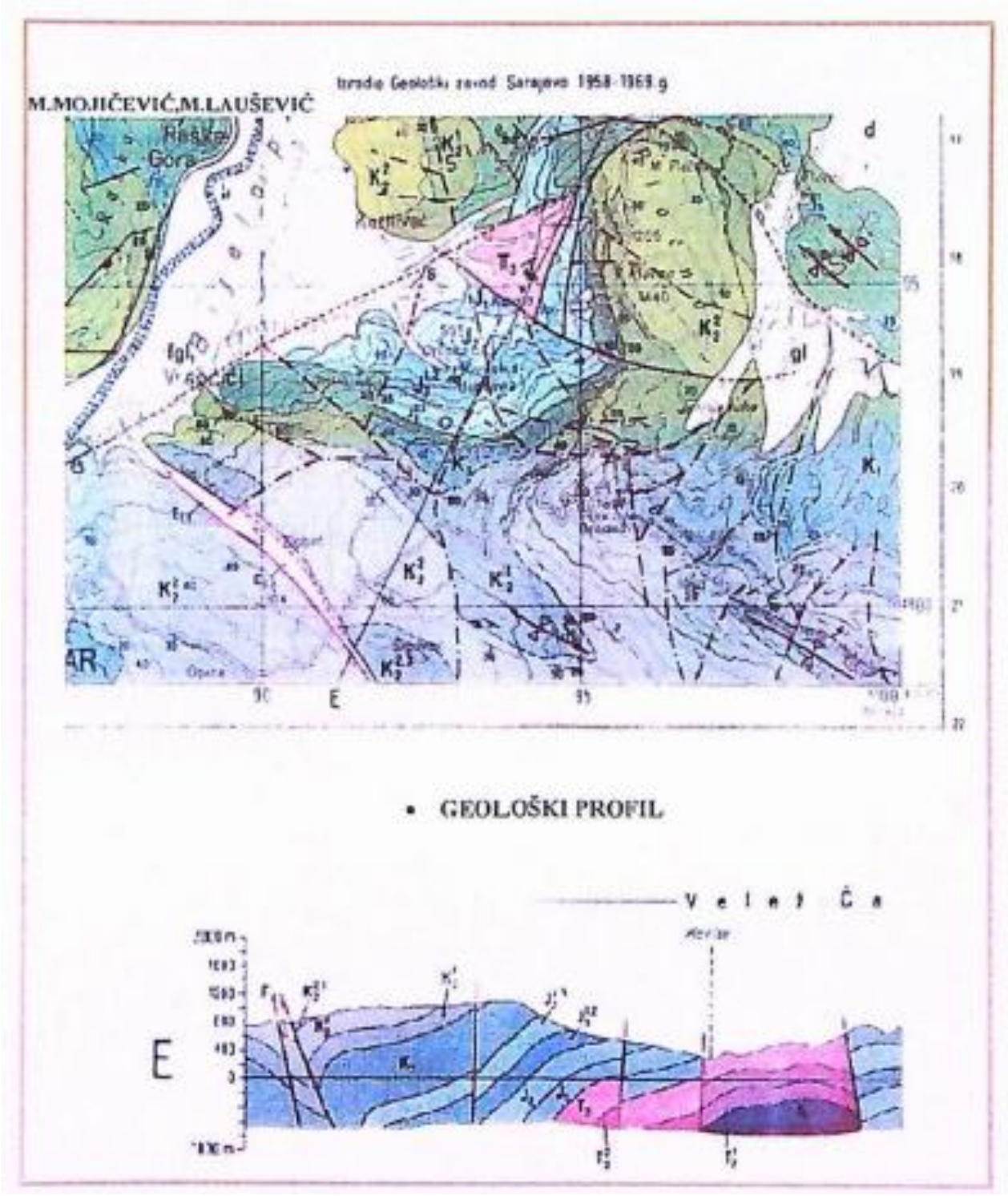
1.1.2. Geološke karakteristike lokacije

Lešište mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokaciji “Zukulja” predstavlja mali dio krečnjačkog masiva dolomita i dolomitičnog krečnjaka koji u kontinuitetu izgrađuje veći prostor padine Goli Brijeg i ovog dijela prostora planine Velež. Korisnu supstancu masiva čine krečnjaci i dolomiti srednje jurske starosti. Na istražno-eksploatacionom području zastupljene su srednje jurske tvorevine i to sivi do svijetlo sivi krečnjaci i sivi do sivo smeđi dolomiti. Na dijelovima ležišta koji su potpuno otkriveni erozijom dolomit je pod utjecajem erozionih agenasa i atmosferilija izbjeljen i intenzivno grusificiran. Za ovo ležište je karakteristična intenzivna ispucalost stijenske mase, naročito u zoni površinske dezintegracije, gdje je dolomit dezintegrisan u sitan grus. Visok stepen ispucalosti dolomita daje veoma povoljne uslove za eksploataciju čime se izbjegava ili minimizira utrošak eksplozivnih sredstava za miniranje.

U dolomitskom masivu preovladava mineral dolomit koji je glavni sastojak stijene. Zrna dolomita su nepravilnog rijetko poligonalnog oblika. Vezivni materijal je urađen od sitnozrnastog karbonata u kome se zapažaju sporadični sitnozrni kristali kalcita. Pored dolomita stijenski masiv grade i krečnjaci svijetlosive, sive i žučkaste boje sa debljinom slojeva do 30 cm. Krečnjaci kontinuirano zaliježu prema jugoistoku pod uglom od cca. 18 - 20°. Odlikuju se visokim procentom $CaCO_3$, a nerastvoreni ostatak čini kvarc, kalcedonska i silicijska materija i imaju visoku čvrstoću.

U geološkoj građi ovog ležišta učestvuje još nekoliko sistema pukotina koje su ispunjene kalcitom crvenkaste boje. Rastresiti materijal je veoma male debljine, od svega nekoliko cm-1 m. S obzirom na navedene karakteristike ovo ležište priprada homogenoj grupi ležišta sedimentnog gentskog tipa koje nastaje u marinskoj sredini pod određenim fizikalno-kemijskim i klimatskim uslovima.

Analizirano ležište dolomita i krečnjaka nalazi se na padini zvanoj Goli Brijeg zapadno od naselja Kuti na području i oko 16 km sjeverno od Mostara (Slika 6.)



Slika 6. Pregledna geološka karta šireg područja ležišta "Zukulja"

Naslage dolomita i krečnjaka u ovom ležištu pripadaju tektonskoj jedinici Velež - Čabulja u okviru koje su izdvojena 3 bloka i to Velež, Zimlje - Potoci i Raška Gora. Mali dio bloka Velež izdvojen je jugoistočno od Kutilivča a izgrađen je od gornjotrijskih i jurskih sedimenata. Istočno od naselja Kuti zastupljen je blok od gornjotrijaskih i jurskih sedimenata.

Masiv dolomita na analiziranom području je kao posljedica snažne tektonske aktivnosti ispucao tako da se prilikom otkopavanja stijenske mase dobiva praktično gotov kameni agregat koji je upotrebljiv kao tampon u niskogradnji i za pripremu građevinskih materijala.

1.1.3. Hidrogeološke karakteristike ležišta

U dolomitskom i krečnjačkom masivu izražena je pukotinska poroznost. Podzemne vode se u masivu nalaze u vidu pojedinačnih i međusobno povezanih pukotinskih izdani. Orjentacija pukotina je takva da omogućava brzo prodiranje oborinskih voda i njihovo dreniranje do površinskih voda. U zoni ležišta nema potoka niti izvora vode. Međutim, jugozapadnom stranom eksploatacionog polja "Zukulja", na udaljenosti preko 100 m nalazi se Brasinski potok, koji je aktivan samo u periodima intenzivnih atmosferskih padavina a u suhom periodu godine je bez vode (suhodol). Dakle, radi se o povremenom potoku. Prema tome, hidrogeološki i hidrološki uvjeti u ležištu su takvi da se eksploatacija mineralne sirovine može izvoditi nesmetano u skoro svim vremenskim uslovima i neće značajnije uticati na hidrološke uvjete područja.

1.1.4. Uvjeti upotrebe zemljišta

Na širem području lokacije "Zukulja" zastupljena su vrlo plitka i skeletoidna tla: sirozem (Regosol) zastupljen na višoj nadmorskoj visini ležišta, planinske crnice (Kalkomelanosol) koja dominiran u nižim dijelovima ležišta i smeđa erodirana tla (Kalkokambisol) na zaravnima na krečnjacima. Na širem području i većim nadmorskim visinama dominira goli karst.

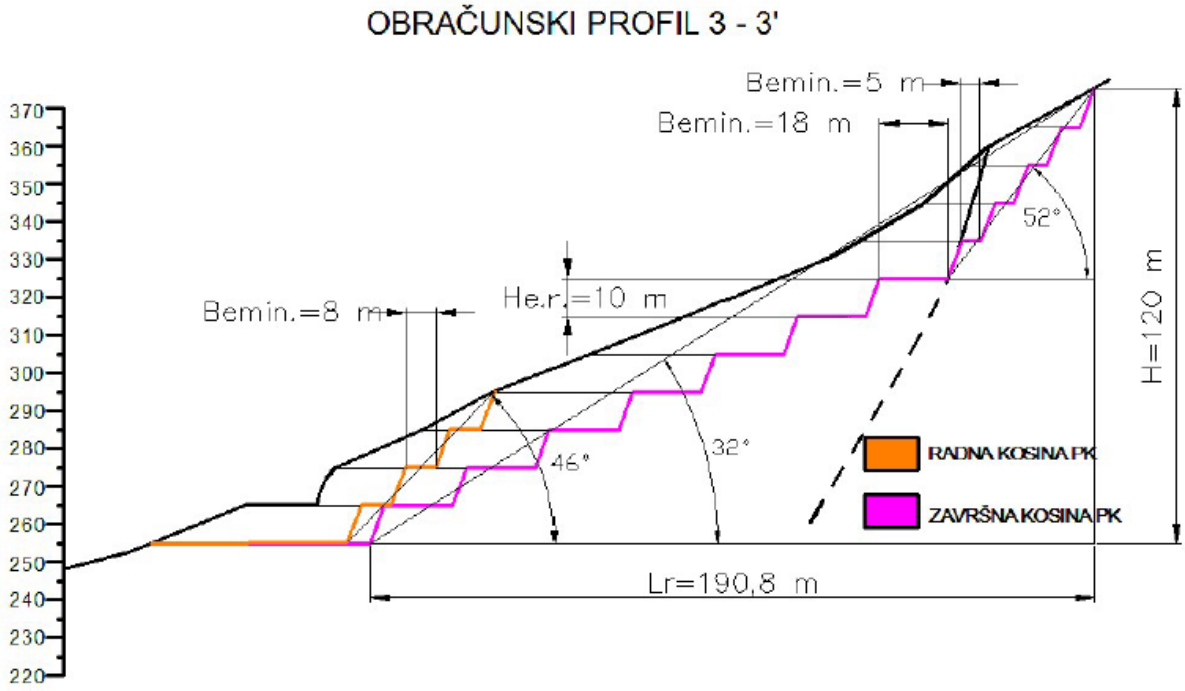
U fazi otvaranja kamenoloma "Zukulja" formirana je osnovna radna etaža na kojoj je povremeno vršena eksploatacija kamena a potom su izgrađeni pristupni putevi na tri etaže u cilju njihovog formiranja u skladu sa Glavnim rudarskim projektom. Formiranjem osnovne radne etaže i izgradnjom pristupnih puteva na etaže u okviru eksploatacionog polja prethodilo je uklonjanje vegetacije i humusnog sloja zemljišta.

Prije aktiviranja kamenoloma i početka eksploatacije mineralne sirovine treba izvršiti uklanjanje šumske vegetacije i humusnog sloja na prostorima predviđenim za eksploataciju prema planiranoj dinamici gdje postoji humusni sloj i može da se izdvoji radi odlaganja na deponiju u svrhu njegovog iskorištavanja za rekultivaciju devastiranog prostora nakon prestanka eksploatacije i zatvaranja površinskog kopa. Reaktiviranje i razvoj površinske eksploatacije kamena neminovno će uzrokovati potpunu devastaciju tla unutar granica eksploatacionog polja "Zukulja". Sav humusni materijal koji nastaje u fazi reaktiviranja kamenoloma i formiranja eksploatacionih etaža obavezno treba sakupljati na deponiju humusnog materijala, koju treba formirati na prikladnom mjestu unutar eksploatacionog polja u skladu sa Glavnim rudarskim projektom. Ovaj humusni materijal treba iskoristiti u cijelosti za završnu rekultivaciju devastiranog terena nakon okončanja eksploatacije i zatvaranja površinskog kopa u skladu sa posebnim planom predviđenim Glavnim rudarskim projektom, zakonskom regulativom i u skladu sa prostorno-planskom dokumnetacijom Grada Mostara.

1.1.5. Opis eksploatacionog polja

Površinski kop "Zukulja" se nalazi na padinama brda Goli Brijeg, južno od naselja Kuti u šumskom pojasu. Lokacija ovog površinskog kopa pripada brdovitom terenu. Zbog toga je Glavnim rudarskim projektom predviđeno formiranje više horizontalnih etaža po visini u svrhu stvaranja tehnoloških uvjeta za eksploataciju stjenske mase dolomita i krečnjaka.

Eksploataciono polje površinskog kopa "Zukulja" je podjeljeno po visini na sljedeće etaže: E-245, E-255. E-265, E-275, E-285, E-295, E-305, E-315, E-325, E-335, E-345, E-355 i E-365 (Slika 7.).



Slika 7. Prikaz eksploatacionih etaža sa radnim i završnim kosinama na PK "Zukulja"

Osnova radna etaža je E-245 a sve etaže iznad imaju brdski karakter, čime se osigurano gravitaciono odvodnjavanje oborniskih voda koje gravitiraju prema ograničenom eksploatacionom polje “Zukulja”. Ograničenje eksploatacionog polja PK ‘‘Zukulja’’ je izvršeno u granicama odobrenih rezervi tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka A+B+C1 kategorije u granicama definisanim ugovorom o koncesiji i Glavnim rudarskim projektom eksploatacije kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja".

Osnovni konstrukcioni elementi etaža na PK “Zukulja” su sljedeći:

- Visina etaže u radnom i završnom položaju površinskog kopa je He = 10 m,
- Ugao nagiba radne i završne kosine svake etaže $\alpha_{e.r.} = \alpha_{e.z.} = 70°$.

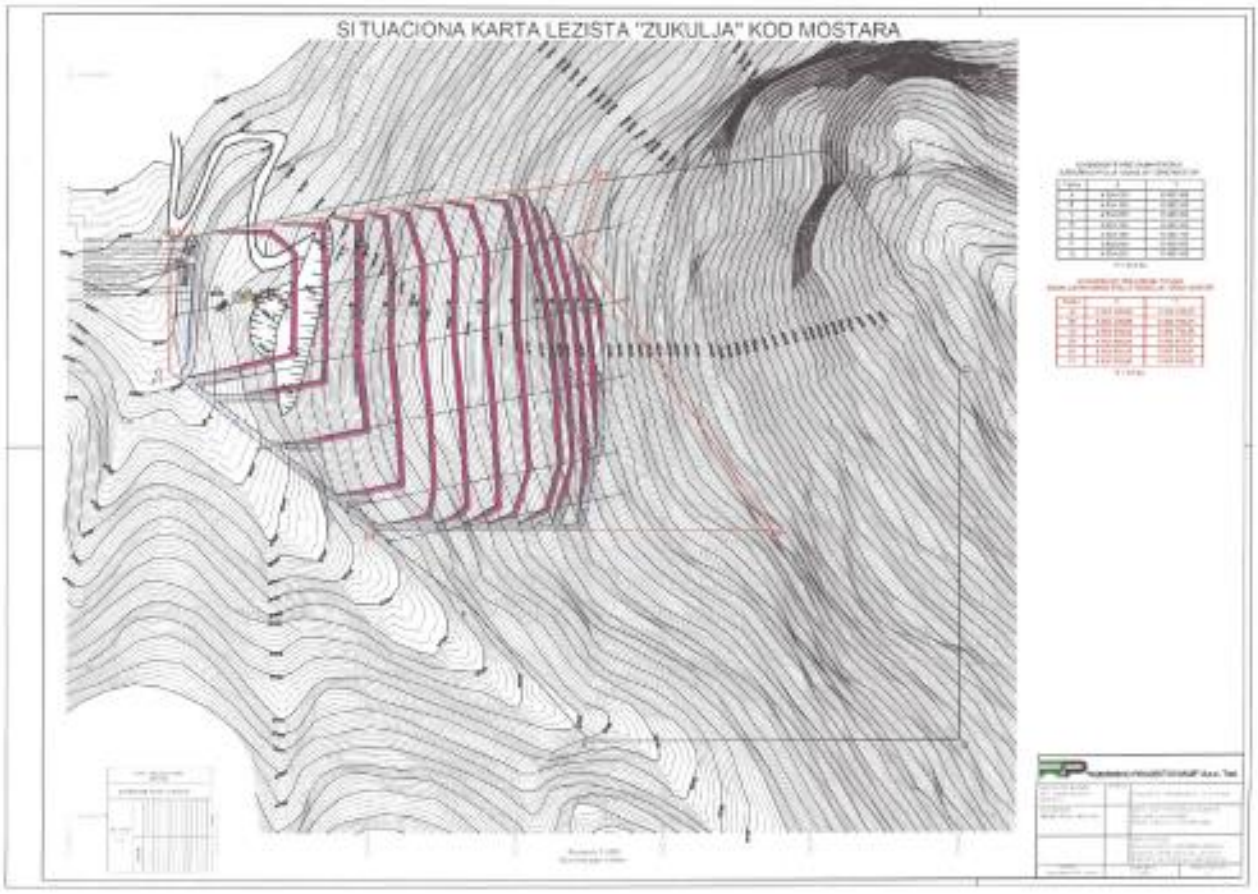
Tehnički elementi etaža površinskog kopa "Zukulja" su detaljno definisani Glavnim rudarskim projektom eksploatacije kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja", urađenog od strane Rudarsko projektovanje d.o.o. Tuzla, 2018. godine.

Proračunata ukupna količina dolomita, krečnjaka i jalovine unutar eksploatacionog polja PK "Zukulja" iznosi 610.318 m^3 č.m., a proračunata eksploataciona količina dolomita i krečnjaka

iznosi 579.802. m^3 č.m., dok je sadržaj jalovine u ukupnim eksploatacionim količinama materijala procjenjen na 5% i iznosi 30.516 m^3 č.m.

Godišnji kapacitet eksploatacije kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" je prema Glavnom rudarskom projektu procjenjen na Qg=30.000 m^3 č.m. ukupne mase rovnog materijala.

Na narednoj slici predstavljena je situacija eksploatacionog polja PK "Zukulja" u završnoj fazi eksploatacije tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka.



Slika 8. Projektovana situacija eksploatacionog polja PK "Zukulja" u završnoj fazi eksploatacije

Na osnovu proračunatih ukupnih zaliha unutar ograničenog eksploatacionog polja PK "Zukulja" i procjenjenog godišnjeg kapaciteta eksploatacije tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka od Qg=30.000 m^3 č.m. analiziranog u Glavnom rudarskom projektu iz 2018. godine, procjenjen je period eksploatacije kamena dolomita i krečnjaka na cca. 20,4 godine.

U okviru definisanog eksploatacionog polja PK "Zukulja", kamen će se eksploatisati sistemom površinske eksploatacije, otvorenim kopom i to metodom etaža u visinskim zahvatima od 10 m po etaži, sa ukopavanjem osnovne radne etaže E-245 ispod nivoa prirodnog terena, uz upotrebu minsko-eksplozivnih sredstava za razaranje kompaktnih stijena. Dubinsko formiranje osnovne radne etaže ima određene ekološke pogodnosti zbog ublažavanja intenziteta i disperzije zvučne energije (buke) i disperzije mineralne prašine u okolinu.

Dosadašnja istraživanja su pokazala tehnološko-ekonomsku opravdanost otvaranja površinskog kopa tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na lokalitetu "Zukulja". Prema

provedenim analizama i ispitivanjima, ovo ležište spada u grupu kvalitetnog tehničko-građevinskog kamena, koji se može uspješno upotrebljavati za proizvodnju maltera, betona i asfalta, te u niskogradnji kao tamponski građevinski kamen za izradu nosivih tamponskih slojeva.

Glavnim rudarskim projektom su predviđeni i izvedeni pristupni putevi na eksploatacione etaže sa osnovne radne etaže na kojoj je planirano drobilično postriojenje i izgradnja logističkih i pomoćnih objekata.

1.1.6. Opis tehničih karakteristika kamenolomskog postrojenja

Prerada rovnog kamena u granulaciju 0-60 mm će se vršiti u mobilnom postrojenju struktuiranom kao dvostepeno drobilično postrojenje sa klasirnicom za proizvodnju konačnih frakcija. Prema Glavnom rudarskom projektu (2018) i situacionom planu površinskog kopa "Zukulja", postrojenje za drobljenje i klasiranje kamenih agregata je planirano na osnovnoj radnoj etaži koja se izvodi u niskopu. Odabrano je mobilno drobilično postrojenje TEREX-Finlay I - 1310R (Slika 9).

Mobilno drobilično postrojenje TEREX-Finlay I - 1310R je postavljeno na gusjenično podvozje koje omogućava mobilnost na mjestu upotrebe. Standardna verzija ovog postrojenja ima kapacitet prihvatnog koša od 5 m^3, izrađenog od 10 mm hardox limenih zidova. Postrojenje pogoni CAT C9 motor i ukupna masa ovog postrojenja je 34 tone. Drobilično postrojenje se sastoji od dvije mobilne jedinice:

- Drobilična jedinica sa predizlučivaćem i
- Jedinica za klasiranje agregata u granulaciju 0-60 mm.

Tehničke karakteristike mobilnog drobiličnog postrojenja TEREX-Finlay I-1310R su sljedeće:

- Drobilica: Krupp Hazemag APP 1010GA Impactor Chamber
- Ulazni otvor: 990 x 1020 mm
- Veličina rotora: ∅1000x1000 mm širine
- Hidraulični pogon postrojenja
- Motor CAT C9 261 kW (350 HP) pri 2000 o/min
- Brzo podešavanje
- Elektronski sistem upravljanja
- Kapacitet drobiličnog postrojenja: 20 m^3/h č.m. odnosno cca. 50 t/h č.m.



Slika 9. Mobilno postrojenje za drobljenje i klasiranje kemenih agregata TEREX-Finlay I - 1310R

1.1.7. Rudarska mehanizacija

Glavnim rudarskom projektom predviđena je struktura kompleksne rudarske mehanizacije na izvođenju rudarskih i građevinskih radova za izgradnju eksploatacionih etaža i pristupnih puteva te za eksploataciju i preradu tehničkog-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na PK „Zukulja“. Struktura kompleksne rudarske mehanizacije za izvođenje pojedinih operacija je prikazana u narednoj tabeli.

Tabela 2. Struktura kompleksne rudarske mehanizacije na PK ''Zukulja“

Radni procesi	Rudarska mehanizacija
Uklanjanje humusnog pokrivača na prostoru eksploatacionog polja	Hidraulični bager sa dubinskom kašikom Terex TC 260LC Buldozer CAT D8 Utovarivač JCB 4CX, zapremine kašike 3 m^3
Bušenje i miniranje stijenske mase na eksploatacionim etažama u cilju pripreme stijenske mase za preradu	Udarno-rotaciona bušaća garnitura: Atlas Copco ROC 722 HC - 11 ili slična – u vlasništvu trećih lica koja vrše miniranje.
Gravitacioni transport - mehanizovano obaranje odminirane stjenske mase sa eksploatacionih etaža na osnovnu etažu	Buldozer CAT D8 Hidraulični bager sa dubinskom kašikom Terex TC 260LC
Utovar miniranog rovnog krečnjaka na osnovnom, utovarno-transportnom platou u kamione	Utovarivač JCB 4CX, zapremine kašike 3 m^3 Hidraulični bager sa dubinskom kašikom TerexTC 260LC
Primarno drobljenje rovnog kamena i klasiranje u granulaciju 0-60 mm	Mobilno drobilično postrojenje TEREX-Finlay I-1310R
Utovar gotovih proizvoda sa mobilnog drobiličnog postrojenja u kamione ili	Utovarivač JCB 4CX, zapremine kašike 3 m^3
Utovar i transport otkrivke i jalovine na odlagališta unutar eksploatacionog prostora	Utovarivač JCB 4CX, zapremine kašike 3 m^3 Hidraulični bager sa dubinskom kašikom Terex TC 260LC Kamioni nosivosti 18,5 t
Mobilni kompresor (efektivnog kapaciteta oko 17,5 mj/min) - kompresor tipa Atlas Copco XAS 11,1 m^3 i 7 bara, ili kompresor sličnih tehničko radnih uslova	
Dizel agregat kontejnerske izvedbe, kao npr. ADS 3 286 4-6.71T,225 kVA,400/231 V, 50 Hz, Uljanik Pula	

1.1.8. Opis logističkih i pomoćnih objekata

Na površinskom kopu "Zukulja" predviđeni su određeni logistički i pomoćni objekti potrebni za obezbjeđenje odvijanja tehnoloških operacija, održavanje tehnološke opreme, skladištenje repromaterijala i optimalnih radnih uvjeta uposlenika i to:

- Objekat za skladište repromaterijala, potrošnog materijala i maziva za agregat i rudarsku mehanizaciju sa elektro-mašinskom radionicom;

- Objekat za nadzorno tehničko osoblje;
- Objekat za garderobu i kupatilo opremljen bojlerom, tuš kabinom u garderobom te vodovodnom i kanalizacionom instalacijom sa odvodnjom otpadnih voda u tipski bioseptik i
- Objekat za dnevni boravak uposlenika.

Svi objekti su standardne kontejnerske izvedbe dimenzija 6,085 m x 2,48 m i postavljaju se u industrijskom krugu PK "Zukulja".

1.1.9. Snabdjevanje vodom

Glavnim rudarskim projektom je predviđeno da se voda za piće i sanitarne potrebe doprema autocisternom i skladišti u namjenski spremnik iz kojeg se voda instalacijama odvodi u objekte za kupatilo i uposlene osoblje. Po potrebi za piće se može koristiti i voda u komercijalnim pakovanjima. Potebna količina vode za sanitarne potrebe je procjenjena na osnovu planiranog broja uposlenika od 8 na cc Qdan=60 l x 8 = 480 l/dan.

Procjenjena količina vode za tehnološke potrebe (kvašenje deponija i radnog platoa umjerenom količinom vode) je oko 3 m^3/dan u ljetnom periodu a obezbjeđivati će se iz navedenog skladišnog rezervoara.

1.1.10. Snabdjevanje električnom energijom

Prema Glavnom rudarskom projektu snabdjevanje električnom energijom potrošača na lokaciji PK "Zukulja" se planira vršiti iz odgovarajućeg dizel-električnog agregata u fazi pripreme i građenja kao i u početnoj fazi eksploatacije i prerade tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja".

Investitor je ishodovao Rješenje o prethodnoj elektroenergetskoj saglasnosti broj: 03-3-26-13806/21, od 28.10.2021. godine od strane Podružnice Elektrodistribucije Mostar za priključak objekata na elektrodistributivnu mrežu. Elektoenergetskom saglasnošću predviđeno je da je Investitor dužan prije priključivanja na elektrodistributivnu mrežu izvesti priključak na novu trafostanicu 10(20)/0,4 kV, tip MBTS u skladu sa uvjetima definisanim u elektroenergetskoj saglasnosti.

Odobrena priključna snaga potrošača električne energije na prostoru PK "Zukulja" iznosi 9 kW, a planirana godišnja potrošnja električne energije iznosi 20.736 kWh.

1.1.11. Snabdjevanje komprimiranim zrakom

Snabdjevanje komprimiranim zrakom će se vršiti iz mobilnog dizel kompresorskog agregata Atlas Copco XAS 186 ili nekog drugog kompresorskog agregata sličnih tehničkih karakteristika potrebnih za obezbjeđenje komprimiranog zraka i to:

- normalni efektivni radni pritisak: 7 bar
- kapacitet: 185 l/s
- maksimalni nivo zvučne snage: 71 dB(A)
- snaga motora: 88 kW

1.1.12. Odvodnja i tretman otpadnih voda

Glavnim rudarskim projektom je predviđeno da se zamuljene vode sa eksploatacionog prostora i radnog platoa prikupljaju otvorenim kanalima i odvode u taložnik dimenzija 8,20 x 1,60 x 1,55 m lociran na najnižem terenu u zoni industrijskog kruga u cilju njihovog izbistravanja. Taložnik je potrebno povremeno čistiti od nataloženog mulja i odlagati na odlagalište jalovine.

Sanitarno-fekalna otpadna voda će se odvoditi u tipsku septičku jamu (bioseptik) proizvođača ISEA Group sa prelivom čiste vode u vodoupojni bunar. Količina sanitarno-fekalne otpadne vode je procjenjena na osnovu broja uposlenika (8) na Qmax=480 l/dan

1.2. Opis osnovnih karakteristika proizvodnog procesa, priroda i količina materijala koji se koriste

1.2.1. Opis tehnološkog procesa eksploatacije tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka

Prije početka eksploatacije tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka u eksploatacionom polju "Zukulja" potrebno je izvršiti određene tehničke i tehnološke pripreme u cilju obezbjeđivanja uvjeta za normalno odvijanje tehnoloških procesa eksploatacije i prerade kamena i to:

- izvršiti krčenje i uklanjanje rastinja i vegetacije na dijelu predviđenom za prvu fazu eksploatacije i dalje sukcesivno sa napredovanjem rudarskih radova,
- izvršiti uklanjanje humusnog sloja (otkrivke) sa planiranog prostora za eksploataciju u prvoj fazi i odlaganje na odlagalištu unutar koncesionog područja i to na lokaciji prema Glavnom rudarskom projektu,
- formiranje eksploatacionih etaža i pristupnih rampi na etaže u skladu sa Glavnim rudarskim projektom,
- uređenje radnog platoa na osnovnoj radnoj etaži E-245 u skladu sa Glavnim rudarskim projektom i ovom Studijom utjecaja na okoliš u cilju obezbjeđenja normalnih tehnoloških uvjeta za rad i zaštite okoliša,
- uređenje lokacije za odlagalište jalovine u skladu sa Glavnim rudarskim projektom,
- rekonstrukcija, proširenje i sanacija dijelova pristupnog puta u skladu sa uvjetima iz urbanističke saglasnosti broj UPI-09-02-25-23/14 od 24.12.2014. godine i putnom saglasnošću u cilju osiguranja bezbijednog i normalnog odvijanja saobraćaja o kamionskog transporta,
- montiranje postrojenja za drobljenje i klasiranje kamenih agregata na osnovnoj radnoj etaži,
- izgradnja logističkih i pomoćnih objekata na osnovnoj radnoj etaži u skladu sa Glavnim rudarskim projektom;
- izgradnja hidrotehničkih objekata za prihvat, tretman i odvodnju zamuljenih oborinskih voda (taložnica) i sanitarno-fekalnih otpadnih voda (tipski bioseptik kapaciteta za 8 uposlenika),
- označavanje granica eksploatacionog polja i osnovne radne etaže,
- obezbjeđenje tipskih posuda i skladišta za sakupljanje opasnog otpada i kontejnera za miješani komunalni otpad.

Glavnim rudarskim projektom definisana je površinska eksploatacije tehničkog-građevinskog kamena na PK "Zukulja" i to formiranjem visinskih eksploatacionih etaža: E-245, E-255, E-265, E-275, E-285, E-295, E-305, E-315, E-325, E-335, E-345, E-355 i E-365, čija visina iznosi h=10 m i širina 5 - 18 m. Etaže se otvaraju sa pristupnog buldozerskog puta prema istočnoj strani okonturenog eksploatacionog polja. Otvaranje etaža iznad etaže E-285 će se izvodtiti sistemom odozdo prema gore, na način da se prvo otvara etaža E-295 zatim E-305 i sve do zadnje etaže E-365. Formiranje etaža je uvjetovano konfiguracijom terena, geološkim uvjetima i granicama eksploatacionog polja po sistemu brdskog tipa površinskog kopa (Slike 6 i 7).

U prvoj fazi eksploatacije kamena planirano je formiranje 5 radnih etaža: E-245, E-255, E-265, E-275, E-285 redoslijedom odozdo prema gore i na način da se prvo otvara i uređuje osnovna radna etaža radi formiranja radnog platoa i izgradnje infrastrukturnih objekata a zatim sljedeća visinska etaža E-255 do E-285 (Slike 6 i 7).

U drugoj fazi eksploatacije kamena predviđen je dalji razvoj odnosno otvaranje ostalih eksploatacionih etaža u skladu sa Glavnim rudarskim projektom. Ova faza eksploatacije traje sve do dostizanja maksimalne otvorenosti eksploatacionih etaža i dostizanja projektovanih visina svih projektovanih etaža.

U trećoj fazi eksploatacije ležišta dovode se eksploatacione etaže u završni položaj idući od istočne ka zapadnoj granici eksploatacionog polja, čime se stvaraju uvjeti za tehničku sanaciju i rekultivaciju ovog površinskog kopa a potom i za biološku rekultivaciju u skladu sa posebnim planom.

Odabirom navedenih tehničko-tehnoloških karakteristika eksploatacionih etaža omogućeno je:
- optimalno izvođenje eksploatacije kamena,
- postizanje optimalnih uvjeta za izvođenje bušačko-minerskih radova,
- obrušavanje rovnog kamena na osnovu radnu etažu i
- uklapanje u konfiguraciju terena i postojeći pristupni put do površinskog kopa.

Proces eksploatacije rovnog kamena na radnim etažama sastoji se od sljedećih tehnoloških operacija:
1. Otkrivka - skidanje i uklanjanje raslinja, humusnog sloja i jalovinskog pokrova;
2. Bušenje i miniranje minskih bušotina, po potrebi za razaranje stjenskih masa;
3. Guranje rovnog kamena sa eksploatacionih etaža na osnovni radni plato (kota 245) pomoću buldozera;
4. Usitnjavanje negabaritnih blokova na sitnije komade sa pneumatskim čekićem, po potrebi;
5. Utovar rovnog kamena i transport do postrojenja za drobljenje i klasiranje na osnovnom radnom platou na E-245 i usip u usipni koš ovog postrojenja;
6. Drobljenje i prosijavanje kamenih agregata na granulaciju 0-60 mm na kamenolomskom postrojenju;
7. Tehnička i biološka rekultivacija završnih kosina i površinskog kopa nakon okončanja eksploatacije.

Rudarski radovi na eksploataciji kamena započinju krčenjem i uklanjanjem drveća, šikare i sitnog raslinja i jalovinskog pokrova (otkrivke, humusnog sloja) upotrebom bagera i/ili buldozera. Otkopavanje i uklanjanje otkrivke vršit će se sukcesivno sa napredovanjem fronta rudarskih radova na eksploataciji kamena planiranoj u prvoj fazi rada. Otkrivka i jalovina će se u prvoj fazi odlagati na vanjskom odlagalištu formiranom na osnovnoj radnoj etaži. Poslije uklanjanja otkrivke pristupa se detaljnom čišćenju i otvaranju visinskih radnih etaža. Eventualno dobivena korisna drvna masa će se upotrijebiti kao ogrijevno drvo a neiskoristivi materijal će se odložiti na odlagalištu jalovine ili će se otpremiti na kontrolisanu komunalnu deponiju angažovanjem lokalnog javnog komunalnog preduzeća.

Rovni kamen će se mašinski kopati na aktivnim radnim etažama upotrebom mobilne rudarske mehanizacije (bagera i utovarivača) i gravitaciono obrušavati pomoću buldozera na osnovnu radnu etažu ili utovarati u kamion (kiper) kojim će se transportovati do kamenolomskog postrojenja montiranog na osnovnoj radnoj etaži radi prerade (drobljenja i klasiranja) u granulaciju 0-60 mm. Tamponski materijal će se kamionom transportovati na odlagalište za tampon na osnovnoj radnoj etaži ili direktno na mjesto ugradnje.

Eksploatacija rovnog kamena na aktivnim etažama će se vršiti prvenstveno upotrebom bagera a po potrebi i upotrebom minsko-eksplozivnih sredstava za razaranje kompaktne stijenske mase. Prethodno treba izvršiti bušenje minskih rupa. Bušenje minskih rupa vrši se pomoću garniture za bušenje sa odgovarajućim alatom i priborom snabdjevenom prašnom vrećom za sakupljanje prašine koja nastaje prilikom bušenja bušotina. Veličina prečnika bušotine i raspored minskih rupa je određen u Glavnom rudarskom projektu. Miniranje će se vršiti u skladu sa projektnim postavkama datim u Glavnom rudarskom projektu i procedurom za miniranje angažovanjem vanjskog ovlaštenog izvođača koji ujedno obezbjeđuje eksploziv. Vanjski izvođač je odgovoran za korištenje eksplozivnih sredstava i aktiviranje mina na prostoru PK "Zukulja". Na prostoru PK "Zukulja" nije planirano skladištenje eksplozivnih sredstava.

Za miniranje će se koristiti standardni privredni eksplozivi i eksplozivna sredstva koja ispunjavaju propisani kvalitet. Kao inicijalna eksplozivna sredstva koristiti će se rudarska kapsula, električni detonatori, sporogoreći i detonirajući štapini, NONEL konektor, usporivači itd. Količina minsko-eksplozivnih sredstava se planira u zavisnosti od pripremljenih minskih bušotina, na osnovu čega se na površinski kop planiraju i dopremaju minsko-eksplozivna sredstva. Kod miniranja je potrebno primijeniti neelektrični sistem iniciranja, koji u potpunosti eliminiše utjecaj zračnih efekata miniranja na neposredni okoliš, kao i usporenje po svakom stupnju paljenja u cilju smanjenja seizmičkih efekata miniranja u skladu sa definisanom procedurom za miniranje. Glavnim rudarskim projektom predviđena je kombinacija plastičnog eksploziva (10-20 %) i AN-FO eksploziva (80-90%). Inciranje AN-FO eksploziva u minskoj bušotini pomoću plastičnog eksploziva Vitezit 20 ili druge vrste plastičnog eksploziva sličnih karakteristika. Specifična potrošnja eksploziva za miniranje na ovom površinskom kopu, prema Glavnom rudarskom projektu iznosi q=0,3-0,4 kg/m^3 č.m. kao maksimalna količina koja se može primjeniti za miniranje na ovom kamenolomu.

Izvođenje minerskih radova mora se obavljati u skladu sa odredbama Pravilnika o tehničkim normativima pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu. Izvođenje miniranja detaljno je definisano Glavnim rudarskim projektom.

U cilju smanjenja utjecaja seizmičkih efekata na okolinu i efikasnijeg usitnjavanja stijenske mase dolomita i krečanjaka, minske bušotine će se odvajati sa odgovarajućim usporivačem na način kako je predviđeno u Glavnom rudarskom projektu. Prema Glavnom rudarskom projektu, odbacivanje komada minirane stjenske mase je procjenjeno u prosjeku na 60 m i maksimalno do 98 m od mjesta miniranja.

Miniranje stijenskih masa izvodit će ovlaštena firma, koju će investitor angažovati po ugovoru, što će uključivati i njihovu obavezu obezbjeđivanja i upotrebe eksplozivnih sredstava te vraćanja neiskorištenih eksplozivnih sredstava u svoj magacin.

Odminirani i otkopani materijal će se sa eksploatacionih etaža gurati i obrušavati pomoću buldozera na osnovnu radnu etažu na kojoj se utovara u kamion upotrebom utovarivača i transportovati na kamenolomsko postrojenje u cilju proizvodnje komercijalnih frakcija. Transport rovnog kamena će se po potrebi vršiti i sa eksploatacionih etaža.

Negabaritni blokovi će se usitnjavati upotrebom pneumatskog čekića i iznimno eksploziva nakon čega će se ovaj materijal otpremati na kamenolomsko postrojenje u cilju prerade u granulaciju 0-60 mm.

Prerada rovnog kamena će se vršiti na mobilnom postrojenju za drobljenje i klasiranje u granulaciju 0-60 mm lociranom na osnovnoj radnoj etaži. Prema tehničkim karakteristikama predviđene rudarske mehanizacije i postrojenja za preradu stijenske mase dolomita i krečnjaka, maksimalna veličina komada stijena je <500 mm.

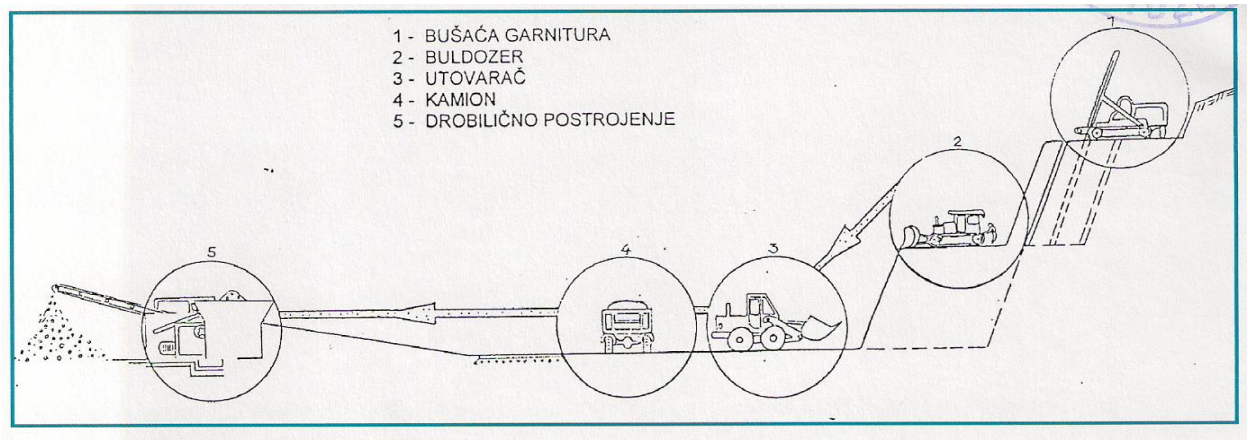
Eksploatacija i prerada tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" će se vršiti korištenjem kompleksne rudarske mehanizacije i postrojenja navedenih u tabeli 2.

Tehnološka šema sistema površinske eksploatacije tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na površinskog kopu "Zukulja" prikazana je na sljedećoj slici.



Slika 10. Tehnološka šema sistema površinske eksploatacije dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja"

Na narednoj slici prikazana je principijelna šema tehnološkog procesa površinske eksploatacije i prerade kamena na površinskom kopu "Zukulja".



Slika 11. Principijalna shema tehnološkog procesa dobijanja i prerade kamena na PK "Zukulja"

Projektirani godišnji kapacitet proizvodnje tehničko-građevnog kamena u eksploatacijskom polju PK "Zukulja" iznosi 30.000 m^3 č.m. ukupnih masa. Na bazi ovog bilansa ukupne godišnje proizvodnje, izvršena je procjena sirovina i goriva, koje će se koristiti na ovom površinskom kopu.

Proizvodnja je planirana u jednoj smjeni tokom 12 mjeseci godišnje i 24 dana u mjesecu te 8 sati dnevno što ukupno iznosi 288 radnih dana i 2304 radnih sati godišnje. Efektivni rad rudarske mehanizacijei postrojenja na PK "Zukulja" se procjenjuje na 6 sati dnevno, 144 sata mjesečno i 1728 sati godišnje. Projektovani godišnji kapacitet eksploatacije tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" iznosi Q_{god}=30.000 m^3 č.m., odnosno 40.000 m^3 komercijalnih frakcija.

Glavnim rudarskim projektom izrađenim od strane ovlaštene projektne firme „Rudarsko projektovanje“ d.o.o. Tuzla (2018) definisani su uvjeti otvaranja ležišta i eksploatacije tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" i prerade na postrojenju za drobljenje i klasiranje. Ovim projektom kao i ovom Studijom utjecaja na okoliš mjere i aktivnosti zaštite okoliša, odnosno sprečavanja i smanjivanja negativnih utjecaja na okoliš za svaki identifikovani i mogući utjecaj na okoliš.

1.2.2. Odlagalište jalovine

S obzirom da je humusni na prostoru definisanog eksploatacionog polja PK “Zukulja” sloj slabo razvijen, sa procjenjenom debljinom 0,0 - 50 cm, količina ovog jalovinskog materijala (otkrivke) se procjenjuje na malu količinu. Sva nastala otkrivka od humusnog sloja se obavezno treba odložiti na posebnom dijelu odlagališta jalovine formiranog na osnovnoj radnoj etaži prema Glavnom rudarskom projektu u cilju njenog iskorištavanja za rekultivaciju nakon prestanka rada i zatvaranja PK “Zukulja”.

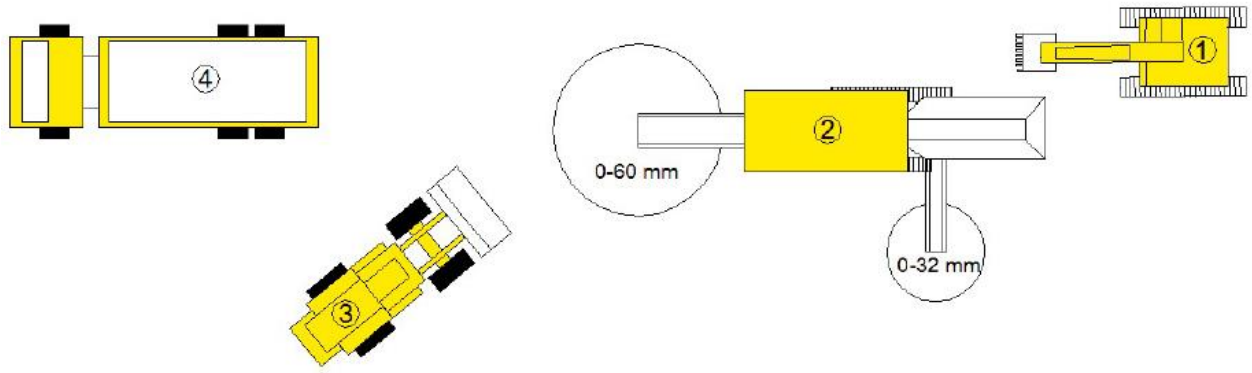
Jalovina koja nastaje od eksploatacije stjenske mase i prerade stjenske mase (tzv. “prljava rizla”) će se odlagati na odlagalište jalovine i koristiti kao tampon u niskogradnji, za nasipe i sl.

Procjenjena ukupna količina jalovine koja se tokom životnog vijeka PK "Zukulja" iznosi 30.516 m^3 č.m., a pretpostavlja se da će se na odlagalište odložiti 50% od ukupne mase obračunate jalovine odnosno cca. 15.000 m^3 č.m. Prosječna godišnja količina jalovine koja će se odlagati na odlagalište jalovine se procjenjuje na cca 750 m^3 č.m. Dio produkovane jalovine će se iskoristiti za nasipanje i uređenje radnog platoa na osnovnoj radnoj etaži prilikom uređenja industrijskog kruga na krajnjoj zapadnoj strani. Sva ova jalovina će se iskoristiti za tehničko uređenje i rekultivaciju terena površinskog kopa "Zukulja" nakon prestanka njegovog rada.

1.2.3. Opis tehnološkog procesa prerade kamena dolomita i krečnjaka

Prerada rovnog kamena dolomita i krečnjaka će se vršiti na mobilnom postrojenju za drobljenje i klasiranje kamenih agregata Terex Finlay I-1310R, čiji kapacitet je 20 m^3/h č.m. odnosno cca. 50 t/h č.m.. Ovo postrojenje će se montirati na radnom platou PK „Zukulja na kojem će se urediti plato za utovar rovnog kamena u usipni koš drobiličnog postrojenja i plato za granulaciju 0-60 mm.

Tehnološki proces prerade rovnog kamena (drobljenja i klasiranja) prikazan je na sljedećoj shemi.



Slika 12. Tehnoški proces primarne prerade kamena na PK "Zukulja"

Tehnološki proces primarne prerade kamena dolomita i krečnjaka na mobilnom postrojenju za drobljenje i kalsiranje započinje uzimanjem rovnog kamena na osnovnoj radnoj etaži E-245 sa bagerom Terex TC 260 LC (poz. 1) i usipanjem rovnog kamena u usipni koš mobilnog postrojenja Terex Finlay I-1310R (poz.2).

Na rešetki u usipnom košu se izdvaja frakcija tzv. „prljave rizle" (0-32 mm) koja se trakastim transporterom odlaže na odlagalište jalovine.

Drobljenjem rovnog kamena u mobilnoj drobilici nastaje granulacija 0-60 mm koja se nakon drobljenja transportuje trakastim transporterom na odlagalište gotovog proizvoda. Granulacija 0-60 mm se kao gotov proizvod utovara sa utovarivačem JCB 4CX (poz. 3) utovara u kamion zapremine sanduka minimalno 10-15 m^3 (poz. 4). Kamionom se vrši transport drobljenog dolomita i krečnjaka granulacije 0-60 mm na sekundarnu preradu, odnosno proivodnju kamenih agregata.

Mobilno postrojenje za drobljenje kamena je snabdjeveno instalacijama za vodovodnim instalacijama sa mlaznicama (prskalicama) vode, koje su u funkciji smanjivanja emisije prašine koja nastaje u procesu drobljenja kamena. Mlaznice vode su instalirane iznad mjesta na kojima se emituje prašina (drobilica i presipna mjesta). Mlaznicama se uspostavlja sistem vodenih zavjesa čija funkcija je sprečavanje emisije prašine. Primjena mlaznica je u funkciji smanjivanja emisija prašine i utjecaja na kvalitet zraka na lokaciji i neposrednoj okolini te sprečavanje utjecaja na vegetaciju i okoliš.

Upravljanje drobiličnim postrojenjem vrši se iz komandne kabine smještene na prikladnom mjestu na ovom postrojenju.

1.2.4. Sanacija zemljišta i rekultivacija okoliša

Eksploatacija i prerada stijenske mase na PK "Zukulja" neminovno uzrokuje oštećenje i devastaciju šumske vegetacije, tla i zemljišta površinskom eksploatacijom kamena devastirati će se ukupno 4,62 ha. Nakon okončanja eksploatacije dolomita i krečnjaka i zatvaranja PK "Zukulja", investitor je dužan izvršiti sanaciju, rekultivaciju i remedijaciju svih oštećenih, devastiranih i onečišćenih prostora unutar eksploatacionog polja u skladu sa postavkama u Glavnom rudarskom projektu, odredbama člana 109. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 15/21) i člana 59. Zakona o rudarstvu Federacije BIH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/10).

Nakon obustave rada i zatvaranja PK "Zukulja" prvo treba uklonuti sve objekte, instalacije i otpadne materijale, te izvršiti remedijaciju terena u skladu sa posebnim planom.

Sanacijom i tehničkom rekultivacijom izvršiti će se uređenje terena u okviru okončanog eksplotacionog polja u skladu sa morfologijom terena u okoline, nakon čega treba provesti biološku rekultivaciju korištenjem autohtonih vrsta u skladu sa posebnim planom u cilju uklapanja u postojeći krajolik.

1.2.5. Priroda i količina materijala koji se koriste u tehnološkim procesima na PK "Zukulja"

Svi materijali koji se koristite u proizvodnim procesima na PK "Zukulja“ se mogu podijeliti prema porijeklu na prirodne i industrijske materijale. Osnovni prirodni materijal na kome će se zasnivati proizvodnja na PK "Zukulja" je kamen dolomit i krečnjak. Ostali materijali koji će se koristiti u proizvodnim procesima su industrijski materijali i to su: dizel gorivo za rudarsku mehanizaciju, hidraulična i motorna ulja i maziva te privredni eksploziv.

Osnovni sirovnski materijal koji će se koristiti na PK "Zukulja" je rovni kamen dolomit i krečnjak, koji će se drobiti na postrojenju za drobljenje locirnom na osnovnoj radnoj etaži. Glavnim rudarskim projektom predviđena je eksploatacija rovnog kamena dolomita i krečnjaka ukupno 30.000 m^3 č.m. godišnje i sav proizvedeni rovni kamen će se prerađivati drobljenjem u granulaciju 0-60 mm kao gotov proizvod na ovom površinskom kopu. Prema tome, proizvodni proces na površinskom kopu "Zukulja" se temelji na proizvodnji gotovog proizvoda kamenog agregata granulacije 0-60 mm koja se plasira na tržište kao gotov proizvod.

Dolomit je prirodni mineralni materijal koji se planira eksploatisati i drobiti na PK "Zukulja", koga dominantno gradi kalcij-magnezij karbonat ($CaCO_3xMgCO_3$) u kristalnom stanju, pretežno bijele boje ili crvenkaste ili sive ili smeđe, što ovisi o primjesama.

Krečnjak ili prirodni mineralni materijal koga dominantno gradi mineral kalcit (CaO) te glina, sporogelit, dijaspor, hidrargilit i dr. koji nastaje taloženjem krečnjačkih skeleta izumrlih biljaka i životinja.

Mineralne sirovine dolomit i krečnjak imaju dobra fizkalno-mehnička svojstva u pogledu njihove čvrstoće, poroznosti, otpornosti na habanje i postojanosti na dejstvo mraza, zbog čega se mogu uspješno koristiti u građevinarstvu.

Da bi se obezbjedila planirana proizvodnja kamenog agregata granulacije 0-60 mm neophodno je korištenje određenih industrijskih proizvoda i to:

- Eksplozivna sredstva (praškasti i plastični eksplozivi tipa ANFO, detonirajući i sporogoreći štapini, rudarske kapice);
- Dizel motorno gorivo;
- Sredstva za podmazivanje (ulja i maziva);
- Električna energija;
- Voda za tehnološke potrebe i
- Komprimirani zrak.

Potrošnja navedenih industrijskih materijala ovisi o produkciji gotovog proizvoda, odnosno komercijalne frakcije 0-60 mm. Projektovan maksimalna godišnja proizvodnja na ovom površinskom kopu iznosi 30.000 m^3 ukupne čvrste mase, od čega 28.500 m^3 č.m. rovnog kamena i 37.335 m^3 kamene frakcije (0-60 mm) godišnje kao gotovog proizvoda na ovom površinskom kopu. Na bazi ovog bilansa maksimalne godišnje proizvodnje, izvršena je procjena potrošnje industrijskih materijala, koji će se koristiti na ovom površinskom kopu u svrhu proizvodnje gotovog proizvoda, odnosno kamenog agregata granulacije 0-60 mm. Procjena potrošnje po vrsti i količini industrijskog materijala predstavljena je u slijedećoj tabeli.

Tabela 3. Normativi potrošnje industrijskog materijala i energije za proizvodnju kamenog agregata granulacije 0-60 mm

Redni broj	Materijal	Normativ i jedinica mjere kg/m^3 frakcije	Ukupna godišnja potrošnja kg/god.
1.	Dizel gorivo	0,900	33.600
2.	Ulje i mazivo	0,040	1.493
3.	Eksploziv	0,350	13.067
4.	Detonatorski štapin	0,120	4.480
5.	Detonatorske kapisle	0,010	373
5.	Usporivači	0,005	187
6.	Sporogoreći štapin	0,001	37
7.	Šipke	0,001	37
8.	Krune	0,005	186
9.	Električna energija	0,55 kWh/m^3	20.735 kWh/g

Iz prikazanih podataka vidljivo je da je dizel gorivo najzastupljeniji materijal koji će se koristiti u radu rudarske mehanizacije i transportnih sredstava kod eksploatacije, prerade i prijevoza kamenih agregata (cca. 33,6 t/god). Dizel gorivo je standardnog kvaliteta i obezbjeđivat će se od ovlaštenih prometnika na način da će se dopremati u namjenskoj cisterni sa automatom za utakanje. To znači da nije predviđeno skladište goriva, a maziva će se nabavljati i skladištiti u komercijalnom pakovanju u namjenskom skladištu smještenom u kontejneru na osnovnom radnom platou. Skladištenje maziva se mora vršiti u skladu sa Pravilnikom o tehničkim normativima za skladištenje zapaljivih i opasnih materija.

Isto tako, na kamenolomu će se koristiti eksplozivna sredstva za miniranje stijenske mase, koja će obezbjeđivati ovlaštena organizacija koju će investitor angažovati prema ugovoru za izvođenje minerskih radova a koja će dopremati eksplozivna sredstva za svako miniranje i neiskorištenu količinu vraćati u svoje skladište. Za miniranje će se koristiti isključivo standardizovana eksplozivna sredstva. Na bazi bilansa proizvodnje rovnog kamena i podataka iz Glavnog rudarskog projekta, procjenjuje se da će se na ovom površinskom kopu koristiti oko 10,5 t eksploziva godišnje za projektovanu proizvodnju 30.000 m^3/g rovnog kamena. Glavnim rudarskim projektnom je predviđeno miniranje jednaput mjesečno i 10 mjeseci u kalendarskoj godini, a količina eksploziva za jedno miniranje iznosi oko 1,05 t. S obzirom da će miniranje izvoditi vanjski registrovani izvođač koji će obezbjeđivati eksplozivna sredstva, na kamenolomu se neće skladištiti eksplozivna sredstva, niti će investitor upravljati i manipulisati eksplozivnim sredstvima.

Snabdijevanje pitkom vodom za sada je predviđeno dopremom u komercijalnim pakovanjima, a po potrebi angažovanjem mobilne cisterne mjesnog komunalnog preduzeća. Industrijska voda za tehnološke potrebe (prskanje internih saobraćajnica, za kamenolomsko postrojenje, pranje mehanizacije i sl.) će se obezbjeđivati zahvatom iz potoka Sutulija.

Glavnim rudarskim projektom je predviđeno da se voda za piće i sanitarne potrebe doprema autocisternom i skladišti u namjenski spremnik iz kojeg se voda instalacijama odvodi u objekte za kupatilo i uposlene osoblje. Potrebna količina vode za sanitarne potrebe je procjenjena na osnovu planiranog broja uposlenika od 8 na cca Q_{dan}=60 l x 8 = 480 l/dan. Procjenjena količina vode za tehnološke potrebe (kvašenje deponija i radnog platoa umjerenom količinom vode) je maksimalno 3 m^3/dan u ljetnom sušnom, sunčanom i vjetrovitom periodu, a obezbjeđivati će se iz navedenog skladišnog rezervoara.

Na osnovu instalisane snage svih potrošača na prostoru PK "Zukulja", potrošnja električne energije je procjenjena na 0,55 kWh/m^3 kamenog agregata, što maksimalno godišnje iznosi 20.736 kWh. Snabdjevanje električnom energijom će se obezbjeđivati iz dizel-električnog agregata u prvoj fazi rada kamenoloma dok se ne izvršeni priključenje na na elektrodistributivnu mrežu u skladu sa elektroenergetskom saglasnošću, čija kopija je data u prilogu.

1.3. Procjena, po tipu i količini, očekivanog otpada i emisija (zagađivanje vode, zraka i zemljišta, buka, vibracije, svjetlo, toplota, radijacija i sl.) koji su rezultat predviđenog proizvodnog procesa

Eksploatacija i prerada mineralne sirovine kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" predstavlja tehnološke procese koji produkuju čvrsti otpad, buku i vibracije te emituju mineralnu

prašinu i produkte sagorijevanja u zrak, a mogu onečistiti oborinske vode i zemljište. Prema svojoj prirodi, ovaj projekat će generisati tehnološki otpad, emisije u zrak i zemljište i oborinske vode, te buku i vibracije i u ekstremnim slučajevima potencijalno može uticati na podzemno vodno tijelo, a ne očekuju se emisije u površinske i podzemne vode te emisije svjetla, toplote i radijacija.

1.3.1 Produkcija otpada

Tehnološki procesi i radne aktivnosti u fazi građenja i operativnoj fazi će generisati otpad koji je karakterističan za eksploataciju i preradu mineralnih sirovina u kojem po količini dominira otkrivka i jalovina. Pregled vrsta otpada koje se očekuju na prostoru PK "Zukulja" u fazi izgradnje i operativnoj fazi prikazan je u sljedećoj tabeli.

Tabela 4. Pregled vrsta otpada koji se očekuje na PK "Zukulja"

Vrsta očekivanog otpada	Šifra	Faza izgradnje	Operativna faza
Otpad od iskopavanja neželjezonosnih ruda (jalovine)	01 01 02	7.500 m^3	1.500 m^3/god.
Otpad od iskorištavanja šuma	02 01 07	Nepoznato	Nepoznato
Sintetska hidraulična ulja	13 01 11*	120 lit.	480 lit./god.
Sintetska ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje	13 02 06*	240 lit.	420 lit./god.
Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih materija ili je onečišćena opanim materijama	15 01 10*	40 kg	160 kg/god.
Stare gume	16 01 03	0	12 kom./god.
Napuštena vozila	16 01 04*	0	cca. 800 kg/god.
Stara vozila koja ne sadrže tečnosti ni durge opasne komp.	16 01 06	0	cca 400 kg/god.
Filteri za ulje	16 01 07*	15 kg	70 kg/god.
Kočione obloge koje sadrže azbest	16 01 11*	0	80 kg/god
Akumulatori	16 06 01*	0	120 kg/god.
Željezo i čelik	17 04 05	0	cca. 360 kg/god.
Miješani komunalni otpad	20 03 01	18 m^3	32 m^3/god
Muljevi iz septičkih jama	20 03 04	2 m^3	8 m^3/god

Vrste i količine očekivanog otpada na prostoru PK "Zukulja" u fazi građenja i fazi rada su detaljno opisane u poglavlju Plan upravljanja otpadom.

1.3.2. Emisije u zrak

U tehnološkim procesima i radnim aktivnostima na prostoru PK "Zukulja" očekuju se emisije čestica prašine i produkata sagorijevanja u zrak čija količina ovisi od projektne fazi projektne aktivnosti.

U fazi pripreme i građenja mogu se očekivati sljedeće emisije u zrak:

- nekontrolisana emisija mineralne prašine od uklanjanja humusnog sloja, utovara i odlaganja na odlagalište jalovine, čiji utjecaj na kvalitet zraka i vegetaciju se procjenjuje kao neznatan do mali i dominantno je vezan za prostor površinskog kopa i uski granični pojas,

- nekontrolisana emisija mineralne prašine od izgradnje radnih etaža i internih puteva, čiji utjecaj na kvalitet zraka i vegetaciju se procjenjuje kao neznatan do mali i dominantno je vezan je za prostor površinskog kopa i uski granični pojas,
- nekontrolisana emisija prašine usljed djelovanja vjetra u sunčanom periodu, čiji utjecaj na kvalitet zraka se procjenjuje kao neznatan do mali sa kratkim vremenskim trajanjem na lokaciji i neposrednoj okolini i
- nekontrolisana emisija otpadnih dimnih plinova koji nastaju kao produkt sagorijevanja goriva u motorima rudarske mehanizacije i strojeva, čiji utjecaj na kvalitet zraka se procjenjuje kao neznatan zbog malog broja radnih strojeva i kratkog perioda izvođenja radova.

Sve navedene emisije u fazi pripreme i građenja se javljaju povremeno sa kratkim trajanjem u intervalima čija dužina ovisi od vremena rada rudarske mehanizacije i strojeva i meteorloških uvjeta, a po intenzitetu se procjenjuju neznatne do male te ne mogu imati značajniji utjecaj na okoliš i po prostornom obuhvatu su dominantno vezane za prostor površinskog kopa i uski pojas oko površinskog kopa.

U operativnoj fazi mogu se očekivati sljedeće emisije u zrak:

- nekontrolisana emisija čestica prašine od bušenja minskih bušotina i miniranja stijenske mase te utovara i istovara stijenske mase i jalovine, čiji utjecaj na kvalitet zraka i vegetaciju se procjenjuje kao mali i dominantno je vezan je za prostor površinskog kopa i uski granični pojas,
- nekontrolisana emisija čestica prašine u procesu drobljenja rovnog kamena i prosijavanja kamenih agregata, čiji utjecaj na kvalitet zraka i vegetaciju se procjenjuje kao mali do umjeren u najnepovoljnijim tehnološkim i meteorološkim uvjetima zbog čega su potrebne mjere ublažavanja emisija u cilju zaštite kvaliteta zraka i okoliša,
- nekontrolisana emisija prašine sa radnog platoa, etaža, internih puteva i odlagališta jalovine usljed djelovanja vjetra u sunčanom i vjetrovitom periodu, čiji utjecaj na kvalitet zraka se procjenjuje kao neznatan do mali sa kratkim vremenskim trajanjem i
- emisije otpadnih dimnih plinova koji nastaju kao produkt sagorijevanja goriva u motorima rudarske mehanizacije i strojeva, čiji utjecaj na kvalitet zraka se procjenjuje kao neznatan zbog malog broja radnih strojeva i kratkog perioda izvođenja radova.

Sve navedene emisije u zrak se javljaju povremeno sa kratkim vremenskim trajanjem u intervalima čija dužina ovisi od vremena rada rudarske mehanizacije i strojeva i meteoroloških uvjeta, a po intenzitetu se procjenjuju neznatne do male te ne mogu imati značajniji utjecaj na okoliš i po porostornom obuhvatu su dominantno vezane za prostor površinskog kopa i uski pojas oko površinskog kopa.

Nakon identifikovanih potencijalnih izvora nekontrolisanih emisija čestica prašine koje se očekuju pri pojedinim tehnološkim operacijama eksploatacije kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja", izvršen je proračun emisija prašine iz svih identifikovanih izvora prašine u skladu sa preporukama EPA (US *Environmental Protection Agency*). Proračun emisija čestica prašine je izvršen korištenjem emisionih faktora prema EPA za najnepovoljniji scenarij proizvodnje koji uključuje maksimalnu eksploataciju i drobljenje rovnog kamena i kada su svi identifikovani izvori emisija u punom radu. Proračun emisija čestica prašine je rađen za difuzni plošni izvor korištenjem podataka o meteorološkim uvjetima sa najbliže meteorološke stanice u Mostaru.

Prema tome, rezultati proračuna emisije čestica prašine se mogu smatrati kao "worst case", odnosno kao najnepovoljniji slučaj.

Emisija prašine promjera čestica ispod 10 µm (PM10) koja nastaje u procesima utovara i istovara materijala na PK "Zukulja":

- godišnja proizvodnja, GP = 81.000 t/g
- utovareno / istovareno - 45 t/h
- sadržaj vlage u materijalu je 0,8 %
- brzina vjetra je oko 1,5 m/s (usvojeno)
- emisija prašine do 10 µm: 179,28 kg/god.

Emisija čestica prašine ispod 10 µm (PM10) koja nastaje u procesima drobljenja rovnog kamena:

- Godišnja proizvodnja, GP = 76.950 t/g
- Satna proizvodnja: 44,5 t/h
- Drobljenje rovnog kamena bez vlaženja (10 µm): 3088,89 kg/god
- Drobljenje rovnog kamena uz vlaženje (10 µm): 148,73 kg/god
- Presip sa trake bez vlaženja (10 µm): 42,31 kg/god
- Presip sa trake uz vlaženje (10 µm): 1,75 kg/god

Emisija častica prašine PM10 sa otvorenih površina (radnog platoa i etaža) koja nastaje uslijed djelovanja vjetra i kretanja kamiona je proračunata za planiranu aktivnu površinu cca površine 35000 m^2 i iznosi 175 kg/god.

Pregled emisija čestica prašine PM10 iz svih identifikovanih izvora na prostoru PK "Zukulja":

Izvor emisije	Bez vlaženja (kg/g)	Sa vlaženjem (kg/g)
Utovar i istovar	179,28	-
Drobljenje kamena	3088,89	148,73
Presip sa trake	42,31	1,75
Emisija s otvorenih površina	175	-
UKUPNO, kg/g	3485,48	150,48
UKUPNO, kg/h	2,02	0,10

S obzirom da su emisije otpadnih plinova koji nastaju kao produkt sagorijevanja goriva u motorima rudarske mehanizacije i strojeva male zbog malog broja strojeva i male potrošnje goriva na lokaciji, nije vršen proračun ovih emisija zbog toga što ne mogu značajnije uticati na kvalitet zraka.

Pri izvođenju radnih aktivnosti eksploatacije i prerade kamena na prosotoru PK "Zukulja" ne očekuju se nikakvi incidentni slučajevi koji bi mogli uzrokovati povećanu emisiu koja bi značajnije mogla uticati na kvalitet zraka.

1.3.3. Emisija buke

Izvori emisije buke na prostoru PK "Zukulja" su postrojenje za drobljenje, bušaća garnitura, kompresor i rudarska mehanizacija. Svi navedeni izvori buke produkuju buku samo u vrijeme

njihovog rada tokom dnevne smjene za vrijeme efektivnog rada u prosjeku 6 sati dnevno. Buka nastaje i u vrijeme izvođenja miniranja, a emisija ove buke traje vrlo kratko (impulsivna buka) i prema Glavnom rudarskom projektu predviđeno je samo jedno miniranje mjesečno i 10 miniranja u toku jedne kalendarske godine.

Emisija buke koja se očekuje na prostoru PK "Zukulja" je procjenjena na osnovu istovremenog rada drobiličnog postrojenja, bušaće garniture i hidrauličnog bagera i tehničkih karakteristika rudarske mehanizacije i drobiličnog postrojenja planirane Glavnim rudarskim projektom eksploatacije dolomita i krečnjaka (rudarsko-tehnološki dio iz 2018. godine). Na PK "Zukulja" planirano je korištenje sljedeće rudarske mehanizacije i drobiličnog postrojenja:

- hidraulični bager snage 125 kW, razine zvučne snage Lw≤103,4 dB(A);
- bušaća garnitura Atlas Copco 722, razina zvučne snage Lw≤80 dB(A);
- kompresor Atlas XAS 186, razina zvučne snage Lw≤71 dB(A);
- mobilno drobilično postrojenje Terex Finlay I-1310R, razina zvučne snage Lw≤106 dB(A);
- kamion snage 179 kW, razina zvučne snage Lw≤80 dB(A)

Otprema mineralne sirovine izvan eksploatacionog polja obavljati će se kamionskim transportom i to kamionom nosivosti cca. 18 t.

1.3.4. Emisije u vode

S obzirom da se u tehnološkim procesima ne koristi voda i da na lokaciji nama vodotoka i izvora, ne očekuje se emisija u vode. Mogući su samo utjecaji na oborinske vode nekontrolisanog curenja i oticanja ulja i maziva iz rudarske mehanizacije i dizel agregata ali se ovi utjecaji procjenjuju kao neznatni do mali zbog malog broja planirane rudarske mehanizacije, koji se preveniraju kvalitetnim tekućim održavanjem i kontrolom rudarske mehanizacije.

1.3.5. Emisije u zemljište

Emisije u zemljište su moguće samo u slučaju nekontrolisanog curenja ulja i maziva iz rudarske mehanizacije i dizel agregata, ali se ovi utjecaji procjenjuju kao neznatni do mali zbog malog broja planirane rudarske mehanizacije.

1.4. Plan upravljanja otpadom

1.4.1. Opće postavke upravljanja otpadom

Svrha izrade Plana upravljanja otpadom koji nastaje u procesima eksploatacije i prerade kamena dolomita i krečnjaka na lokaciji PK "Zukulja" je analiza i planiranje upravljanja otpadom, sa naglaskom na upravljanje opasnim otpadom, u cilju izbjegavanja i minimiziranja njegovog nastanka, smanjivanja količina otpada, iskorištavanja svih upotrebljivih materijala iz otpada i konačnog odlaganja neiskorištenog otpada, te zbrinjavanja opasnog otpada na okolinski prikladan način u cilju zaštite okoliša i zdravlja ljudi u skladu sa zahtjevima iz zakonske regulative.

Prilikom izrade Plana upravljanja otpadom za PK "Zukulja" korišteni su podaci iz Glavnog rudarskog projekta, kao i sva ostala relevantna dokumentacija koja je stavljena na raspolaganje

od strane privrednog društva "Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar i prikupljena iz drugih izvora u svrhu definisanja prijedloga sistema upravljanja otpadom na PK "Zukulja".

U skladu sa odredbama člana 19. Zakona o upravljanju otpadom ("Službene novine FBiH", broj: 33/03, 72/09 i 92/17), kojim je propisano da "operater postrojenja za koje je potrebna okolinska dozvola izrađuje plan upravljanja otpadom" i kojim je definisan sadržaj plana upravljanja otpadom, uključujući i mjere koje je operater dužan poduzimati radi sprečavanja proizvodnje otpada, odvajanja, odlaganja i tretmana otpada posebno kada se radi o opasnom otpadu. Temeljna svrha plana upravljanja otpadom je izvršiti analizu produkcije otpada, identifikaciju svih kategorija otpada koje nastaju na prostoru lokacije PK "Zukulja", procjenu količina otpada po vrstama koje nastaju tokom eksploatacije i prerade mineralnih sirovina i obavljanja drugih projektnih aktivnosti na PK "Zukulja", te predložiti plan mjera za upravljanje otpadom na PK "Zukulja" u cilju izbjegavanja i minimiziranja negativnih utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi.

Plan upravljanja otpadom se zasniva na sljedećim načelima upravljanja otpadom, prema sljedećoj hijerarhiji:

- sprječavanje/izbjegavanje nastajanja otpada,
- smanjivanje količina otpada kroz ponovnu upotrebu i iskorištavanje,
- recikliranje upotrebljivih vrsta otpada,
- obrada otpada u svrhu iskorištavanja i/ili zbrinjavanja,
- odlaganje neopasnog otpada na kontroliranoj depniji.

Planom upravljanja otpadom su definisane aktivnosti za dugoročno upravljanje otpadom. Sprječavanje nastajanja otpada ima najveći prioritet u upravljanju otpadom, a finalno odlaganje naniži prioritet. Osnovna načela upravljanja otpadom su definisana odredbama člana 5. Zakona o upravljanju otpadom:

- Prevencija - izbjegavanje nastajanja otpada ili smanjivanje količine i štetnosti nastalog otpada da bi se smanjio rizik po zdravlje ljudi i okoliš te da bi se izbjegla degradacija svih sastavnica okoliša;
- Mjere opreznosti - sprečavanje opasnosti ili šteta po okoliš koju prouzrokuje otpad, preduzimanje mjera, čak iako nije na raspolaganju potpuna naučna podloga;
- Odgovornost proizvođača otpada - proizvođač je odgovoran za odabir najprihvatljivijeg okolinskog rješenja prema karakteristikama proizvoda i tehnologiji proizvodnje, uključujući životni ciklus proizvoda i korištenje najadekvatnije raspoložive tehnologije;
- Princip zagađivač plaća - proizvođač ili vlasnik otpada snosi sve troškove prevencije tretmana i odlaganja otpada, uključujući i brigu nakon upotrebe i monitoring. On je i finansijski odgovoran za preventivne i sanacione mjere zbog šteta po okoliš koje je prouzrokovao ili će ih najvjerovatnije prouzrokovati;
- Blizina - tretman ili odlaganje otpada treba se vršiti u najbližem adekvatnom postrojenju ili lokaciji, uzimajući u obzir okolinsku i ekonomsku profitabilnost;
- Regionalnost - razvoj tretmana otpada i rušenja objekata za njegovo odlaganje treba se vršiti na način da pokriva potrebe regiona i omogućava samoodrživost izgrađenih objekata.

Tokom eksploatacije i prerade kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" generisati će se određene količine otpada karakteristične za eksploataciju i preradu mineralnih sirovina. Zakonom o upravljanju otpadom FBiH regulisana su prava, obaveze i odgovornosti pravnih i fizičkih lica u postupanju s otpadom na način da se izbjegne:

- opasnost po ljude,
- opasnost za biljni i životinjski svijet,
- zagađenost okoliša (voda, tlo, zrak) iznad propisanih graničnih vrijednosti,
- nekontrolisano odlaganje i spaljivanje,
- nastajanje eksplozije i požara.

Kako bi se postigao cilj pravovremenog sprječavanja zagađivanja i smanjenja posljedica po zdravlje ljudi i okoliša potrebno je upravljati otpadom na način koji osigurava:

- smanjenje količine nastalog otpada,
- smanjenje opasnih karakteristika otpada,
- tretiranje otpada na način kojim se osigurava povrat nastalog materijala,
- odlaganje na odlagališta onih vrsta otpada koje ne podliježu povratu komponenti, ponovnoj upotrebi ili proizvodnji energije.

Kao polazišta za analizu upravljanja otpadom i uspostavu sistema upravljanja otpadom na PK "Zukulja" uzeti su sljedeći kriteriji i činjenice:

- Određeni dio materijala prilikom eksploatacije i prerade mineralnih sirovina na PK "Zukulja" koji može biti upotrebljiv na lokaciji ili u neke druge svrhe izvan lokacije;
- Lokacija za deponovanje otpada iz proizvodnog procesa (jalovina), koja je definisana Glavnim rudarskim projektom;
- Kriterij udaljenosti je bitan, kako iz razloga smanjenja troškova zbog manipulacije otpadom, tako i okolišnih opterećenja koje pridonose bespotrebnom transportu otpada;
- Kriterij pristupačnosti ukazuje na potrebu lociranja odlagališta na prostoru koji ne zahtijeva značajnije zahvate u smislu izrade pristupa lokaciji i drugih sadržaja neophodnih za okolinski prikladno odlaganje otpada;
- Kriterij postojećeg stanja na lokaciji koji podrazumijeva vlasništvo koje se može jednostavno "privremeno" zaposjesti, a da zemljište nije poljoprivredno ili neke druge vrijedne klase ili da nije osjetljivo po bilo kojoj drugoj osnovi zbog čega bi ga trebalo izuzeti za ovu namjenu;
- Prihvatljivi geološki uvjeti lokacije prvenstveno u smislu stabilnosti, da nema klizišta i odrona, sa pogodnim nagibom terena.

1.4.2. Zakonodavni okvir upravljanja otpadom

Plan upravljanja otpadom dio je okolinske dokumentacije koja se izrađuje s ciljem ishodovanja okolinske dozvole za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja". Prema članu 20. Zakona o upravljanju otpadom, obaveza operatera je da imenuje lice odgovorno za poslove upravljanja otpadom, koje je dužno da:

- provodi plan upravljanja otpadom,
- predlaže mjere za poboljšanje prevencije, ponovno korištenje i reciklažu otpada,
- nadzire ispunjenje uslova za upravljanje otpadom i o tome izvještava privredno društvo.

Privredno društvo "Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar je dužno imenovati odgovorno lice za poslove upravljanja otpadom prije početka bilo kakvih projektnih aktivnosti. Odgovorno lice mora biti educirano za propisno upravljanje otpadom, pri čemu mora voditi računa o vrstama otpada, njihovim svojstvima i količinama kao i tačnom definisanju njihovog tretmana. Imenovano lice za upravljanje otpadom je Admir Hero. Lice odgovorno za upravljanje otpadom je dužno tačno evidentirati svaku opasnu ili incidentnu situaciju sa navođenjem svih aktivnosti vezanih za otklanjanje uzroka i posljedica pojave incidenta.

Na osnovu odredbe člana 19. Zakona o upravljanju otpadom FBiH, upravljanje otpadom je zakonska obaveza svakog operatora pogona/postrojenja za koje je potrebna okolinska dozvola. Plan upravljanja otpadom prema navedenom članu Zakona treba da sadrži:

1. Dokumentaciju o otpadu koji proizvodi preduzeće (porijeklo, vrste otpada u skladu sa listom otpada, sastav, količina);
2. Mjere koje se trebaju poduzeti radi sprječavanja proizvodnje otpada, posebno kada se radi opasnom otpadu;
3. Odvajanje otpada, posebno opasnog od druge vrste otpada i od otpada koji će se ponovo koristiti;
4. Odlaganje otpada na deponiji;
5. Metode tretmana i/ili odlaganja.

Obaveze za provođenje svih aktivnosti vezanih za upravljanje otpadom na PK "Zukulja" potrebno je uskladiti sa zakonskim zahtjevima, čiji je pregled dat u narednoj tabeli.

Tabela 5. Pregled legislative o upravljanju otpadom i zaštitom okoliša u FBiH

Naziv dokumenta	Objavljeno
Zakon o zaštiti okoliša	Službene novine FBiH, broj: 15/21
Zakon o upravljanju otpadom	Službene novine FBiH, broj: 33/03; 72/09; 92/17
Pravilnik o kategorijama otpada sa listama	Službene novine FBiH, broj: 9/05
Pravilnik o potrebnim uslovima za prenos obaveza sa proizvođača i prodavača na operatera sistema za prikupljanje otpada	Službene novine FBiH, broj: 9/05
Pravilnik koji određuje postupanje sa opasnim otpadom koji se ne nalazi na listi otpada ili čiji je sadržaj nepoznat	Službene novine FBiH, broj: 9/05
Uredba o selektivnom prikupljanju,pakovanju i označavanju otpada	Službene novine FBiH, broj: 38/06
Uredba koja reguliše obavezu izvještavanja operatera i proizvođača otpada o provođenju programa nadzora i vođenja evidencije prema uslovima iz dozvole	Službene novine FBiH, broj: 31/06
Uredba o vrsti, sadržaju, označavanju i čuvanju,kontroli i nostrifikaciji investicijsko-tehničke dokumentacije	Službene novine FBiH, broj:33/10; 99/14
Uredba o informacionom sistemu upravljanja otpadom	Službene novine FBiH, broj: 97/18
Pravilnik o upravljanju otpadnim uljima	Službene novine FBiH, broj: 94/21
Pravilnik o građevinskom otpadu	Službene novine FBiH, broj: 93/19
Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije Bosne i Hercegovine	Službene novine FBiH, broj: 2/06, 72/07, 32/08, 4/10, 13/10 i 45/10
Uredba o uređenju gradilišta, obaveznoj dokumentaciji na gradilištu i sudionicima u građenju	Službene novine FBiH, broj: 48/09

Karakteristični izrazi i pojmovi koji se tiču upravljanja otpadom navedeni su u narednoj tabeli.

Tabela 6. Karakteristični izrazi i pojmovi vezani za upravljanje otpadom

Pojam	Obrazloženje
Otpad	Znači sve materije ili predmete koje vlasnik odlaže, namjerava odložiti ili se traži njihovo odlaganje u skladu s jednom od kategorija otpada navedenoj u listi otpada
Komunalni otpad	je otpad iz domaćinstva, kao i drugi otpad koji je po svojoj prirodi ili sastavu sličan otpadu iz domaćinstva
Opasan otpad	je svaki otpad koji je utvrđen posebnim propisom i ima jednu ili više karakteristika koje izazivaju opasnost po zdravlje ljudi i okoline po svom porijeklu, sastavu ili koncetraciji, kao i onaj otpad koji je naveden u listi otpada kao opasan i regulisan provedbenim propisom
Neopasan otpad	je otpad koji nije definisan kao opasan otpad
Inertan otpad	je otpad koji nije podložan značajnim fizičkim, hemijskim ili biološkim promjenama. Inertan otpad se neće rastvarati, spaljivati ili na drugi način fizički ili kemijski obrađivati, biološki razgrađivati ili nepovoljno uticati na druge supstance sa kojima dolazi u kontakt na način da uzrokuje zagađenje okoline ili ugrožavanje zdravlja ljudi
Proizvođač	je bilo koje lice čijom aktivnošću se proizvodi otpad ili koje obavlja predtretman, sortir-anje ili druge operacije koje dovode do promjene fizičkih svojstava ili sastava otpada
Odlagač	je bilo koje lice kojem se isporučuje otpad ili obavlja odlaganje takvog otpada
Operator	je fizičko ili pravno lice odgovorno za bilo koju vrstu aktivnosti upravljanja otpadom
Upravljanje otpadom	je sistem aktivnosti i radnji vezanih za otpad, uključujući prevenciju nastanka otpada, smanjivanje količine otpada i njegovih opasnih karakteristika, tretman otpada, planiranje i nadzor aktivnosti upravljanja otpadom, transport otpada, uspostava, rad, zatvaranje i održavanje uređaja za tretman otpada nakon zatvaranja, monitoring, savjetovanje i obrazovanje u vezi sa aktivnostima i radnjama upravljanja otpadom
Tretman	znači fizičke, termičke, hemijske ili biološke procese, uključujući sortiranje koje mijenja karakteristike otpada u cilju smanjivanja količine ili njegovih opasnih osobina, olakšavaju rukovanje ili povećavaju povrat komponenti otpada
Povrat komponenti	znači povrat materijala i energije iz iskorištenih proizvoda ili otpada u privredni sistem primjenom određenog tehnološkog procesa ili spaljivanjem
Skupljanje	znači sistemsko skupljanje, po mogućnosti sortiranje otpada u cilju olakšanja budućeg tretmana
Skladištenje	znači ostavljanje otpada od proizvođača unutar postrojenja i pogona, najviše tri godine, na način koji isključuje opasnost po okolinu i ljudsko zdravlje
Odlaganje	znači mjesto odlaganja otpada u svrhu konačnog odlaganja na površini ili ispod površine zemljišta
Biorazgradivi otpad	je svaki otpad koji je pogodan za aerobnu ili anaerobnu razgradnju kao što je hrana, vrtni otpad, papir i karton
Tečni otpad	je svaki otpad u tečnoj formi uključujući otpadne vode, ali isključuje mulj

1.4.3. Dokumentacija o otpadu koji proizvodi preduzeće (porijeklo, vrsta otpada u skladu sa listom otpada, sastav i količina otpada)

Tokom eksploatacije i prerade kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" generisati će se određene količine otpada koji je karakterističan za eksploataciju i preradu mineralnih sirovina. U fazi eksploatacije nastajat će otpad specifičan za rudarske aktivnosti ali i određena količina raznih vrsta otpada (komunalni otpad, ambalažni otpad, manje količine opasnog otpada, plastične

ambalaže od eksplozivnih sredstava itd.). Izvori nastanka otpada su procesi rada na kamenolomu „Zukulja“, redovne aktivnosti radnika na lokaciji, mehanizovana oprema i sl. Vrsta i obim radova, uvjetovati će vrste i količine otpada koji nastaje u procesima eksploatacije i prerade kamena.

Otpad se prema Pravilniku o kategorijama otpada svrstava u grupe i kategorije otpada a svaka kategorija otpada označava se šestocifrenim ključnim brojevima od kojih prve dvije cifre označavaju djelatnost iz koje potiče otpad, druge dvije označavaju proces u kojem je otpad nastao i zadnje dvije označavaju dio procesa iz kojeg otpad potiče. Vrste opasnog otpada su označene zvjezdicom (*) u Pravilniku o kategorijama otpada.

Ukoliko se sa nastalim vrstama otpada (uključujući i eventualne druge vrste) osigura upravljanje u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu upravljanje s pojedinim vrstama otpada, ne očekuju se negativani utjecaj na okoliš. U narednoj tabeli su date vrste i procijenjene količine otpada koje nastaju prilikom procesa eksploatacije i prerade na lokaciji PK "Zukulja".

Tabela 7. Vrste i procijenjene količine otpada koje nastaju kod eksploatacije i prerade PK "Zukulja"

Vrsta očekivanog otpada	Šifra otpada	Primarno mjesto i način nastajanja	Količina u fazi izgradnje	Količina u operativnoj fazi
Otpad od iskopavanja neželjezonosnih ruda (jalovine)	01 01 02	Krupni i sitni otpadni stjenski materijali (kamen) te sitna i krupna jalovina-otkrivka (glina-humus)	7.500 m^3	1.500 m^3/god.
Otpad od iskorištavanja šuma	02 01 07	Otpadno drvo od krčenja šuma prilikom otkrivanja	Nepoznato	Nepoznato
Sintetska hidraulična ulja	13 01 11*	Nastaje kod izmjene ulja na radnim mašinama i postrojenjima	120 lit.	480 lit./god.
Sintetska ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje	13 02 06*	Nastaje kod izmjene ulja na radnim mašinama i postrojenjima	240 lit.	420 lit./god.
Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima	15 01 10*	Na lokaciji PK "Zukulja“, ambalaža od različitih korištenih materijala onečišćena opasnim tvarima	40 kg	160 kg/god.
Stare gume	16 01 03	Otpadni pneumatici kod izmjene na vozilima i radnim mašinama	0	12 kom./god.
Napuštena vozila	16 01 04*	Neupotrebljivo otpisano vozilo	0	cca. 800 kg/g
Stara vozila koja ne sadrže tečnosti ni durge opasne komponente	16 01 06*	Neupotrebljivo otpisano vozilo ili dijelovi vozila	0	cca 400 kg/g
Filteri za ulje	16 01 07*	Nastaje kod izmjene ulja na radnim mašinama i postrojenjima	15 kg	70 kg/god.
Kočione obloge koje sadrže azbest	16 01 11*	Nastaje kod remonta i servisaranih rudarskih strojeva	0	80 kg/god
Metali sa sadržajem željeza	16 01 17	Ostaci metalnih komponenti nastlih kod remonta i servisaranih mašina	0	cca. 360 kg/g
Akumulatori	16 06 01*	Nastaje kod izmjene akumulatora na radnim mašinama	0	120 kg/g
Miješani komunalni otpad	20 03 01	Komunalni otpad nastao u redovnim aktivnostima uposlenika	18 m^3	32 m^3/god
Muljevi iz septičkih jama	20 03 04	Mulj od snitarno-fekalnih voda	2 m^3	8 m^3/god

Na osnovu podataka datih u prethodnoj tabeli uočava se da na lokaciji PK "Zukulja" nastaje mali broj različitih vrsta otpada od kojih po količini dominira jalovina. Količine ostalih vrsta otpada su male, ali se radi pretežno o opasnim vrstama otpada sa kojima obavezno treba postupati oprezno u skladu sa sistemom mjera upravljanja opasnim otpadom u cilju izbjegavanja negativnih utjecaja na okoliš.

1.4.4. Mjere koje se trebaju poduzeti radi sprječavanja proizvodnje otpada posebno kada se radi o opasnom otpadu

Prioritet u hijerarhiji upravljanja otpadom je kontrola nastajanja otpada a nakon toga se sistemski provode mjere kontrolisanog zbrinjavanja otpada, sprječavanje neodgovornog upravljanja otpadom, kontrolisana nabavka sredstava i edukacija o postupanju sa otpadom, te sigurno odlaganje otpada uz preduzimanje svih neophodnih mjera na zaštiti zdravlja ljudi i okoline.

U cilju sprečavanja nastanka otpada, naročito opasnih vrsta otpada, planom upravljanja otpadom definisane su opće mjere koje treba provoditi u svrhu sprečavanja produkcije i povrata (iskorištavanja) korisnog materijala iz otpada, kako slijedi:

1. Unapređenje, razvoj i primjena novih tehnologija i procesa kojima će se smanjiti količine otpadnih materijala te efikasno koristiti ulazni materijal i energiju;
2. Postojeće tehnološke procese voditi prema tehnološkim procedurama/upustvima sa maksimalnim materijalnim iskorištavanjem i energetskom efikasnošću, na način da nastaju minimalne količine otpadnih materija iz procesa;
3. Pomoćne procese treba voditi na način racionalnog korištenja potrebnih materijalnih resursa, sirovina, pomoćnih materijala i energije uz stvaranje mogućnosti ponovne upotrebe;
4. Izbor sirovina i pomoćnih materijala vršiti po ekološkim kriterijima u cilju smanjivanja emisija i količina otpada;
5. Ambalažom za dopremu sirovina, materija i kemijskih sredstava treba upravljati u skladu sa općim mjerama dobrog poslovanja, propisima zaštite okoliša i propisima upravljanja otpadom, kojima je regulisano korištenje proizvoda sa minimalnim sadržajem ambalažnog otpada;
6. Otpad iz proizvedenih procesa ponovo vraćati u procese ako je to tehnološki moguće i ekonomski isplativo;
7. Operater je dužan organizovati i provoditi periodičnu edukaciju u cilju što efikasnijeg upravljanja otpadom;
8. Operater i odgovorno lice za upravljanje otpadom su za opasni otpad dužni:
   - obezbjediti zatvoreni odnosno kontrolirani prostor i odgovarajuće spremnike za skladištenje opasnog otpada,
   - voditi zasebnu evidenciju o vrsti/kategoriji i količini opasnog otpada,
   - vršiti odvojeno sakupljanje po vrsti odnosno kategoriji opasnog otpada,

- obezbijediti odlaganje/sakupljanje u odgovarajuće spremnike na kojima mora stajati natpis "opasan otpad",
- skupljaču predati prateći list za opasni otpad s podacima o vrsti, količini, porijeklu i načinu pakovanja opasnog otpada,
- čuvati evidenciju najmanje 5 godina, te prema potrebi evidenciju staviti na uvid nadležnoj inspekciji zaštite okoliša;

9. Investitor je dužan urediti i opremiti skladište za privremeno skladištenje opasnog otpada u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Uredbe o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada, čiji kapacitet mora zadovoljiti uvjete za bezbjedno skladištenje svih vrsta nastalog opasnog otpada;
10. Uspostaviti i redovno (dnevno) provoditi monitoring i kontrolu nastanka, skladištenja i otpreme otpada po kategorijama i količinama, te voditi urednu evidenciju o nastanku, sakupljanju i otpremi otpada korištenjem prikladnog obrasca u skladu sa Planom o upravljanju otpadom i zakonskom regulativom;
11. Ukoliko se na prostoru PK "Zukulja" eventualno pojavi otpad nepoznatog sadržaja, operater i odgovorno lice za upravljanje otpadom pogona gdje se pojavio predmetni otpad su dužni odmah izvijestiti nadležnu inspekciju za zaštitu okoliša u cilju vršenja pregleda i poduzimanja mjera predviđenih odredbama Pravilnika o postupanju s otpadom koji se ne nalazi na listi opasnog otpada ili čiji je sadržaj nepoznat.

1.4.5. Odvajanje otpada, posebno opasnog otpada od drugih vrsta otpada koje će se ponovo koristiti

Sve različite vrste otpada koje će nastajati na lokaciji PK "Zukulja" treba obavezno odvojeno prikupljati i pravilno skladištiti do isporuke otpada pravnom licu ovlaštenom za upravljanje pojedinim vrstama otpada. Operater i odgovorno lice za upravljanje otpadom su dužni odrediti i definisati mjesta odlaganja svih vrsta otpada, uključujući mjesto i način odlaganja opasnog otpada. Opće mjere za odvojeno sakupljanje i privremeno skladištenja otpada, posebno opasnog otpada koje treba provoditi su sljedeće:

1. Otpad mora biti sigurno i bezbjedno skladišten u odgovarajućim posudama/kontejnerima na definisanim mjestima;
2. Otpad koji je namijenjen za predaju različitim pravnim licima za upravljanje otpadom mora biti razdvojen i razdvojeno skladišten i ne smije se miješati jer bi takav postupak ometao ili spriječio aktivnosti na povratu komponenti većine ili ukupne količine otpada;
3. Otpad koji se prikuplja po sistemu selektivnog prikupljanja otpada, potrebno je prethodno odvojiti od ostale količine proizvedenog otpada;
4. Otpad koji u međusobnom kontaktu izaziva kemijske reakcije mora se odvojeno čuvati prema uvjetima u skaldu sa vrstom otpada;

5. Otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog lica po potrebi zahtjeva pakiranje u kontejner ili prikladnu ambalažu prethodno dogovorenu sa prijevoznikom uzimajući u obzir vrstu vozila i prijevoznog sredstva kako bi otpadni materijal bio bezbjedan i kako se ne bi prolio ili rasuo tokom prijevoza;
6. Opasni otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog lica pakira se u adekvatnu zatvorenu posudu koja može izdržati opterećenje svakodnevne upotrebe i umjerene uvjete skladištenja i koja sprječava da otpad ne dođe u kontakt sa okolinom;
7. Ambalaža i naljepnice koje se koriste za označavanje otpada moraju biti izrađene od materijala koji nije reaktivan sa opasnim otpadom;
8. Na lokaciji selektivnog sakupljanja otpada treba postaviti upozorenja o obaveznom selektivnom odlaganju otpada sa oznakom vrste otpada na spremnicima za sakupljanje. Vrste i izgled naljepnica će definisati operater i odgovorno lice u skladu sa praksom za označavanja vrsta otpada;
9. Ako se skladišti otpad čiji sadržaj nije poznat, treba poduzeti mjere koje uključuju ispitivanje i analize u cilju utvrđivanja karakteristika otpada radi utvrđivanja kategorija otpada;
10. Do utvrđivanja karakteristika, otpad se tretira kao opasni otpad i u skladu s Pravilnikom o kategorijama otpada sa listama ima oznaku zvjezdice (*);
11. Otpad koji se skladišti u zatvorenim kontejnerima/spremnicima ili koji se vizuelno ne može identificirati treba biti označen natpisom sadržaja. Način odvajanja, skladištenja, postupanja i predaje otpada na konačno zbrinjavanje je definisan planom upravljanja otpadom i zakonskom regulativom.

Konačno zbrinjavanje pojedinih vrsta otpada, posebno opasnog otpada potrebno je riješiti kroz ugovore sa kompanijama ovlaštenim za pojedine vrste otpada. Prije prijenosa, transporta, povrata komponenti ili odlaganja otpada potrebno je osigurati da se otpad skladišti i po potrebi pakuje na sljedeći način:

- otpad se ne smije rasuti kao rezultat neadekvatnog tretiranja otpada ili prirodnih pojava,
- tečni otpad i procjedne vode se ne smiju ispuštati u odvode, vodene tokove ili okolno zemljište,
- otpad mora biti osiguran od vandalizma, krađe, manipulacije od strane neovlaštenih ljudi i životinja ili bilo koje druge vrste neprilika,
- otpad ne smije ostavljati negativne posljedice na okolinu niti smije biti uzrok uznemiravanja uslijed razvoja neprijatnih mirisa ili narušavanja estetskih karakteristika i vrijednosti krajolika.

Odvojeno sakupljeni opasni otpad zbrinjava se isporukom ovlaštenoj kompaniji uz propratnu dokumentaciju, koja je po završenom zbrinjavanju otpada obavezna dostavit potrebnu povratnu informaciju, ili dokumentaciju o načinu konačnog zbrinjavanja preuzetog opasnog otpada u skladu sa zakonskim zahtjevima.

U cilju provođenja Plana upravljanja otpadom, odnosno zaštite okoliša te zdravlja i sigurnosti ljudi, operater je dužan urediti i opremiti skladište za prikupljanje opasnog otpada do njegove

isporuke ovlaštenom operateru na konačno zbrinjavanje. Skladište opasnog otpada mora biti zatvoreno ili ograđeno natkriveno skladište, te mora imati odjeljke/posebne posude kako bi se opasni otpad mogao skladištiti prema grupama i podgrupama. Sve površine i posude moraju biti nepropusne i otporne na djelovanje opasnog otpada. Skladište opasnog otpada mora biti opremljeno aparatima za gašenje požara i po potrebi drugom sigurnosnom opremom.

Planom upravljanja otpadom identificirana su sva mjesta gdje može nastajati otpad, mjesta na kojima će se privremeno odlagati i skladištiti, kao i način njegovog daljeg zbrinjavanja. Tečni otpad potrebno je sakupljati i čuvati u zatvorenim nepropusnim posudama smještenim na sigurnom mjestu sa kojeg ne može curiti po terenu (specijalno skladište). Ukoliko dođe do izlijevanja otpada potrebno je imati piljevinu ili neko drugo upijajuće sredstvo sa kojim tečni otpad i onečišćenu zemlju treba sakupiti i zbrinuti postupkom kako se zbrinjava opasni otpad.

Tokom eksploatacije i prerade mineralnih sirovina na PK "Zukulja" potrebno je provoditi i sljedeće mjere vezane za upravljanje otpadom u cilju zaštite okoliša:

- sprovesti sve odredbe plana upravljanja otpadom koji sadrži mjere za pravilno upravljanje otpadom, kako za čvrst i tečni otpad, tako i za opasni i neopasni otpad, te mjere za smanjenje količina otpada, kao i mjere za vođenje evidencije o količinama otpada i prijave u informacioni sistem Fonda za zaštitu okoliša FBiH,
- zabraniti konačno odlaganje za posebne kategorije otpada (otpadna ulja, gume, otpadna vozila, akumulatore, uljne filtere i sl.) i bilo koji drugi opasni otpad,
- angažovati ovlašteno treće lice da poduzme mjere za konačno odlaganje navedenih vrsta opasnog i neopasnog otpada,
- svaku vrstu otpada treba razvrstati i skladištiti prema pretpostavljenom stepenu onečišćenja,
- sav ostali otpad (neopasni i inertni) iskoristiti na lokaciji za eventualno nasipanje i/ili nivelisanje terena (moguće ga je iskoristiti za nasipanje radnog platoa i pristupnih puteva), a višak inertnog otpada odložiti na odlagalište jalovine.

Operater je dužan obezbjediti redovno poduzimanje posebnih mjere koje se odnose na odvojeno sakupljanje i tretman opasnog otpada i to:

1. Operater i odgovorno lice za upravljanje otpadom su za opasni otpad dužni:
   - obezbjediti zatvoreni odnosno kontrolirani prostor i odgovarajuće spremnike za skladištenje opasnog otpada,
   - voditi dnevnu evidenciju o vrsti/kategoriji i količini opasnog otpada,
   - vršiti odvojeno sakupljanje po vrsti odnosno kategoriji opasnog otpada,
   - obezbijediti odlaganje/sakupljanje u odgovarajuće spremnike na kojima mora stajati naziv vrste otpada i natpis "opasan otpad",
   - sakupljaču predati opasni otpad i prateći list s podacima o vrsti, količini, porijeklu i načinu pakovanja opasnog otpada,
   - čuvati evidenciju najmanje 5 godina, te prema potrebi evidenciju staviti na uvid nadležnoj inspekciji zaštite okoliša;

2. Opremiti i urediti skladište za privremeno skladištenje opasnog otpada u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Uredbe o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada, čiji kapacitet mora zadovoljiti uvjete za bezbjedno skladištenje svih vrsta opasnog otpada;
3. Sve vrste opasnog otpada koje nastaju na lokaciji PK "Zukulja" treba zbrinjavati isporukom ovlaštenom operateru za upravljanje opasnim otpadom sa propratnom dokumentacijom u cilju njegovog konačnog zbrinjavanja.

Cilj selektivnog prikupljanja, skladištenja i adekvatnog zbrinjavanja otpada po vrsti, odnosno kategoriji jeste da se spriječi svako onečišćenje i ugrožavanje okoliša, a posebno da se spriječi ispuštanje štetnih materija u vode i tlo. Sakupljanje i skladištenje otpada potrebno je organizovati u okviru eksploatacionog prostora PK "Zukulja", temeljeno na osnovnim načelima upravljanja otpadom.

Za potrebe odvojenog sakupljanja opasnog otpada operater je dužan obezbijediti zatvoreni prostor (tipski kontejner ili nadsrešnicu ograđenu armaturnom mrežom i vratima koja se zaključavaju). Opasni otpad se treba skladištiti u namjenskim nepropusnim posudama, spremnicima ili drugoj ambalaži za čuvanje i prijevoz opasnog otpada, sa nepropusnom podlogom, na koju treba istaknuti natpis "Opasni otpad" o čemu treba voditi posebnu evidenciju, vezanu za vrste i količine opasnog otpada radi upravljanja opasnim otpadom i unušenja podataka u informacioni sistem Fonda za zaštitu okoliša. Sve vrste i količine opasnog otpada obavezno treba isporučivati ovlaštenom operateru za zbrinjavanje pojedinih vrsta opasnog otpada u skladu sa prethodno potpisanim ugovorom, koje je investitor dužan potpisati prije početka eksploatacije i prerade mineralnih sirovina na lokaciji PK "Zukulja".

Plan postupanja u slučaju izvanrednih situacija (npr. curenja, pojava požara i sl.) mora biti istaknut na vidnom mjestu u skladištu opasnog otpada. Osobe odgovorne za skladište i za prikupljanje opasnog otpada moraju biti upoznate sa načinom rada, opasnostima i mjerama zaštite na radu i zaštite okoliša, kroz redovnu obuku i provjeru znanja iz oblasti upravljanja otpadom.

Miješani komunalni otpad će se sakupljati u namjenski kontejner ili adekvatnu posudu namjenjenu za ovu vrstu otpada i povremeno će se odvoziti angažovanjem JP "Komunalno" Mostar na kontroliranu deponiju komunalnog otpada.

Saniratno-fekalne vode će se sakupljati u nepropusnu septičku jamu a mulj iz septičke jame prilikom periodičnog čišćenja će se zbrinjavati podsredstvom lokalnog komunalnog poduzeća koje treba angažovati za periodično čišćenje septičke jame.

Proizvođač otpada je dužan sav selektivno prikupljenih opasnih otpad, iskoristivi otpad i mješani komunalni otpad predati ovlaštenim operaterima na iskorištavanje upotrebljivh materijala iz otpada i konačno zbrinjavanje neupoptrebljivog otpada u skladu sa ovim planom i zakonskom regulativom. U postupku traženja najpovoljnije ponude, izvođač će od ponuđača zatražiti dokaz o zadovoljavanju zakonskih odredbi. Po izboru ponuđača, sačinit će se ugovori o pružanju usluga prikupljanja, transporta, prerade i konačnog zbrinjavanja otpada. Opasni otpad se obavezno treba predavati ovlaštenoj kompaniji koja posjeduje dozvolu za upravljanje i zbrinjavanje opasnog

otpada sa kojom je investitor dužan sklopiti ugovor prije početka eksploatacije mineralnih sirovina.

U narednoj tabeli dat je pregled načina sakupljanja i provremenog skladištenja pojedinih vrsta otpada na lokaciji PK "Zukulja".

Tabela 8. Pregled načina sakupljanja pojedinih vrsta otpada na PK "Zukulja"

Otpadni materijal	Šifra otpada	Način sakupljanja na lokaciji
Otpad od iskopavanja neželjezonosnih ruda (jalovina)	01 01 02	Privremeno odlaganje na lokaciji odlagališta jalovine na krajnjoj sjeverozapadnoj strani eksploatacionog polja i iskorištavanje u svrhu rekultivacije površinskog kopa
Otpad od iskorištavanja šuma	02 01 07	Privremeno sakupljanje na ulaznoj zoni na eksploatacioni prostor do otpreme korisnicima
Sintetska hidraulična ulja	13 01 11*	Privremeno skladištenje u namjenskom kontroliranom skladištu za opasne otpadne materijale do otpreme ovlaštenom operateru na konačno zbrinjavanje
Sintetska ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje	13 02 06*	Privremeno skladištenje u namjenskom kontroliranom skladištu za opasne otpadne materijale do otpreme ovlaštenom operateru na konačno zbrinjavanje
Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih materija ili je onečišćena opasnim materijama	15 01 10*	Privremeno skladištenje u skladištu opasnog otpada na lokaciji PK "Zukulja" do otpreme ovlaštenom operateru na konačno zbrinjavanje
Stare gume	16 01 03	Privremeno skladištenje na odlagalištu neopasnog otpada do otpreme ovlaštenom operateru na konačno zbrinjavanje
Napuštena vozila	16 01 04*	Privremeno skladištenje na lokaciji PK "Zukulja" do otpreme ovlaštenom operateru na konačno zbrinjavanje
Stara vozila koja ne sadrže tečnosti ni durge opasne komp.	16 01 06	Privremeno skladištenje na lokaciji PK "Zukulja" do otpreme ovlaštenom operateru na konačno zbrinjavanje
Filteri za ulje	16 01 07*	Privremeno skladištenje u namjenskom skladištu opasnog otpada na lokaciji PK "Zukulja" do otpreme ovlaštenom operateru na konačno zbrinjavanje
Kočione obloge koje sadrže azbest	16 01 11*	
Akumulatori	16 06 01*	Privremeno skladištenje na lokaciji PK u skladištu za opasni otpad do otpreme ovlaštenom operateru
Željezo i čelik	17 04 05	Privremeno skladištenje u prostoru za selektivno sakupljanje otpada do otpreme ovlaštenom operateru
Miješani komunalni otpad	20 03 01	Sakupljanje u kontejner ili adekvatnu posudu namjenjenu za ovaj otpad i odvoz komunalnu deponiju
Muljevi iz septičkih jama	20 03 04	Sakupljanje u septičkoj jami na lokaciji kamenoloma

Ponovno korištenje provodi se upotrebom istog materijala više puta na lokaciji, ukoliko je moguće, a recikliranje podrazumijeva skup aktivnosti u kojima od prikupljenih sekundarnih sirovina nastaju novi proizvodi. Reciklaža se temelji na odvojenom prikupljanju iskoristivog otpada na mjestu nastanka jer se time formiraju odvojeni tokovi različitih vrsta iskoristivih otpadnih materijala (npr. građevinski otpad, otpad od mineralne sirovine, papir i karton, plastika, staklo, ambalaža i ambalažni otpad) što je najvažnije, osigurava odvojeno prikupljanje opasnog i neopasnog otpada. Ponovno korištenje i/ili recikliranje odvojeno prikupljenih frakcija miješanog komunalnog otpada ovise o praksi lokalnog komunalnog preduzeća.

Od svih vrsta otpada, jalovina (otkrivka i otpad od prerade kamena) nastaje u najvećoj količini. Jalovina će se sakupljati i odlagati na krajnjoj sjeverozapadnoj strani uz granicu eksploatacionog prostora i koristit će se za uređenje radnog platoa i pristupnih puteva na etaže a preostala količina će iskoristiti za završnu sanaciju i rekultivaciju površinskog kopa. Sve iskoristive vrste neopasnog otpada će se sakupljati na lokaciji predviđenoj za sakupljanje ovog otpada u ulazno-izlaznoj zoni površinskog kopa i iskorištavaće se kao sekundarne sirovine na lokaciji ili isporučivati ovlaštenom operateru za promet sekundarnih sirovina. Sve neupotrebljive vrste neopasnog otpada koje nastaju u malim količinama na prostoru PK "Zukulja" će se sakupljati kao mješani komunalni otpad u kontejner ili prikladne posude, te periodično otpremati na komunalnu deponiju podsredstvom JP "Komunalno" Mostar.

Investitor je obavezan voditi dnevnu evidenciju o vrstama i količinama otpada na propisanom obrascu (Tabela 9.). Evidencija podrazumijeva unos podatka o količinama proizvedenog otpada po vrsti, uzrocima njihova nastanka, načinu skladištenja i zbrinjavanja otpada. Evidencija o otpadu (neopasnom i opasnom) treba sadržavati sljedeće podatke:

- datum evidencije,
- podatke o nastalom otpadu po vrsti i količini te šifri otpada,
- način skladištenja otpada,
- ime ovlaštenog operatora kojem je otpad predan,
- odgovorna osoba za upravljanje otpadom,

Operater, odnosno odgovorna osoba za upravljanje otpadom su dužni uredno popunjavati sljedeću dokumentaciju odnosno evidenciju o vrstama i količinama otpada koje nastaju na prostoru PK "Zukulja":

- evidencijski list o vrstama i količinama otpada,
- zapisnik/evidencija o nastanku i tokovima otpada i
- transportna dokumentacija za otpad koji se predaje ovlaštenom operateru na konačno zbrinjavanje.

Operater, odnosno odgovorna osoba za upravljanje otpadom su za svaku isporuku opasnog i neopasnog otpada pripremiti transportnu dokumentaciju u dva primjerka od kojih se jedan predaje operateru kojemu se otpad predaje na zbrinjavanje, a jedan čuva u vlastitoj arhivi radi unosa podataka o otpadu u informacioni sistem Fonda za zaštitu okoliša i radi omogućavanja vršenja inspekcijskog nadzora. U svrhu ažurne dnevne evidencije nastanka otpada operator može koristiti i interne obrasce, slobodno formirane tabele u formi prikazanoj u narednoj tabeli.

Tabela 9. Interna evidencija tokova otpada

Vrsta otpada	**Količina otpada**	**Kompanija koja je preuzela otpad na zbrinjavanje**	**Destinacija odlaganja/način zbrinjavanja**

Na narednim slikama prikazani su obrasci koje su operater i odogvorna osoba za upravljanje otpadom na lokaciji PK "Zukulja" obavezni popunjavati u svrhu evidentiranja nastanka i tokova otpada po vrstama i količinama, sa posebnim naglaskom na vrste i količine opasnog otpada za koje se mora voditi evidencija o tokovima svake vrste opasnog otpada do konačnog zbrinjavanja otpada.

EVIDENCIJSKI LIST

Datum	Šifra otpada	Proizvedena količina	Način skladištenja	Naziv ovlaštenog operatora za transport i tretman otpada
Ukupno:				
Bilješke:				

Datum: _____

Odgovorna osoba: _____

Potpis: _____

Slika 13. Evidencijski list

ZAPISNIK O NASTANKU I TIJEKU OTPADA ZA _____ GODINU

DJELATNOST		FIRMA	ADRESA
PROIZVOĐAČ - POSJEDNIK			
SKUPLJAČ			
PRIJEVOZNIK			
POSREDNIK			
SKLADIŠTENJE			
OBRADA			
OPORABA			
ZBRINJAVANJE			

Djelatnost u kojoj je nastao otpad:	Proces u kojem je nastao otpad:
Karakteristike otpada: H oznake iz priloga II Uredbe o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada (NN 50/05) H1 ☐ H4 ☐ H8 ☐ H12 ☐ H2 ☐ H5 ☐ H9 ☐ H13 ☐ H3A ☐ H6 ☐ H10 ☐ H14 ☐ H3B ☐ H7 ☐ H11 ☐	Predviđeni postupci oporabe ili zbrinjavanja Postupci oporabe R ☐ R ☐ R ☐ R ☐ Postupci zbrinjavanja D ☐ D ☐ D ☐ D ☐ Kondicioniranje i/ili obrada
Agregatno stanje otpada ☐ Kruto ☐ Tekućina ☐ Ostalo ☐ Prah ☐ Tekući muli	Način pakiranja otpada ☐ Posude (do 1m3) ☐ Spremnici ☐ ostalo ☐ Plastične vreće ☐ Cisterne
Ime, prezime i potpis odgovorne osobe:	
☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ KLJUČNI BROJ OTPADA	
NAZIV VRSTE OTPADA:	

Slika 14. Zapisnik o nastanku i toku otpada

TRANSPORTNA DOKUMENTACIJA ZA OTPAD

Transportna dokumentacija br. _____

A. Podaci o pošiljci

1. Dole navedeni otpad se ukljanja sa (ime, adresa, općina)

2. Otpad će se transportovati do (adresa)

3. ☐ Pojedinačna pošiljka ☐ Višestruka pošiljka Molimo navesti .....
4. Očekivani datum / vrijeme uklanjanja .....
5. Ime ..... U ime (kompanije) .....
potpis .....

6. Telefon 7. Proizvođač otpada je (ako je različit od gore navedenog)

B. Opis otpada

1. Otpad je ..... 2. Klasifikacija .....
3. Fizički oblik ☐ Tečan ☐ Prah ☐ Mulj ☐ Čvrst ☐ Pomiješan
4. Ukupna količina za uklanjanje: Količina ..... (kg/m^3/tona) Br.jedinica .....
5. Vrsta, veličina i broj kontejnera
6. Kemijske/biološke komponente koje određuju opasne karakteristike .....

Opis	Šestocifreni kod	Količina	Br. jedinica

7. Opasnosti su .....
8. Proces koji uzrokuje nastanak otpada : .....

C. Potvrda Prijevoznika

Potvrđujem da sam danas podigao pošiljku i da su podaci pod A1, A2 i B5 tačni.

Ime ..... U ime kompanije (ime i adresa) .....

Potpis ..... Datum ..... u ..... sati.

1. Registracija prijevoznika br. ..... [odgovarajuća identifikacija]
2. Br. registarskih tablica (ili transportni kod ako nije cestovni prijevoz) .....

D. Potvrda Pošiljaoca

Potvrđujem da su podaci pod B i C tačni, da je prijevoznik registrovan i da je upoznat s odgovarajućim mjerama predostrožnosti.

Ime ..... U ime kompanije .....

Potpis ..... Datum.....

E. Potvrda Primaoca

1. Primio sam otpad ..... u ..... sati. 2. Br. registracijskih tablica vozila. .....
3. Primljena količina: Količina..... (kg/m^3/tona) Br. jedinica:.....
4. Kako će se tretirati otpad .....
5. Potvrđujem da je ova firma licencirana da prima i tretira ovaj otpad prema dozvoli za upravljanje otpadom br. ...

Ime ..... U ime kompanije .....
Potpis ..... Datum .....

Slika 15. Transportna dokumentacija za otpad

Operater i odgovorno lice su dužni registrirati se i redovno dostavljati mjesečne podatke o otpadu u informacioni sistem upravljanja otpadom Fonda za zaštitu okoliša u skladu sa odredbama Uredbe o informacionom sistemu upravljanja otpadom (''Službene novine FBiH'', broj: 97/18).

Privredno društvo "Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar je imenovalo odgovornu osobu za poslove upravljanja otpadom u skladu sa članom 20. Zakona o upravljanju otpadom i Rješenje o imenovanju odovorne osobe dato je u prilogu.

Operater je dužan organizovati i provoditi periodičnu edukaciju uposlenika iz oblasti upravljanja otpadom o pravilnom razdvajanju otpada s ciljem izdvajanja i povrata korisnih komponenti iz otpada kao i provođenja svih aktivnosti vezanih za upravljanje otpadom na PK "Zukulja" u skladu sa ovim planom upravljanja otpadom i zakonskom regulativom. Edukaciju o upravljanju otpadom treba provoditi u skladu sa posebnim planom prilagođenim projektu eksploatacije i prerade mineralnih sirovina i lokacijskim uvjetima u cilju upravljanja otpadom koji uključuje edukaciju:

- pravilnog postupanja sa različitim vrstama otpada,
- sprečavanja neadekvatnog upravljanja otpadom,
- sigurnog i okolinski prikladnog manipulisanja i privremenog skladištenja otpada,
- kontrolisanog odlaganja otpada i
- drugim mjerama i aktivnostima vezanim za upravljanje otpadom u cilju sprečavanja negativnih uticaja na okoliš i zaštite zdravlja ljudi.

1.4.6. Odlaganje otpada na deponiji

Otpad se ne smije deponovati ili dozvoliti da se deponuje na bilo koju lokaciju koja ne posjeduje dozvolu za odlaganje i ako odlaganje nije u skladu sa odredbama iz dozvole za upravljanje otpadom. Obaveze konačnog odlaganja otpada se mogu prenositi na treće lice, ako je to lice ovlašteno da prevozi, skladišti, obnavlja ili odlaže otpad. Opasni otpad se obvezno treba odvajati i skladištiti u skladište opasnog otpada na lokaciji PK "Zukulja", te nakon sakupljanja transportne količine predavati ovlaštenoj kompaniji na dalje zbrinjavanje u skladu sa potpisanim ugovorom.

Glavnim rudarskim projektom je predviđeno formiranje odlagališta jalovine na osnovnoj radnoj etaži i to uz krajnju sjeverozapadnu granicu eksploatacionog polja u cilju obezbjeđenja optimalnih uvjeta za skladištenje jalovine i njeno iskorištavanje za uređenje terena na lokaciji ili u niskogradnji izvan lokacije te za sanaciju i rekultivaciju terena nakon prestanka eksploatacije mineralnih sirovina na PK "Zukulja". Odlagalište jalovine treba formirati duž sjeverozapadne granice u cilju smanjivanja emisije buke i njenog utiacaja na stanovništvo i najbliže objekte.

U neposrednoj blizini odlagališta jalovine, na prikladnom mjestu osigurat će se prostor za sakupljanje i skladištenje iskoristivih materijala kao na primjer metalni otpad, otpadno drvo i dr.

Sav miješani komunalni otpada, uključujući i male količine neopasnog otpada čije razdvajanje i recikliranje nije ekonomično zbog male količine, sakupljati će se u namjenski kontejner ili prikladne nepropusne posude i periodučno odvoziti na kontroliranu deponiju komunalnog otpada angažovanjem JP "Komunalno" Mostar u skladu sa ugovorenim obavezama.

1.4.7. Metode tretmana i/ili odlaganja otpada

Tretman otpada podrazumijeva fizikalne, termalne, kemijske ili biološke procese, uključujući sortiranje, koji mijenjaju karakterstike otpada u cilju smanjivanja količine ili opasnih osobina, olakšavaju rukovanje ili povećavaju povrat komponenti otpada. Na lokaciji PK "Zukulja" planirani su sljedeći tretmani otpada:

- odvojeno prikupljanje i skladištenje otpada po vrsti/kategoriji - vršiti će se razdvajanje i privremeno skladištenje otpada do isporuke ovlaštenim komanijama za upravljanje pojedinim vrstama otpada,
- sakupljanje i odlaganje jalovnine na odlagalištu formiranom uz sjeverozapadnu granicu eksploatacionog polja,
- sakupljanje opasnog otpada po vrsti i privremeno skladištenje u namjenskom skladištu na osnovnoj radnoj etaži do otpreme ovlaštenim operaterima na konačno zbrinjavanje,
- tretman zamuljenih otpadnih voda u taložnici, povremeno čišćenje mulja i odlaganje na odlagalištu jalovine ili iskorištavanje za sanaciju terena po rubovima eksploatacionog polja.

U narednoj tabeli je predstavljen način tretmana i konačnog zbrinjavanjau pojedinih kategorija otpada koji nastaje u procesima eksploatacije i prerade mineralnih sirovina na lokaciji PK "Zukulja".

Tabela 10. Način tretmana i konačnog zbrinjavanja pojedinih kategorija otpada na PK "Zukulja"

Vrsta otpada	Šifra otpada	Način tretmana i konačnog zbrinjavanja
Otpad od iskopavanja neželjezonosnih ruda (jalovine)	01 01 02	Cca. 50% jalovine koristiti će se za nasipanje i uređenje radnog platoa na K+245 u svrhu uređenja industrijskog kruga te za nasipanje i uređenje pristupnih puteva na radne etaže površinskog kopa. Preostalih cca. 50% će se odlagati na odlagalište jalovine i iskoristiti za tehničku i biološku rekultivaciju terena unutar eksploatacionog polja nakon prestanka eksploatacije mineralnih sirovina.
Otpad od iskorištavanja šuma	02 01 07	Sav iskoristivi drveni otpad će se iskoristiti kao ogrijevno drvo otpremom korisnicima a neiskorišteni ostatak će se odložiti uz deponiju jalovine i time prepoustiti prirodnim procesima razgradnje nakon čega će se iskoristiti za rekultivaciju terena ili će se otpremiti na komunalnu deponiju
Sintetska hidraulična ulja	13 01 11*	Privremeno skladištenje u skladištu opasnog otpada i isporuka ovlaštenoj kompaniji za zbrinjavanje opasnog otpada sa kojom je investitor dužan potpisati ugovor
Sintetska ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje	13 02 06*	Privremeno skladištenje u skladištu opasnog otpada i isporuka ovlaštenoj kompaniji za zbrinjavanje opasnog otpada sa kojom je investitor dužan potpisati ugovor
Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih materija ili je onečišćena opsanim materijama	15 01 10*	Privremeno skladištenje ovog opasnog otpada u skladištu opasnog otpada na lokaciji PK "Zukulja" i isporuka ovlaštenoj kompaniji za zbrinjavanje opasnog otpada sa kojom je investitor dužan potpisati ugovor
Stare gume	16 01 03	Privremeno skladištenje na radnom platou i isporuka ovlaštenoj kompaniji sa kojom će investitor zaključiti ugovor
Napuštena vozila	16 01 04*	Isporuka ovlaštenom operateru za zbrinjavanje starih i napuštenih vozila u cilju konačnog zbrinjavanja

Stara vozila koja ne sadrže tečnosti ni durge opasne komp.	16 01 06	Isporuka ovlaštenom operateru za zbrinjavanje starih i napuštenih vozila u cilju konačnog zbrinjavanja
Filteri za ulje	16 01 07*	Privremeno skladištenje u skladištu opasnog otpada na lokaciji PK "Zukulja" i isporuka ovlaštenoj kompaniji za zbrinjavanje opasnog otpada sa kojom je investitor dužan potipsati ugovor
Kočione obloge koje sadrže azbest	16 01 11*	Privremeno skladištenje u skladištu opasnog otpada na lokaciji PK "Zukulja" i isporuka ovlaštenoj kompaniji za zbrinjavanje opasnog otpada sa kojom je investitor dužan potipsati ugovor
Akumulatori	16 06 01*	
Željezo i čelik	17 04 15	Privremeno skladištenje na lokaciji i isporuka ovlaštenoj kompaniji za promet sekundarnih sirovina
Miješani komunalni otpad	20 03 01	Sakupljanje u kontejner ili prikladne posude i periodično preuzimanje od strane JKP "Komunalno" Mostar i odlaganje na komunalnoj deponiji
Muljevi iz septičkih jama	20 03 04	Preuzima JKP "Komunalno" Mostar prilikom periodičnog čišćenja septičke jame u skladu sa potpisanim ugovorom

1.4.8. Zaključak

Operater i odgovorno lice za upravljanje otpadom su dužni postupati sa svim vrstama otpada koje nastaju na prostoru PK "Zukulja" u skladu sa ovim planom upravljanja otpadom i zakonskom regulativom, te ažurirati plan upravljanja otpadom najmanje svakih 5 godina a po potrebi i ranije ukoliko dođe do značajnije promjene projekta.

Operator je dužan potpisati ugovor sa ovlaštenom kompanijom za zbrinjavanje opasnog otpada u svrhu preuzimanja, tretmana i zbrinjavanja svih vrsta opasnog otpada. Ugovor mora uključiti načine i dokaze okolinski prihvatljivog zbrinjavanja otpada kao obavezu izvršioca čime se dokazuje usklađenost upravljanja opasnim otpadom sa odredbama Zakona o upravljanju otpadom i provedbenim propisima.

Dužnost operatera je da sa svakom vrstom otpada koja se produkuje u procesima eksploatacije i prerade mineralnih sirovina postupa u skladu sa ovim Planom i zakonskom regulativom o upravljanju otpadom. Odgovorna osoba za poslove upravljanja otpadom, imenovana od strane menadžera privrednog društva “Majdan-Kuti” d.o.o. Mostar, dužno je da provede ovaj Plan za upravljanje otpadom, da predlaže mjere za poboljšanje prevencije, ponovnog korištenja i reciklaže otpada i da nadzire ispunjavanje utvrđenih uvjeta i mjera za upravljanje otpadom sa posebnim naglaskom na opasni otpad i jalovinu.

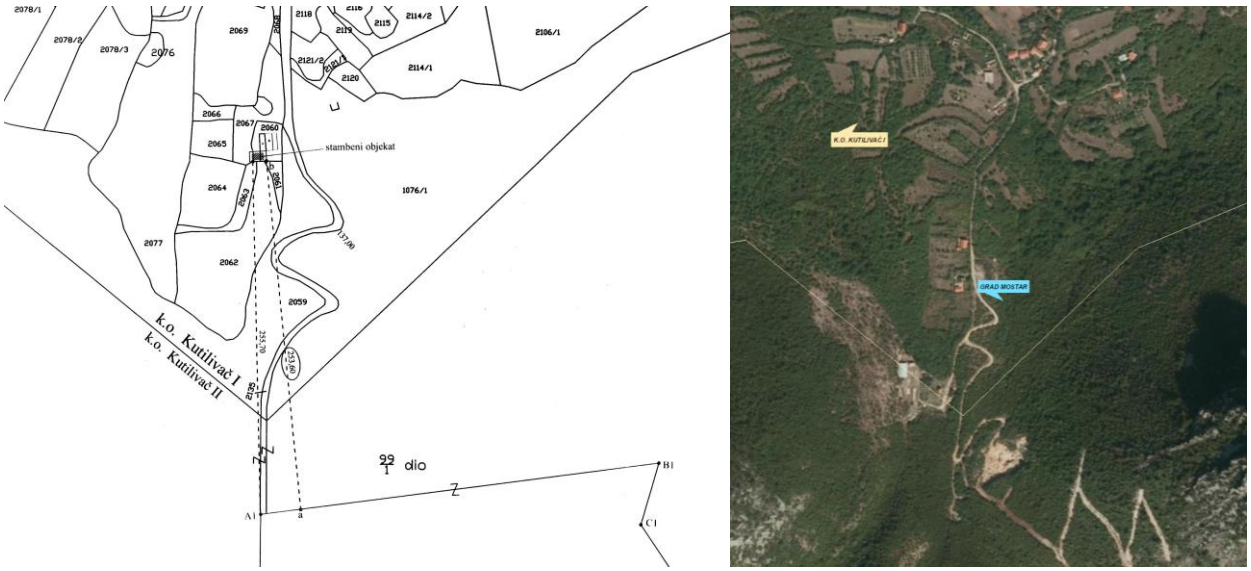
Operater je dužan obavijestiti Federalno ministarstvo okoliša i turizma i Federalnu inspekciju za zaštitu okoliša o nastalim i/ili otkrivenim negativnim uticajima na okoliš odmah, a najkasnije 12 sati nakon pojave negativnog utjecaja te poduzeti mjere o otklanjanju uzroka i posljedica incidentnog zagađenja okoliša od opasnog otpada.

Operator je dužan registrirati se kao proizvođač otpada i mjesečno redovno unositi podatke u informacioni sistem upravljanja otpadom u skladu sa odredbama Uredbe o informacionom sistemu upravljanja otpadom.

2. OPIS OKOLIŠA KOJI BI MOGAO BITI UGROŽEN PROJEKTOM

2.1. Podaci o stanovništvu

Lokacija površinskog kopa "Zukulja" se nalazi na padinama brda Goli Brijeg južno od naselja Kuti, na području mjesne zajednice Vrapčići i Grada Mostara. Naselje Kuti je najbliže lokalitetu PK "Zukulja" do kojeg se pristupa javnim putem kroz krajnji južni dio ovog naselja a potom nekategorisanim makadamskim putem od naselja do lokacije ovog površinskog kopa. Do naselja Kuti pristupa se asfaltnom cestom sa magistralne ceste M17. Kuti spada u naselje srednje reaštkanog tipa čije kuće su raspoređene u grupama čiju jednu grupu čine kuće koje se nalaze sjeverno od lokaliteta PK "Zukulja" a dalje sjeverno se nastavlja veća grupa kuća. Ovo naselje se veže sa naseljem Livač i često se nazivaju zajedničkim Kutilivač ili Kuti-Livač. U dijelu naselja Kuti bližem lokaciji PK "Zukulja" nalazi se mali broj kuća od koji je oko polovice u ruševnom stanju ili nenaseljeno. Uz pristupni put lokaciji PK "Zukulja" na području naselja Kuti nalazi se 8 kuća od kojih je naseljeno 3 kuće a 4 kuće su u ruševnom stanju dok se jedna kuća povremeno koristi. Najbliže dvije kuće, koje se nalaze uz pristupni put, su udaljene od granice eksploatacionog polja 253,60 m zračne linije ali se stalno ne koriste. Sljedeće kuće u najbližoj grupi kuća naselja Kuti su udaljene preko 520 m zračne linije od granice eksploatacinog polja PK "Zukulja".



Slika 16. Položaj lokacije PK "Zukulja" u odnosu na najbliže naselje Kuti

Prema zvaničnim statističkim podacima Fedarlnog zavoda za statistiku iz 2013. godine u naselju Kutilivač živi 1624 stanovnika, a na području mjesne zajednice Vrapčići, kojoj pripada i naselje Kutilivač, živi 3266 stanovnika. Površina naselja Kutilivač je 25,58 km^2 a gustina naseljenosti 63,5 stanovnika/km^2. Prema statističkim podacima prirodni priraštaj u ovim naseljima je negativan.

Na sjeverozapadnoj strani lokacije PK "Zukulja" nastavlja se parcela k.č. 2059 K.O. Kutilivač I, površine 40.472 m^2 koja se vodi na ŠIP Šumsko-industrijsko poduzeću (šuma VI klase), na kojoj se nalazi privatna farma koja je udaljena od granica eksploatacionog polja 150 m zračne linije.

Najbliže poljoprivredno zemljište koje se koristi u poljoprivredne svrhe udaljeno je od lokacije PK "Zukulja" preko 400 m zračne linije.

2.2. Podaci o staništima, vegetaciji, flori, fauni, vodi, zraku i zemljištu

Lokacija PK "Zukulja" se nalazi na padinama brda Goli Brijeg na kojem je dominantno zastupljena prijelazna šuma (šikara i grmlje) i na kojoj nema izvora i vodotoka. Ova lokacija je predviđena za eksploataciju mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka i nalazi se izvan urbanih područja prema prostorno-planskoj dokumentaciji Grada Mostara. Isto tako, ova lokacija se nalazi izvan zaštićenih prirodnih područja i područja kulturno-historijskog i arheološkog naslijeđa.

2.2.1. Podaci o flori i fauni

2.2.1.1. Podaci o staništima

Za potrebe izrade ove Studije utjecaja na okoliš za eksploataciju kamena na lokalitetu PK "Zukulja", tipovi staništa na analiziranom prostoru su utvrđeni na osnovu informacija datih u Vodiču kroz tipove staništa u BiH, Direktive o staništima EU i EUNIS, kao i na osnovu rezultata terenskih istraživanja na lokalitetu "Zukulja". Istraživanja vegetacije su provedena tri prikladna i reprezentativna mjesta u mjesecu septembru 2023. godine, a provedena su i uredska istraživanja u dostupnim bazama podataka. Vrste su identificirane na terenu sa dopuniskim potvrđivanjem u uredu korištenjem relevantne botaničke literature. Pregled mjesta terenskih istraživanja je dat u narednoj tabeli:

Naziv mjesta istraživanja	Sjeverna geografska širina (Lat)	Istočna geografska dužina (Long)
U pristupni put na PK "Zukulja"	43°22'58''N	17°54''11''E
Šuma u eksploatacionom polju	43°22'49''N	17°54''13''E
Otvoreni kop (radni plato)	43°22'52''N	17°54''10''E

Za mapiranje staništa korištena je EUNIS baza podataka, Direktive o staništima EU i Vodiču kroz tipove staništa u BiH.

Na osnovu terenskih istraživanja unutar istražnih mjesta na lokaciji i okolini PK "Zukulja" identificirana su dva tipa staništa i to:

Tip staništa prema EUNIS klasifikaciji		Tip staništa prema Vodiču kroz tipove staniša BiH	
Kod	**Tip staništa**	**Kod**	**Tip staništa**
E5.2	Termofilni šumski rubovi	5210	Makije sa *Juniperus* oxycedrus i *J.phoenicea*
J3.3	Napušteni kamenolomi ili površinski kopovi	-	-

Površina eksploatacionog polja PK "Zukulja" iznosi 6,5 ha od čega je na stanište makije (šikara) otpada cca. 5,3 ha, a 1,2 ha je prostor površinske eksploatacije kamena i pristupnih puteva na planiran etaže koji se ne koriste (nije aktivan).

Na projektnom području PK "Zukulja" i području potencijalnih utjecaja projekta nisu zastupljena prioritetna staništa koja bi mogla biti značajna za zaštitu biodiverziteta.



Slika 17. Staništa makije i neaktivnog površinskog kopa "Zukulja"

2.2.1.2. Podaci o flori

Podaci o flori su prikupljeni terenskim istraživanjem i analizom literaturnih podataka i drugih izvora. Floristično istraživanje lokacije je izvršeno pregledom osnovne radne etaže i duž transekta uz pristupne puteve na tri radne etaže unutar eksploatacionog polja te uz pristupni put eksploatacionom polju PK "Zukulja".

Na analiziranom području zastupljena je submediteranska vegetacija iz reda *Ostryo-Carpinetalia orientalis* Lakušić, Pavlović, Redžić 1972 i sveze *Ostryo-Carpinion* koju karakterizira zajednica hrasta medunca i bijelog graba (*Querco-Carpinetum orientalis*) i specifične biljne vrste. U spratu drveća i šiblja zastupljene su sljedeće vrste *Carpinus orientalis*, *Quercus pubescens*, *Ostrya carpinifolia*, *Fracinus ornus*, *Paliurus spina-christi, Petteria ramentacea, Asparagus acutifolius, Juniperus oxycedrus* i druge vrste. U spratu zeljastih biljaka zastupljene su sljedeće vrste: *Satureia montana, Epilobium dodonaei, Helianthemum nummularium, Melica ciliata, Laburnum anagyroides, Vulpia myuros* (syn. *Festuca myuros*), *Brachypodium pinnatum, Salvia officinalis, Reichardia picroides* (syn. *R. macrophylla*, FBiH-VU), *Hypochaeris achyrophorus* (syn. *Hedypnois aetnensis*), *Silene italica* (syn. *Cucubalus italicus*), *Eupatorium canabinum, Cynosurus cristatus, Clinopodium vulgare* (syn. *Acinos vulgaris*), *Pallenis spinosa* (syn. *Asteriscus spinosus*), *Bothriochloa ischaemum* (syn. *Amphilophis ischaemum*) i druge vrste.

Floristočkom analizom utvrđeno je da je na istraživanom prostoru prisutna samo jedna vrsta (*Reichardia picroides,* syn. *R. macrophylla*, FBiH-VU) iz kategorije ranjivih vrsta i zahtjeva konzervacijski status, jer je uključena je u Crvenu listu flore FBiH. Ova vrsta je nađena na rubnom dijelu eksploatacione etaže PK "Zukulja" koja nije u funkciji i to sa nekoliko jedinki te se procjenjije da ovo područje neće ugroziti održavanje ove vrste jer je zastupljena na širem području submediteranskog područja.

Prema registrovanim biljnim vrstama na analiziranom području može se konstatovati da šumska vegetacija (makija) nema obilježja visokih vrijednosti biodiverziteta. Prema tome, projekat eksploatacije i prerade mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka neće ugroziti zaštićene biljne vrste koje su zaštićene i uključene u Crvenu listu flore FBiH.

Terenskim i uredskim pregledom i istraživanjem analiziranog područja, odnosno prostora eksploatacionog polja PK "Zukulja" i bližeg okruženja nisu nađene/registrovane invazivne biljne vrste.

2.2.1.3. Podaci o fauni

Terenskim i uredskim istraživanjem prisustva faune na području PK "Zukulja" i bližoj okolini registrovano je prisustvo i kretanje nekih vrsta beskičmenjaka, gmizavaca, ornitofaune i sisara.

Beskičmenjaci koji zahtjevaju konzervacijski status i zaštitu nisu nađeni terenskim istraživanjem na analiziranom području. Sve nađene i registrovane vrste ne zahtjevaju posebnu zaštitu. S obzirom da je na ovom području u ranijem periodu vršena eksploatacija kamena, procjenjuje se da ovo područje ne ispunjava ekološke uvjete za stanište zaštičenih vrsta beskičmenjaka iako se ne isključuje mogućnost da se neke vrste beskičmenjaka nađu na ovom području. Ovo područje po svojim ekološkim svojstvima nije stanište od velikog značaja za beskičmenjake.

Gmazovi (*Reptilia*) su na širem području sjeverne mostarske kotline prisutni sa dvadesetak vrsta koje preferiraju specifične idiekološke uvjete. Terenskim istraživanjem u jesenjoj sezoni na samoj lokaciji PK "Zukulja" nije uočeno prisustvo gmazova, vjerovatno zbog hladnih i nepovoljnih vremenskih uvjeta. Prema ekološkim uvjetima moguće je da se na ovom području nađu neke vrste guštera i/ili zmija koje naseljavaju termofilna staništa šireg područje mostarske kotline. Prema literaturnim podacima, na ovom području bi se mogla naći obična smukulja (*Coronella austriaca*), šarka (*Vipera berus*), crnokrpica (*Telescopus fallax*) i neke druge vrste. Malo je vrevatno da se na prostoru PK "Zukulja" nađu ove ili neke druge vrste gmazova zbog nepovoljnih idioekoloških uvjeta za njihovo rasprostranjenje i zbog nedostatka odgovarajućeg staništa.

Ornitofauna je prisutna sa većim brojem vrsta koje su adaptirane na submediteransku klimu, suha i kamenita staništa sa kserofilnom ili termofilnom drvenastom i žbunastom vegetacijom i koje su široko rasprostranjene. Terenskim istraživanjem uočene su samo četiri vrste: vrabac (*Passer domesticus*), golub pećinar (*Columba livia*), siva vrana (*Corvus cornix*) i velika sjenica (*Parus major*), a na ovom području su prisutne i druge vrste: jastreb (*Ccipiter gentilis*), kukavica (*Cuculus canolus*), kos (*Turdus merula*) i neke druge vrste koje su u kategoriji najmanje zabrinjavajući vrsta (LC) ili nisu uključene u Crvenu listu faune FBiH i IUCN listu. Uredskim istraživanjem raspoloživih izvora konstatovano je da je moguće prisustvo i drugih vrsta na ovom području koje preferiraju topla staništa sa osiromašenom vegetacijom. Važno je napomenuti da terenskim istraživanjem na dostupnim mjestima u okviru lokacije nije registrovano prisustvo gnijezda. S obzirom da je analizirano područje devastirano zbog prethodne eksploatacije kamena i drugih intenzivnih antropogenih utjecaja, ovo područje ne ispunjava povoljne/prikladne uvjete za gniježđenje i boravak ptica. Posebno treba istaći da ovo područje ne predstavlja područje od značaja za veće gnijezdeće kolonije i boravak rijetkih i ugroženih vrsta od nacionalnog i evropskog značaja, niti predstavlja migratorni koridor ptica. Sa velikom sigurnošću se može pretpostaviti da nastavak eksploatacije kamena na lokaciji PK "Zukulja" neće imati značajan negativan utjecaj na ptice, jer ovo područje ima izuzetno malu zaštitnu vrijednost za boravak ptica.

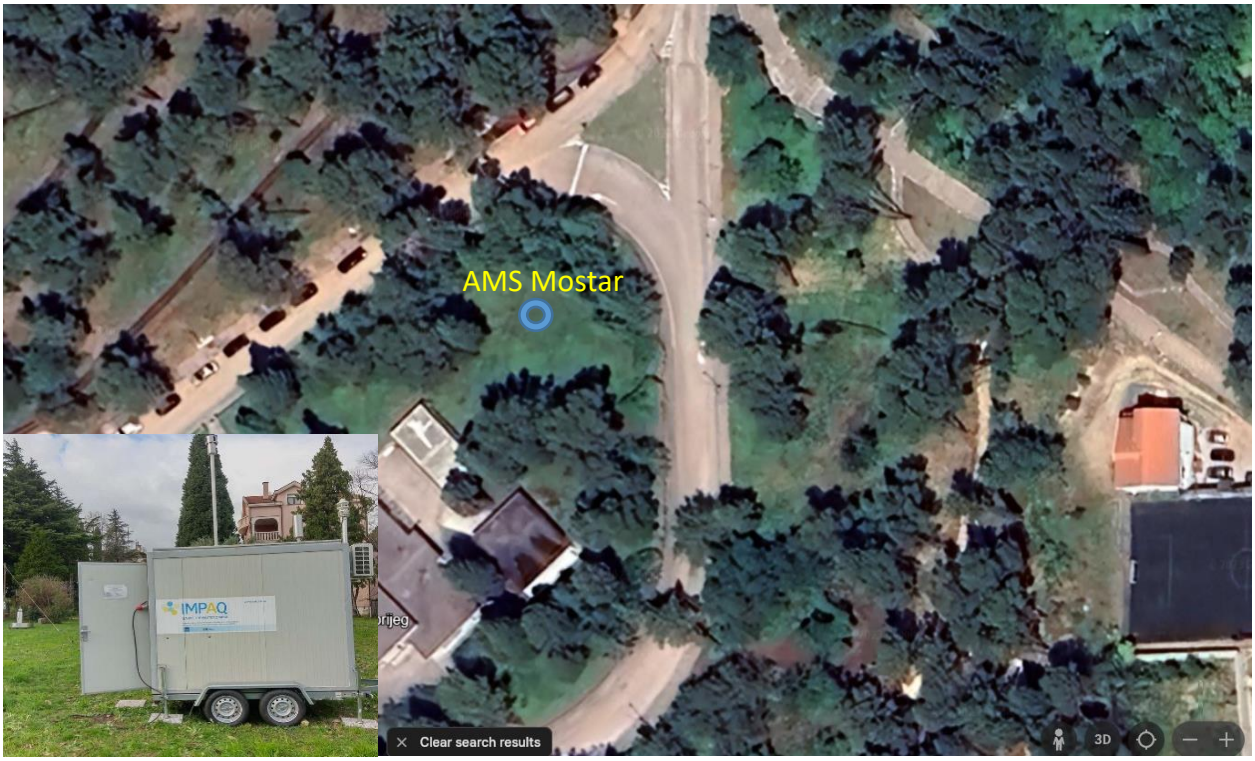
Sisari (*Mammalia*) na analiziranom području nisu značajno zastupljeni zbog toga što ovo područje ne ispunjava ekološke uvjete za njihovu ishranu i boravak i nema potencijal za održavanje velikih sisara zbog njegove degradiranosti i nepostojanja špilja i šupljina koje bi ispunjavali stanišne uvjete za sisare uključujući i šišmiše.

2.2.2. Podaci o vodi

Na području lokacije "Zukulja" se ne nalaze stalni vodotoci niti izvori vode. Oborinske vode brzo poniru u podzemlje jer litološki sloj grade dolomitske i krečnjačke naslage sa pukotinskom poroznošću. U okolini analizirane lokacije protiču dva povremena potoka koji se pojavljuju prilikom većih oborina. Na jugozapadnoj strani eksploatacionog polja “Zukulja”, na udaljenosti preko 100 m nalazi se Brasinski potok, koji je aktivan samo u periodima intenzivnih atmosferskih padavina a u suhom periodu godine je bez vode (suhodol), koji se uliva u potok Sušica na sjevernoj strani šireg područja lokacije ''Zukulja“. Podaci o kvalitetu ovih vodotoka nisu dostupni. Prema Glavnom rudarskom projektu, procjenjuje se da eksploatacija i prerada kamena na lokaciji PK "Zukulja" neće uticati na kvalitet površinskih i podzemnih voda zbog toga što na lokaciji neće nestajati tehnološke otpadne vode, niti se planiraju aktivnosti koje bi mogle uticati na površinske i podzemne vode, poput skladištenja ulja i goriva, pranja rudarske mehanizacije i sl.

2.2.3. Podaci o zraku

Kvalitet zraka u sjeverom dijelu mostarske kotline dominantno ovisi o prisutnim emisijama iz malih lokalnih izvora, kućnih ložišta i saobraćaja. U zimskom periodu je vjerovatno kvalitet zraka na ovom području lošiji zbog sagorijevanja fosilnih goriva. Podaci o kvalitetu zrak su dostupni sa mjerne stranice Mostar kojom upravlja Federalni meteorološki zavod na osnovu koje se može procjeniti i kvalitet zraka za šire područje lokacije PK "Zukulja". Stanica za mjerenje kvaliteta zraka AMS-Mostar smještena je u centru grada Mostara, naselje Bijeli Brijeg ulica Kneza Trpimira 2 (Slika 18).



Slika 18. Položaj stanice za monitoring kvaliteta zraka Mostar i Prigrađani

Ova automatska monitoring stanica je počela sa radom od 24.12.2022. godine. Rezultati monitoringa kvaliteta zraka sa ove stanice su dostupni na web stranici Federalnog hidrometeorološkog zavoda Sarajevo (http://www.fhmzbih.gov.ba). Položaj stanice za monitoring kvaliteta zraka Mostar prikazan je na slici 18, a u narednoj tabeli prikazani su podaci o kvalitetu zraka za period od 24.12.2022. do 01.08.2023. godine.

Tabela 11. Pregled rezultata praćenja kvaliteta zraka na monitoring stanici Mostar

Polutant	Granična vrijednost za 1 sat (µg/m^3)	Granična vrijednost za 1 dan (µg/m^3)	Prosječna izmjerena vrijednost (µg/m^3)	Maksimalna satna vrijednost (µg/m^3)
SO_2	350	-	12,4	59,2
NO_2	200	-	8,0	61,3
PM_{10}	-	50	18,8	203,6

Rezultati monitoringa kvaliteta zraka sa AMS - Mostar pokazuju da kvalitet zraka zadovoljava propisane granične vrijednosti, i ako su registrovane visoke prosječne satne vrijednosti čestica prašine PM10.

Pored rezultata monitoring kvaliteta zraka u gradu Mostaru datih u prethodnoj tabeli u narednoj tabeli prikazani su podaci o namjenskom mjerenju kvaliteta zraka na lokaciji Prigrađani (N: 43°27'37.65'', E: 17°52'22.04'') dana 09.06.2022. godine u cilju korištenja ovih podataka za analize i ocjenu utjecaja emisija čestica prašine sa PK "Zukulja" na kvalitet zraka, odnosno na imisione vrijednosti PM10.

Tabela 12. Pregled rezultata praćenja kvaliteta zraka na lokaciji Prigrađani

Polutant	Granična vrijednost za 1 sat (µg/m^3)	Granična vrijednost za 1 dan (µg/m^3)	Prosječna izmjerena vrijednost (µg/m^3)
SO_2	350	-	19,24
NO_2	200	-	0,98
PM_{10}	-	50	19,24
PM_{tot}	-	250	24,04

Izvor: Studija o procjeni utjecaja na okoliš za poddionicu autoceste Konjic (Ovčari) - tunel Prenj - Mostar sjever

U prethodnim tabelama su dati podaci o kvalitetu zraka uključujući i koncentracije suspendovanih čestica PM10 iz razloga što je na bazi procjene emisija konstatovano da na kvalitet zraka mogu uticati samo emisije čestica prašine sa PK "Zukulja", koje nastaju drobljenjem kamena i djelovanjem vjetra u sunčanom i vjetrovitom periodu. Rezultati namjenskih mjerenja pokazuju da su izmjerene vrijednosti u skladu sa propisanim graničnim vrijednostima i indiciraju visok kvalitet zraka. Međutim, za pouzdanu ocjenu kvaliteta zraka potrebni su rezultati kontinurianih mjerenja od najmanje 365 dana.

Procjenjeno je da emisije od sagorijevanja dizel goriva ne mogu značajnije uticati na kvalitet zraka zbog male količine potrošnje goriva, standardnog kvaliteta goriva i niskih emisija produkata sagorijevanja.

2.2.4. Podaci o zemljištu

Na širem području lokacije "Zukulja" zastupljena su vrlo plitka i skeletoidna tla: sirozem (Regosol) zastupljen na višoj nadmorskoj visini ležišta, crnica (Kalkomelanosol) koja dominiran u nižim dijelovima ležišta i smeđa erodirana tla (Kalkokambisol) na zaravnima na krečnjacima. Na većim nadmorskim visinama šireg područja dominira goli karst.

Eksploataciono polje PK "Zukulja" se nalazi na zemljištu kojem je utvrđena namjena i korištenje za „Kamenolom Kuti („Službeni glasnik Grada Mostara“, broj: 7/09, 16/10, 11/12, 2/22 i 29/22), kako je prikazano u Izvodu iz izmjena Prostornog plana opštine Mostar za dio k.č. 99/1 K.O. Kutilivač II - kamenolom Kuti broj: 07/1-19-11317/23 od 04.07.2023. godine, koji je dat u prilogu.

Zemljište na dijelu k.č. 99/1 površine 6,5 ha je prema Ugovoru o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu "Zukulja", Grad Mostar broj: 07-03-20-218-38/08 od 21.11.2015. godine uknjiženo u korist Koncesionara privrednog društva "Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar (vidjeti ZK za k.č. 99/1 dato u prilogu). Ovo zemljište je navedenim ugovorom pretvoreno u tehničku funkciju u svrhu eksploatacije dolomita i krečnjaka. Rješenjem Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj: UP-I-08-26/1-512/19 KK od 10.04.2019. godine izvršena je promjena namjene šumskog zemljišta na dijelu parcele označene kao k.č. 99/1 K.O. Kutilivač površine 6,5 ha u građevinsko zemljište u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina. Prema tome, zemljište unutar granica eksploatacionog polja PK "Zukulja" ima namjenu za eksploataciju mineralnih sirovina.

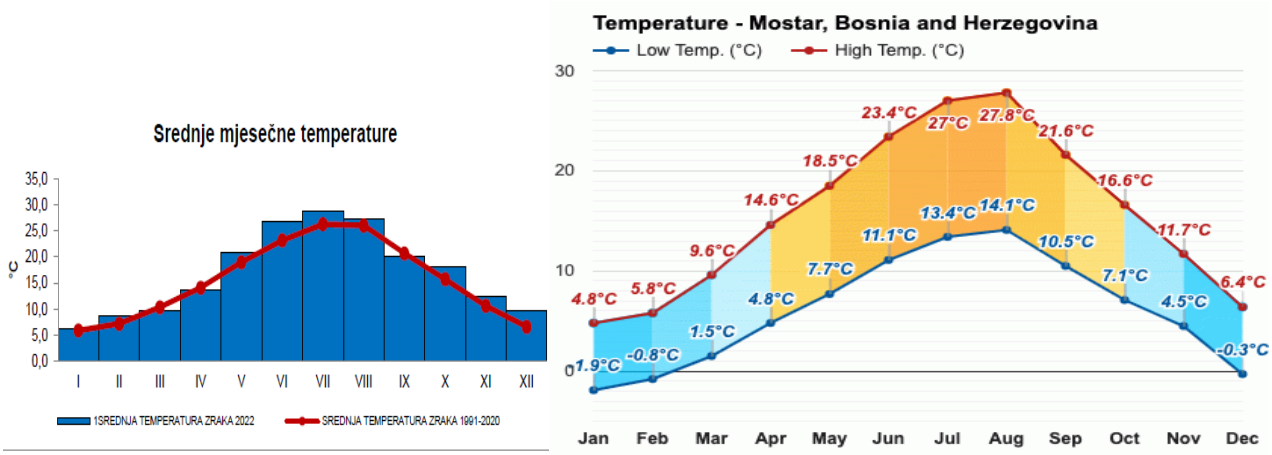
Unutar granica eksploatacionog polja PK "Zukulja", na građevinskom zemljištu namjenjenom za eksploataciju mineralnih sirovina, formirana je osnovna radna etaža na kojoj je povremeno vršena eksploatacija kamena a potom su izgrađeni pristupni putevi na tri planirane radne etaže u cilju njihovog formiranja u skladu sa Glavnim rudarskim projektom. Izgradnjom osnovne radne etaže i pristupnih puteva na projektovane etaže u okviru eksploatacionog polja prethodno je izvršeno uklanjanje vegetacije i humusnog sloj zemljišta. Humusni materijal treba iskoristiti za rekultivaciju devastiranog terena nakon okončanja eksploatacije i zatvaranja površinskog kopa u skladu sa posebnim planom predviđenim Glavnim rudarskim projektom, zakonskom regulativom i prostorno-planskom dokumentacijom Grada Mostara.

2.3. Klimatske karakteristike područja

Šire područje lokacije PK "Zukulja" se nalazi na rubu mediteranske klimatske zone, odnosno maritimne klime, koja se odlikuje kišnim zimama i toplim, sušnim ljetima. U mostarskoj kotlini zastupljena je izmijenjena mediteranska klima i ovo područje je izloženo utjecaju klimatskih uvjeta sa Jadranskog mora.

Podaci o klimatskim uvjetima mostarke kotline u čijem sjevernom dijelu se nalazi lokacija PK "Zukulja" su prikupljeni sa meteorološke stanice u Mostaru koja se nalazi u naselju Bijeli Brijeg na 99 m n.v. Srednja godišnja temperatura zraka u Mostaru iznosi 15,65°C, a maksimalna prosječna mjesečna temperatura zraka se javlja u mjesecu avgustu i iznosi 27,8°C, dok minimalna prosječna

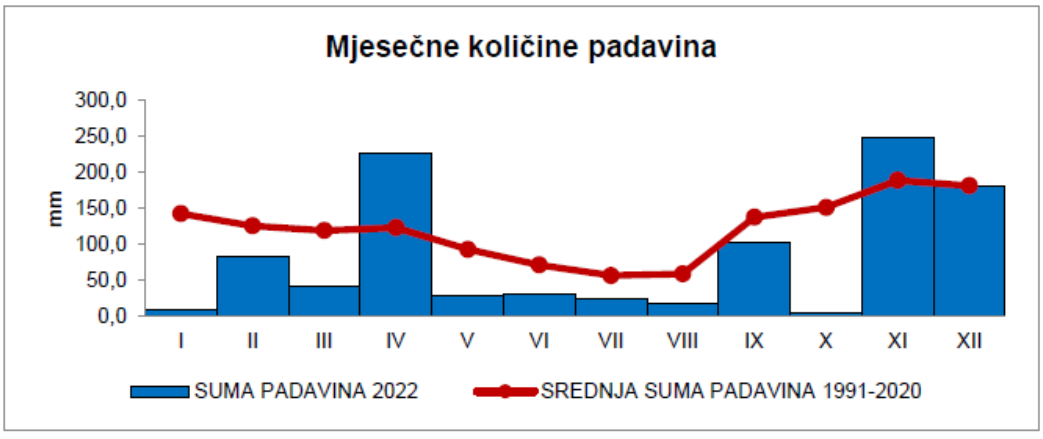
mjesečna temperatura zraka iznosi -1,9°C i javlja se u mjesecu januaru. Srednja ljetnja temperatura zraka iznosi 23,2°C, a srednja zimska 5,8°C. Najviša dnevna prosječna temperatura zraka iznosila je 28,5°C u mjesecu julu 2021. godine. Istog dana registrovana je apsolutna maksimalna temperatura zraka sa 41,4°C, dok je apsolutna minimalna temperatura zraka iznosi -10,9°C a u januaru 2021. godine je iznosila -4,1°C. Prosječne mjesečne temperature zraka i prosječne maksimalne i minimalne mjesečne temperature zraka u Mostaru su prikazane na sljedećim slikama.



Slika 19. Prosječne mjesečne i prosječne maksimalne i minimalne temperature zraka u Mostar

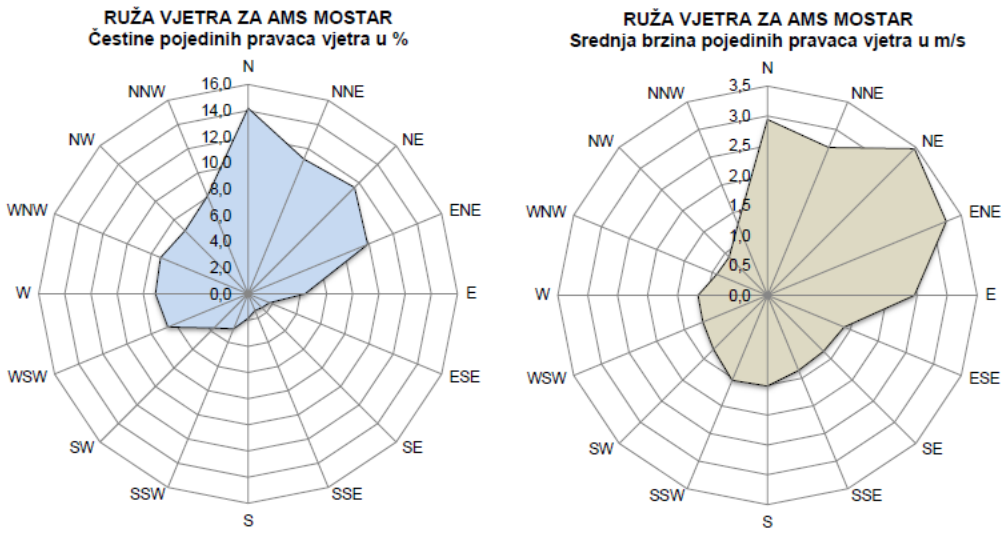
Vrijednosti srednjih mjesečnih te srednjih mjesečnih maksimalnih i srednjih mjesečnih minimalnih temperatura zraka su nešto veće u odnosu na bazni period 1991-2020. godina, što je posebno izraženo u ljetnom periodu.

Najveća godišnje količine padavina u Mostaru je registrovana 2010 godine sa 2490,7 mm a najmanja 1983. godine sa 779 mm. Maksimalne padavine se javljaju u zimskom periodu a minimalne u ljetnom periodu. Snježne padavine na području Mostara su dosta rijetke i najčešće se javljaju u januaru, sa prosječnim brojem dana snježnog pokrivača preko 10 cm ispod 2 dana godišnje. Na narednoj slici prikazane su ukupne mjesečne količine padavina iz koje se vidi godišnja dinamika padavina. Isto tako, sa dijagrama se vidi da su mjesečne količine padavina niže u odnosu na bazni period 1991-2020. godina, a posebno u ljetnom periodu.



Slika 20. Ukupne mjesečne padavine i prosječne maksimalne i minimalne temperature zraka u Mostar

Najčešći vjetrovi u mostarskoj kotlini se javljaju iz sjevernog i sjeveroistočnog pravca, poznati kao sjeverac i bura. Bura je veoma suh i hladan vjetar koji se javlja u zimskim mjesecima. U proljetnom i jesenjem periodu dominantan vjetar je iz južnog pravca, tzv južni vjetar ili jugo koji prodire sa Jadranskog mora. Južni vjetar je veoma vlažan radi čega donosi obilne kiše. Na narednoj slici prikazana je ruža vjetrova za Mostar za 2022. godinu, koja odražava srednje brzine i čestine pravaca za duži vremenski period u mostarskoj kotlini.



Slika 21. Ruža vjetrova za Mostar u 2022. godini

2.4. Postojeća materijalna dobra, uključujući kulturno-historijsko i arheološko nasljeđe

Postojeća materijalna dobra na lokaciji površinskog kopa i bližoj lokaciji čine šuma makije, farmski objekti i infrastrukturni objekti. Šuma makije je zastupljena na veće dijelu prostora eksploatacionog polja kao i u širem okruženju, čiji edifikatori su: grab (*Carpinus orientalis*), hrast medunac (*Quercus pubescens*), crnograbić (*Ostrya carpinifolia*) i crni jasen (*Fracinus ornus*). Na sjeverozapadnoj strani i hipsometrijski nižoj nadmorskoj visini nalazi se farma koza koja je udaljena od granice eksploatacionog polja preko 150 m zračne linije i od kojeg je razdvojena šumskom vegetacijom. Najbliže naselje lokaciji površinskogkopa je Kuti od kojeg je udaljeno oko 500 zračne linije i hipsometrijski se nalazi na nižoj nadmorskoj visini u odnosu na lokaciju eksploatacionog polja. Najbliža dva objekta, koja se nalaze uz pristupni put, su udaljena od granice eksploatacionog polja 253,60 m. Pristup eksploatacionom polju PK "Zukulja" je planiran preko javnog lokalnog asfaltnog puta kroz naselje Kuti i dalje makadamskim putem do eksploatacionog polja na lokaciji "Zukulja". Uz javni put kroz naselje Kuti nalazi se nekoliko kuća i pomoćnih objekata. U dijelu naselja Kuti bližem lokaciji PK "Zukulja" nalazi se mali broj kuća od koji je oko polovice u ruševnom stanju ili nenaseljeno. Transport za potrebe PK "Zukulja" će uticati na odvijanje saobraćaja lokalnim asfaltnim putem kroz naselje Kuti do magistralnog puta M17 zbog ferkfentnijeg saobraćaja teretnih vozila.

Eksploataciono polje PK "Zukulja" se nalazi izvan područja zaštičenih temeljem Zakona o zaštiti prirode FBIH te se procjenjuje da projekat neće utjecati na zaštičena prirodna područja, niti na

ciljeve očuvanja potencijalnih Natura 2000 područja ka ni na područja koja podržavaju vrste koje klasifikuju kritična staništa i visika obilježja biodiverziteta. Prema tome, isključuje se mogućnost značajnih negativnih utjecaja ovog projekta na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže kao i prioritetnih staništa iz EU Direktive o staništima.

Prema podacima Zavoda za zaštitu kulturno-povijesne baštine/istorijskog naslijeđa Hercegovačko-neretvanske županije na lokaciji eksploatacionog prostora PK "Zukulja" i bližoj okolini ne nalaze se zaštičena područja i objekti zaštičenih materijalnih dobara, kulturno-povjesnog i arheološkog naslijeđa, što potvrđuje izdato Rješenje o davanju suglasnosti za izdavanje urbanističke suglasnosti za eksploataciju dolomita i krečnjaka na lokalitetu "Zukulja", odnosno na dijelu zemljišta označenog kao k.č. 99/1, K.O. Kutilivač I broj: 23-01-02-305/21 od 09.12.2021. godine. Istim Rješenjem je određeno da je investitor dužan odmah obustaviti radove i obavjestiti Županijski zavod za zaštitu kulturno-povijesne baštine/istorijskog naslijeđa ako tokom izvođenja radova otkrije potencijalno dobro baštine u cilju utvrđivanja da li se radi o objektu koji zahtjeva stavljanje pod zaštitu i u skladu s tim da li se može nastastaviti sa izvođenjem radova na osnovu mišljenja ovog Zavoda.

Prema podacima iz Prostornog plana Hercegovačko-nertvanske županije i drugih izvora podataka konstatovano je da se na prostoru naselja Kuti nalaze ostaci kasnoantičke crkve "Crkvina", ali ovo nalazište još uvijek nije sistematski istraženo. Ovaj lokalitet naslijeđa se nalazi na udaljenosti 1150 m od granice eksploatacionog polja PK "Zukulja" i izvan bilo kakvih utjecaja eksploatacije kamena i prerade kamena na lokalitetu "Zukulja".

U blizini naselja Kuti nalazi se manja nekropola od 27 stećaka sa različitim ukrasnim motivima od kojih su dva stećka oštećena, ali je ova nekropola daleko izvan bilo kakvih utjecaja projektnih aktivnosti na lokalitetu PK "Zukulja".

Najbliže lokalitetu PK "Zukulja" je muslimansko groblje Kuti, koje prema raspoloživim podacima nije stavljeno pod zaštitu i koje je od lokaliteta PK "Zukulja" udaljeno oko 850 m zračne linije tako da na njega ne mogu uticati aktivnosti na ovom površinskom kopu.

Prema Prostornom planu Grada Mostara i Prostornom planu Hercegovačko-neretvanske županije kao i prema drugim izvorima podataka na širem području lokaliteta PK "Zukulja" ne nalaze se objekti kulturno-povjesni i arheološkog naslijeđa. S obzirom na postojeće stanje na lokaciji i karakteristike projekta, procjenjuje se da eksploatacija i prerada kamena na analiziranoj lokaciji neće uticati na zaštičene objekte. Međutim, ako se izvođenjem radova uoče i otkriju potencijalna dobra kulturno-povjesne i arheološke baštine potrebno je odmah obustaviti radove i obavjestiti Županijski zavod za zaštitu kulturno-povijesne baštine/istorijskog naslijeđa u cilju poduzimanja aktivnosti u skladu sa uvjetima iz izdate saglasnosti i zakonskom regulativom.

2.5. Opis pejzaža

Prirodni pejzaž odlikuju tri osnovne komponente: reljef, voda i vegetacija. Strukturu reljefa na lokaciji "Zukulja" i bližem okruženju čini brdska zona zapadnih padina planine Velež na koju se po

nadmorskoj visini nastavlja brdsko-planinska zona ove planine. Apsolutne kote terena na lokaciji PK "Zukulja" i bližem okruženju variraju između 235 i 594 m n.v. (vrh Orlinka). Prirodne elemente pejzaža ovog područja predstavlja kraška morfologija i slabo razvijeni vegetacijski pokrivač. Kraške formacije ovog terena su specifične sa strmim padinama, čiji nagib je neujednačen i varira između 25 i 40°.

Na temelju strukturno-genetske, litološke, orografske i morfogenetske homogenosti reljefnih cjelina, šire područje mostarske kotline pripada makrogeomorfološkoj regiji Niska Hercegovina. Regija Niska Hercegovina je prostorno najmanja makrogeomorfološka koja obilježava južne i jugoistočne dijelove Vanjskih Dinarida BiH. U Niskoj Hercegovini prevladavaju kompresijske strukture boranih slojeva, prostrane navlake i reversni rasjedi kao strukturni odraz odupiranja Vanjskih Dinarida prema potiscima jadranske platforme. Na ovom području dominira krški reljef korozijski oblikovan na mezozojskoj karbonatnoj podlozi. U makroregiji Niska Hercegovina geomorfološki se mogu izdvojiti sljedeće reljefne cjeline: zaravni oblikovane u kršu, gorski hrbati i masivi sa predgorskim stepenicama, zavale i kotline, doline i udoline.

Prirodnu vegetaciju na nižim terenima čine šikare i šibljaci, odnosno makije na karbonatnom zemljištu a na većim visinama na koje se nastavljaja sklerofilna vegetacija i suhi prirodni travnjaci te površine slabo prekrivene vegetacijom i gole stijene. Na padine planine Velež sa istočne strane analiziranog područja se nastavlja ravan teren sjevernog dijela mostarske kotline sa kulturnim pejzažom u čijoj strukturi dominiraju naselja Kutilivač, Vrapčići i Potoci te poljoprivredno zemljište i mnogi poslovni objekti sa infrastrukturom. Sva ova naselja su izgrađena uz prometnice sa tradicionalnalnom i modernom arhitekturom. Područje naselja Kutilivač karakteriziraju male poljoprivredne aktivnosti među kojima dominiraju vinogradi. Dakle, ovo ravničarsko područje karakterišu antropogeni ekosistemi i tehnički sistemi (izgrađeni objekti) sa karakterističnim izgledom vezanim za urbana područja. Kroz ovo područje protiče rijeka Neretva koja je prijemnik prirodnih vodotoka sa analiziranog područja i porolazi magistralni put.

Uže područje lokacije "Zukulja" karakteriše prirodni kraški krajolik prekriven raznim stadijima makije na većem dijelu ograničenog eksploatacionog polja te stijenama sa rijetkom vegetacijom i golim stijenama na najvećoj nadmorskoj visini i krajnjem istočnom dijelu eksploatacionog polja. Na dijelu eksploatacionog polja je u ranijem periodu formirana osnovna radna etaža te pristupni putevi na četiri radne etaže zbog čega je izvršeno krčenje makije i uklanjane humsnog sloja zemlje, čime je izmjenjen prirodni krajolik odnosno pejzaž na analiziranom području. Dosadašnjom eksploatacijom kamena i projektnim aktivnostima narušen je vizualni kvalitet krajolika radi čega se devastirani prostir kontrastno izdvaja iz okolnog prirodnog površinskog pokrova, zajedno sa prostorom koji se nastavlja na zapadnoj strani lokacije (objekti farme). Vizuelni izgled i kontrast je definiran svijetlom bojom u odnosu na okolni tamniji površinski pokrov. Tekstura prostora varira od grube na naseljenim prostorima i prostorima prekrivenim prirodnom vegetacijom makije i travnjaka do glatke na prostorima površinskog kopa, farme i puteva. Položaj površinskog kopa na padinama Goli Brijeg je vidljiv sa područja naselja Kuti i Livač na sjevernoj strani i pristupnog puta na zapadnoj strani, dok sa ostalih i udaljenijih područja se neuočava zbog geomorfoloških karakteristika lokacije.

Isto tako, uže područje lokacije "Zukulja" karakteriše odsustvo vodotoka te odsustvo stalnih i povremenih izvora. Na jugozapadnom području lokacije ''Zukulja" nalazi se Brasinski potok koji se uliva u potok Sušica na sjevernoj strani šireg područja lokacije ''Zukulja“. Brasinski potok je povremeni vodotok koji drenira atmosferske vode u periodima intenzivnih padavina.

Izražene pejzažne vrijednosti nalaze se uglavnom na planini Prenj i njenim padinama. Ovo područje je odavnina poznato po bogastvu endemičnih i reliktnih vrsta flore kao i izraženim geomorfološkim i ekosistemskim diverzitetom. Na užem području lokacije "Zukulja" nisu evidentirane visoke prirodne pejzažne vrijednosti.

2.6. Podaci o buci

Nivo buke i vibracija na lokaciji PK "Zukulja" i bližem okruženju nije poznato jer nisu dostupni podaci o mjerenju buke i vibracija, a niti Grad Mostar ima kartu buke iz koje bi se moglo vidjeti kakvo je stanje buke na ovom području. Međutim, dostupni su podaci o namjenskom mjerenju nivoa buke, dana 27.-28. jula 2021. godine, za potrebe izgradnje podionice autoceste Konjic - Mostar sjever na lokaciji Kutilivač (43°23'33.05"N, 17°54'3.59"E) koja je udaljena 1200 m zračne linije od granica eksploatacionog polja, sa L_{eq}=58,2 dB(A) i L_1=64,7 dB(A). Izmjerene vrijednosti su u skladu sa graničnim vrijednostima propisanim Zaknom o zaštiti od buke, za zonu IV - Trgovačka, poslovna, stambena i stambena uz prometne koridore.

2.7. Specifični elementi utvrđeni prethodnom procjenom utjecaja na okoliš

Prethodnom procjenom utjecaja na okoliš su utvrđeni sljedeći specifični elementi vezani za PK "Zukulja":

- Potencijalni rizik od postojanja mina na većem dijelu prostora eksploatacionog polja PK "Zukulja", jer se izvođenjem operacija generalnog izviđenja od strane BH MAC-a nije moglo procijeniti prisustvo neeksplodiranih ubojnih sredstava na dijelu eksploatacionog polja PK "Zukulja";
- Buka koja se generiše radom drobiličnog postrojenja i rudarske mehanizacije može uticati na okolnu zbog specifičnosti ovih radnih strojeva i položaja lokacije površinskog kopa na hipsometrijski višem nivou u odnosu naselje Kuti;
- Emisije prašine koje se također generišu radom drobiličnog postrojenja i utjecajem vjetra u suhim, sunčanim i vjetrovitim periodima te mogu uticati na okolinu ako se ne poduzmu mjere ublažavanja i preveniranja.

Prethodnom procjenom utjecaja na okoliš nisu predložena nikakva alternativna rješenja čija provedba bi trebala da osigura efikasniju zaštitu okoliša, niti su predložene specifične mjere za osiguranje efikasnije zaštite okoliša. Prethodna Studija o procjeni utjecaja na okoliš eksploatacije i prerade tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" iz 2014. godine je dala procjenu da se implementacijom svih predloženih mjera može osigurati efikasna zaštita okoliša bez značajnijih utjecaja na okoliš.

3. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTJECAJA PROJEKTA NA OKOLIŠ, KOJI SU POSLJEDICA POSTOJANJA DATOG PROJEKTA, UPOTREBE PRIRODNIH RESURSA, EMISIJE ZAGAĐUJUĆIH MATERIJA I STVARANJA I UKLANJANJA OTPADA

3.1. Opis metoda koje je predlagač predvidio za procjenu utjecaja na okoliš

Vrednovanje značaja utjecaja na okoliš je temeljeno na raspoloživim podacima o postojećem stanju okoliša, tehničkim podacima i prijedlozima iz Glavnog rudarskog projekta i druge projektne dokumentacije kao i na multidisciplinarnoj procjeni svih okolinskih i razvojnih efekata projekta eksploatacije i prerade tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na lokaciji PK "Zukulja", uz uvažavanje prostorno-planske i zakonske regulative. Značaj svakog potencijalnog utjecaja na okoliš je kategorisan kao visok, umjeren/srednji, nizak i neznatan/zanemariv, na osnovu analize sljedećih kriterija:

- Jačina utjecaja - koliko će utjecaj biti intenzivan i značajan;
- Trajanje utjecaja - period trajanja svakog potencijalnog utjecaja;
- Prostorni obuhvat utjecaja - površina prostora izložena potencijalnom utjecaju (npr. unutar granica eksploatacionog polja, unutar područja utjecaja projekta, loklani obuhvat itd.);
- Osjetljivost receptora - pokazuje u kojoj je mjeri određeni receptor više ili manje podložan potencijalnom utjecaju i
- Vjerovatnoća utjecaja - označava koliki je stepen pojave potencijalnog utjecaja.

Na osnovu svih navedenih kriterija, izvršeno je vrjednovanje potencijalnih utjecaja projekta eksploatacije i prerade kamena na okoliš za lokaciju PK "Zukulja" i parametri vrednovanja navedenih kriterija su dati u narednim tabelama.

Tabela 13. Kriteriji za određivanje jačine utjecaja na okoliš

Kategorija utjecaja	Opis / komentar negativnih utjecaja
Visok (Najveći utjecaj)	Označava suštinsku promjenu uvjeta koji su predmet procjene uticaja na okoliš koja dovodi do dugoročne ili trajne promjene i zahtjeva značajnu intervenciju kako bi se očuvalo ili postiglo bazno stanje, a bez mjera ublažavanja bi se prekršili nacionalni standardi i/ili dobra međunarodna industrijska praksa.
Umjeren/srednji	Vidljiva promjena specifičnih uvjeta koji su predmet procjene utjecaja na okoliš koja uzrokuje privremenu ili trajnu promjenu u okolišu a koja nije suštinska
Nizak	Vidljiva ali mala promjena specifičnih uvjeta koji su predmet procjene i utjecaj je mali
Neznatan	Nema vidljive promjene specifičnih uvjeta koji su predmet procjene i utjecaj je nebitan

Tabela 14. Kriteriji za određivanje trajanja utjecaja na okoliš

Kategorija utjecaja	Opis / komentar negativnih utjecaja
Dugoročan	Utjecaj za koje se predviđa da će se nastaviti tokom dužeg perioda, uključujući utjecaje koji mogu biti povremeni ili ponavljani a ne kontinuirani ako se javljaju u dužem vremenskom periodu.
Srednjoročan	Utjecaj za koje se predviđa da će trajati umjereni period (u prosjeku do dvije ili tri godine).
Kratkoročan	Utjecaj za koje se predviđa da će trajati ograničeni period (npr. tokom perioda - nekoliko sati tokom dana - određene operacije ili aktivnosti ograničenog trajanja).
Privremen	Utjecaj koji se predviđa da će trajati ograničen kratak period (npr. tokom perioda kratkotrajne operacije ili aktivnosti).

Tabela 15. Kriteriji za određivanje prostornog obuhvata utjecaja na okoliš

Kategorija utjecaja	Opis / komentar negativnih utjecaja
Područje projekta	Utjecaj unutar područja projekta, tj. unutar eksploatacionog polja
Uski pojas	Utjecaj na neposredno okruženje eksploatacionog polja
Lokalni	Utjecaj na lokalnom prostoru, na lokalnu zajednicu i područja očuvanja prirode i graditeljskog nasljeđa u širem okruženju lokacije/područja projekta
Regionalni	Utjecaj na regionalnom nivou

Tabela 16. Kriteriji za određivanje osjetljivosti receptora

Kategorija utjecaja	Opis / komentar negativnih utjecaja
Visoka	Receptor (ljudski, biološki ili fizički) sa malo ili nimalo kapaciteta za apsorbiranje očekivanih ili predloženih promjena i/ili minimalnim mogućnostima za ublažavanje.
Umjerena/srednja	Receptor sa malo kapaciteta za apsorbiranje predloženih promjena i/ili ograničenim mogućnostima za ublažavanje
Niska	Receptor sa određenim kapacitetom za apsorbiranje predloženih promjena i/ili razumnim mogućnostima za ublažavanje
Neznatana	Receptor sa dobrim kapacitetom za apsorbiranje predloženih promjena i/ili dobrim mogućnostima za ublažavanje

Mjera vjerovatnoće da će se šteta odnosno posljedica od određenog ujecaja pojaviti, uzimajući u obzir moguću ozbiljnost posljedice/štete predstavlja rizik pojave događaja. Matrica rizika je zasnovana na dva faktora koji se ukrštaju: vjerovatnoća da će se utjecaj dogoditi i osjetljivst receptora na koje će rizični događaj utjecati. Matrica procjene rizika je prikazana u sljedećoj tabeli.

Tabela 17. Matrica procjene utjecaja

Osjetljivost reseptora	**Jačina utjecaja**			
	Neznatna	**Niska**	**Umjerena**	**Visoka**
Neznatana	Neznatan (1)	Neznatan (4)	Neznatan (6)	Nizak(10)
Niska	Neznatan (2)	Neznatan (5)	Nizak (9)	Umjeren (13)
Srednja	Neznatan (3)	Nizak (8)	Umjeren (12)	Visok (15)
Visoka	Nizak (7)	Umjeren (11)	Visok (14)	Visok (16)

Utjecaji koji su procjenjeni kao "umjereni" ili "visoki" imaju značajne efekte i kao takvi su identificirani "značajnim" u narednim poglavljima u kojima je analizirina zanačajnost identifikovanih utjecaja na pojedine sastavnice okoliša. "Niski" i "neznatni" utjecaji nemaju značajnije efekte i kao takvi su identificirani u narednim poglavljima. Identifikovanje značaja svakog rizika je važno u cilju definiranja adekvatnih mjera za sprečavanje i ublažavanje značajnog utjecaja na okoliš. Isto tako, za neke utjecaje koji su rangirani kao niski će trebati predložiti mjere izbjegavanja i ublažavanja kako bi se rizik minimizirao u cilju izbjegavanja bilo kakvih posljedica.

Utjecaji su procjenjeni za operativnu fazu iz razloga što je eksploatacija kamena na PK "Zukulja" vršena u prethodnom periodu na osnovu izdatih dozvola i obustavljena radi poništenja okolinske dozvole i dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka. Zaključkom Federalnog ministarstva okoliša i turizma broj: UP I/05-2-02-19-5-124/20 od 20.07.2023. godine zatražena je izrada i dostava studije o utjecaju na okoliš za eksploataciju dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja", radi vođenja daljeg postupka procjene utjecaja na okoliš.

Utjecaji na okoliš u fazi prestanka rada i zatvaranja PK "Zukulja" nisu predmet ove procjene utjecaja na okoliš jer se pretpostavlja da će projekat imati vijek trajanja 20 godina, kako je utvrđeno Glavnim rudarskim projektom. Međutim, ako dođe do prestanka rada, očekuje se da će većina utjecaja na okoliš će izostati (npr. emisija buke i prašine i dr.), a minimizirati će se nakon sanacije i rekultivacije terena unutar granica projekta u skladu sa zakonskom regulativom.

3.2. Procjena utjecaja na stanovništvo

Na osnovu analize Glavnog rudarskog projekta, lokacijskih uvjeta i očekivanih emisija identifikovni su sljedeći potencijalni utjecaji na lokalno stanovništvo:

- Utjecaj buke od rada drobiličnog postrojenja, bušaće garniture i rudarske mehanizacije kao i pri miniranju minskih bušotina;
- Utjecaj prometa teretnih vozila lokalnom cestom kroz naselje Kuti;
- Utjecaj emisija čestica prašine iz procesa drobljenja rovnog kamena i djelovanja vjetra u suhom, sunčanom i vjetrovitom periodu;
- Utjecaj miniranja stijenske mase na stanovništvo, ljude i materijalna dobra;
- Utjecaj usljed slučajnog aktiviranja mina unutar eksploatacionog polja na prostoru potencijalno kontaminiranog minama.

3.2.1. Utjecaj buke na stanovništvo i ljude

Buka se produkuje i emituje izvođenjem radnih aktivnosti i tehnoloških operacija unutar eksploatacionog polja PK "Zukulja" samo u dnevnoj smjeni (dnevna buka) pri efektivnom radu 6 sati tokom dana. Za procjenu utjecaja očekivane buke na stanovništvo, uzeti su najnepovoljniji uvjeti pri istovremenom radu svih izvora buke. Međutim, treba naglasiti da je efektivni rad na eksploatacionom polju procjenjen prema Glavnom rudarskom projektu na 6 sati, a izvori buke najčešće rade diskontinuirano i to samo u toku dnevne smjene.

Procjena utjecaja buke na lokalno stanovništvo je izvršena na osnovu modeliranja rasprostiranja buke od istovremenog rada drobiličnog postrojenja, hidrauličnog bagera, bušaće graniture, kompresora i kamiona na eksploatacionom polju PK "Zukulja" korištenjem modela iNoise V2024.

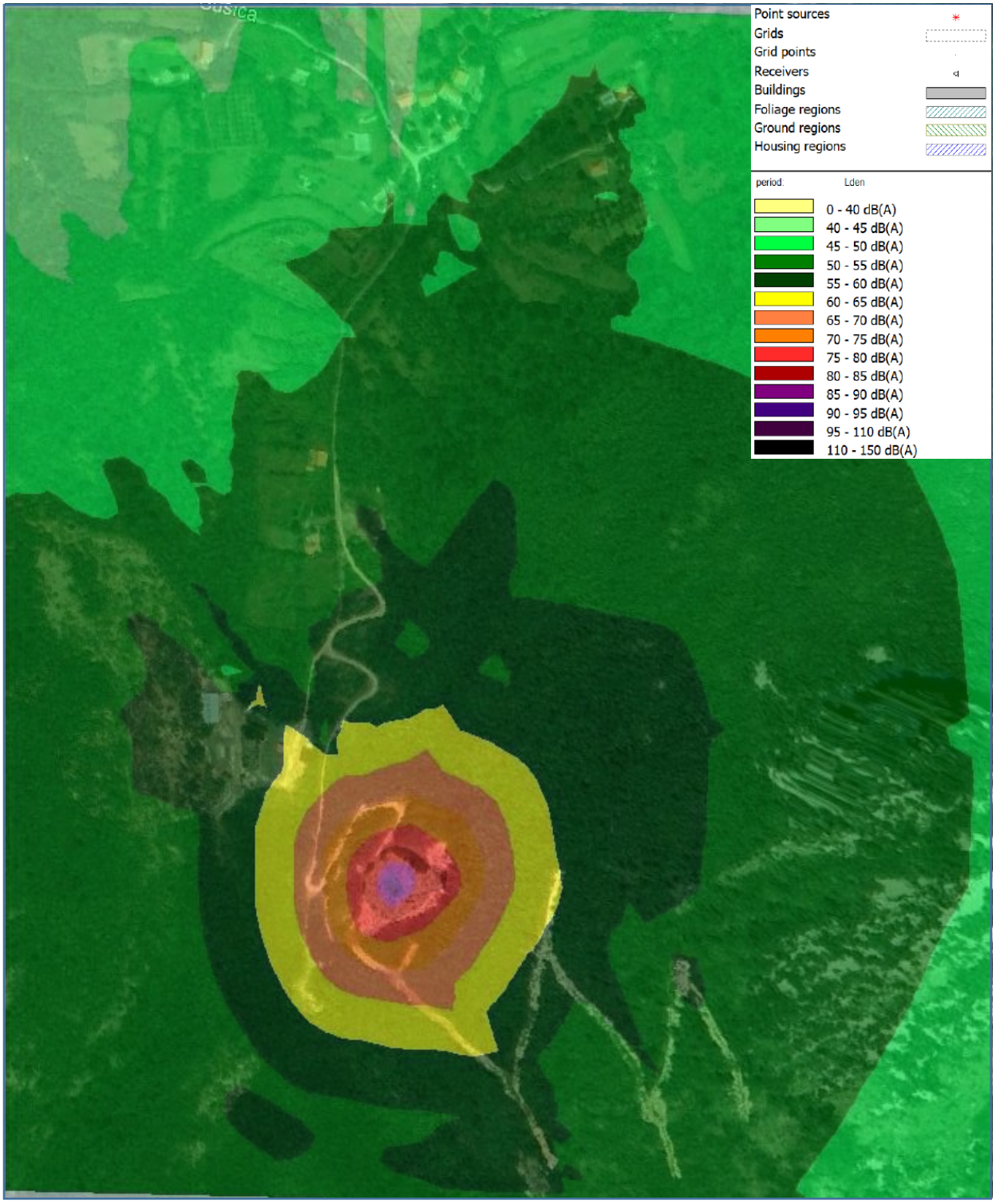
Za potrebe proračuna razine buke pretpostavljeni su najnepovoljniji radni uvjeti u pogledu produkcije i emisije buke, tokom istovremenog rada svih navedenih dominantnih izvora buke na eksploatacionom polju, odnosno na osnovnoj radnoj etaži PK "Zukulja" eksponiranoj najbližim receptorima, odnosno kućama naselja Kuti. Rezultati modeliranja rasprostiranja buke u najnepovoljnijim radnim uvjetima su prikazani na slici 22.

Rezultati modeliranja rasprostiranja buke, koja se očekuje pri istovremenom radu drobiličnog postrojenja i rudarske mehanizacije na eksploatacionom prostoru PK "Zukulja", pokazuju da će buka imati nizak utjecaj na stanovništvo jer su modelirane vrijednosti buke niže od navišihdopuštenih vrijednosti propisanih odredbama Zakona o zaštiti od buke, za IV zonu - Trgovačka, poslovna, stambena i stambena zona uz prometne koridore (L_{eq}=60 dB(A) i L_1=75 dB(A)).

Nivo buke u sjevernoj zoni oko lokacije PK "Zukulja" u kojoj se nalaze četiri najbliže kuće je procjenjen na 50-55 dB(A) a kod farme 55-60 dB(A), bez mjera ublažavanja. Očekivana buka u ovoj zoni je u granicama dozvoljene razine buke za zonu IV u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke.

Naselje Kuti se nalazi u zoni potencijalne buke nivoa 45-50 dB(A) od utjecaja rada površinskog kopa PK "Zukulja". Očekivani nivo buke u naselju Kuti (izuzev 4 kuće najbliže lokaciji površinskog kopa) je niži od granične vrijednosti za zonu III koja se uzima mjerodavnom za ocjenu buke za čista stambena naselja bez poslovnih objekata prema odredbama Zakona o zaštiti od buke. Utjecaj buke na stanovništvo je na osnovu modeliranja rasprostiranja buke procijenjen kao nizak jer je očekivani nivo buke niži od najviše dopuštene granične vrijednosti. S obzirom da je modeliranjem rasprostiranja buke utvrđen potencijalni utjecaj buke na stanovništvo, planirane su mjere za ublažavanje i kontrolu buke u cilju smanjivanja nivoa buke i preveniranja njenog utjecaja na stanovništvo i okoliš. Poduzimanjem i provođenjem planiranih mjera utjecaj buke na stanovništvo i okoliš se može značajno smanjiti i minimizirati postavljanjem postrojenja za drobljenje kamena i kompresora u niskop te postavljanjem odlagališta jalovine uz sjevernu i sjeverozapadnu granicu radnog platoa čime se smanjuje zvučna energija za najmanje cca. 35 dB(A), tako da se utjecaj buke na najbliže receptore minimizira.

Proračunom razine buke prema standardu BAS ISO 9613-2 kod najbližih receptora udaljenih 254 m od izvora dobijena je vrijednost ekvivalentne buke L_{eq}=43 dB(A) pri efektivnom radu od 6 sati dnevno, što je niže od maksimalno dopuštene vrijednosti razine buke (L_{eq}=60 dB(A)).



Slika 22. Prikaz rasprostiranja buke od izvora buke na PK "Zukulja"

Najviše dopuštene razine buke za zonu IV - Trgovačka, poslovna, stambena i stambena zona uz prometne koridore, prema odredbama Zakonu o zaštiti od buke Federacije BiH iznose:

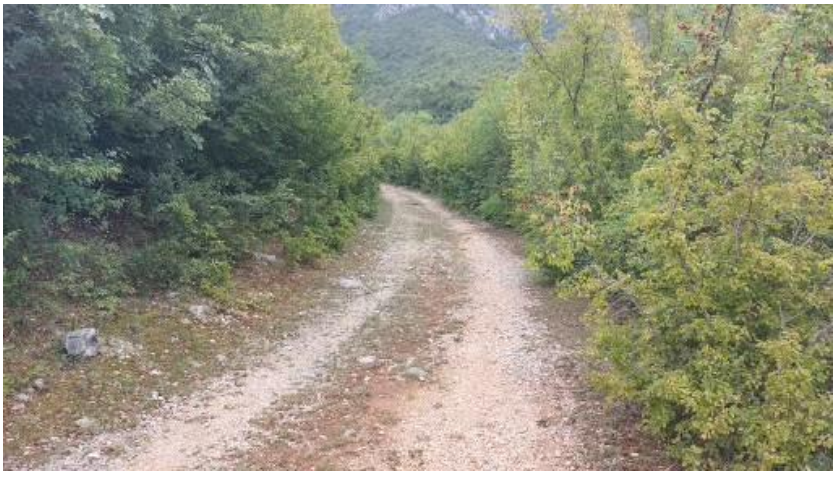
- za dan L_{eq} = 60 dB(A)
- za noć L_{eq} = 50 dB(A),
- vršna razina L_1 = 75 dB(A).

3.2.2. Utjecaj prometa na lokalno stanovništvo

Transport gotovih proizvoda (komercijalnih granulacija) i drugih materijala za potrebe rada površinskog kopa će se vršiti lokalnom javnom saobraćajnicom kroz naslje Kuti i uticati će na lokalnu cestu i odvijanje lokalnog saobraćaja zbog veće frekfencije teretnih vozila i produkcije buke kretanjem teretnih vozila. Osnovni tehnički podaci dionice ceste od priključka na lokalnu cestu Livač - Kuti do lokacije PK "Zukulja" su sljedeći:

- dužina navedene dionice lokalnog puta cca 1800 m,
- prvi dio ove dionice ceste do odvojka za lokaciju PK "Zukulja" je dužine cca 900 m i prosječne širine 5,50 m,
- drugi dio dionice ceste je dužine cca 900 m i prosječne širine 3,5 m, sa mjestimičnim proširenjima sa mimoilaženje vozila a koji prolaze kroz slabo naseljeno mjesto,
- podloga cijele dionice lokalne ceste je izvedena od tvrdog krečnjačkog materijala a kolovozni zastor je od asfalta prosječne debljine 3 - 5 cm na dužini cca 1300 m, a na preostala dužina dionice na lokaciju površinskog kopa cca 500 m je makadamski put (Slika 23),
- na ovoj dionici lokalne ceste se nalazi jedan armiranobetonski propust nosivosti do 40 t i
- procjenjenja trenutna frekvencija vozila drugog reda ceste je max. 5 vozila na dan.

Stručnom mišljenje vještaka saobraćajne, građevinske i geodeske struke od 11.02.2005. godine procjenjuje da transport ovom dionicom neće ugroziti lokalnu saobraćajnicu i uslove života u naselju Kuti, čija kopija je data u prilogu. U istom stručnom mišljenju je navedeno da ova lokalna saobraćajnica može podnijeti veće frekvencije prometa i to 30 - 50 teških motornih vozila i 120 - 200 putničkih vozila na dan a da pri tome odgovara uvjetima propisanim odredbama zakona o cestama.



Slika 23. Pristupni makadamski put na lokaciju PK "Zukulja"

Polazeći od maksimalne planirane proizvodnje na PK "Zukulja" od 267 t/dan kamenih agregata i planirane nosivosti kamiona od 18,5 tona, frekfencija teretnih vozila lokalnom saobraćajnicom kroz naselje Kuti je procjenjena na svakih 30 minuta po jedan kamion i oko 16 kamiona u toku dana. Ova frekfencija kretanja kamiona procjenjuje se kao mali do umjeren utjecaj na odvijanje saobraćaja lokalnom cestom.

S obzirom da planirana vrsta teretnog vozila produkuje buku od 80 dB(A), te na ograničenost brzine kretanja na ispod 30 km/h, kratko trajanje buke tokom prolaska kamiona kroz naselje i dozvoljenu razinu buke za naselja (zona III) od 55 dB(A) i naselja sa trgovačkom i poslovnom zonom (zona IV) od 60 dB(A), procjenjuje se da buka od kretanja teretnih kamiona neće značajnije utjecati na stanovništvo uz lokalnu cestu. Treba naglasiti da se uz lokalnu cestu koja prolazi kroz naselje Kuti nalazi mali broj individualnih stambenih objekata.

Planirano kretanje teretnih kamiona će vjerovatno uticati na oštećenja lokalne ceste. Bilo kakvo oštećenje ceste predstavlja negativni utjecaj ali postoje razumne mogućnosti za ublažavanje utjecaja kroz popravku i sanaciju radi čega se ovaj utjecaj smatra manjim i nije značajan, te je potrebno poduzeti mjere za saniranje pričinjenih oštećenja. Investitor je dužan izvršiti sanaciju i rekonstrukciju dijela lokalne ceste u cilju obezbjeđenja tehničkih uvjeta za promet kamiona planirane nosivosti. Isto tako, tokom izvođenje ekspolatacije i prerade mineralnih sirovina na PK "Zukulja" dužan je ovu dionicu pristupne ceste održavati prohodnom i stvarati uvjete za odvijanje normalnog prometa. Ukoliko dođe do oštećenja pristupne ceste, investitor je dužan na vlastiti trošak sanirati nastala oštećenja i dovesti lokalnu cestu u prethodno tehnički ispravno stanje za nesmetano odvijanje saobraćaja.

Rizici od pojave saobraćajnih nesreća na lokalnoj cesti su minimalni zbog ograničenja brzine i relativno male frekfencije kretanja teretnih i putničkih vozila. Vozači teretnih vozila će biti poučeni o uvjetima odvijanja prometa lokalnom cestom u cilju izbjegavanja bilo kakvih uticaja na prometnu infrastrukturu i odvijanje prometa lokalnom cestom u skladu za planiranim mjerama upravljanja transportom i zaštitom okoliša.

3.2.3. Utjecaj emisija čestica prašine na stanovništvo

Utjecaj emisija čestica prašine sa prostora PK "Zukulja" na lokalno stanovništvo je procjenjen na osnovu modeliranja rasprostiranja čestica prašine korištenjem numeričkog modela SelmaGis. Za potrebe modeliranja koncentracija čestica prašine u ambijentalnom zraku, izvršen je proračun emisija prašine iz svih identifikovanih izvora prašine u skladu sa preporukama EPA (US *Environmental Protection Agency*) i to za najnepovoljniji scenarij proizvodnje koji uključuje maksimalnu eksploataciju i drobljenje rovnog kamena i kada su svi identifikovani izvori emisija u punom radu. Proračun emisija čestica prašine je rađen za difuzni plošni izvor korištenjem podataka o meteorološkim uvjetima sa najbliže meteorološke stanice u Mostaru. Prema tome, rezultati proračuna emisije čestica prašine se mogu smatrati kao "worst case", odnosno kao najnepovoljniji slučaj.

Uzevši u obzir emisione vrijednosti PM_{10}, meteorološke uvjete i orografiju terena, izvršeno je modeliranje rasprostranjenja čestica prašine PM_{10} korištenjem modela SelmaGis u cilju utvrđivanja uticaja na kvalitet zraka (imisione koncentracije). Proračunate prosječne godišnje imisione koncentracije PM_{10} na referentnim tačkama (za scenarij bez vlaženja i scenarij sa vlaženjem) su prikazane u tabeli 21., a rezultati modeliranja rasprostiranja čestica prašine u najnepovoljnijim radnim uvjetima su prikazani na slikama 25. i 26.

Na osnovu proračunatih odnosno modeliranih prosječnih godišnjih imisionih vrijednosti koncentracija čestica prašine PM_{10}, procjenjuje se da očekivane emisije čestica prašine sa prostora PK "Zukulja" neće značajnije utjecati na kvalitet ambijentalnog zraka, jer su značajno niže od propisanih graničnih vrijednosti.

3.2.4. Utjecaj miniranja na stanovništvo i materijalna dobra

Glavnim rudarskim projektom predviđeno je miniranje stijenske mase jedanput mjesečno angažovanjem certificiranog izvođača prema ugovoru, čija obaveza je dopremanje i rukovanje eksplozivnim sredstvima pri procesu miniranja kao i njihovo uklanjanje sa lokacije PK "Zukulja" nakon izvršenog miniranja.

Mogući utjecaji usljed miniranja su razbacivanje komada kamena, seizmičko (potresno) djelovanje i djelovanje zračnog udarnog vala. U miniranoj stijenskoj masi dolomita i krečnjaka maksimalna veličina komada iznosi ≤500 mm, ali se može očekivati učešće 1-3% većih komada od 500 mm u izminiranoj stijenskoj masi. Količina eksploziva za miniranje stijenske mase je procjenjena na 0,3-0,4 kg/m^3 č.m. Povezivanje i iniciranje minskih bušotina vrši se pomoću plastičnog eksploziva Vitezit 20 ili druge vrste plastičnog eksploziva istih ili sličnih karakteristika. Stoga je važno pravilno odabrati vrstu eksploziva, geometriju bušenja minskih bušotina i količinu eksplozivnog naboja po bušotini, te raspored eksplozivnog naboja u minskoj bušotini kao i vremensko usporenje iniciranja pojedinih minskih bušotina u cilju postizanja projektovanih parametara i minimiziranja utjecaja na okoliš. Na osnovu navedenih parametara određuje se područje opasnosti, odnosno područje u kojem se najjače mogu odraziti štetni efekti miniranja stijenskih masa. Kod svakog miniranja dolazi do razbacivanja komada kamena na određenu udaljenost od minskog polja ovisno od količine eksploziva, razmaka između minskih bušotina, kuta odbacivanja miniranog kamena i morfologije terena na kojem se izvodi miniranje. Prema Glavnom rudarskom projektu najveća daljina odbacivanja komada kamena pri miniranju iznosi 60 m, a maksimalna daljina je procjenjena na 98 m od minskog polja iz sigurnosnih razloga.

Pri detonaciji eksploziva dolazi naglog oslobađanja energije koja se dijelom pretvatra u energiju seizmičkih talasa koji se od mjesta eksplozije radijalno rasprostiru na sve strane kao popratna pojava miniranja. Sigurnosno područje od seizmičkog djelovanja miniranja je procjenjeno na maksimalno 150 m od minskog polja, a ova razdaljina predstavlja sigurnosno područje i od razbacivanja komada kamenja.

Pri miniranju stijenskih masa usljed naglog povećanja tlaka plinova stvara se zračni udarni val koji se širi u pravcu linije najmanjeg otpora. Efekti zračnog udarnog vala su vezani za prostor eksploatacionog polja i ne očekuju se u neposrednoj okolini, niti mogu utjecati na najbliže objekte izvan eksploatacionog polja.

Ukoliko se ukaže potreba za reduciranje utjecaja miniranja na okoliš moguće je koristiti razdjeljno punjenje ili manje količine eksploziva u cilju ostvarivanja maksimalne zaštite receptora u zoni potencijalnih uticaja u svrhu izbjegavanja bilo kakvih negativnih utjecaja.

3.2.5. Utjecaj na ljude slučajnim aktiviranjem mina unutar eksploatacionog polja

Na osnovu generalnog izviđenja od strane BHMAC-a i Stručnog mišljenja Centra za uklanjanje mina u BiH DPA-04-36-13-1391/21 od 09.11.2021. godine, procjenjeno je da je dio prostora eksploatacionog polja PK "Zukulja" potencijalno rizičan od postojanja mina, jer se nije moglo procijeniti prisustvo neeksplodiranih ubojnih sredstava na dijelu eksploatacionog polja PK "Zukulja". Iz tog razloga je dio prostora eksploatacionog polja PK "Zukulja" označen upozoravajućim znacima da je prostor miniran (Slika 24). Zbog postojanje rizika da je ovaj prostor kontaminiran minama i neeksplodiranim sredstvima, indetifikovan je mogući utjecaji na ljude (prvenstveno na radnike) usljed slučajnog aktiviranja mina unutar eksploatacionog polja na dijelu prostora potencijalno kontaminiranog minama. Stoga je osjetljivost područja na prostoru lokacije PK "Zukulja" procjenjana kao visoko rizična zbog čega su neophodne mjere uklanjanja mina i NUS-a prije bil kakvih projektnih aktivnosti u cilju zaštite ljudi i imovine. Ovaj utjecaj se ne očekuje izvan područja eksplataciong polja PK "Zukulja" od aktivnosti vezanih za eksploataciju i preradu kamena na ovom površinskom kopu. Sumljivo područje od kontaminiranosti minama obavezno treba prethodno prekontrolisati i deminirati te obezbjediti verifikaciju (certifikat) od Centra za uklanjanje mina BiH da je ovaj prostor očišćen od mina i da nije kontaminiran prije bilo kakvih projektnih aktivnosti unutar eksploatacionog polja.



Slika 24. Površina unutar eksplatacionog polja PK "Zukulja" rizična od postojanje mina

Sažetak potencijalnih utjecaja na lokalno stanovništvo i ljude je prikazan u narednoj tabeli.

Tabela 18. Sažetak potencijalnih utjecaja na lokalno stanovništvo i ljude i procjena njihovog značaja

Potencijalni utjecaj	Jačina utjecaja	Trajanje utjecaja	Prostorni obuhvat uticaja	Osjetljivost receptora	Procjena utjecaja
Utjecaj buke	Nizak	Kratkoročno	Lokalni	Srednja	Nizak
Utjecaj prometa teretnih vozila lokalnom cestom	Nizak - Umjeren	Privremeno	Lokalni	Srednja	Nizak - Umjeren
Utjecaj emisija prašine	Nizak	Kratkoročno	Lokalni	Neznatna	Nizak
Utjecaj miniranja	Nizak	Privremeno	Lokalni	Umjerena	Nizak
Utjecaj usljed slučajnog aktiviranja mina i NUS-a	Visok	Privremeno	Projektno područje	Srednja	Visok

3.4. Utjecaj na floru, faunu, vodu, zrak, zemljište

3.4.1. Utjecaj na staništa, floru i faunu

Utjecaj na staništa, floru i faunu je procjenjen za lokaciju eksploatacionog polja PK "Zukulja" i bliže okruženje unutar zone očekivanih utjecaja projektnih aktivnosti. Na ovom području se vršila povremena eksploatacija kamena u dužem vremenskom periodu, a posebno počevši od 2014. godine kada je za eksploataciju tehničkog-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka izdata prva okolinska dozvola koja je obnovljena 2021. godine. Na ovom prostoru dominantno je zastupljena makija a zbog eksploatacije kamena izmjenjena je struktura vegetacije na dijelu površine eksploatacionog polja 1,2 ha. Prema sadašnjem stanju, veći dio prostora eksploatacionog polja površine 6,5 ha zastupljena predstavlja stanišni tip E5.2 - Termofilni šumski rubovi prema EUNIS klasifikaciji a prema Vodiću kroz staništa Natura 2000 stanišni tip 5210 - Makija. Aktivni dijelovi površinskog kopa predstavljaju stanišni tip J3.3 - Površinski kopovi. Prema prostorno-planskoj dokumentaciji i izvršenoj promjeni namjene zemljišta, cijeli prostor eksploatacionog polja PK "Zukulja" se može smatrati stanišnim tipom "Površinski kopovi". Neposredno uz područje eksploatacionog polja PK "Zukulja" zastupljeni su stanišni tipovi klasificirani kao "Termofilni šumski rubovi", odnosno "Makije", a u širem okruženju zastupljeni su stanišni tipovi klasificirani kao F5 - makija, drvenasti matoral i termomediteransko grmlje, H5 - Kopnena staništa sa vrlo rijetkom vegetacijom ili bez ikakve vegetacije, J2.4 - Poljoprivreni objekti (farme) i J1.2 - Stambeni objekti sela i urbanih periferija. Terenskim i uredskim istraživanjem je procjenjeno da prostor unutar ograničenog eksploatacionog polja PK "Zukulja" i bližem okruženju ne predstavlja ugrožene i/ili rijetke stanišne tipove od nacionalnog i/ili evropskog značaja. Šire područje lokacije PK "Zukulja" ima izmjenjen prirodni karakter iz razloga što je izloženo dugoročnim antropogenim uticajima koji su uzrokovali promjenu u prirodnim staništima posebno na lokaciji eksploatacionog polja PK "Zukulja" i bližem okruženju, koja se nalazi na rubnom dijelu padine Goli Brijeg prema naselju Kutilivač.

Terenskim istraživanjem i analizom Glavnog rudarskog projekta identifikovani su sljedeći utjecaji eksploatacije i prerade mineralnih sirovina na staništa, floru i faunu:

- trajni gubitak dijela prirodnog staništa,
- ulanjanje vegetacije na prostoru površine cca 5,3 ha,
- ometanje vrsta produkcijom buke i emisijom prašine.

Zbog promjenjenih uvjeta u prirodnom staništu i lokaliziranog dosega mogućih utjecaja gubitak dijela staništa i pripadajuće vegetacije makije se ne procjenjuje kao značajan utjecaj jer je dosadašnjom eksploatacijom mineralne sirovine uzrokovan gubitak na prostoru površine cca 1,2 ha a preostali dio čini šikara i prostor sa slabo razvijenom vegetacijom. Površina planirana za nastavak eksploatacije predstavlja mali gubitak dijela staništa i pripadajuće vegetacije koja je u submediteranskom vegetacijskom pojasu površinski znatno rasprostranjena.

S obzirom na dosadašnju eksploataciju mineralne sirovine na lokaciji, položaj lokacije na rubnom području padine Goli Brijeg, blizinu farme koza i naselja, prirodni stanišni uvjeti su na užem i širem

području značajno promjenjeni i nisu osobito povoljni za životinjske vrste, posebno zbog nepostojanja prikladnih mijesta za boravak. Ne očekuju se dodatni uticaji na faunu koja je prisutna na širem području zbog položaja lokacije PK "Zukulja" na rubnom podrčju padine Goli Brijeg prema naselju Kuti, a planiranim mjerama ublažiti će se negativni utjecaji projektnih aktivnosti na farmu koja se nalazi u zoni utjecaja.

Iako su utjecaji projektnih aktivnosti na staništa, floru i faunu procjenjeni kao mali, planirane su mjere ublažavanja potencijalnih utjecaja čijom implementacijom treba osigurati minimiziranje potencijalnih utjecaja, kako bi se izbjegao gubitak biodiverziteta.

Po okončanju eksploatacije mineralnih sirovina provest će se tehnička sanacija i rekultivacija površinskog kopa u skladu sa Glavnim rudarskim projektom a na osnovu posebnog plana tehničke i biološke rekultivacije kao i obavezama iz zakonske regulative. Tehničkom sanacijom i biološkom rekultivacijom sve devastirane površine će se privesti u prirodno stanje krajolika čime će se uspostaviti povoljniji ekološki uvjeti za razvoj autohtonih biljnih i životinjskih vrsta.

Vrste flore i faune prisutne i identificirane unutar eksploatacionog polja će biti izložene direktnim i indirektnim utjecajima zbog uklanjanja vegetacije i biljnih vrsta u svrhu reaktiviranja eksploatacije mineralnih sirovina. Fizičko uklanjanje vegetacije predstavlja direktan negativni utjecaj trajnog karaktera na projektnom području, a indirektan utjecaj na vegetaciju i floru izaziva nekontrolisana emisija prašine u suhom, sunčanom i vjetrovitom periodu. Uklanjanjem vegetacije na preostalom dijelu eksploatacionog polja utjecat će i na životinjske vrste, posebno na gmizavce, ptice i sisare, ali će ovi utjecaji biti privremeni zbog izmjene stanišnih uvjeta. Prema jačini utjecaj na floru se procjenjuje kao umjeren a na faunu nizak zbog prisutnih nepovoljnih stanišnih uvjeta, ali je potrebno poduzeti i provesti sve planirane mjere ublažvanja u cilju preveniranja uticaja na vegetaciju, floru i faunu.

Terenskim i uredskim istraživanjem identifikovana je samo jedna vrsta iz kategorije ranjivih vrsta i to bršaka ili kozjača (*Reichardia picroides,* syn. *R. macrophylla*, FBiH-VU). Ova vrsta je nađena na radnom platou površinskog kopa sa malom populacijom te se smatra da neće biti ugrožena projektnim aktivnostima zbog njene široke rasprostranjenosti. Sve ostale vrste flore i faune su iz kategorije najmanje zabrinjavajućih (LC) ili ne zahtjevaju konzervacijski status, odnosno nisu uključene u crvenu listu flore i crvenu listu faune. Poduzimanjem i provedbom planiranih mjera treba osigurati zaštitu vegetacije, flore i faune u neposrednoj okolini lokacije.

Na lokaciji eksploatacionog polja PK "Zukulja" i u području potencijalnih utjecaja projektnih aktivnosti nema zaštićenih područja prirodnih vrijednosti, koja su službeno stavljena pod zaštitu u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti prirode, niti ima područja koja se planiraju staviti pod određeni stupanj zaštite u skladu sa prostornim planom Grada Mostara i drugim planovima. Prema tome, eksploatacija i prerada mineralne sirovina na PK "Zukulja" neće utjecati na zaštićena područja.

U narednoj tabeli dat je sažetak potencijalnih utjecaja projekta eksploatacije i prerade mineralnih sirovina na PK "Zukulja" na staništa, floru i faunu.

Tabela 19. Sažetak potencijalnih utjecaja na staništa, floru i faunu i procjena njihovog značaja

Potencijalni utjecaj	Jačina utjecaja	Trajanje utjecaja	Prostorni obuhvat utjecaja	Osjetljivost receptora	Procjena utjecaja
Gubitak staništa	Umjeren	Dugoročno	Lokalni (5,3 ha)	Srednja	Umjeren
Uklanjanje vegetacije	Umjeren	Dugoročno	Lokalni	Srednja	Umjeren
Fragmentacija staništa	Nizak	Dugoročno	Lokalni	Nizak	Nizak
Ometanje vrsta faune bukom i vibracijama	Nizak	Kratkoročno	Lokalni	Nizak	Nizak
Fizička oštećenja faune	Neznatan	Privremeno	Lokalni	Neznatan	Neznatan
Širenje invazivnih vrsta	Nizak	Dugoročno	Lokalni	Nizak	Nizak
Onečišćenje prašinom	Nizak	Kratkoročno	Lokalni	Neznatan	Neznatan
Kemijsko onečišćenje	Nizak	Privremeno	Lokalni	Nizak	Nizak

3.4.2. Utjecaj na vodu

Budući da se prilikom eksploatacije neće koristiti voda za tehnološke potrebe i da na prostoru PK "Zukulja" ne nastaju tehnološke otpadne vode, neočekuju se značajniji uticaji na površinske i podzemne vode. Identifikovani su mogući uticaji na oborinske vode:

- nekontrolisano curenje i oticanje ulja i maziva iz rudarske mehanizacije i dizel agregata, ali se ovi utjecaji procjenjuju kao nizak zbog malog broja planirane rudarske mehanizacije i tekućeg održavanja i kontrolom rudarske mehanizacije,
- ispuštanje zamuljenih otpadnih voda sa eksploatacionog polja za vrijeme obilnijih atmosferskih oborina, ali se ovaj utjecaj javlja povremeno i procjenjuje se kao neznatan zbog toga što će se zamuljene vode tretirati u taložnici i
- ispuštanje sanitarno-fekalnih otpadnih voda, ali se ovaj utjecaj procjenjuje kao neznatan jer se na lokaciji planira izgradnja bioseptika.

Pri izvođenju radnih aktivnosti eksploatacije i prerade kamena na prostoru PK "Zukulja" ne očekuju se nikakvi incidentni slučajevi koji bi mogli uzrokovati povećanu emisiju u površinske i podzemne vode. Bitno je poduzimati sve mjere kako ne bi došlo do nekontroliranih curenja ulja i naftnih derivata u okoliš kako bi se rizik za zagađenje voda sveo na minimum odnosno isključio jer se radi karstnom području. Za sprečavanja onečišćenja okoliša zamuljenom vodom, potrebno je izgraditi adekvatnu taložnicu na najnižoj koti eksploatacionog polja u svrhu izbistravanja vode prije ispuštanja u okoliš.

U narednoj tabeli dat je sažetak potencijalnih utjecaja projekta na podzemne i površinske vode i procjena njihovog značaja.

Tabela 20. Sažetak potencijalnih utjecaja na podzemne i površinske vode i procjena njihovog značaja

Potencijalni utjecaj	Jačina utjecaja	Trajanje utjecaja	Prostorni obuhvat utjecaja	Osjetljivost receptora	Procjena utjecaja
Nekontrolisano curenje i oticanje ulja i maziva	Nizak	Privremeno	Lokalni	Srednja	Umjeren
Ispuštanje zamuljenih otpadnih voda	Neznatan	Privremeno	Lokalni	Nizak	Nizak
Ispuštanje sanitarno-fekalnih otpadnih voda	Neznatan	Dugoročno	Lokalni	Neznatan	Neznatan

3.4.3. Utjecaj na zrak

Potencijalni utjecaji na kvalitet zraka su sljedeći:

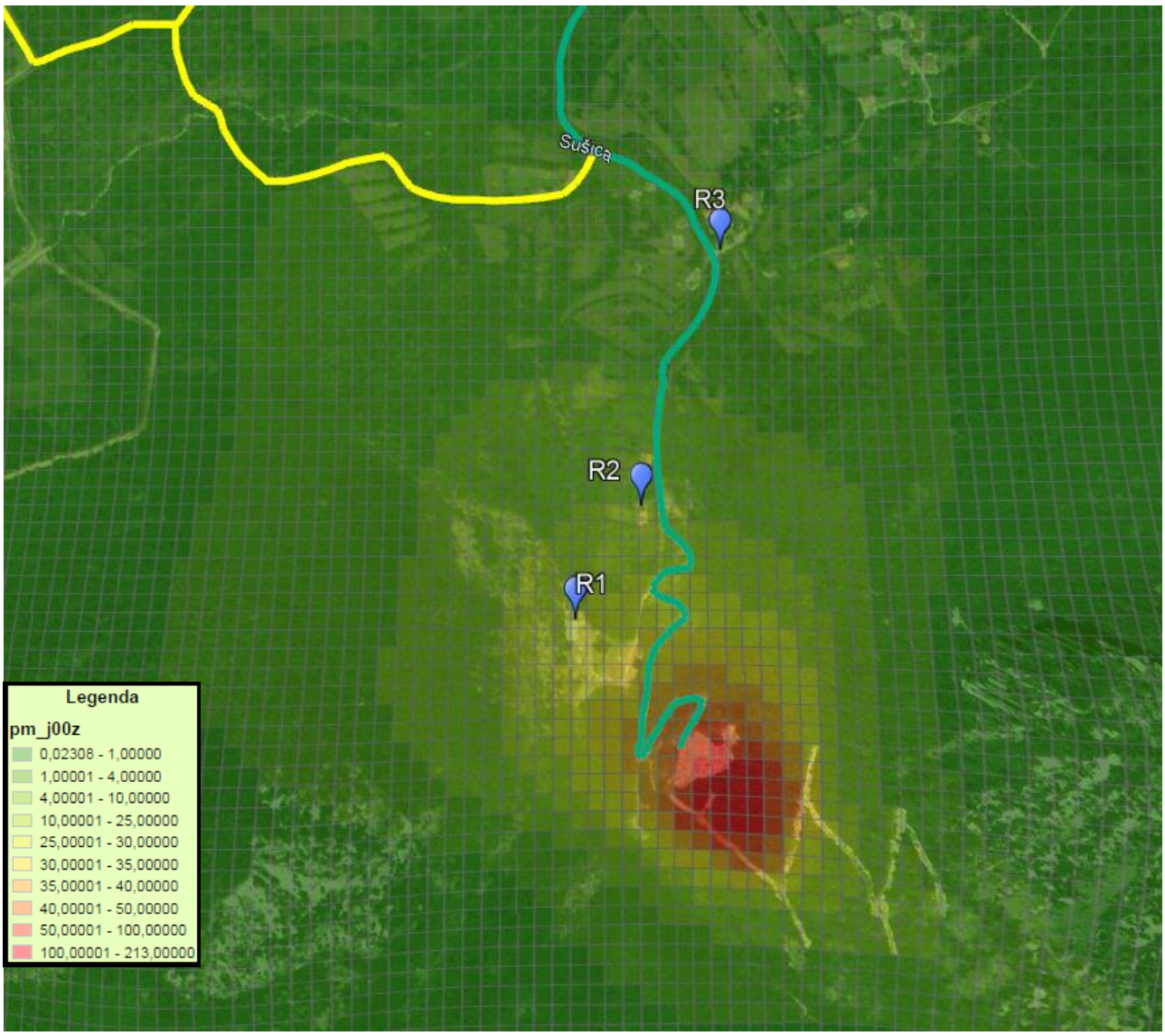
- utjecaj nekontrolisanih emisija mineralne prašine od uklanjanja humusa, utovara i odlaganja na odlagalište jalovine, koji se procjenjuje kao neznatan i dominantno je vezan za prostor površinskog kopa i uski granični pojas,
- utjecaj nekontrolisanih emisija mineralne prašine od izgradnje radnih etaža i eksploatacije kamena, koji se procjenjuje kao neznatan i dominantno je vezan je za prostor površinskog kopa,
- utjecaj nekontrolisanih emisija čestica prašine od bušenja minskih bušotina i miniranja stijenske mase te utovara i istovara stijenske mase i jalovine, koji se procjenjuje kao mali i dominantno je vezan je za prostor površinskog kopa i uski granični pojas,
- utjecaj nekontrolisanih emisija čestica prašine iz procesa drobljenja rovnog kamena, koji se procjenjuje kao mali do umjeren u najnepovoljnijm tehnološkim i meteorološkim uvjetima zbog čega su potrebne mjere ublažavanja emsija u cilju zaštite kvaliteta zraka i okoliša,
- utjecaj nekontrolisane emisije prašine sa radnog platoa, etaža, internih puteva i odlagališta jalovine usljed djelovanja vjetra u sunčanom i vjetrovitom periodu, koji se procjenjuje kao neznatan do mali sa kratkim vremenskim trajanjem i
- utjecaj nekontrolisanih emisija otpadnih dimnih plinova koji nastaju kao produkt sagorijevanja goriva u motorima rudarske mehanizacije i strojeva, koji se procjenjuje kao neznatan zbog malog broja radnih strojeva i kratkog perioda izvođenja radova.

Sve navedene emisije u zrak se javljaju povremeno sa kratkim trajanjem u intervalima čija dužina ovisi od vremena rada rudarske mehanizacije i strojeva, meteoroloških uvjeta i poduzetih mjera za ublažavanje, a po intenzitetu se procjenjuju kao neznatne do male te ne mogu imati značajniji utjecaj na okoliš i po prostornom obuhvatu su dominantno vezane za prostor površinskog kopa i uski pojas oko površinskog kopa.

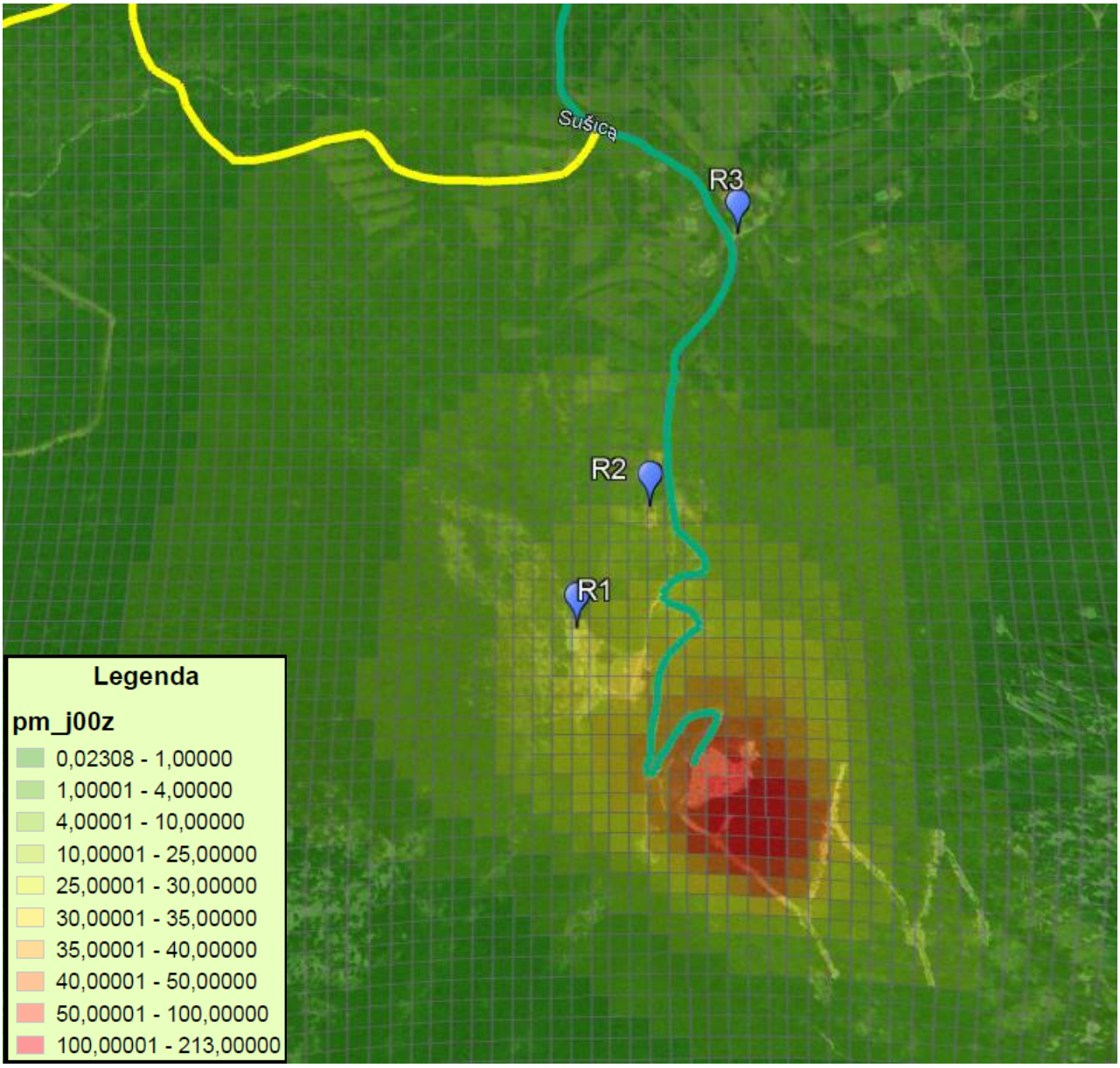
U cilju analize i ocjene uticaja emisija na kvalitet zraka izvršen je proračun emisija prašine iz svih identifikovanih izvora prašine korištenjem emisionih faktora prema preporukama EPA (US *Environmental Protection Agency*) za najnepovoljniji scenarij proizvodnje koji uključuje

maksimalnu eksploataciju i drobljenje rovnog kamena i kada su svi identifikovani izvori emisija u punom radu. Rezultati proračuna emisija čestica prašine PM_{10} opisani su u poglavlju 1.3.2. *Emisije u zrak*. Proračun emisija čestica prašine je rađen za difuzni plošni izvor korištenjem podataka o meteorološkim uvjetima sa najbliže meteorološke stanice u Mostaru. Prema tome, rezultati proračuna emisije čestica prašine se mogu smatrati kao "worst case", odnosno kao najnepovoljniji slučaj.

Vrijednosti emisija čestica prašine dobivene proračunom korištene su kao ulazni podatak za proračun/modeliranje rasprostiranja čestica prašine, odnosno imisionih vrijednosti koncentracija prašine. Proračun rasprostranjenja čestica prašine, odnosno imisionih koncentracija izveden je korištenjem matematičkog modela SelmaGis i rezultati modeliranja/proračuna su dati na narednim slikama.



Slika 25. Prosječne godišnje imisione koncentracije PM10 od utjecaja emisija sa PK "Zukulja" (bez ublažavanja)



Slika 26. Prosječne godišnje imisione koncentracije PM10 od utjecaja emisija sa PK "Zukulja" (sa ublažavanja)

U narednoj tabeli prikazani su rezultati proračuna imisionih vrijednosti koncentracija čestica prašine PM_{10} na referentnim tačkama najbližih receptora i to: farma (R1), dvije najbliže kuće (R2), i naslje Kuti (R3), a koje potiču sa prostora eksploatacionog polja PK "Zukulja".

Tabela 21: Rezultati proračuna imisionih vrijednosti PM10 od utjecaja emisija sa PK "Zukulja"

Parametar	R1 - Farma	R2 - Najbliže kuće	R3 - Naselje Kuti
Koncentracije PM_{10} - bez ublažavanja	20 ($\mu g/m^3$)	10 ($\mu g/m^3$)	2,5 ($\mu g/m^3$)
Koncentracije PM_{10} - sa ublažavanjem	0,73 ($\mu g/m^3$)	0,45 ($\mu g/m^3$)	0,10 ($\mu g/m^3$)

Na osnovu proračunatih prosječnih godišnjih imisionih vrijednosti koncentracija čestica prašine PM10, procjenjuje se da očekivane emisije čestica prašine sa prostora PK "Zukulja" neće značajnije utjecati na kvalitet ambijentalnog zraka, jer su imisione koncentracije PM_{10} značajno

niže od propisanih graničnih vrijednosti. Prema tome, procjenjuje se da emisije čestica prašine neće uzrokovati značajnije promjene kvaliteta zraka.

U narednoj tabeli dat je sažetak potencijalnih utjecaja projekta na kvalitet zraka i procjena njihovog značaja na osnovu rezultata proračuna emisija i modeliranja rasprostranjenja čestica prašine PM10 bez mjera ublažavanja i sa mjerama ublažavanja.

Tabela 22. Sažetak potencijalnih utjecaja na kvalitet zraka i procjena njihovog značaja

Potencijalni utjecaj	Jačina utjecaja	Trajanje utjecaja	Prostorni obuhvat utjecaja	Osjetljivost receptora	Procjena utjecaja
Emisija čestica prašine od uklanjanja humusa, utovara i odlaganja	Neznatan	Privremeno	Lokalni	Nizak	Neznatan
Emisija čestica prašine od izgradnje radnih etaža i eksploatacije kamena	Neznatan	Privremeno	Lokalni	Nizak	Neznatan
Emisija čestica prašine od bušenja i miniranja	Nizak	Kratkoročno	Lokalni	Nizak	Nizak
Emisija čestica prašine iz procesa drobljenja	Nizak - Umjeren	Kratkoročno	Lokalni	Nizak	Nizak - Umjeren
Emisija čestica prašine usljed djelovanja vjetra	Neznatan - Nizak	Privremeno	Lokalni	Nizak	Nizak
Emisija dimnih plinova od sagorijevanja goriva	Neznatan	Kratkoročno	Lokalni	Nizak	Neznatan

3.4.4. Utjecaj na zemljište

Utjecaj na zemljište je trajan zbog toga što će se upotpunosti uklonuti humusni sloj na dijelu gdje će se obavljati eksploatacija kamena. U sadašnjoj fazi projekta uklonjeno je zemljište na prostoru cca 1,2 ha eksploatacionog polja i sa napredovanjem eksploatacije suksesivno će se uklanjati i humusni sloj tako da se procjenjuje da će u projektovanoj završnoj fazi biti uklonjeno zemljište na prostoru približno 6,5 ha. Uklonjeno zemljište će se odložiti na odgovarajuće mjesto odlagališta jalovine, kako bi se iskoristilo za rekultivaciju terena nakon okončanja eksploatacije mineralnih sirovina, čime se utjecaj svodi na prihvatljivu razinu.

Identifikovani su sljedeći mogući utjecaji na zemljište:

- uklanjanje humusnog sloja nakon uklanjanja vegetacije,
- erozija zemljišta na usjecima i rubovima eksploatacionog polja,
- onečišćenje zemljišta usljed incidentnog curenja ulja i maziva iz rudarske mehanizacije i
- odlaganje jalovine i drugih kategorija otpada na zemljište.

Svi navedeni potencijalni utjecaji na zemljište su lokalnog karaktera i vezani su za projektno područje PK "Zukulja".

U narednoj tabeli dat je sažetak potencijalnih utjecaja projekta na zemljište i procjena njihovog značaja.

Tabela 23. Sažetak potencijalnih utjecaja na zemljište i procjena njihovog značaja

Potencijalni utjecaj	Jačina utjecaja	Trajanje utjecaja	Prostorni obuhvat uticaja	Osjetljivost receptora	Procjena utjecaja
Uklanjanje humusnog sloja	Umjeren	Dugoročno	Lokalni	Srednji	Umjeren
Erozija zemljišta	Neznatan	Kratkoročno	Lokalni	Nizak	Neznatan
Onečišćenje zemljišta usljed incidentnog curenja ulja i maziva	Nizak	Privremeno	Lokalni	Nizak	Nizak
Neodgovarajuće odlaganje jalovine i drugog otpada	Nizak	Kratkoročno	Lokalni	Nizak	Nizak

3.5. Utjecaj na klimatske faktore

Podaci o klimi pokazuju da su registrovane određene promjene klime na području Grada Mostara. Kako je prikazano u poglavlju 2.3. *Klimatske karakteristike područja*, prosječne godišnje temperature su nešto veće a padavine su nešto niži u odnosu na bazni period 1991-2020. godina, što je posebno izraženo u ljetnom periodu. Prema tome, ljeta su suha i razvoj vegetacije je zbog toga ograničen.

Procjena utjecaja na klimu je analizirana na osnovu podataka o emisijama stakleničkih plinova kroz proračun godišnje emisije CO_2 koja nastaje kao produkt sagorijevanja dizel goriva u rudarskoj mehanizaciji i dizel agregatu. Proračunom emisije CO_2 na osnovu potrošnje dizel goriva i projektovane maksimalne proizvodnje kamenog agregata procjenjena je ukupna emisija CO_2 od 214 tona godišnje. Proračun ukupne emisije CO_2 pokazuje da eksploatacija i prerada kamena na PK "Zukulja" ne može uzrokovati klimatske promjene.

3.6. Utjecaj na materijalna dobra uključujući kulturno-historijsko i arheološko naslijeđe

Prema podacima Zavoda za zaštitu kulturno-povijesne baštine/istorijskog naslijeđa HNŽ/HNK na lokaciji eksploatacionog prostora PK "Zukulja" i bližoj okolini ne nalaze se područja i objekti zaštičenih materijalnih dobara, kulturno-povjesnog i arheološkog naslijeđa, što potvrđuje izdato Rješenje o davanju suglasnosti za izdavanje urbanističke suglasnosti za eksploataciju dolomita i krečnjaka na lokalitetu "Zukulja" broj: 23-01-02-305/21 od 09.12.2021. godine, čija kopija je data u prilogu.

Kao što je opisano u poglavlju 2.4. *Postojeća materijalna dobra, uključujući kulturno-historijsko i arheološko naslijeđe*, muslimansko groblje Kuti u naselju Kutilivač je najbliže lokalitetu PK "Zukulja" od kojeg je udaljeno oko 850 m zračne linije tako da na njega ne mogu utjecati aktivnosti eksploatacije i prerade kamena. Međutim, transport kamenog agregata će se vršiti asfaltnom cestom koja prolazi pored lokacije ovog groblja u naselju Kuti, uz koju se nalazi još nekoliko kuća. Prolazak kamiona bi mogao ometati vjerski obred ako se vremenski podudari (Slika 5.).

Osjetljivost navedenog kulturnog-vjerskog materijalnog dobra (muslimansko groblje Kuti) je procjenjena kao srednja, a potencijalni utjecaj trasnporta je procjenjen kao umjeren.

Iz razloga izbjegavanja negativnih utjecaja na ovaj kulturno-vjerski objekat i mostove predložena je alternativna trasa ceste kojom se izbjegava lokcija ovog kulturno-vjerskog objekta i mostova na potoku Sušica (Slika 5.).

U zoni utjecaja eksploatacije i prerade mineralnih sirovina na PK "Zukulja" se ne nalaze druga kulturno-historijska dobra i objekti arheološkog naslijeđa.

S obzirom na postojeće stanje lokacije i karakteristike projekta, procjenjuje se da eksploatacija i prerada kamena neće utjecati na zaštičene kulturno-povjesne objekte i arheološko naslijeđe. Međutim, ako se izvođenjem radova uoče i otkriju potencijalna dobra kulturno-povjesne i arheološke baštine potrebno je odmah obustaviti radove i obavjestiti Županijski zavod za zaštitu kulturno-povijesne baštine/istorijskog naslijeđa u cilju poduzimanja aktivnosti u skladu sa uvjetima iz izdate saglasnosti i zakonskom regulativom.

3.7. Utjecaj na pejzaž

Vizuelni izgled krajolika na širem prostoru lokacije "Zukulja" definiran je specifičnim geomorfološkim elementima, vegetacijskim pokrovom sa različitim stadijima šikare i makije na padinama brda Goli Brijeg i materijalnim dobrima u nizijskom dijelu sjeverne mostarske kotline. Utjecaj površinske eksploatacije i primarne prerade mineralnih sirovina na lokaciji PK "Zukulja" na pejzaž je analiziran i procjenjen kroz utjecaj na vizuelni izgled reljefa i vegetacijski pokrov. Nastavak površinske eksploatacije mineralnih sirovina na lokaciji PK "Zukulja" će uzrokovati dalju promjenu strukturno-vizuelnog izgleda krajolika zbog:

- uklanjanja preostale vegetacije,
- uklanjanja humusnog sloja zemlje,
- gubitka produktivnosti tla i prirodne morfologije terena,
- odlagališta jalovine i
- emisije buke i prašine.

Prirodni izgled lokacije PK "Zukulja" je strukturno i kompozicijski izmjenjen ranijom eksploatacijom kamena i izgradnjom pristupnih puteva na projektovane etaže u okviru eksploatacionog polja kao i izgradnjom nekih drugih objekata u bližem okruženju. Daljnjom eksploatacijim povećat će se depresije sa ravnim platoima i terasastim padinama, što će rezultirati povećanjem kontrasta u strukturi reljefa i vegetacijskog pokrova. Zbog toga će se eksploataciono polje vizuelno razlikovati od okolnog padinskog terena pokrivenog šikarom i makijom. Prema tome, eksploatacija mineralnih sirovina će uticati na dinamiku vizuelnog izgleda pejzaža u vidu proširenja postojeće površine eksploatacionog polja specifičnih kontrastnih karakteristika u odnosu na neposredno okruženje.

Gubitak vegetacijskog pokrova i utjecaj na druge prirodne sisteme je lokalizovan i vezan za užu lokaciju PK "Zukulja" ali se procjenjuje kao vizuelno značajan zbog uklanjanja vegetacijskog

pokrova i narušavanja strukture reljefa. Vizuelni receptori uključuju stanovnike najbližih naselja i korisnike lokalnih poslovnih objekata i puteva uključujući i buduću petlju autoceste koja je planirana u naselju Kutilivač. Zbog toga se utjecaj na pejzaž procjenjuje kao umjeren i značajan, što znači da će planirana promjena biti u osnovnim vizuelnim elementima vidljiva zbog čega će privlačiti pažnju, iako je dosadašnja eksploatacija uzrokovala određenu promjenu vizuelnog izgleda pejzaža na prostoru cca 1,2 ha. Utjecaj na pejzaž je moguće smanjiti primjenom mjera zaštite radi čega je potrebno planirati i provoditi adekvatne mjere ublažavanja utjecaja na pejzaž i restauracije pejzažnih vrijednosti na lokaciji.

3.8. Međuodnos gore navedenih faktora

Međuodnos navedenih faktora koji su identifikovani kao potencijalni utjecaji projekta na okoliš su predstavljeni u narednoj tabeli u cilju sumarne analize njihovih međusobnih odnosa i utjecaja na okoliš.

Tabela 24. Pregled međuodnosa svih identifikovanih utjecajnih faktora na okoliš

Sastavnica okoliša	Jačina utjecaja	Trajanje utjecaja	Prostorni obuhvat uticaja	Osjetljivost receptora	Procjena utjecaja
Stanovništvo - ljudi	Nizak	Kratkoročno	Lokalni	Srednji	Nizak
Staništa, flora i fauna	Nizak/Umjeren	Dugoročno	Lokalni	Nizak	Nizak- Umjeren
Vode	Neznatan	Privremeno	Lokalni	Nizak	Nizak
Zrak	Nizak	Privremeno	Lokalni	Nizak	Nizak
Zemljište / tlo	Nizak/Umjeren	Dugoročno	Lokalni	Nizak	Nizak- Umjeren
Klima	Neznatan	-	-	-	Neznatan
Kulturno naslijeđe	Neznatan	Kratkoročno	Lokalni	Nizak	Nizak
Pejzaž	Umjeren	Dugoročno	Lokalni	Srednji	Umjeren
Buka	Nizak	Kratkoročno	Lokalni	Srednja	Nizak
Otpad	Nizak	Dugoročno	Lokalni	Nizak	Nizak
Miniranje	Nizak	Privremeno	Lokalni	Umjerena	Nizak
Izvanredni događaji	Nizak - Visok	Privremeno	Lokalni	Srednja	Nizak- Visok
Prekogranični utjecaj	Nema	-	-	-	-

Uticaj na lokalno stanovništvo je procijenjen kao nizak izuzev uticaja transporta sa kamionima lokalnom cestom kroz naselje Kuti, koji je procijenjen kao umjeren i značajan zbog prolaska kamiona u prosjeku svakih pola sata u toku dana pri maksimalnoj projektovanoj proizvodnji. Transport kamionima lokalnom cestom može potencijalno uzorkovati oštećenje lokalne ceste, te uticati bukom od kamionskog transporta na lokalno stanovništvo i uticati na ferkfenciju odvijanja saobraćaja lokalnom cestom. Uticaji kamionskog transporta na lokalno stanovništvo će se ublažiti primjenom planiranih mjera datih u ovom dokumentu kroz edukaciju vozača, održavanje kamiona, održavanje lokalne ceste i upravljanje transportom.

Uticaj na staništa, floru i faunu i zemljište je procjenjen kao nizak do umjeren i značajan iz razloga što uklanjanjem vegetacije i humusnog sloja se uzrokuje gubitak dijela staništa i taj gubitak se

procjenjuje umjerenim, a ostali utjecaji su procjenjeni kao neznatni do niski ovisno od vrste utjecaja i prihvatljivi su nakon primjene mjera ublažavanja. Gubitak staništa, zemljišta i vegetacije će se ublažiti poduzimanjem mjera zaštite zemljišta i vegetacije u neposrednom okruženju, a posebno u fazi rekultivacije napuštenih dijelova eksploatacionog polja i nakon prestanka rada PK "Zukulja" u skladu sa Glavnim rudarskim projektom i posebnim planom tehničke i biološke rekultivacije, čime se nadoknađuju i kompenziraju gubici staništa i vegetacije.

Utjecaj na vode i kvalitet zraka je procjenjen kao nizak zbog malih emisija i lokacijskih uvjeta. Nekontrolisano curenje i rasipanje ulja i maziva jedino bi moglo negativno uticati na onečišćenje oborinskih voda u slučaju većeg i dugotrajnijeg curenja, radi čega su potrebne mjere kontrole i preventive, a posebno redovnog kvalitetnog održavanja rudarske mehanizacije i vršenja nadzora nad njenom tehničkom ispravnošću.

Utjecaj na pejzaž je procjenjen kao umjeren i značajan zbog uklanjanja preostale vegetacije i humusnog sloja zemlje te emisije prašine i formiranja odlagališta jalovine unutar eksploatacionog polja PK "Zukulja", čime se izmjenjuje vizuelna struktura krajolika. Umjeren utjecaj na pejzaž će se ublažiti/smanjiti poduzimanjem mjera zaštite i održavanja drvenaste vegetacije po rubnim dijelovima eksploatacionog polja kao i sadnjom autohtonih vrsta na slobodnim prostorima eksploatacionog polja i u neposrednom oruženju PK "Zukulja".

Izvanredni/incidentni događaji se potencijalno mogu javiti slučajnim aktiviranjem zaostalih mina i NUS-a na prostoru eksploatacionog polja i zbog nekontrolisanog curenja ulja i maziva iz rudarske mehanizacije. Utjecaj slučajnog aktiviranja mina i NUS-a je procjenjen kao visok i značajan te zahtjeva prioritetnu provedbu planiranih mjera za kontrolu prisustva i uklanjanje svih nađenih mina i NUS-a na prostoru eksploatacionog polja i projektnog područja prije bilo kakvih projektnih aktivnosti na lokaciji PK "Zukulja". Utjecaj mina i NUS-a na ljude će se eliminisati prethodnim pregledom i uklanjanjem zaostalih mina i NUS-a na prostoru eksploatacionog polja PK "Zukulja" angažovanjem BH MAC-a, što je uvjet za početak eksploatacije i prerade mineralnih sirovina na ovom površinskom kopu. Incidentna curenja ulja i maziva su procjenjena kao umjeren i zanačajan utjecaj, koji se planira ublažiti poduzimanjem i provođenjem planiranih mjera kontrole i preventivnog kvalitetnog održavanja rudarske mehanizacije kao i redovnim nadzorom od strane obučenog ovlaštenog lica.

Prema prirodi projekta i lokacijskim uvjetima ne očekuju se prekogranični utjecaji ovog projekta niti se očekuju kumulativni utjecaji sa drugim projektima, uključujući i projekat izgradnje i korištenja autoceste na koridoru Vc koja prostorno prolazi zapadno na udaljenosti cca. 1200 m zračne linije od granica eksploatacionog polja PK "Zukulja".

3.9. Specifični utjecaji projekta na okoliš utvrđeni prethodnom procjenom utjecaja

Prethodnom procjenom utjecaja na okoliš su utvrđeni i analizirani sljedeći specifični uticaji projekta eksploatacije i prerade mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na lokaciji površinskog kopa "Zukulja":

- Potencijalni rizik od utjecaja mina i NUS-a na većem dijelu prostora eksploatacionog polja PK "Zukulja", prvenstveno na ljude angažovane u projektnim aktivnostima kao i ostala lica koja po bilo kojem osnovu dolaze i kreću se prostorom PK " Zukulja", jer se izvođenjem operacija generalnog izviđenja od strane BHMAC-a nije moglo procijeniti prisustvo neeksplodiranih ubojnih sredstava na većem dijelu eksploatacionog polja PK "Zukulja" radi čega postoji osnovana sumnja da je veći dio eksploatacionog polja kontaminiran minama i NUS-om. Uklanjanje mina i NUS-a je temeljni uvjet za pristup projektnim aktivnostima na lokaciji PK "Zukulja";
- Buka koja se generiše radom drobiličnog postrojenja i rudarske mehanizacije može uticati na okolinu i lokalno stanovništvo zbog specifičnosti ovih radnih strojeva koji proizvode relativno visoku buku i položaja lokacije površinskog kopa na hipsometrijski višem nivou u odnosu na najbliže kuće naselja Kuti, ako se ne poduzimaju adekvatne mjere ublažavanja i preveniranja;
- Emisija prašine koje se generišu u procesu drobljenja rovnog kamena u drobiličnom postrojenju i utjecajem vjetra u suhim, sunčanim i vjetrovitim periodima, te u najnepovoljnijim radnim i meteorološkim uvjetima može utjecati na okolinu ako se ne poduzimaju adekvatne mjere ublažavanja i preveniranja.

Prethodnom procjenom utjecaja na okoliš nisu predložena nikakva alternativna rješenja čija provedba bi trebala da osigura efikasniju zaštitu okoliša, niti su predložene specifične mjere za osiguranje efikasnije zaštite okoliša. Prethodna Studija o procjeni utjecaja na okoliš eksploatacije i prerade tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" iz 2014. godine je dala procjenu da se implementacijom svih predloženih mjera može osigurati efikasna zaštita okoliša bez značajnijih utjecaja na okoliš.

4. OPIS MJERA ZA UBLAŽAVANJE NEGATIVNIH EFEKATA NA OKOLIŠ

Mjere za ublažavanje negativnih efekata na okoliš i zaštitu okoliša su analizirane i predložene za sve identifikovane značajnije negativne utjecaje na okoliš vršenja eksploatacije i prerade mineralnih sirovina na lokaciji PK "Zukulja" u cilju njihovog izbjegavanja i minimiziranja. Isto tako, predložene su i mjere za identifikovane niske uticaje na okoliš u cilju očuvanja postojećeg prirodnog stanja okoliša. Temeljni cilj predlaganja mjera za ublažavanje negativnih efekata jeste što efikasnije usklađivanje eksploatacije i prerade kamena na PK "Zukulja" sa okolinskim standardima i zahtjevima za očuvanje postojećeg stanja okoliša, primjereno lokacijskim uvjetima i specifičnostima okoliša. Pri izboru i definisanju prijedloga mjera za ublažavanje uticaja na okoliš i zaštitu okoliša primijenjena je sljedeća hijerarhija mjera:

- sprečavanje i izbjegavanje emisija i negativnih uticaja na okoliš gdje god je to moguće primjeniti,
- smanjivanje emisija i negativnih utjecaja na okoliš ispod propisanih okolinskih standarda i njihovo minimiziranje gdje god je moguće i
- obnova i regeneracija gubitaka.

4.1. Mjere zaštite stanovništva i zdravlja ljudi

1. U cilju zaštite lokalnog stanovništva i okoliša od utjecaja buke koja potiče iz izvora na prostoru PK "Zukulja", potrebno je poduzimati i provoditi sljedeće mjere:
   - plato na osnovnoj radnoj etaži izvesti i održavati u niskopu u odnosu na okolni teren i prema sjevernoj granici radnog platoa izvesti odlagalište jalovine u cilju formiranja zvučne barijere i smanjivanja uticaja buke na lokalno stanovništvo i okolinu,
   - mehanizovanu procesnu opremu i rudarsku mehanizaciju redovno održavati na način koji isključuje pojavu nepotrebnih izvora buke (vibrirajući limovi, oštećenja uzglobljenja, ležajevi i dr.), neuobičajene i prekomjerne buke,
   - miniranja provoditi isključivo prema definisanoj proceduri u cilju ublažavanja emisije buke i njenog utjecaja na lokalno stanovništvo i okolinu,
   - miniranje izvoditi isključivo u periodima sa kojima će biti upoznato stanovništvo, tako da isto očekuje zvučne efekte detonacije, isključivo tokom dana kada je ometajući karakter buke znatno niži,
   - radne aktivnosti provoditi na način da se što više smanji nivo buke i njen utjecaj na okoliš te svaku neuobičajenu pojavu buke treba sanirati otklanjanjem uzroka prekomjerne buke u najkraćem realnom roku,
   - provoditi periodična mjerenja buke na sjevernoj granici eksploatacionog polja i kod najbliže kuće uz pristupni put prema planu monitoringa i u slučaju povećanog nivoa buke obavezno provesti dodatne mjere smanjivanja buke ispod graničnih vrijednosti.
2. Redovno održavanje i servisiranje teretnih vozila kojima se vrši transport kamenih agregata u javnom saobraćaju u cilju smanjivanja produkcije buke i njenog utjecaja na lokalno stanovništvo;
3. Rekonstrukcija, sanacija i redovno održavanje pristupnog puta i lokalnog puta kroz naselje Kuti u cilju ublažavanja buke i njenog utjecaja na lokalno stanovništvo i okoliš;
4. Ograničenje brzine teretnih vozila kroz naselje na lokalnoj cesti kroz naselje Kuti na 30 km/h;
5. U cilju smanjivanja emisije prašine na prostoru PK "Zukulja" i njenog utjecaja na ambijentalni kvalitet zraka i lokalno stanovništvo potrebno je poduzimati i provoditi sljedeće mjere:
   - Instaliranje, korištenje i funkcionalno održavanje hidroinstalacija sa mlaznicama na drobiličnom postrojenju u svrhu kvašenja materijala na presipnim mjestima u suhom, sunčanom i vjetrovitom periodu radi smanjivanja emisije čestica prašine,
   - Kvašenje radnog platoa, manipulativnih prostora i odlagališta umjerenom količinom vode u suhom, sunčanom i vjetrovitom periodu radi smanjivanja emisije čestica prašine i njihovog utjecaja na kvalitet zraka,
   - Pri radu bušaće garniture obavezno koristiti ciklonski sakupljač prašine u cilju sprečavanja njenog emitovanja u toku bušenja minskih bušotina, te isključiti iz rada bušaću garnituru ako ciklonski odvajač ili prašna vreća nije tehnički ispravna,

- Kontrolno mjerenje suspendovanih čestica prašine u zraku nakon početka eksploatacije i prerade kamena na lokaciji kod najbližih objekata u cilju provjere rezultata modeliranja rasprostiranja čestica prašine i zadovoljavanja propisanih graničnih vrijednosti,
- Periodični monitoring sedimenta (taložne materije) na granici eksplotacionog polja i zoni potencijalnog utjecaja prema najbližem naselju u skladu sa planom monitoringa.

6. Miniranje minskih bušotina provoditi isključivo prema definisanoj proceduri angažovanjem ovlaštenog/certificiranog izvođača, čija je obaveza ukljanjanje eksplozivnih sredstava sa prostora PK "Zukulja" isti dan nakon provedenog miniranja;
7. Punjenje minskih bušotina obavezno izivoditi sistemom milisekundinih neelektričnih detonatora i konektora za površinsko miniranje (DUAL MS), kako bi svako minsko punjenje (svaka bušotina) imalo zasebno detonacijsko dejstvo u sistemu aktiviranja minskog polja i minimalnim mogućim količinama eksploziva po minskoj bušotini, čime se seizmičko dejstvo svodi na minimalnu mjeru;
8. Ukoliko se ukaže potreba za reduciranje utjecaja miniranja na okoliš obavezno treba koristiti razdjeljno punjenje ili manje količine eksploziva u cilju ostvarivanja maksimalne zaštite receptora u zoni potencijalnih uticaja u svrhu izbjegavanja bilo kakvih negativnih utjecaja;
9. Na prostoru PK "Zukulja" nije dozvoljeno skladištenje eksplozivnih sredstava;
10. Prije početka bilo kakvih projektnih aktivnosti treba izvršiti kontrolu postojanja mina i NUS-a i njihovo obavezno uklanjanje u saradnji sa Centrom za uklanjanje mina u BiH (BHMAC), te osigurati odobrenje/potvrdu od BHMAC-a da na prostoru eksploatacionog polja PK "Zukulja" nema sumljivih površina i opasnosti od mina i NUS-a;
11. Tokom uklanjanja šumske vegetacije i površinskog sloja zemlje obavezno treba posvetiti posebnu pažnju na eventualno zaostale mine i NUS-a nakon provedenog njihovog uklanjanja u pripremnoj fazi, te u slučaju bilo kakve sumnje obavezno kontaktirati BHMAC i postupiti po njegovim uputama.

4.2. Mjere zaštite staništa, flore i faune

1. Područje predviđeno za ukljanjanje vegetacije i zemljišta unutar eksplotacionog polja treba jasno/vidno razgraničiti i označiti u cilju sprečavanja nepotrebnih gubitaka vegetacije na projektnom području i neposrednom okruženju kao i bilo kakvih aktivnosti izvan označenog područja u okviru eksplotacionog polja;
2. Uspostaviti saradnju sa Kantonalnom upravom za šumarstvo, odnosno sa JP ŠPD "Šume hercegovačko-neretvanske" d.o.o. Mostar u vezi sječe šume/stabala unutar eksploatacionog polja i zaštite šume u neposrednom okruženju;
3. Krčenje i ukljanjanje šumske vegetacije i zemljišta ograničiti na prostor unutar eksplotacionog polja te izbjeći sječu svakog stabla koje ne ometa realizaciju projekta i izbjeći devastaciju okolne šumske vegetacije i zemljišta;

4. Krčenje šume provoditi u skladu sa dinamikom eksploatacije mineralnih sirovina odnosno sa napredovanjem eksploatacionog polja;
5. Tokom uklanjanja šumske vegetacije i površinskog sloja zemlje obavezno treba posvetiti posebnu pažnju na eventualno zaostale mine i NUS-a nakon provedenog njihovog uklanjanja u pripremnoj fazi, te u slučaju bilo kakve sumnje obavezno kontaktirati BHMAC i postupiti po njegovim uputama;
6. Neposredno prije izvođenja projektnih aktivnosti, odnosno prije ukljanjanja šumske vegetacije a nakon pribavaljanja potvrde da je prostor čist od mina obavezno treba izvršiti pregled eventualnog prisustva vrsta koje zahtjevaju konzervacijski status, te ako se utvrdi prisustvo takvih vrsta, obavezno treba izvršiti njihovo izmještanje na prikladno mjesto u zadržanom staništu u bližem okruženju anagažovanjem eksperta iz oblasti ekologije ili biodiverziteta o čemu obavezno treba pripremiti izvještaj o izvršenom kontrolnom nadzoru i poduzetim mjerama;
7. Sve vrste flore od konzervacijskog značaja koje se pronađu vršenjem nadzornog pregleda neposredno prije izvođenja pripremnih radova unutar eksplotacionog polja moraju se premjestiti na prikladno mjesto u odgavarajuće zadržano stanište izvan ugrožene zone pod nadzorom i pod uputama eksperta za biodiverzitet ili ekologa o čemu treba pripremiti izvještaj koji se čuva u dokumentaciji operatera i koji treba biti dostupan nadležnoj inspekciji, kako je propisano odredbama Pravilnika o mjerama zaštite za strogo zaštićene vrste i podvrste i zaštićene vrste i podvrste;
8. Neposredno prije ukljanjanja i čišćenja vegetacije obavezno treba izvršiti kontrolu prisustva gmizavaca u cilju poduzimanja mjera za omogućavanje njihovog udaljavanja sa područja izvođenja radova i izbjegavanja izoliranja u preostalom području pod vegetacijom unutar eksplotacionog polja;
9. Neposredno prije ukljanjanja i čišćenja vegetacije obavezno treba izvršiti kontrolni pregled prisustva vrsta flore od konzervacijskog značaja te prisustva aktivnih gnijezda ptica i eventualnih mjesta boravka faune u cilju poduzimanja mjera njihove zaštite ili ograničavanje projektnih aktivnosti anagažovanjem eksperta za biodiverzitet ili ekologa o čemu treba pripremiti izvještaj o nalazima kao dokaz o provedenim mjerama u skladu sa odredbama zakona o zaštiti prirode. Tokom terenskih istraživanja provedenih u mjesecu septembru 2023. godine nije bilo moguće izvršiti izravni pregled područja označenog znakovima da postoji opasnost od mina unutar eksplotacionog polja PK "Zukulja";
10. Tokom ukljanjanja vegetacije i izvođenja pripremnih radova treba sav otpadni materijal od drveta iskoristiti izvan lokacije a ostatak zbrinuti kao komunalni otpad i otkrivku odložiti na mjesto odlagališta za jalovinu, kako bi se spriječila degradacija prirodne vegetacije i invazija alohtonih vrsta u prirodno stanište u okruženju;
11. Sav uklonjeni površinski sloj zemlje (humusni sloj) odložiti kontrolisano na posebnom mjestu predviđeno za odlagalište jalovine u cilju njegovog iskorištavanja za uređenje terena kao i za sanaciju i rekultivaciju površinskog kopa nakon prestanka rada;

12. Redovno provoditi mjere zaštite i održavanja drveća na rubnim dijelovima eksplotacionog polja u cilju sprečavanja oštećenja kao i širenja invazivnih vrsta. Rubna stabla zaštiti tehničkim mjerama od mehaničkog oštećenja;
13. Vršiti periodičnu kontrolu eventualnog rasprostiranja invazivnih vrsta na projektnom području te poduzeti mjere za suzbijanja i sprečavanja njihovog rasprostiranja prema preporukama i pod nadzorom ekologa;
14. Spriječiti unošenje vegetacije ili tla izvan projektnog područja radi sprečavanja unošenja i širenja invazivnih vrsta;
15. Spriječiti kretanje vozila i rudarske mehanizacije izvan područja ograničenog eksplotacionog polja radi očuvanja okolnog rastinja;
16. U sušnom, sunčanom i vjetrovitom periodu obavezno koristiti hidroinstalacije za kvašenje na drobiličnom postrojenju i vršiti prskanje manipulativnih prostora i odlagališta umjerenom količinom vode u cilju sprečavanja/ublažavanja nekontrolisanih emisija prašine i njenog taloženja na obližnju vegetaciju;
17. Vatra se nesmije koristiti kao sredstvo za ukljanjanje i čišćenje vegetacije zbog izbjegavanja šumskog požara, oštećenja vegetacije i ugrožavanja divljih životinja. Isto tako, treba izbjeći bilo kakvo korištenja plamena i vatre koja može uzrokovati požar na projektnom području;
18. Sve projektne aktivnosti treba izvoditi u toku dana kako bi se izbjeglo uznemiravanje noćne faune zbog povećanje buke;
19. Provesti edukaciju svog radnog osoblja o poduzimanju mjera zaštite vegetacije, flore i faune kao i mjera zaštite okoliša prije početka izvođenja radova unutar eksplotacionog polja u cilju izbjegavanja i ublažavanja uticaja na vegetaciju, floru i faunu o čemu treba pripremiti izvještaj koji se čuva u dokumentaciji operatera;
20. Nakon prestanka rada PK "Zukulja" u razumnom roku a najkasnije u roku jedne godine nakon prestanka rada površinskog kopa izvršiti sanaciju i rekultivaciju terena svih devastiranih prostora na projektnom području u skladu sa Glavnim rudarskim projektom a na osnovu posebnog plana sanacije i rekultivacije površinskog kopa u cilju obnove devastiranog područja;
21. Biološku sanaciju u svrhu regeneracije devastiranog terena izvršiti autohtonim drvećem navedenim u Šumsko-gospodarskom planu HNK/HNŽ.

4.3. Mjere zaštite zemljišta i voda

1. Uklonjeni površinski sloj zemlje privremeno odlagati na posebnom mjestu odlagališta jalovine i koristiti ga za potrebe održavanja rubnih dijelova eksploatacionog polja i biološke rekultivacije nakon prestanka korištenja dijelova eksploatacionog polja i prestanka rada površinskog kopa;
2. Stabilizacija rubnih dijelova eksploatacionog polja u cilju sprečavanja klizanja i erozije;

3. Održavanje i čišćenje odvodnih kanala da se spriječi utjecaj na klizanje i eroziju zemljišta;
4. Obezbjediti odlagalište jalovine uz sjevernu granicu radnog platoa i tehnički ga urediti u cilju obezbjeđenja uvjeta za tehnološki i okolinski optimalnog odlaganja jalovine u skladu sa uvjetima iz zakonske regulative, koja će istovremeno biti u funkciji vještačke barijere za ublažavanje emisije buke i prašine;
5. Svakodnevna kontrola rudarske i kvalitetno održavanje mehanizacije i kamiona u cilju utvrđivanja nekontrolisanog curenja ulja i maziva te obavezno isključiti iz upotrebe svaki stroj i vozilo ako se utvrdi bilo kakvo curenje i rasipanje ulja i maziva dok se ne otkloni uzrok curenja u cilju izbjegavanja onečišćivanja zemljišta i voda;
6. Obezbjediti uvjetno skladište za opasni otpad i upravljanje opasnim otpadom u skladu sa mjerama iz Plana upravljanja otpadom;
7. Uvesti i održavati sistem upravljanja svim vrstama otpada u skladu sa Planom upravljanja otpadom u cilju izbjegavanja i ublažavanja negativnih utjecaja na zemljište i vode;
8. Tehničke servise rudarske mehanizacije i kamiona obavljati izvan lokacije PK "Zukulja" u ovlaštenom servisu u cilju izbjegavanje utjecaja na zemljište i vode;
9. Na lokaciji obezbjediti priručna sredstva za brzu intervenciju u slučaju nekontroliranog izlijevanja ili curenja opasnih tvari (ulja, maziva i nafta), kao npr.: sitni pijesak ili piljevinu ili drugi prikladni materijal u svrhu njihovog korištenja za sakupljanje opasnih tvari sa onečišćenim slojem zemlje, a sakupljeni materijal zbrinuti u skladu sa mjerama iz Plana upravljanja otpadom;
10. Dizel gorivo, ulja i maziva za rudarsku mehanizaciju skladištiti isključivo u zatvorenom skladištu na radnom platou koje osigurava da ne može doći do njihovog nekontrolisanog rasipanja i curenja;
11. Obezbjediti uvjete za kontrolirano utakanje goriva u rudarske strojeve na način da se izbjegne svako rasipanje goriva i onečišćivanje zemljišta i voda. Za vrijeme dopunjavanja goriva u rezervoare rudarske mehanizacije, koristiti mobilnu crpku, a na mjestu za utakanje goriva osigurati i koristiti mobilnu tankvanu za prihvat eventualnog curenja goriva i isto ponovo koristiti;
12. Spriječiti i izbjeći bilo kakvo ispuštanje goriva, maziva, razređivača i drugih kemijskih sredstava po terenu i okolišu. Strogo je zabranjeno bilo kakvo ispuštanje ovih materija po terenu i u okoliš;
13. Na prikladnim mjestima unutar eksploatacionog polja izraditi sedimentne barijere za zadržavanje oborinskih voda u svrhu sprečavanja bujičnog nošenja mulja i njegovog utjecaja na zemljište i vode izvan eksploatacionog polja;
14. Oborinske vode sa radnog platoa odvoditi kanalima u taložnicu za njihovo izbistravanje, koju treba izgraditi na najnižoj koti radnog platoa;

15. Izgraditi taložnicu za izbristavanje zamuljenih voda koje nastaju na prostoru eksplotacionog polja na najnižoj koti, dimenzija 8,20 x 1,20 m, prema Glavnom rudarskom projektu i obezbjediti redovno funkcionisane i održavanje ove taložnice radi obezbjeđenja tretmana zamuljenih voda i sprečavanja uticaja na okoliš;
16. Izbristenu vodu iz taložnice koristiti za prskanje manipulativnih prostora i odlagališta u cilju ublažavanja nekontrolisnih emisija prašine u suhom, sunčanom i vjetrovitom vremenu;
17. Vršiti redovno čišćenje i ukljanjanje mulja iz taložnice u cilju obezbjeđenja njegovog normalnog funkcionisanja i sa mulj odlagati na prikladno mjesto odlagališta jalovne;
18. Sanitarno fekalne otpadne vode odvoditi u višekomornu septičku jamu ili odgavarajući prefabrikovani septički uređaj (npr proizvođača ISEA GROUP), koji se mora periodično čistiti angažovanjem JP "Komunalno" Mostar;
19. Upravljanjem radnim procesima i oborinskim vodama osigurati da ne dolazi do ispuštanja zamuljenih voda u okoliš;
20. Zabranjeno je ispuštanje bilo kakvih nepročišćenih otpadnih voda u okoliš;
21. Stalno poduzimati i provoditi sve tehničke i organizacione mjere za izbjegavanje i minimiziranje utjecaja eksploatacije i prerade kamena na tlo, podzemne i površinske vode;
22. Održavati funkciju prirodnih vododerina unutar eksploatacionog polja i spriječiti njihovo zatrpavanje i sužavanje proticajnog profila, te upravljanjem oborinskim vodama spriječiti vuču sedimenta u korito povremenog vodotoka u okolini lokacije;
23. Poduzeti sve raspoložive tehničke i organizacione mjere za sprečavanje degradacije i oštećenja zemljišta izvođenjem projektnih aktivnosti izvan eksploatacionog polja, uključujući kretanje i parkiranje mehanizacije i vozila, te svako oštećenje zemljišta sanirati i privesti u prvobitno stanje u najkraćem realnom roku;
24. Obezbjediti vršenje nadzora (praćenja i kontrole) nad izvođenjem projektnih aktivnosti u cilju izbjegavanja negativnih uticaja na zemljište i vode angažovanjem stručnog lica koje je dužno voditi zapise o provedenom nadzoru i pripremati izvještaje u cilju izvještavanja menadžmenta i nadležnog ministarstva.

4.4. Mjere zaštite zraka

U cilju smanjivanja emisije prašine na prostoru PK "Zukulja" i njenog utjecaja na kvalitet amijentalnog zraka potrebno je poduzimati i provoditi sljedeće mjere:

1. Instaliranje, korištenje i funkcionalno održavanje hidroinstalacija sa vodenim prskalicama na drobiličnom postrojenju u svrhu kvašenja materijala na presipnim mjestima za vrijeme suhog, sunčanog i vjetrovitog perioda radi smanjivanja emisije čestica prašine i utjecaja na kvalitet zraka. Ako vodene prskalice nisu u funkciji, treba obustaviti i drobilično postrojenje sve dok se prskalice ne osposobe;

2. Kvašenje radnog platoa, manipulativnih prostora i odlagališta umjerenom količinom vode u suhom, sunčanom i vjetrovitom periodu radi smanjivanja emisije čestica prašine i njihovog utjecaja na kvalitet zraka;
3. Pri radu bušaće garniture obavezno koristiti ciklonski sakupljač prašine u cilju sprečavanja njenog emitovanja u toku bušenja minskih bušotina, te isključiti iz rada bušaću garnituru ako ciklonski odvajač ili prašna vreća nije tehnički ispravna sve dok se funkcionalno ne osposobi;
4. Radni plato sa drobiličnim postrojenjem na osnovnoj radnoj etaži izvesti i održavati u niskopu u odnosu na okolni teren i na njegovoj sjevernoj granici izvesti odlagalište jalovine u cilju formiranja barijere za smanjivanje disperzije čestica prašine u okolinu i smanjivanje utjecaja na receptore;
5. Koristiti rudarske strojeve i vozila koja ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad propisanih graničnih vrijednosti;
6. Kontrolno mjerenje suspendovanih čestica prašine u zraku i taložne tvari nakon početka eksploatacije i prerade kamena na lokaciji kod najbližih objekata u cilju provjere rezultata modeliranja rasprostiranja čestica prašine i zadovoljavanja propisanih graničnih vrijednosti;
7. Periodični monitoring taložne tvari na granici eksplotacionog polja i zoni potencijalnog utjecaja prema najbližem naselju u skladu sa planom monitoringa;

4.5. Mjere zaštite klimatskih faktora

Iako je na osnovu prirode projekta procjenjeno da eksploatacija i prerada mineralnih sirovina ima neznatan utjecaj na klimatske faktore, predlaže se poduzimanje i provođenje sljedećih mjera u svrhu ublažavanja utjecaja na klimatske faktore:

1. Koristiti rudarske strojeve i vozila koja ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad propisanih graničnih vrijednosti te osigurati njihovo redovno održavanje u cilju smanjivanja potrošnje goriva odnosno emisije stakleničkih plinova;
2. Skladištenje zapaljivih materija u posebnom skladištu (kontejneru) otpornom na toplotu;
3. U slučaju opasnosti pod pojave požara treba odmah obustaviti radove i u najkraćem roku poduzeti mjere za sprečavanje i/ili suzbijanje požara;
4. Redovno kontrolisati uzroke pojave požara i poduzimati mjere za otklanjanje uzroka pojave požara u projektnom području;
5. Izvršiti pošumljavanje slobodnog zemljišta unutar projektnog područja, gdje god je to moguće.

4.6. Mjere zaštite kulturno nasljeđe

1. Izbjeći prolazak kamiona pored muslimanskog groblja Kuti za vrijeme vjerskog obreda obustavom kretanja kamiona ili korištenjem alternativnog puta;

2. Ako se izvođenjem radova uoče i otkriju ili se pretpostavlja da se naišlo na dobra kulturno-povjesne i arheološke baštine potrebno je odmah obustaviti radove i obavjestiti Županijski zavod za zaštitu kulturno-povijesne baštine/istorijskog naslijeđa te postupiti po njihovim uputama.

4.7. Mjere zaštite pejzaža

1. Izvođenje radova ograničiti na prostor unutar eksploatacionog polja;
2. Redovno održavanje svih radnih prostora i pristupnog puta te čišćenje i sakupljanje otpadnih materijala u namjenske spremnike i na predviđena skladišta;
3. Područje predviđeno za uklanjanje vegetacije i zemljišta unutar eksplotacionog polja treba vidno razgraničiti i označiti u cilju sprečavanja nepotrebnih gubitaka vegetacije na projektnom području i neposrednom okruženju kao i bilo kakvih aktivnosti izvan označenog područja u okviru eksplotacionog polja;
4. Krčenje šume provoditi u skladu sa dinamikom eksploatacije mineralnih sirovina, odnosno sa napredovanjem eksploatacionog polja;
5. Održavanje vegetacije na rubnim dijelovima eksploatacionog polja te sadnja i održavanje vegetacije u pojasu na sjevernoj granici eksploatacionog polja;
6. Tehničku sanaciju i biološku rekultivaciju provoditi uporedno sa dinamikom razvoja eksploatacije i izvođenja rudarskih radova u skladu sa projektnom dokumentacijom;
7. Završnu tehničku sanaciju devastiranih prostora, uključujući i radni plato, izvesti oblikovanjem reljefnih formi u skladu sa okolnom geomorfologijom što treba razraditi projektom gomorfološkog i pejzažnog uređenja devastiranih prostora;
8. Nakon prestanka rada PK "Zukulja" u razumnom roku a najkasnije u roku od jedne godine nakon prestanka rada izvršiti sanaciju i biološku rekultivaciju svih devastiranih prostora na projektnom području u skladu sa projektnom dokumentacijom u cilju obnove devastiranog područja;
9. Biološku rekultivaciju provoditi kombinacijom sadnje drveća i grmlja autohtonih biljnih vrsta i prepuštanja površina prirodnoj sukcesiji u skladu sa projektom pejzažnog uređenja;
10. Nadzor i održavanje posađenog biljnog materijala prema planu definisanom projektom pejzažnog uređenja u cilju privođenja devastiranih prostora prvobitnoj namjeni;

4.8. Mjere zaštite od utjecaja buke

1. Radni plato na osnovnoj radnoj etaži izvesti i održavati u niskopu u odnosu na okolni teren i prema sjevernoj granici radnog platoa izvesti odlagalište jalovine u cilju formiranja zvučne barijere i smanjivanja uticaja buke na lokalno stanovništvo i okolinu;

2. Radne aktivnosti na lokaciji PK "Zukulja" izvoditi tokom dnevnog razdoblja u cilju sprečvanja produkcije buke i njenog utjecaja na okoliš noćnom razdoblju;
3. Procesnu opremu i rudarske strojeve treba isključiti kada se ne koriste u cilju izbjegavanja produkcije buke i njenog utjecaja na okolinu;
4. Redovno kvalitetno održavanje mehanizovane procesne opreme i rudarske mehanizacije na način koji isključuje pojavu nepotrebnih izvora buke (vibrirajući limovi, oštećenja uzglobljenja, ležajevi i dr.), neuobičajene i prekomjerne buke;
5. Miniranja provoditi isključivo prema definisanoj proceduri i Glavnom rudarskom projektu u cilju ublažavanja emisije buke i njenog utjecaja na lokalno stanovništvo i okolinu;
6. Miniranje izvoditi isključivo u periodima sa kojima će biti upoznato stanovništvo, tako da isto očekuje zvučne efekte detonacije, i to isključivo tokom dana kada je ometajući karakter buke znatno niži;
7. Sve radne aktivnosti provoditi na način da se što više smanji nivo buke i njen utjecaj na okoliš te svaku neuobijčajenu pojavu buke treba sanirati otklanjanjem uzroka prekomjerne buke u najkraćem realnom roku;
8. Kontrolno mjerenje buke nakon početka eksploatacije i prerade kamena na lokaciji kod najbližih objekata u cilju provjere rezultata modeliranja rasprostiranja buke i zadovoljavanja propisanih graničnih vrijednosti;
9. Provoditi periodična mjerenja buke na sjevernoj granici eksploatacionog polja i kod najbliže kuće uz pristupni put prema planu monitoringa i u slučaju povećanog nivoa buke obavezno provesti dodatne mjere smanjivanja buke ispod graničnih vrijednosti.

4.8. Mjere za upravljanje otpadom

1. Primjena novih tehnologija i procesa kojima će se smanjiti količine otpadnih materijala te efikasno koristiti ulazni materijal i gorivo;
2. Tehnološke procese voditi prema tehnološkim procedurama/upustvima sa maksimalnim iskorištavanjem materijala i energetskom efikasnošću, kako bi se što više smanjile količine otpadnih materija iz procesa;
3. Pomoćne radne procese treba voditi na način racionalnog korištenja materijalnih resursa, sirovina, pomoćnih materijala i goriva uz stvaranje mogućnosti ponovne upotrebe svih korisnih materijala iz otpada;
4. Sakupljanje, skladištenje i manipulisanje otpadom treba vršiti tako da se ne uzrokuju negativni utjecaji na okoliš;
5. Sav iskoristiv otpad iz proizvedenog procesa vraćati u proces (povrat otpada) kad god je to moguće i ekonomski isplativo;

6. Ambalažom za dopremu materija i kemijskih sredstava treba upravljati u skladu sa Planom upravljanja otpadom i zakonskom regulativom o upravljanju otpadom;
7. Operater i odgovorno lice za upravljanje otpadom su za opasni otpad dužni:
   - obezbjediti zatvoreni odnosno kontrolirani prostor i odgovarajuće spremnike za skladištenje opasnog otpada,
   - voditi zasebnu evidenciju o vrsti/kategoriji i količini opasnog otpada,
   - vršiti odvojeno sakupljanje po vrsti odnosno kategoriji opasnog otpada,
   - obezbijediti odlaganje/sakupljanje u odgovarajuće spremnike na kojima mora stajati natpis "opasan otpad",
   - skupljaču predati prateći list za opasni otpad s podacima o vrsti, količini, porijeklu i načinu pakovanja opasnog otpada,
   - čuvati evidenciju najmanje 5 godina, te prema potrebi evidenciju staviti na uvid nadležnoj inspekciji zaštite okoliša;
8. Urediti i opremiti skladište za privremeno skladištenje opasnog otpada u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Uredbe o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada, čiji kapacitet mora zadovoljiti uvjete za bezbjedno skladištenje svih vrsta nastalog opasnog otpada na lokaciji PK "Zukulja";
9. Ukoliko se na prostoru PK "Zukulja" eventualno pojavi otpad nepoznatog sadržaja, operater i odgovorno lice za upravljanje otpadom pogona gdje se pojavio predmetni otpad su dužni odmah izvijestiti nadležnu inspekciju za zaštitu okoliša u cilju vršenja pregleda i poduzimanja mjera predviđenih odredbama Pravilnika o postupanju s otpadom koji se ne nalazi na listi opasnog otpada ili čiji je sadržaj nepoznat;
10. Sve vrste opasnog otpada koje nastaju na lokaciji PK "Zukulja" treba zbrinjavati isporukom ovlaštenom operateru za upravljanje opasnim otpadom sa propratnom dokumentacijom u cilju njegovog konačnog zbrinjavanja, a na osnovu prethodno zaključenog ugovora;
11. Otpad mora biti sigurno i bezbjedno skladišten u odgovarajućim nepropusnim posudama odnosno spremnicima u uređenom i opremljenjom skladištu na radnom platou koje se zaključava;
12. Otpad koji je namijenjen za predaju pravnim licima ovlaštenim za upravljanje otpadom mora biti razdvojen i razdvojeno skladišten i ne smije se miješati sa drugim vrstama otpada;
12. Na lokaciji selektivnog sakupljanja otpada treba postaviti upozorenja o obaveznom selektivnom odlaganju otpada sa oznakom vrste otpada na spremnicima za sakupljanje. Vrste i izgled naljepnica će definisati operater, odnosno odgovorno lice za upravljanje otpadom u skladu sa praksom za označavanja vrsta otpada;
13. Otpad koji u međusobnom kontaktu izaziva kemijske reakcije mora se odvojeno čuvati u skladištu prema uvjetima u skladu sa vrstom otpada;
14. Opasni otpad koji se isporučuje ovlaštenom pravnom licu na zbrinjavanje pakira se u prikladnu

i nepropusnu ambalažu uzimajući u obzir vrstu otpada i vozila kako bi se bezbjedno transportovao i kako se ne bi rasipao tokom manipulisanja i transporta;

15. Opasni otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog pravnog lica pakira se u adekvatnu zatvorenu posudu koja može izdržati opterećenje svakodnevne upotrebe i umjerene uvjete skladištenja i koja sprječava da otpad ne dođe u kontakt sa okolinom;
16. Ambalaža i naljepnice koje se koriste za označavanje otpada moraju biti izrađeni od materijala koji nije reaktivan sa opasnim otpadom;
17. Ako se skladišti otpad čiji sadržaj nije poznat, treba poduzeti mjere koje uključuju ispitivanje i analizu u cilju utvrđivanja karakteristika otpada radi utvrđivanja kategorije otpada u skladu sa odredbama Pravilnika o kategorijama otpada. Do utvrđivanja karakteristika, otpad se tretira kao opasni otpad i ima oznaku zvjezdice (*), koja označava da se radi o opasnoj vrsti otpada;
18. Otpad koji se skladišti u zatvorenim posudama i spremnicima ili koji se vizualno ne može identificirati treba označiti natpisom sadržaja i zbrinuti ga na način kako je definisano Planom upravljanja otpadom i zakonskom regulativom;
19. Sav otpad od uklonjenog površinskog sloja zemlje (humusni sloj), eksplotacije i prerade mineralnih sirovina (jalovina) odlagati na odlagalište jalovine formirano i uređeno uz sjevernu granicu radnog platoa u cilju njegovog iskorištavanja za uređenje terena kao i za sanaciju i rekultivaciju površinskog kopa;
20. Mulj iz taložnice odlagati na odlagalište jalovine ili iskorištavanje za sanaciju terena po rubovima eksploatacionog polja;
21. Otpad bilo koje vrste i porijekla se ne smije odlagati izvan namjenskih otvorenih i zatvorenih skladišta;
22. Komunalni otpad sakupljati u namjenske posude i odvoziti ga na komunalnu deponiju angažovanjem JP "Komunalno" Mostar;
23. Mulj iz septičke jame zbrinjavati angažovanjem JP "Komunalno" Mostar;
24. Uspostaviti i redovno (dnevno) provoditi monitoring i kontrolu nastanka, skladištenja i otpreme otpada po kategorijama i količinama, te voditi urednu evidenciju o nastanku, sakupljanju i otpremi otpada korištenjem prikladnog obrasca u skladu sa Planom o upravljanju otpadom i zakonskom regulativom;
25. Operater i odgovorno lice su dužni registrirati se i redovno dostavljati mjesečne podatke o otpadu u informacioni sistem upravljanja otpadom Fonda za zaštitu okoliša u skladu sa odredbama Uredbe o informacionom sistemu upravljanja otpadom (''Službene novine FBiH'', broj: 97/18);
26. Odgovorna osoba za upravljanje otpadom je dužna redovno vršiti nadzor i kontrolu provođenja mjera iz Plana upravljanja otpadom;
27. Organizovati i provoditi periodičnu edukaciju u cilju što efikasnijeg upravljanja otpadom.

4.9. Mjere zaštite od miniranja

1. Miniranje minskih bušotina provoditi isključivo prema definisanoj proceduri angažovanjem ovlaštenog/certificiranog izvođača, čija je obaveza ukljanjanje eksplozivnih sredstava sa prostora PK "Zukulja" isti dan nakon provedenog miniranja;
2. Punjenje minskih bušotina obavezno izvoditi sistemom milisekundinih neelektričnih detonatora i konektora za površinsko miniranje (DUAL MS), kako bi svako minsko punjenje (svaka bušotina) imalo zasebno detonacijsko dejstvo u sistemu aktiviranja minskog polja i minimalnim mogućim količinama eksploziva po minskoj bušotini, čime se seizmičko dejstvo svodi na minimalnu mjeru;
3. Ukoliko se ukaže potreba za reduciranjem utjecaja miniranja na okoliš i receptore, obavezno treba koristiti razdjeljno punjenje ili manje količine eksploziva u cilju ostvarivanja maksimalne zaštite receptora u zoni potencijalnih uticaja u svrhu izbjegavanja bilo kakvih negativnih utjecaja;
4. Miniranje obavljati radnim danom kada nema vjetra ili kada je vjetar slabog intenziteta u cilju ublažavanja utjecaja na okolinu;
5. Prije svakog miniranja obavezno provesti mjere obavješćivanja, najave i osiguranja područja utjecaja miniranja;
6. Skladištenje eksploziva na prostoru PK "Zukulja" nije dozvoljeno.

4.10. Mjere zaštite u slučaju incidentnih događaja

1. Osigurati sredstva za brzu intervenciju u slučaju izlijevanja ulja, maziva i nafte iz rudarskih strojeva, dizel agregata i ambalaže (sitni pijesak, piljevina i sl.);
2. Ako se uoči, otkrije ili sumnja na zaostalu minu ili NUS, potrebno je odmah obustaviti radove, mjesto označiti i obezbjediti, te obavijestiti Centar za uklanjanje mina u BiH (BHMAC) da izvrši deminiranje (uklanjanje NUS-a) i kontrolu postojanja zaostalih mina i NUS-a. Sa radovima se može nastaviti nakon izdavanja potvrde od strane BHMAC-a;
3. U slučaju nekontroliranog izlijevanja nafte ili ulja iz rudarskih strojeva ili ambalaže poduzeti mjere za sprečavanje daljeg razlijevanja i korištenjem apsorpcionog sredstva sakupiti rasutu naftu ili ulje zajedno sa slojem onečišćene zemlje te sakupljeni materijal kao opasni otpad isporukom ovlaštenom operateru;
4. U slučaju incidentnog događaja koji je uzrokovao prekomjerno zagađivanje okoliša ili posljedicu u okolišu ili na receptore, operater je dužan bez odlaganja otklonuti uzroke prekomjernog zagađivanja okoliša i poduzeti sanacijske mjere s ciljem otklanjanja posljedica i dovođenja u prethodno stanje o čemu treba sačiniti izvještaj i čuvati ga u dokumentaciji radi omogućavanja uvida od strane nadležne inspekcije.

4.11. Mjere zaštite prekograničnih utjecaja

Prema prirodi projekta prekogranični utjecaji ovog projekta nisu mogući i ne očekuju se. Lokacija postojećeg PK "Zukulja" udaljena je oko 39 km od granice sa Hrvatskom i oko 65 km od granice sa Crnom Gorom. Zbog velike udaljenosti, prirode projekta i lokacijskih uvjeta procjenjuje se da eksploatacija i prerada mineralnih sirovina na eksploatacionom polju "Zukulja" neće imati prekogranični utjecaj.

4.12. Mjere zaštite okoliša nakon prestanka rada

1. Nakon prestanka rada PK "Zukulja" treba ukloniti sve objekte i strojeve sa prostora površinskog kopa, te očistiti i ukloniti sav otpad, kako bi se izbjegli negativni utjecaji na okoliš, zdravlje ljudi i materijalna dobra;
2. Nakon prestanka rada PK "Zukulja" u razumnom roku a najkasnije u roku jedne godine nakon prestanka rada izvršiti tehničku sanaciju i biološku rekultivaciju svih devastiranih prostora u skladu sa Glavnim rudarskim projektom a na osnovu posebnog plana sanacije i rekultivacije površinskog kopa u cilju obnove devastiranog područja;
3. Biološku sanaciju u svrhu regeneracije devastiranog terena izvršiti autohtonim drvećem navedenih u Šumsko-gospodarskom planu HNK/HNŽ;
4. Nadzor i održavanje posađenog biljnog materijala nakon provedene rekultivacije devastiranih prostora prema planu definisanom projektom pejzažnog uređenja u cilju privođenja devastiranih prostora prvobitnoj namjeni.

5. MJERE U VEZI RADA U IZVANREDNIM UVJETIMA

Izvanredni događaji su vezani za prirodu projekta i lokacijske uvjete i ovise o provođenju predviđenih mjera za izbjegavanje i preveniranje izvanrednih događaja i incidentnih situacija, te planskom izvođenju rudarskih radova na način kako je predviđeno projektnom dokumentacijom.

Na osnovu analize Glavnog rudarskog projekta i lokacijskih uvjeta identifikovani su sljedeći potencijalni izvanredni događaji i incidentne situacije:

- Aktiviranje eventualno zastalih NUS-a na prostoru eksploatacionog polja PK "Zukulja";
- Ozljeda zaposlenika i materijalnih sredstava unutar eksploatacionog polja i u neposrednoj okolini zbog nepridržavanja definisane procedure za provođenje procesa miniranja;
- Nekontrolirano curenje i rasipanje nafte, ulja i maziva i
- Nekontrolirana pojava i širenje požara na prostoru eksploatacionog polja i neposrednoj okolini.

U cilju izbjegavanja i preveniranja te ublažavanja i saniranja posljedica navedenih izvanrednih događaja i incidentnih situacija obavezno treba poduzimati i provoditi sljedeće mjere:

1. Edukacija svih uposlenika o sigurnosnim mjerama i mjerama zaštite od požara i mjerama zaštite okoliša uključujući i mjere za izbjegavanje izvanrednih događaja i otklanjanje posljedica;
2. Prije početka bilo kakvih projektnih aktivnosti treba izvršiti detaljnu kontrolu postojanja mina i NUS-a na cjelokupnom prostoru eksploatacionog polja i njihovo obavezno uklanjanje u saradnji sa Centrom za uklanjanje mina u BiH (BHMAC), te osigurati odobrenje/potvrdu od BHMAC-a da na prostoru eksploatacionog polja PK "Zukulja" da nema sumljivih površina i opasnosti od mina i NUS-a;
3. Ako se uoči, otkrije ili sumnja na zaostalu minu ili NUS, potrebno je odmah obustaviti radove, mjesto označiti i obezbjediti, te obavijestiti Centar za uklanjanje mina u BiH (BHMAC) da izvrši deminiranje (uklanjanje NUS-a) i kontrolu sumnjivog područja, a sa radovima se može nastaviti nakon izdavanja potvrde od strane BHMAC-a da je prostor očišćen od NUS-a i siguran;
4. Miniranje minskih bušotina provoditi isključivo prema definisanoj proceduri angažovanjem ovlaštenog i certificiranog izvođača, čija je obaveza ukljanjanje eksplozivnih sredstava sa prostora PK "Zukulja" isti dan nakon provedenog miniranja;
5. Punjenje minskih bušotina obavezno izvoditi sistemom milisekundinih neelektričnih detonatora i konektora za površinsko miniranje (DUAL MS), kako bi svako minsko punjenje (svaka bušotina) imalo zasebno detonacijsko dejstvo u sistemu aktiviranja minskog polja i minimalnim mogućim količinama eksploziva po minskoj bušotini, čime se sezmičko dejstvo svodi na minimalnu mjeru;
6. Prije svakog miniranja obavezno provesti mjere obavješćivanja, najave i osiguranja područja utjecaja miniranja;
7. Skladištenje eksploziva na porstoru PK "Zukulja" nije dozvoljeno;
8. Osigurati sredstva za brzu intervenciju u slučaju izlijevanja ulja, maziva i nafte iz rudarskih strojeva, dizel agregata i ambalaže (sitni pijesak, piljevina i sl.);
9. U slučaju nekontroliranog izlijevanja nafte ili ulja iz rudarskih strojeva ili ambalaže poduzeti mjere za sprečavanje daljeg razlijevanja i korištenjem apsorpcionog sredstva sakupiti rasutu naftu ili ulje zajedno sa slojem onečišćene zemlje te sakupljeni materijal kao opasni otpad isporučiti ovlaštenom operateru;
10. Osigurati sva vatrogasna sredstva i preventivne mjere za zaštitu od požara definisane elaboratom o zaštiti od požara u cilju sprečavanja pojave i širenja požara na prostoru eksploatacionog polja i neposrednoj okolini;
11. Izraditi plan požarne prevencije i intervencije u cilju sprečavanje pojave i širenja požara;
12. U slučaju incidentnog događaja koji je uzrokovao prekomjerno zagađivanje okoliša ili posljedicu u okolišu ili na receptore, operater je dužan bez odlaganja otkloniti uzroke prekomjernog zagađivanja okoliša i poduzeti sanacijske mjere s ciljem otklanjanja posljedica i dovođenja u prethodno stanje o čemu treba sačiniti izvještaj i čuvati ga u dokumentaciji radi omogućavanja uvida od strane nadležne inspekcije;

13. Osigurati siguran sistem veze na lokaciji PK "Zukulja", između rukovaoca sredstava i poslovođe ili drugog odgovornog zaposlenika koji se nalazi na PK "Zukulja";
14. Izvršiti ograđivanje eksploatacionog polja ili na udaljenosti oko 5 m od kosine etaža izvesti zemljani nasip u cilju zaštite ljudi i životinja od pada niz kosine PK "Zukulja";
15. PK "Zukulja" mora biti snabdjeven osnovnim sanitetskim materijalom;
16. Na prilazu eksploatacionom polju PK "Zukulja" postaviti tablu upozorenja o zabrani kretanja nezaposlenim licima na prostoru eksploatacionog polja;
17. Periodična edukacija svih zaposlenika i periodični pregled svih rudarskih strojeva i opreme te svakodnevna kontrola rudarskih strojeva i opreme u cilju izbjegavanja izvanrednih događaja i incidentnih situacija;

Na osnovu podataka iz projektne dokumentacije i lokacijskih uvjeta procjenjuje se da će vjerovatnost negativnih utjecaja nekontroliranog događaja na okoliš biti svedena na najmanju moguću mjeru pod uvjetom izvođenja radnih procesa u skladu sa projektnom dokumentacijom i poduzimanja svih planiranih mjera za izbjegavanje izvanrednih događaja i otklanjanje njihovih posljedica.

6. NACRT OSNOVNIH ALTERNATIVA I OPIS RAZLOGA ZBOG KOJIH JE IZABRANA PREDLOŽENA ALTERNATIVA, UZIMAJUĆI U OBZIR UTJECAJE NA OKOLIŠ

Eksploatacione polje ''Zukulja'' površine 6,5 ha se nalazi na zapadnoj padini brda Goli Brijeg, južno od naselja Kuti na kojem je privredno društvo „Majdan-Kuti“ d.o.o. vršilo eksploataciju kamena dolomita i krečnjaka na osnovu izdatih saglasnosti i odobrenja do poništavanja okolinske dozvole i odobrenja za eksploataciju mineralne sirovine. Eksploatacione polje "Zukulja" se nalazi izvan urbanog područja unutar zone koja je Prostornim planom definisana kao zona kamenaloma Kuti - prilog „Kamenolomi, pozajmišta i nanosi šljunka“. Federalno ministarstvno okoliša i turizma je zbog poništavanja okolinske dozvole za PK "Zukulja" od strane Kantonalnog Suda u Sarajevu na osnovu presude pokrenulo novi upravni postupak za izdavanje okolinske dozvole donošenjem Zaključka o izradi studije o utjecaju na okoliš broj: UP-I/05-2-02-19-5-124/20 od 20.07.2023. godine. S obzirom da se radi o obnovi postupka za izdavanje okolinske dozvole, za lokaciju PK "Zukulja" nije razmatrano alternativno rješenje, a eksploatacione polje površine 6,5 ha je ograničeno koordinatama prijelomnih tačaka u skladu sa Ugovorom o koncesiji.

Tehnološki proces eksploatacije tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka uvjetovan je morfologijom terena, inženjersko-geološkim osobinama i planiranim obimom godišnje eksploatacije. Tehnološki proces prerade rovnog kamena uvjetovan je morfologijom terena planiranim obimom godišnje proizvodnje 37.335 m^3 gotovog proizvoda. Prema Glavnom rudarskom projektu drobilično postrojenje je predviđeno na osnovnoj radnoj etaži (E245), sa ostalim sadržajima neophodnim za obezbjeđenje eksploatacije i prerade mineralne sirovine. U cilju ublažvanja utjecaja buke i prašine na okoliš koja dominantno nastaje drobljenjem rovnog

kamena predlaže se varijantno rješenje formiranja radnog platoa na osnovnoj radnoj etaži u niskopu kao i formiranja odlagališta jalovine uz sjevernu granicu osnovne radne etaže u cilju izgradnje barijere za rasprostiranje buke i prašine, kako je planirano u prijedlogu mjera za zaštitu okoliša.

Pristup eksploatacionom polju PK "Zukulja" je planiran sa magistralnog puta M17 preko javnog lokalnog asfaltnog puta Livač - Kuti te dalje preko nekategorisanog puta kroz naselje Kuti i makadamskog puta do eksploatacionog polja na lokaciji "Zukulja". Uvidom u katastarski operat ponuđen je alternativni pristupni put koji zaobilazi muslimansko groblje Kuti i mostove preko potoka Sušica. Stoga je prijedlog Službe za urbanističko planiranje Grada Mostara da se za kamionski pristup kamenolomu na lokaciji "Zukulja" koristi ovaj alternativni put (Slika 5.).

7. SISTEM MONITORINGA UKLJUČUJUĆI METODOLOGIJU I UČESTALOST MJERENJA

U narednoj tabeli predstavljen je prijedlog jedinstvenog plana za monitoring emisija i praćenja unutar područja utjecaja projekta. Plan monitoringa sadrži podatke o vrsti monitoringa, parametrima koji će se mjeriti i pratiti, metodologiji i učestalosti monitoringa kao i mjestima na kojima se treba vršiti monitoring.

Tabela 25. Monitoring plan

Vrsta monitoringa	Parametar	Mjesto mjerenja / praćenja	Metoda	Učestalost
Kvalitet zraka	Ukupne taložne tvari (UTT)	MM1-Na sjevernoj granici EP MM2 - 50 sjeverozaopadno od granice EP	Standard VDI 2119	Mjerenje u toku 1. godine, a potom dva mjeseca u ljetnom periodu svake godine
	Prašina	Rubni pojas oko eksploatacionog polja	Vizuelno praćenje zaprašenosti	Svakodnevno
Buka	Leq, L1	MM1-Na sjevernoj granici EP MM2 - Kod najbliže kuće	ISO 1996/1,2,3 BAS ISO 9612 i BAS EN 60804	Jedanput godišnje
Biodiverzitet	Vrste flore i faune od konzervacij-skog značaja	Eksploataciono polje i pojas u zoni utjecaja projektnih aktivnosti	Vizuelni pregled i evidentiranje prisustva	Neposredno prije uklanjanja vegetacije i izvođenja pripremnih radova
	Gnijezda i skloništa		Vizuelni pregled i evidentranje prisustva	Neposredno prije uklanjanja vegetacije i pripremnih radova i dalje periodično (u proljeće)
	Invazivne vrste			
Otpad	Vrste opasnog i neopasnog otpada	Osnovna radna etaža i radni plato	Vizuelni pregled i evidentiranje	Mjesečno evidentiranje svih vrsta otpada i izvještavanje

Zrak

Nakon pokretanja eksploatacije i prerade mineralnih sirovina treba izvršiti kontrolno mjerenje suspendovanih čestica prašine (PM_{10}) u zraku i ukupnih taložnih tvari na granici eksploatacionog polja i kod najbližih objekata (receptora) u cilju provjere rezultata modeliranja rasprostiranja čestica prašine i zadovoljavanja propisanih graničnih vrijednosti za PM_{10} i ukupne taložne tvari.

Mjerenje PM_{10} u zraku i ukupnih taložnih tvari treba izvršiti pri punom kapacitetu rada na površinskom kopu, uključujući istovremene procese eksploatacije rovnog kamena, utovar i istovar, interni transport i drobljenje i to u ljetnom periodu pri suhom, sunčanom i vjetrovitom vremenu. Ako se kontrolnim mjerenjem potvrde procijenjene vrijednosti i ako izmjerene vrijednosti ne budu veće od propisanih graničnih vrijednosti, nije potrebno dalje mjerenje PM_{10} u zraku i poduzimanje dodatnih mjera za ublažavanje, a u suprotnom treba poduzeti dodatne mjere ublažavanja. Periodični monitoring ukupnih taložnih tvari treba provoditi na granici eksplotacionog polja i zoni potencijalnog utjecaja prema najbližem naselju prema standardizovanoj metodologiji. Ocjena izmjerenih vrijednosti PM_{10} u zraku i ukupnih taložnih tvari se vrši na osnovu graničnih vrijednosti propisanih odredbama Pravilnika o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine FBiH“, broj: 1/12 , 50/19 i 3/21). Granične vrijednosti za ukupne lebdeće čestice, suspendovane čestice PM_{10} i ukupne taložne tvari su date u narednoj tabeli.

Tabela 26. Granične vrijednosti za PM10, ukupne lebdeće čestice i ukupne taložne tvari

Vrsta zagađujuće materije	Period usrednjavanja/uzorkovanja	Granična vrijednost
Suspendovane čestice PM10	Jedan dan	50 µg/m^3
Ukupne lebdeće čestice	Jedna dan	250 µg/m^3
Ukupne taložne tvari	Jedan mjesec	350 mg/m^{2}dan
	Jedna godina	200 mg/m^{2}dan

Izvještaj o provedenim mjerenjima ukupnih lebdećih čestica, PM10 i ukupnih taložnih tvari treba dostaviti Federalnom ministarstvu okoliša i turizma u roku od mjesec dana nakon provedenih mjerenja.

Buka

Nakon pokretanja eksploatacije i prerade mineralnih sirovina treba izvršiti kontrolno mjerenje nivoa buke na granici eksploatacionog polja i kod najbližih objekata u cilju provjere rezultata modeliranja rasprostiranja buke i zadovoljavanja propisanih graničnih vrijednosti. Mjerenje buke treba izvršiti pri punom kapacitetu i u najnepovoljnijim uvjetima rada, uključujući istovremene procese eksploatacije rovnog kamena, utovar i istovar, interni transport i drobljenje. Ako se kontrolnim mjerenjem potvrde procjenjene vrijednosti buke i ako izmjerene vrijednosti ne budu veće od propisanih graničnih vrijednosti, nije potrebno poduzimanje dodatnih mjera za ublažavanje, a u suprotnom treba poduzeti dodatne mjere ublažavanja. Periodični monitoring buke treba provoditi na granici eksplotacionog polja prema najbližim kućama i kod najbliže kuće, prema standardizovanoj metodologiji.

Ocjena izmjerenih vrijednosti nivoa buke se vrši na osnovu graničnih vrijdnosti propisanih odredbama Zakon o zaštiti od buke ("Službene novine FBiH", broj 110/12). Dozvoljena razina vanjske buke za zonu IV - Trgovačka, poslovna, stambena i stambena zona uz prometne koridore, predstavljena je u narednoj tabeli.

Tabela 27. Dozvoljena razina buke

Zona	Namjena područja	Parametar	Dozvoljena razina buke
IV	Trgovačka, poslovna, stambena i stambena zona uz prometne koridore	L_{eq}	60 dB(A)
		L_1	75 dB(A).

Izmjerene vrijednosti buke se prilkom usporedbe sa dozvoljenim razinama koriguju za impulsivnu buku i istaknute tonove dodavanjem na L_{eq} +5 dB(A) u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti od buke.

Izvještaj o provedenim mjerenjima nivoa buke treba dostaviti Federalnom ministarstvu okoliša i turizma u roku od mjesec dana nakon provedenih mjerenja.

Biodiverzitet

S obzirom da je veći dio eksploatacionog polja označen upozoravajućim znacima da je područje minirano, u fazi terenskih istraživanja nije izvršen pregled eventualnog prisustva vrsta flore i faune od konzervacijskog značaja na većem dijelu eksploatacionog polja. Zbog toga je potrebno nakon provedene kontrole i pribavljanja potvrde od BHMAC-a da je prostor unutar eksploatacionog polja deminiran i da na istom ne postoje NUS-a i to neposredno prije pripremnih radova za eksploataciju i preradu mineralnih sirovina izvršiti kontrolni pregled na prisustvo vrsta flore i faune od konzervacijskog značaja te eventualnog prisustva gnijezda za ptice i skloništa za divljač u cilju poduzimanja mjera njihove zaštite od strane odgovarajućeg kompetentnog eksperta za biodiverzit ili ekologa. U slučaju da se nađe neka vrsta flore od konzervacijskog značaja treba je izmjestiti na prikladno mjesto u zadržano stanište u bližoj okolini. Nakon provedenog kontrolnog pregleda od strane odgovarajućeg kompetentnog eksperta za biodiverzitet ili ekologa treba pripremiti izvještaj o nalazima koji se čuva u dokumentaciji operatera radi dostupnosti nadležnoj inspekciji. Stručni izvještaj je osnova za poduzimanje mjera ublažavanja utjecaja projektnih aktivnosti na biodiverzitet u cilju izbjegavanja i minimiziranja gubitaka, koje treba provesti pod nadzorom i preporukama eksperta za biodiverzitet ili ekologiju kako bi se očuvao postojeći potencijal biodiverziteta.

Pejzaž

Po prestanku eksploatacije mineralnih sirovina na PK "Zukulja" izvršiti će se sanacija i rekultivacija svih degradiranih površina u skladu sa planom pejzažnog uređenja. Nakon jedne godine po provedenoj rekultivaciji površinskog kopa treba provesti kontrolu saniranih površina te po potrebi poduzeti i provesti dodatnu sadnju i održavanje autohtonih vrsta biljaka u cilju privođenja prostora provobitnoj namjeni. Isto tako, najmanje jedanput u pet godina treba provesti mjere održavanja saniranog i rekultiviranog prostora u skladu sa planom pejzažnog uređenja.

Otpad

Monitoring otpada vrši odgovorna osoba za upravljanje otpadom koja je imenovana od strane menadžera privrednog društva "Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar u skladu sa Planom o upravljanju otpadom i odredbama Zakona o upravljanja otpadom.

Monitoring otpada se vrši evidentiranjem svih vrsta otpada sa posebnim naglaskom na opasni otpad u obrasce za vođenje evidencije o količinama otpada po vrsti za vrijeme nastanka otpada na mjesečnoj razini. Izivještaj o prikupljenim podacima o nastanku otpada i/ili neiskoristivih nus-proizvoda se unosi u elektronskoj formi u informacioni sistem Fonda za zaštitu okoliša FBiH svakog mjeseca (link: www.otpadfbih.ba) u skladu sa odredbama Uredbe o informacionom sistemu upravljanja otpadom ("Službene novine FBiH", broj 97/18). Isto tako operator je dužan pripremiti Godišnji izvještaj o nastanku otpada po kategorijama i količinama na obrazcu iz priloga 3. Uredbe o informacionom sisitemu upravljanja otpadom i dostavljati ga Federalnom ministarstvu okoliša i turizma u cilju unosa podataka o vrstama i količinama otpada u Registar svih obveznika izvještavanja ovog informacionog sistema (baze podataka), najkasnije do 31.03. tekuće godine za prethodnu godinu izvještavanja.

8. NETEHNIČKI REZIME

Privredno društvo ''Majdan-Kuti'' d.o.o. Mostar je potpisivanjem Ugovora o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu "Zukulja", Grad Mostar broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine sa Vladom Hercegavačko-neretvanske županije dobilo pravo na eksploataciju mineralnih sirovina na lokalitetu ‘’Zukulja”, Grad Mostar.

8.1. Opis okoliša

Lokacija PK "Zukulja" se nalazi južno od naselja Kuti, na zapadnoj padini Goli Brijeg orjentisanoj prema Bijelom Polju, odnosno prema rijeci Neretvi i magistralnom putu M17, na nadmorskoj visni između 235 i 550 m i to na dijelu parcele označene kao k.č. broj 99/1, K.O. Kutilivač II, području Mostar sjever. Najbliže naselje je Kuti koje se nalazi na sjevernoj strani lokacije PK "Zukulja" od kojeg je udaljeno preko 500 zračne linije i hipsometrijski se nalazi na nižoj nadmorskoj visini u odnosu na lokaciju eksploatacionog polja. Najbliža dva objekta, koja se nalaze uz pristupni put površinskom kopu, udaljena su od granice eksploatacionog polja 253,60 m zračne linije. Pored toga, na sjeverozapadnoj strani i hipsometrijski na nižoj nadmorskoj visini nalazi se farma koza na šumskom (državnom) zemljištu, koja je udaljena od granice eksploatacionog polja preko 150 m zračne linije od kojeg je razdvojena šumskom vegetacijom.

U geomorfološkom pogledu, šire područje lokacije kamenloma "Zukulja" pripada zapadnim obroncima planine Velež, a eksploataciono polje se nalazi na padini zvanoj Goli Brijeg orjentisanoj prema Bijelom Polju na nadmorskoj visini između 235 i 550 m. Izgled brda Orlinka na kojem se nalazi eksploataciono polje PK ''Zukulja“, koje se hipsometrijski uzdiže iznad eksploatacionog polja, podsjeća na jedan nesavršeni greben sa padom njegovih strana od oko 25-40°. Nagib terena u okviru kojeg se nalazi eksploataciono polje PK ''Zukulja“ je orjentisan prema zapadu, sjeveru i sjeverozapadu i jugozapadu.

Eksploataciono polje je sa svih strana okruženo devastiranom termofilnom šumom (šikara) koja pripada klimatogenoj zajednici šume bijelog graba (*Carpinetum orientalis*), koji je dominantno

zastupljen u ovoj biljnoj zajednici. Na području eksploatacionog polja i bližoj okolini nema izvora pitke vode i vodotoka, niti elektroenergetskih vodova, objekata kulturno-povjesnog naslijeđa, zaštićenih područja, niti drugih objekata.

U širem okruženju eksploatacionog polja PK ''Zukulja“ nalazi se Brasinski potok na jugozapadnoj strani koji se uliva u potok Sušica na sjevernoj strani šireg područja lokacije PK ''Zukulja“. Oba potoka su izvan granica eksploatacionog polja. Brasinski potok je udaljen od granice eksploatacionog polja preko cca. 100 m, a radi se potoku koji je u sušnom periodu godine bez vode (suhodol).

Eksploataciono polje na lokaciji "Zukulja" u površini od cca 6,50 ha nalazi se unutar zone koja je Prostornim planom Grada Mostara definisana kao zona kamenaloma Kuti - prilog „Kamenolomi, pozajmišta i nanosi šljunka“ za dio zemljišta označenog kao k.č. 99/1, K.O. Kutilivač II, područje Grada Mostara.

Pristup PK "Zukulja" je planiran sa magistralnog puta M17 preko javnog lokalnog asfaltnog puta Livač - Kuti i dalje preko nekategorisanih puteva kroz naselja Kuti i makadamskim putem do eksploatacionog polja na lokaciji PK "Zukulja". Uz javni put kroz naselje Kuti nalazi se nekoliko kuća i pomoćnih objekata kao i muslimansko groblje (harem) Kuti te poljoprivredno zemljište koje se koristi za ekstenzivnu proizvodnju.

Istovremeno je analizirana i alternativna trasa pristupnog puta na lokaciju kamenoloma "Zukulja", koja izbjegava/zaobilazi muslimansko groblje Kuti i mostove preko potoka Sušica. Stoga je prijedlog da se za kamionski pristup PK "Zukulja" koristi ovaj alternativni put. Dio alternativnog puta za pristup kamenolomu Zukulja će trebati rekonstruisati u cilju stvaranja tehničkih uvjeta za kamionski transport.

U dolomitskom i krečnjačkom masivu na širem području padine Goli Brijeg izražena je pukotinska poroznost. Podzemne vode se u masivu nalaze u vidu pojedinačnih i međusobno povezanih pukotinskih izdani. Orjentacija pukotina je takva da omogućava brzo prodiranje oborinskih voda i njihovo dreniranje do površinskih voda. U zoni ležišta nema potoka niti izvora vode. Međutim, jugozapadnom stranom eksploatacionog polja “Zukulja”, na udaljenosti preko 100 m nalazi se Brasinski potok, koji je aktivan samo u periodima intenzivnih atmosferskih padavina a u suhom periodu godine je bez vode (suhodol).

Šire područje lokacije PK "Zukulja" se nalazi na rubu mediteranske klimatske zone sa umjerenom klimom, kišnim zimama i sušnim ljetima. Geografske i geomorfološke osobine ovog područja oblikuju lokalnu mikroklimu od primorske do planinske. Ovo područje je izloženo sučeljavanju mediteranske i kontinentalne klime uvjetuje kišne zone sa prosječnim godišnjim padavinama od 1780 l/m^2. Padavine na ovom području su neravnomjerno raspoređene tokom godine i pretežno se javljaju u jesen i proljeće. Godišnje temperature zraka su: prosječne 14°C, minimalne -15°C i maksimalne 42°C. Srednja godišnja brzina vjetra iznosi 3,3 m/s a maksimalna brzina vjetra prelazi 35 m/s.

8.2. Opis projekta

Prije početka eksploatacije tehničko-građevinskog kamena dolomita i krečnjaka u eksploatacionom polju “Zukulja“ potrebno je izvršiti određene organizacione, sigurnosne, tehničke i tehnološke pripreme u cilju obezbjeđivanja uvjeta za normalno odvijanje tehnoloških procesa eksploatacije i prerade kamena i to:

- izvršiti kontrolu prisustva mina i NUS-a te deminiranje prostora unutar ograničenog eksploatacionog polja "Zukulja" angažovanjem BHMAC-a u cilju obezbjeđenja sigurnosti za eksploataciju mineralnih sirovina;
- izvršiti krčenje i uklanjanje rastinja i vegetacije na dijelu predviđenom za prvu fazu eksploatacije i dalje sukcesivno sa napredovanjem rudarskih radova,
- izvršiti uklanjanje humusnog sloja (otkrivke) sa planiranog prostora za eksploataciju u prvoj fazi i odlaganje na odlagalištu unutar koncesionog područja, odnosno uz sjevernu granicu radnog platoa,
- formiranje eksploatacionih etaža i pristupnih rampi na etaže u skladu sa Glavnim rudarskim projektom,
- uređenje radnog platoa na osnovnoj radnoj etaži u skladu sa Glavnim rudarskim projektom u cilju obezbjeđenja normalnih tehnoloških uvjeta za rad i zaštitu okoliša,
- uređenje lokacije za odlagalište jalovine u skladu sa Glavnim rudarskim projektom i mjerama iz ove Studije o utjecaju na okoliš,
- rekonstrukcija, proširenje i sanacija dijelova pristupnog puta u skladu sa uvjetima iz urbanističke saglasnosti broj UPI-09-02-25-23/14 od 24.12.2014. godine i putnom saglasnošću u cilju osiguranja bezbijednog i normalnog odvijanja saobraćaja kamionskog transporta,
- montiranje postrojenja za drobljenje i klasiranje kamenih agregata na osnovnoj radnoj etaži,
- izgradnja logističkih i pomoćnih objekata na osnovnoj radnoj etaži u skladu sa Glavnim rudarskim projektom;
- izgradnja hidrotehničkih objekata za prihvat, tretman i odvodnju zamuljenih oborinskih voda (taložnica) i sanitarno-fekalnih otpadnih voda,
- označavanje granica eksploatacionog polja i osnovne radne etaže,
- obezbjeđenje tipskih posuda i skladišta za sakupljanje opasnog otpada i kontejnera za miješani komunalni otpad.

Proces eksploatacije rovnog kamena na radnim etažama sastoji se od sljedećih tehnoloških operacija:

1. Otkrivka - skidanje i uklanjanje rastinja, humusnog sloja i jalovinskog pokrova;
2. Bušenje i miniranje minskih bušotina, po potrebi za razaranje stjenskih masa;
3. Guranje rovnog kamena sa eksploatacionih etaža na osnovni radni plato pomoću buldozera;
4. Usitnjavanje negabaritnih blokova na sitnije komade sa pneumatskim čekićem, po potrebi;
5. Utovar rovnog kamena i transport do postrojenja za drobljenje i klasiranje na osnovnom radnom platou i usip u koš ovog postrojenja;

6. Drobljenje i prosijavanje kamenih agregata na granulaciju 0-60 mm na drobiličnom postrojenju;
7. Tehnička i biološka rekultivacija završnih kosina i svih degradiranih površina nakon okončanja eksploatacije.

Rudarski radovi na eksploataciji kamena započinju krčenjem i uklanjanjem drveća, šikare i sitnog rastinja i jalovinskog pokrova (otkrivke, humusnog sloja). Otkopavanje i uklanjanje otkrivke vršit će se sukcesivno sa napredovanjem fronta rudarskih radova na eksploataciji kamena planiranoj u prvoj fazi rada. Otkrivka i jalovina će se odlagati na odlagalištu formiranom na osnovnoj radnoj etaži. Nakon toga pristupa se otvaranju visinskih radnih etaža. Rovni kamen će se mašinski kopati na aktivnim radnim etažama upotrebom rudarske mehanizacije i gravitaciono obrušavati na radnu etažu ili utovarati u kamion kojim će se transportovati do kamenolomskog postrojenja na radnoj etaži radi drobljenja i klasiranja u granulaciju 0-60 mm. Tamponski materijal će se transportovati na odlagalište za tampon na radnoj etaži ili direktno na mjesto ugradnje.

Miniranje stijenskih masa izvodit će ovlaštena firma jedanput mjesečno prema ugovoru, što će uključivati i njihovu obavezu obezbjeđivanja i upotrebe eksplozivnih sredstava.

Projektirani godišnji kapacitet proizvodnje tehničko-građevnog kamena u eksploatacijskom polju PK "Zukulja" iznosi 30.000 m^3 č.m., odnosno 40.000 m^3 komercijalnih frakcija.

Na PK "Zukulja" predviđeni su sljedeći logistički i pomoćni objekti:

- Objekat za skladište repromaterijala i maziva za agregat i rudarsku mehanizaciju sa priručnom radionicom - tipski kontejner;
- Objekat za nadzorno-tehničko osoblje - tipski kontejner;
- Objekat za dnevni boravak uposlenika - tipski kontejner.

8.3. Opis mogućih značajnih utjecaja projekta na okoliš, koji su posljedica postojanja datog projekta, upotrebe prirodnih resursa, emisije zagađujućih materija i stvaranja i uklanjanja otpada

Eksploatacija i prerada dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" se odvija kroz tehnološke procese koji produkuju čvrsti otpad, buku i vibracija, te emituju mineralnu prašinu i produkte sagorijevanja u zrak, a mogu onečistiti oborinske vode i zemljište. Prema svojoj prirodi, ovaj projekat će generisati tehnološki otpad, emisije u zrak, zemljište i oborinske vode, te buku i vibracije, a ne očekuju se emisije u površinske i podzemne vode niti emisije svjetla, toplote i radijacija.

U tehnološkim procesima i radnim aktivnostima na prostoru PK "Zukulja" očekuju se emisije čestica prašine i produkata sagorijevanja čija količina ovisi od projektne faze i aktivnosti.

U fazi pripreme i reaktiviranja PK "Zukulja" mogu se očekivati sljedeće emisije u zrak:

- nekontrolisana emisija mineralne prašine od uklanjanja humusnog sloja, utovara i odlaganja na odlagalište jalovine, čiji utjecaj na kvalitet zraka i vegetaciju se procjenjuje kao neznatan do mali i dominantno je vezan za prostor površinskog kopa i uski granični pojas,

- nekontrolisana emisija mineralne prašine od izgradnje radnih etaža i internih puteva, čiji utjecaj na kvalitet zraka i vegetaciju se procjenjuje kao neznatan do mali i dominantno je vezan je za prostor površinskog kopa i uski granični pojas,
- nekontrolisana emisija prašine usljed djelovanja vjetra u sunčanom periodu, čiji utjecaj na kvalitet zraka se procjenjuje kao neznatan do mali sa kratkim vremenskim trajanjem na lokaciji i neposrednoj okolini i
- nekontrolisana emisija otpadnih dimnih plinova koji nastaju kao produkt sagorijevanja goriva u motorima rudarske mehanizacije i strojeva, čiji utjecaj na kvalitet zraka se procjenjuje kao neznatan zbog malog broja radnih strojeva i kratkog perioda izvođenja radova.

U operativnoj fazi mogu se očekivati sljedeće emisije u zrak:

- nekontrolisana emisija čestica prašine od bušenja minskih bušotina i miniranja stijenske mase te utovara i istovara stijenske mase i jalovine, čiji utjecaj na kvalitet zraka i vegetaciju se procjenjuje kao mali i dominantno vezana za prostor površinskog kopa i uski granični pojas,
- nekontrolisana emisija čestica prašine u procesu drobljenja rovnog kamena i prosijavanja kamenih agregata, čiji utjecaj na kvalitet zraka i vegetaciju se procjenjuje kao mali do umjeren u najnepovoljnijim tehnološkim i meteorološkim uvjetima zbog čega su potrebne mjere ublažavanja emsija u cilju zaštite kvaliteta zraka i okoliša,
- nekontrolisana emisija prašine sa radnog platoa, etaža, internih puteva i odlagališta jalovine usljed djelovanja vjetra u sunčanom i vjetrovitom periodu, čiji utjecaj na kvalitet zraka se procjenjuje kao neznatan do mali sa kratkim vremenskim trajanjem i
- emisije otpadnih dimnih plinova koji nastaju kao produkt sagorijevanja goriva u motorima rudarske mehanizacije i strojeva, čiji utjecaj na kvalitet zraka se procjenjuje kao neznatan zbog malog broja radnih strojeva i kratkog perioda izvođenja radova.

Sve navedene emisije u zrak se javljaju povremeno sa kratkim vremenskim trajanjem u intervalima čija dužina ovisi od vremena rada rudarske mehanizacije i strojeva i meteoroloških uvjeta, a po intenzitetu se procjenjuju neznatne do male te ne mogu imati značajniji utjecaj na kvalitet ambijentalnog zraka i okoliš, a po prostornom obuhvatu su dominantno vezane za prostor površinskog kopa i uski pojas oko površinskog kopa.

Nakon identifikovanih potencijalnih izvora nekontrolisanih emisija čestica prašine koje se očekuju pri pojedinim tehnološkim operacijama eksploatacije kamena dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja", izvršen je proračun emisija prašine iz svih identifikovanih izvora prašine u skladu sa preporukama EPA (US *Environmental Protection Agency*). Proračun emisija čestica prašine je izvršen za najnepovoljniji scenarij proizvodnje koji uključuje maksimalnu eksploataciju i drobljenje rovnog kamena i kada su svi identifikovani izvori emisija u punom radu. Rezultati proračuna emisije čestica prašine se mogu smatrati kao "worst case", odnosno kao najnepovoljniji slučaj.

Pri izvođenju radnih aktivnosti eksploatacije i prerade kamena na prosotoru PK "Zukulja" ne očekuju se nikakvi incidentni slučajevi koji bi mogli uzrokovati povećanu emisiju koja bi značajnije mogla uticati na kvalitet zraka.

Izvori emisije buke na prostoru PK "Zukulja" su postrojenje za drobljenje, bušaća garnitura, kompresor i rudarska mehanizacija. Svi navedeni izvori buke produkuju buku samo u vrijeme njihovog rada tokom dnevne smjene za vrijeme efektivnog rada u prosjeku 6 sati dnevno. Buka nastaje i u vrijeme izvođenja miniranja, a emisija ove buke traje vrlo kratko i prema Glavnom rudarskom projektu predviđeno je samo jedno miniranje mjesečno i 10 miniranja u toku jedne kalendarske godine.

S obzirom da se u tehnološkim procesima ne koristi voda i da na lokaciji nama vodotoka i izvora, ne očekuje se emisija u vode. Mogući su samo utjecaji na oborinske vode nekontrolisanog curenja i oticanja ulja i maziva iz rudarske mehanizacije i dizel agregata ali se ovi utjecaji procjenjuju kao neznatni do mali zbog malog broja planirane rudarske mehanizacije.

Emisije u zemljište su moguće samo u slučaju nekontrolisanog curenja ulja i maziva iz rudarske mehanizacije i dizel agregata, ali se ovi utjecaji procjenjuju kao neznatni do mali zbog malog broja planirane rudarske mehanizacije

8.4. Opis mjera za ublažavanje negativnih efekata

8.4.1. Mjere zaštite stanovništva i zdravlja ljudi

1. U cilju zaštite lokalnog stanovništva i okoliša od utjecaja buke koja potiče iz izvora na prostoru PK "Zukulja", potrebno je poduzimati i provoditi sljedeće mjere:
   - plato na osnovnoj radnoj etaži izvesti i održavati u niskopu u odnosu na okolni teren i prema sjevernoj granici radnog platoa izvesti odlagalište jalovine u cilju formiranja zvučne barijere i smanjivanja uticaja buke na lokalno stanovništvo i okolinu,
   - mehanizovanu procesnu opremu i rudarsku mehanizaciju redovno održavati na način koji isključuje pojavu nepotrebnih izvora buke (vibrirajući limovi, oštećenja uzglobljenja, ležajevi i dr.), neuobičajene i prekomjerne buke,
   - miniranja provoditi isključivo prema definisanoj proceduri u cilju ublažavanja emisije buke i njenog utjecaja na lokalno stanovništvo i okolinu,
   - miniranje izvoditi isključivo u periodima sa kojima će biti upoznato stanovništvo, tako da isto očekuje zvučne efekte detonacije, isključivo tokom dana kada je ometajući karakter buke znatno niži,
   - radne aktivnosti provoditi na način da se što više smanji nivo buke i njen utjecaj na okoliš te svaku neuobičajenu pojavu buke treba sanirati otklanjanjem uzroka prekomjerne buke u najkraćem realnom roku,
   - provoditi periodična mjerenja buke na sjevernoj granici eksploatacionog polja i kod najbliže kuće uz pristupni put prema planu monitoringa i u slučaju povećanog nivoa buke obavezno provesti dodatne mjere smanjivanja buke ispod graničnih vrijednosti.
2. Rednovno održavanje i servisiranje teretnih vozila kojima se vrši transport kamenih agregata u javnom saobraćaju u cilju smanjivanja produkcije buke i njenog utjecaja na lokalno stanovništvo;

3. Rekonstrukcija, sanacija i redovno održavanje pristupnog puta i lokalnog puta kroz naselje Kuti u cilju ublažavanja buke i njenog utjecaja na lokalno stanovništvo i okoliš;
4. Ograničenje brzine teretnih vozila kroz naselje na lokalnoj cesti kroz naselje Kuti na 30 km/h;
5. U cilju smanjivanja emisije prašine na prostoru PK "Zukulja" i njenog utjecaja na ambijentalni kvalitet zraka i lokalno stanovništvo potrebno je poduzimati i provoditi sljedeće mjere:
   - Instaliranje, korištenje i funkcionalno održavanje hidroinstalacija sa mlaznicama na drobiličnom postrojenju u svrhu kvašenja materijala na presipnim mjestima u suhom, sunčanom i vjetrovitom periodu radi smanjivanja emisije čestica prašine,
   - Kvašenje radnog platoa, manipulativnih prostora i odlagališta umjerenom količinom vode u suhom, sunčanom i vjetrovitom periodu radi smanjivanja emisije čestica prašine i njihovog utjecaja na kvalitet zraka,
   - Pri radu bušaće garniture obavezno koristiti ciklonski sakupljač prašine u cilju sprečavanja njenog emitovanja u toku bušenja minskih bušotina, te isključiti iz rada bušaću garnituru ako ciklonski odvajač ili prašna vreća nije tehnički ispravna,
   - Kontrolno mjerenje suspendovanih čestica prašine u zraku nakon početka eksploatacije i prerade kamena na lokaciji kod najbližih objekata u cilju provjere rezultata modeliranja rasprostiranja čestica prašine i zadovoljavanja propisanih graničnih vrijednosti,
   - Periodični monitoring sedimenta (taložne materije) na granici eksplotacionog polja i zoni potencijalnog utjecaja prema najbližem naselju u skladu sa planom monitoringa.
6. Miniranje minskih bušotina provoditi isključivo prema definisanoj proceduri angažovanje ovlaštenog/certificiranog izvođača, čija je obaveza ukljanjanje eksplozivnih sredstava sa prostora PK "Zukulja" isti dan nakon provedenog miniranja;
7. Punjenje minskih bušotina obavezno izvoditi sistemom milisekundinih neelektričnih detonatora i konektora za površinsko miniranje (DUAL MS), kako bi svako minsko punjenje (svaka bušotina) imalo zasebno detonacijsko dejstvo u sistemu aktiviranja minskog polja i minimalnim mogućim količinama eksploziva po minskoj bušotini, čime se seizmičko dejstvo svodi na minimalnu mjeru;
8. Ukoliko se ukaže potreba za reduciranje utjecaja miniranja na okoliš obavezno treba koristiti razdjeljno punjenje ili manje količine eksploziva u cilju ostvarivanja maksimalne zaštite receptora u zoni potencijalnih uticaja u svrhu izbjegavanja bilo kakvih negativnih utjecaja;
9. Na prostoru PK "Zukulja" nije dozvoljeno skladištenje eksplozivnih sredstava;
10. Prije početka bilo kakvih projektnih aktivnosti treba izvršiti kontrolu postojanja mina i NUS-a i njihovo obavezno uklanjanje u saradnji sa Centrom za uklanjanje mina u BiH (BHMAC), te osigurati odobrenje/potvrdu od BHMAC-a da na prostoru eksploatacionog polja PK "Zukulja" nema sumljivih površina i opasnosti od mina i NUS-a;
11. Tokom uklanjanja šume i površinskog sloja zemlje obavezno treba posvetiti posebnu pažnju na eventualno zaostale mine i NUS-a nakon provedenog njihovog uklanjanja u pripremnoj fazi, te u slučaju bilo kakve sumnje obavezno kontaktirati BHMAC i postupiti po njegovim uputama.

8.4.2. Mjere zaštite staništa, flore i faune

1. Područje predviđeno za ukljanjanje vegetacije i zemljišta unutar eksplotacionog polja treba jasno/vidno razgraničiti i označiti u cilju sprečavanja nepotrebnih gubitaka vegetacije na projektnom području i neposrednom okruženju kao i bilo kakvih aktivnosti izvan označenog područja u okviru eksplotacionog polja;
2. Uspostaviti saradnju sa Kantonalnom upravom za šumarstvo, odnosno sa JP ŠPD "Šume hercegovačko-neretvanske" d.o.o. Mostar u vezi sječe šume/stabala unutar eksploatacionog polja i zaštite šume u neposrednom okruženju;
3. Krčenje i ukljanjanje šumske vegetacije i zemljišta ograničiti na prostor unutar eksplotacionog polja te izbjeći sječu svakog stabla koje ne ometa realizaciju projekta i izbjeći devastaciju okolne šumske vegetacije i zemljišta;
4. Krčenje šume provoditi u skladu sa dinamikom eksploatacije mineralnih sirovina odnosno sa napredovanjem eksploatacionog polja;
5. Tokom uklanjanja šumske vegetacije i površinskog sloja zemlje obavezno treba posvetiti posebnu pažnju na eventualno zaostale mine i NUS-a nakon provedenog njihovog uklanjanja u pripremnoj fazi, te u slučaju bilo kakve sumnje obavezno kontaktirati BHMAC i postupiti po njegovim uputama;
6. Neposredno prije izvođenja projektnih aktivnosti, odnosno prije ukljanjanja šumske vegetacije a nakon pribavljanja potvrde da je prostor čist od mina obavezno treba izvršiti pregled eventualnog prisustva vrsta koje zahtjevaju konzervacijski status, te ako se utvrdi prisustvo takvih vrsta, obavezno treba izvršiti njihovo izmještanje na prikladno mjesto u zadržanom staništu u bližem okruženju anagažovanjem eksperta iz oblasti ekologije ili biodiverziteta o čemu obavezno treba pripremiti izvještaj o izvršenom kontrolnom nadzoru i poduzetim mjerama;
7. Sve vrste flore od konzervacijskog značaja koje se pronađu vršenjem nadzornog pregleda neposredno prije izvođenja pripremnih radova unutar eksplotacionog polja moraju se premjestiti na prikladno mjesto u odgovarajuće zadržano stanište izvan ugrožene zone pod nadzorom i pod uputama eksperta za biodiverzitet ili ekologa o čemu treba pripremiti izvještaj koji se čuva u dokumentaciji operatera i koji treba biti dostupan nadležnoj inspekciji, kako je propisano odredbama Pravilnika o mjerama zaštite za strogo zaštićene vrste i podvrste i zaštićene vrste i podvrste;
8. Neposredno prije ukljanjanja i čišćenja vegetacije obavezno treba izvršiti kontrolu prisustva gmizavaca u cilju poduzimanja mjera za omogućavanje njihovog udaljavanja sa područja izvođenja radova i izbjegavanja izoliranja u preostalom području pod vegetacijom unutar eksplotacionog polja;
9. Neposredno prije ukljanjanja i čišćenja vegetacije obavezno treba izvršiti kontrolni pregled prisustva vrsta flore od konzervacijskog značaja te prisustva aktivnih gnijezda ptica i

eventualnih mjesta boravka fuane u cilju poduzimanja mjera njihove zaštite ili ograničavanje projektnih aktivnosti anagažovanjem eksperta za biodiverzitet ili ekologa o čemu treba pripremiti izvještaj o nalazima kao dokaz o provedenim mjerama u skladu sa odredbama zakona o zaštiti prirode. Tokom terenskih istraživanja provedenih u mjesecu septembru 2023. godine nije bilo moguće izvršiti izravni pregled područja označenog znakovima jer postoji opasnost od mina unutar eksplotacionog polja PK "Zukulja";

10. Tokom ukljanjanja vegetacije i izvođenja pripremnih radova treba sav otpadni materijal od drveta iskoristiti izvan lokacije a ostatak zbrinuti kao komunalni otpad i otkrivku odložiti na mjesto odlagališta za jalovinu, kako bi se spriječila degradacija prirodne vegetacije i invazija alohtonih vrsta u prirodno stanište u okruženju;
11. Sav uklonjeni površinski sloj zemlje (humusni sloj) odložiti kontrolisano na posebnom mjestu predviđeno za odlagalište jalovine u cilju njegovog iskorištavanja za uređenje terena kao i za sanaciju i rekultivaciju površinskog kopa nakon prestanka rada;
12. Redovno provoditi mjere zaštite i održavanja drveća na rubnim dijelovima eksplotacionog polja u cilju sprečavanja oštećenja kao i širenja invazivnih vrsta. Rubna stabla zaštiti tehničkim mjerama od mehaničkog oštećenja;
13. Vršiti periodičnu kontrolu eventualnog rasprostiranja invazivnih vrsta na projektnom području te poduzeti mjere za suzbijanja i sprečavanja njihovog rasprostiranja prema preporukama i pod nadzorom ekologa;
14. Spriječiti unošenje vegetacije ili tla izvan projektnog područja radi sprečavanja unošenja i širenja invazivnih vrsta;
15. Spriječiti kretanje vozila i rudarske mehanizacije izvan područja ograničenog eksplotacionog polja radi očuvanja okolnog rastinja;
16. U sušnom, sunčanom i vjetrovitom periodu obavezno koristiti hidroinstalacije za kvašenje na drobiličnom postrojenju i vršiti prskanje manipulativnih prostora i odlagališta umjerenom količinom vode u cilju sprečavanja/ublažavanja nekontrolisanih emisija prašine i njenog taloženja na obližnju vegetaciju;
17. Vatra se nesmije koristiti kao sredstvo za ukljanjanje i čišćenje vegetacije zbog izbjegavanja šumskog požara, oštećenja vegetacije i ugrožavanja divljih životinja. Isto tako, treba izbjeći bilo kakvog korištenja plamena i vatre koja može uzrokovati požar na projektnom području;
18. Sve projektne aktivnosti treba izvoditi u toku dana kako bi se izbjeglo uznemiravanje noćne faune zbog povećanje buke;
19. Provesti edukaciju svog radnog osoblja o poduzimanju mjera zaštite vegetacije, flore i faune kao i mjera zaštite okoliša prije početka izvođenja radova unutar eksplotacionog polja u cilju izbjegavanja i ublažavanja uticaja na vegetaciju, floru i faunu o čemu treba pripremiti izvještaj koji se čuva u dokumentaciji operatera;

20. Nakon prestanka rada PK "Zukulja" u razumnom roku a najkasnije u roku jedne godine nakon prestanka rada površinskog kopa izvršiti sanaciju i rekultivaciju terena svih devastiranih prostora na projektnom području u skladu sa Glavnim rudarskim projektom a na osnovu posebnog plana sanacije i rekultivacije površinskog kopa u cilju obnove devastiranog područja;
21. Biološku sanaciju u svrhu regeneracije devastiranog terena izvršiti autohtonim drvećem navedenim u Šumsko-gospodarskom planu HNK/HNŽ.

8.4.3. Mjere zaštite zemljišta i voda

1. Uklonjeni površinski sloj zemlje privremeno odlagati na posebnom mjestu odlagališta jalovine i koristiti ga za potrebe održavanja rubnih dijelova eksploatacionog polja i biološke rekultivacije nakon prestanka korištenja dijelova eksploatacionog polja i prestanka rada površinskog kopa;
2. Stabilizacija rubnih dijelova eksploatacionog polja u cilju sprečavanja klizanja i erozije;
3. Održavanje i čišćenje odvodnih kanala da se spriječi utjecaj na klizanje i eroziju zemljišta;
4. Obezbjediti odlagalište jalovine uz sjevernu granicu radnog platoa i tehnički ga urediti u cilju obezbjeđenja uvjeta za tehnološki i okolinski optimalno odlaganja jalovine u skladu sa uvjetima iz zakonske regulative, koja će istovremeno biti u funkciji vještačke barijere za ublažavanje emisije buke i prašine;
5. Svakodnevna kontrola rudarske i kvalitetno održavanje mehanizacije i kamiona u cilju utvrđivanja nekontrolisanog curenja ulja i maziva te obavezno isključiti iz upotrebe svaki stroj i vozilo ako se utvrdi bilo kakvo curenje i rasipanje ulja i maziva dok se ne otkloni uzrok curenja u cilju izbjegavanja onečišćivanja zemljišta i voda;
6. Obezbjediti uvjetno skladište za opasni otpad i upravljanje opasnim otpadom u skladu sa mjerama iz Plana upravljanja otpadom;
7. Uvesti i održavati sistem upravljanja svim vrstama otpada u skladu sa Planom upravljanja otpadom u cilju izbjegavanja i ublažavanja negativnih utjecaja na zemljište i vode;
8. Tehničke servise rudarske mehanizacije i kamiona obavljati izvan lokacije PK "Zukulja" u ovlaštenom servisu u cilju izbjegavanje utjecaja na zemljište i vode;
9. Na lokaciji obezbjediti priručna sredstva za brzu intervenciju u slučaju nekontroliranog izlijevanja ili curenja opasnih tvari (ulja, maziva i nafta), kao npr.: sitni pijesak ili piljevinu ili drugi prikladni materijal u svrhu njihovog korištenja za sakupljanje opasnih tvari sa onečišćenim slojem zemlje, a sakupljeni materijal zbrinuti u skladu sa mjerama iz Plana upravljanja otpadom;
10. Dizel gorivo, ulja i maziva za rudarsku mehanizaciju skladištiti isključivo u zatvorenom skladištu na radnom platou koje osigurava da ne može doći do njihovog nekontrolisanog rasipanja i curenja;

11. Obezbjediti uvjete za kontrolirano utakanje goriva u rudarske strojeve na način da se izbjegne svako rasipanje goriva i onečišćivanje zemljišta i voda. Za vrijeme dopunjavanja goriva u rezervoare rudarske mehanizacije, koristiti mobilnu crpku, a na mjestu za utakanje goriva osigurati i koristiti mobilnu tankvanu za prihvat eventualnog curenja goriva i isto ponovo koristiti;
12. Spriječiti i izbjeći bilo kakvo ispuštanje goriva, maziva, razređivača i drugih kemijskih sredstava po terenu i okolišu. Strogo je zabranjeno bilo kakvo ispuštanje ovih materija po terenu i u okoliš;
13. Na prikladnim mjestima unutar eksploatacionog polja izraditi sedimentne barijere za zadržavanje oborinskih voda u svrhu sprečavanja bujičnog nošenja mulja i njegovog utjecaja na zemljište i vode izvan eksploatacionog polja;
14. Oborinske vode sa radnog platoa odvoditi kanalima u taložnicu za njihovo izbistravanje, koju treba izgraditi na najnižoj koti radnog platoa;
15. Izgraditi taložnicu za izbristavanje zamuljenih voda koje nastaju na prostoru eksplotacionog polja na najnižoj koti, dimenzija 8,20 x 1,20 m, prema Glavnom rudarskom projektu i obezbjediti redovno funkcionisanje i održavanje ove taložnice radi obezbjeđenja tretmana zamuljenih voda i sprečavanja uticaja na okoliš;
16. Izbristenu vodu iz taložnice koristiti za prskanje manipulativnih prostora i odlagališta u cilju ublažavanja nekontrolisnih emisija prašine u suhom, sunčanom i vjetrovitom vremenu;
17. Vršiti redovno čišćenje i ukljanjanje mulja iz taložnice u cilju obezbjeđenja njegovog normalnog funkcionisanja i sa mulj odlagati na prikladno mjesto odlagališta jalovne;
18. Sanitarno fekalne otpadne vode odvoditi u višekomornu septičku jamu ili odgovarajući prefabrikovani septički uređaj (npr proizvođača ISEA GROUP), koji se mora periodično čistiti angažovanjem JP "Komunalno" Mostar;
19. Upravljanjem radnim procesima i oborinskim vodama osigurati da ne dolazi do ispuštanja zamuljenih voda u okoliš;
20. Zabranjeno je ispuštanje bilo kakvih nepročišćenih otpadnih voda u okoliš;
21. Stalno poduzimati i provoditi sve tehničke i organizacione mjere za izbjegavanje i minimiziranje utjecaja eksploatacije i prerade kamena na tlo, podzemne i površinske vode;
22. Održavati funkciju prirodnih vododerina unutar eksploatacionog polja i spriječiti njihovo zatrpavanje i sužavanje proticajnog profila, te upravljanjem oborinskim vodama spriječiti vuču sedimenta u korito povremenog vodotoka u okolini lokacije;
23. Poduzeti sve raspoložive tehničke i organizacione mjere za sprečavanje degradacije i oštećenja zemljišta izvođenjem projektnih aktivnosti izvan eksploatacionog polja, uključujući kretanje i parkiranje mehanizacije i vozila, te svako oštećenje zemljišta sanirati i provesti u prvobitno stanje u najkraćem realnom roku;

24. Obezbjediti vršenje nadzora (praćenja i kontrole) nad izvođenjem projektnih aktivnosti u cilju izbjegavanja negativnih uticaja na zemljište i vode angažovanjem stručnog lica koje je dužno voditi zapise o provedenom nadzoru i pripremati izvještaje u cilju izvještavanja menadžmenta i nadležnog ministarstva.

8.4.4. Mjere zaštite zraka

1. Instaliranje, korištenje i funkcionalno održavanje hidroinstalacija sa vodenim prskalicama na drobiličnom postrojenju u svrhu kvašenja materijala na presipnim mjestima za vrijeme suhog, sunčanog i vjetrovitog perioda radi smanjivanja emisije čestica prašine i utjecaja na kvalitet zraka. Ako vodene prskalice nisu u funkciji, treba obustaviti i drobilično postrojenje sve dok se prskalice ne osposobe;
2. Kvašenje radnog platoa, manipulativnih prostora i odlagališta umjerenom količinom vode u suhom, sunčanom i vjetrovitom periodu radi smanjivanja emisije čestica prašine i njihovog utjecaja na kvalitet zraka;
3. Pri radu bušaće garniture obavezno koristiti ciklonski sakupljač prašine u cilju sprečavanja njenog emitovanja u toku bušenja minskih bušotina, te isključiti iz rada bušaću garnituru ako ciklonski odvajač ili prašna vreća nije tehnički ispravna sve dok se funkcionalno ne osposobi;
4. Radni plato sa drobiličnim postrojenjem na osnovnoj radnoj etaži izvesti i održavati u niskopu u odnosu na okolni teren i na njegovoj sjevernoj granici izvesti odlagalište jalovine u cilju formiranja barijere za smanjivanje disperzije čestica prašine u okolinu i smanjivanje utjecaja na receptore;
5. Koristiti rudarske strojeve i vozila koja ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad propisanih graničnih vrijednosti;
6. Kontrolno mjerenje suspendovanih čestica prašine u zraku i taložne tvari nakon početka eksploatacije i prerade kamena na lokaciji kod najbližih objekata u cilju provjere rezultata modeliranja rasprostiranja čestica prašine i zadovoljavanja propisanih graničnih vrijednosti;
7. Periodični monitoring taložne tvari na granici eksplotacionog polja i zoni potencijalnog utjecaja prema najbližem naselju u skladu sa planom monitoringa;

8.4.5. Mjere zaštite klimatskih faktora

Iako je na osnovu prirode projekta procjenjeno da eksploatacija i prerada mineralnih sirovina ima neznatan utjecaj na klimatske faktore, predlaže se poduzimanje i provođenje sljedećih mjera u svrhu ublažavanja utjecaja na klimatske faktore:

1. Koristiti rudarske strojeve i vozila koja ne ispuštaju u zrak onečišćujuće tvari iznad propisanih graničnih vrijednosti te osigurati njihovo redovno održavanje u cilju smanjivanja potrošnje goriva odnosno emisije stakleničkih plinova;
2. Skladištenje zapaljivih materija u posebnom skladištu (kontejneru) otpornom na toplotu;

3. U slučaju opasnosti pod pojave požara treba odmah obustaviti radove i u najkraćem roku poduzeti mjere za sprečavanje i/ili suzbijanje požara;
4. Redovno kontrolisati uzroke pojave požara i poduzimati mjere za otklanjanje uzroka pojave požara u projektnom području;
5. Izvršiti pošumljavanje slobodnog zemljišta unutar projektnog područja, gdje god je to moguće.

8.4.6. Mjere zaštite kulturno nasljeđe

1. Izbjeći prolazak kamiona pored muslimanskog groblja Kuti za vrijeme vjerskog obreda obustavom kretanja kamiona ili korištenjem alternativnog puta;
2. Ako se izvođenjem radova uoče i otkriju ili se pretpostavlja da se naišlo na dobra kulturno-povjesne i arheološke baštine potrebno je odmah obustaviti radove i obavjestiti Županijski zavod za zaštitu kulturno-povijesne baštine/istorijskog naslijeđa te postupiti po njihovim uputama.

8.4.7. Mjere zaštite pejzaža

1. Izvođenje radova ograničiti na prostor unutar eksploatacionog polja;
2. Redovno održavanje svih radnih prostora i pristupnog puta te čišćenje i sakupljanje otpadnih materijala u namjenske spremnike i na predviđena skladišta;
3. Područje predviđeno za ukljanjanje vegetacije i zemljišta unutar eksplotacionog polja treba vidno razgraničiti i označiti u cilju sprečavanja nepotrebnih gubitaka vegetacije na projektnom području i neposrednom okruženju kao i bilo kakvih aktivnosti izvan označenog područja u okviru eksplotacionog polja;
4. Krčenje šume provoditi u skladu sa dinamikom eksploatacije mineralnih sirovina, odnosno sa napredovanjem eksploatacionog polja;
5. Održavanje vegetacije na rubnim dijelovima eksploatacionog polja te sadnja i održavanje vegetacije u pojasu na sjevernoj granici eksploatacionog polja;
6. Tehničku sanaciju i biološku rekultivaciju provoditi uporedno sa dinamikom razvoja eksploatacije i izvođenja rudarskih radova u skladu sa projektnom dokumentacijom;
7. Završnu tehničku sanaciju devastiranih prostora, uključujući i radni plato, izvesti oblikovanjem reljefnih formi u skladu sa okolnom geomorfologijom što treba razraditi projektom gomorfološkog i pejzažnog uređenja devastiranih prostora;
8. Nakon prestanka rada PK "Zukulja" u razumnom roku a najkasnije u roku od jedne godine izvršiti sanaciju i biološku rekultivaciju svih devastiranih prostora na projektnom području u skladu sa projektnom dokumentacijom u cilju obnove devastiranog područja;
9. Biološku rekultivaciju provoditi kombinacijom sadnje drveća i grmlja autohtonih biljnih vrsta i prepuštanja površina prirodnoj sukcesiji u skladu sa projektom pjezažnog uređenja;

10. Nadzor i održavanje posađenog biljnog materijala (sadnica) prema posebnom planu pripremljenog u skladu sa projektom pejzažnog uređenja u cilju privođenja devastiranih prostora prvobitnoj namjeni;

8.4.8. Mjere zaštite od utjecaja buke

1. Radni plato na osnovnoj radnoj etaži izvesti i održavati u niskopu u odnosu na okolni teren i prema sjevernoj granici radnog platoa izvesti odlagalište jalovine u cilju formiranja zvučne barijere i smanjivanja uticaja buke na lokalno stanovništvo i okolinu;
2. Radne aktivnosti na lokaciji PK "Zukulja" izvoditi tokom dnevnog razdoblja u cilju sprečvanja produkcije buke i njenog utjecaja na okoliš noćnom razdoblju;
3. Procesnu opremu i rudarske strojeve treba isključiti kada se ne koriste u cilju izbjegavanja produkcije buke i njenog utjecaja na okolinu;
4. Redovno kvalitetno održavanje mehanizovane procesne opreme i rudarske mehanizacije na način koji isključuje pojavu nepotrebnih izvora buke (vibrirajući limovi, oštećenja uzglobljenja, ležajevi i dr.), neuobičajene i prekomjerne buke;
5. Miniranja provoditi isključivo prema definisanoj proceduri i Glavnom rudarskom projektu u cilju ublažavanja emisije buke i njenog utjecaja na lokalno stanovništvo i okolinu;
6. Miniranje izvoditi isključivo u periodima sa kojima će biti upoznato stanovništvo, tako da isto očekuje zvučne efekte detonacije, i to isključivo tokom dana kada je ometajući karakter buke znatno niži;
7. Sve radne aktivnosti provoditi na način da se što više smanji nivo buke i njen utjecaj na okoliš te svaku neuobijčajenu pojavu buke treba sanirati otklanjanjem uzroka prekomjerne buke u najkraćem realnom roku;
8. Kontrolno mjerenje buke nakon početka eksploatacije i prerade kamena na lokaciji kod najbližih objekata u cilju provjere rezultata modeliranja rasprostiranja buke i zadovoljavanja propisanih graničnih vrijednosti;
9. Provoditi periodična mjerenja buke na sjevernoj granici eksploatacionog polja i kod najbliže kuće uz pristupni put prema planu monitoringa i u slučaju povećanog nivoa buke obavezno provesti dodatne mjere smanjivanja buke ispod graničnih vrijednosti.

8.4.9. Mjere za upravljanje otpadom

1. Primjena novih tehnologija i procesa kojima će se smanjiti količine otpadnih materijala te efikasno koristiti ulazni materijal i gorivo;
2. Tehnološke procese voditi prema tehnološkim procedurama/upustvima sa maksimalnim iskorištavanjem materijala i energetskom efikasnošću, kako bi se što više smanjile količine otpadnih materija iz procesa;

3. Pomoćne radne procese treba voditi na način racionalnog korištenja materijalnih resursa, sirovina, pomoćnih materijala i goriva uz stvaranje mogućnosti ponovne upotrebe svih korisnih materijala iz otpada;
4. Sakupljanje, skladištenje i manipulisanje otpadom treba vršiti tako da se ne uzrokuju negativni utjecaji na okoliš;
5. Sav iskoristiv otpad iz proizvedenog procesa vraćati u proces (povrat otpada) kad god je to moguće i ekonomski isplativo;
6. Ambalažom za dopremu materija i kemijskih sredstava treba upravljati u skladu sa Planom upravljanja otpadom i zakonskom regulativom o upravljanju otpadom;
7. Operater i odgovorno lice za upravljanje otpadom su za opasni otpad dužni:
   - obezbjediti zatvoreni odnosno kontrolirani prostor i odgovarajuće spremnike za skladištenje opasnog otpada,
   - voditi zasebnu evidenciju o vrsti/kategoriji i količini opasnog otpada,
   - vršiti odvojeno sakupljanje po vrsti odnosno kategoriji opasnog otpada,
   - obezbijediti odlaganje/sakupljanje u odgovarajuće spremnike na kojima mora stajati natpis “opasan otpad“,
   - skupljaču predati prateći list za opasni otpad s podacima o vrsti, količini, porijeklu i načinu pakovanja opasnog otpada,
   - čuvati evidenciju najmanje 5 godina, te prema potrebi evidenciju staviti na uvid nadležnoj inspekciji zaštite okoliša;
8. Urediti i opremiti skladište za privremeno skladištenje opasnog otpada u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša i Uredbe o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada, čiji kapacitet mora zadovoljiti uvjete za bezbjedno skladištenje svih vrsta nastalog opasnog otpada na lokaciji PK "Zukulja";
9. Ukoliko se na prostoru PK "Zukulja" eventualno pojavi otpad nepoznatog sadržaja, operater i odgovorno lice za upravljanje otpadom pogona gdje se pojavio predmetni otpad su dužni odmah izvijestiti nadležnu inspekciju za zaštitu okoliša u cilju vršenja pregleda i poduzimanja mjera predviđenih odredbama Pravilnika o postupanju s otpadom koji se ne nalazi na listi opasnog otpada ili čiji je sadržaj nepoznat;
10. Sve vrste opasnog otpada koje nastaju na lokaciji PK "Zukulja" treba zbrinjavati isporukom ovlaštenom operateru za upravljanje opasnim otpadom sa propratnom dokumentacijom u cilju njegovog konačnog zbrinjavanja, a na osnovu prethodno zaključenog ugovora;
11. Otpad mora biti sigurno i bezbjedno skladišten u odgovarajućim nepropusnim posudama odnosno spremnicima u uređenom i opremljenjom skladištu na radnom platou koje se zaključava;
12. Otpad koji je namijenjen za predaju pravnim licima ovlaštenim za upravljanje otpadom mora biti razdvojen i razdvojeno skladišten i ne smije se miješati sa drugim vrstama otpada;

13. Na lokaciji selektivnog sakupljanja otpada treba postaviti upozorenja o obaveznom selektivnom odlaganju otpada sa oznakom vrste otpada na spremnicima za sakupljanje. Vrste i izgled naljepnica će definisati operater, odnosno odgovorno lice za upravljanje otpadom u skladu sa praksom za označavanja vrsta otpada;
14. Otpad koji u međusobnom kontaktu izaziva kemijske reakcije mora se odvojeno čuvati u skladištu prema uvjetima u skladu sa vrstom otpada;
15. Opasni otpad koji se isporučuje ovlaštenom pravnom licu na zbrinjavanje pakira se u prikladnu i nepropusnu ambalažu uzimajući u obzir vrstu otpada i vozila kako bi se bezbjedno transportovao i kako se ne bi rasipao tokom manipulisanja i transporta;
16. Opasni otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog pravnog lica pakira se u adekvatnu zatvorenu posudu koja može izdržati opterećenje svakodnevne upotrebe i umjerene uvjete skladištenja i koja sprječava da otpad ne dođe u kontakt sa okolinom;
17. Ambalaža i naljepnice koje se koriste za označavanje otpada moraju biti izrađeni od materijala koji nije reaktivan sa opasnim otpadom;
18. Ako se skladišti otpad čiji sadržaj nije poznat, treba poduzeti mjere koje uključuju ispitivanje i analizu u cilju utvrđivanja karakteristika otpada radi utvrđivanja kategorije otpada u skladu sa odredbama Pravilnika o kategorijama otpada. Do utvrđivanja karakteristika, otpad se tretira kao opasni otpad i ima oznaku zvjezdice (*), koja označava da se radi o opasnoj vrsti otpada;
19. Otpad koji se skladišti u zatvorenim posudama i spremnicima ili koji se vizualno ne može identificirati treba označiti natpisom sadržaja i zbrinuti ga na način kako je definisano Planom upravljanja otpadom i zakonskom regulativom;
20. Sav otpad od uklonjenja površinski sloj zemlje (humusni sloj), eksplotacije i prerade mineralnih sirovina (jalovina) odlagati na odlagalište jalovine formirano i uređeno uz sjevernu granicu radnog platoa u cilju njegovog iskorištavanja za uređenje terena kao i za sanaciju i rekultivaciju površinskog kopa;
21. Mulj iz taložnice odlagati na odlagalište jalovine ili iskorištavanje za sanaciju terena po rubovima eksploatacionog polja;
22. Otpad bilo koje vrste i porijekla se ne smije odlagati izvan namjenskih otvorenih i zatvorenih skladišta;
23. Komunalni otpad sakupljati u namjenske posude i odvoziti ga na komunalnu deponiju angažovanjem JP "Komunalno" Mostar;
24. Mulj iz septičke jame zbrinjavati angažovanjem JP "Komunalno" Mostar;
25. Uspostaviti i redovno (dnevno) provoditi monitoring i kontrolu nastanka, skladištenja i otpreme otpada po kategorijama i količinama, te voditi urednu evidenciju o nastanku, sakupljanju i otpremi otpada korištenjem prikladnog obrasca u skladu sa Planom o upravljanju otpadom i zakonskom regulativom;

26. Operater i odgovorno lice su dužni registrirati se i redovno dostavljati mjesečne podatke o otpadu u informacioni sistem upravljanja otpadom Fonda za zaštitu okoliša u skladu sa odredbama Uredbe o informacionom sistemu upravljanja otpadom (''Službene novine FBiH'', broj: 97/18);
27. Odgovorna osoba za upravljanje otpadom je dužna redovno vršiti nadzor i kontrolu provođenja mjera iz Plana upravljanja otpadom;
28. Organizovati i provoditi periodičnu edukaciju u cilju što efikasnijeg upravljanja otpadom.

8.4.10. Mjere zaštite od miniranja

1. Miniranje minskih bušotina provoditi isključivo prema definisanoj proceduri angažovanjem ovlaštenog/certificiranog izvođača, čija je obaveza ukljanjanje eksplozivnih sredstava sa prostora PK "Zukulja" isti dan nakon provedenog miniranja;
2. Punjenje minskih bušotina obavezno izvoditi sistemom milisekundinih neelektričnih detonatora i konektora za površinsko miniranje (DUAL MS), kako bi svako minsko punjenje (svaka bušotina) imalo zasebno detonacijsko dejstvo u sistemu aktiviranja minskog polja i minimalnim mogućim količinama eksploziva po minskoj bušotini, čime se seizmičko dejstvo svodi na minimalnu mjeru;
3. Ukoliko se ukaže potreba za reduciranjem utjecaja miniranja na okoliš i receptore, obavezno treba koristiti razdjeljno punjenje ili manje količine eksploziva u cilju ostvarivanja maksimalne zaštite receptora u zoni potencijalnih uticaja u svrhu izbjegavanja bilo kakvih negativnih utjecaja;
4. Miniranje obavljati radnim danom kada nema vjetra ili kada je vjetar slabog intenziteta u cilju ublažavanja utjecaja na okolinu;
5. Prije svakog miniranja obavezno provesti mjere obavještavanja, najave i osiguranja područja utjecaja miniranja;
6. Skladištenje eksploziva na porstoru PK "Zukulja" nije dozvoljeno.

8.4.11. Mjere zaštite u slučaju incidentnih događaja

1. Osigurati sredstva za brzu intervenciju u slučaju izlijevanja ulja, maziva i nafte iz rudarskih strojeva, dizel agregata i ambalaže (sitni pijesak, piljevina i sl.);
2. Ako se uoči, otkrije ili sumnja na zaostalu minu ili NUS, potrebno je odmah obustaviti radove, mjesto označiti i obezbjediti, te obavijestiti Centar za uklanjanje mina u BiH (BHMAC) da izvrši demininiranje (uklanjanje NUS-a) i kontrolu postojanja zaostalih mina i NUS-a. Sa radovima se može nastaviti nakon izdavanja potvrde od strane BHMAC-a;
3. U slučaju nekontroliranog izlijevanja nafte ili ulja iz rudarskih strojeva ili ambalaže poduzeti mjere za sprečavanje daljeg razlijevanja i korištenjem apsorpcionog sredstva sakupiti rasutu

naftu ili ulje zajedno sa slojem onečišćene zemlje te sakupljeni materijal kao opasni otpad isporukom ovlaštenom operateru;

4. U slučaju incidentnog događaja koji je uzrokovao prekomjerno zagađivanje okoliša ili posljedicu u okolišu ili na receptore, operater je dužan bez odlaganja otklonuti uzroke prekomjernog zagađivanja okoliša i poduzeti sanacijske mjere s ciljem otklanjanja posljedica i dovođenja u prethodno stanje o čemu treba sačiniti izvještaj i čuvati ga u dokumentaciji radi omogućavanja uvida od strane nadležne inspekcije.

8.4.12. Mjere zaštite prekograničnih utjecaja

Prema prirodi projekta prekogranični utjecaji ovog projekta nisu mogući i ne očekuju se. Lokacija postojećeg PK "Zukulja" udaljena je oko 39 km od granice sa Hrvatskom i oko 65 km od granice sa Crnom Gorom. Zbog velike udaljenosti, prirode projekta i lokacijskih uvjeta procjenjuje se da eksploatacija i prerada mineralnih sirovina na eksploatacionom polju "Zukulja" neće imati prekogranični utjecaj.

8.4.13. Mjere zaštite okoliša nakon prestanka rada

1. Nakon prestanka rada PK "Zukulja" treba ukloniti sve objekte i strojeve sa prostora površinskog kopa, te očistiti i ukloniti sav otpad, kako bi se izbjegli negativni utjecaji na okoliš, zdravlje ljudi i materijalna dobra;
2. Nakon prestanka rada PK "Zukulja" u razumnom roku a najkasnije u roku jedne godine nakon prestanka rada izvršiti tehničku sanaciju i biološku rekultivaciju svih devastiranih prostora u skladu sa Glavnim rudarskim projektom a na osnovu posebnog plana sanacije i rekultivacije površinskog kopa u cilju obnove devastiranog područja;
3. Biološku sanaciju u svrhu regeneracije devastiranog terena izvršiti autohtonim drvećem navedenih u Šumsko-gospodarskom planu HNK/HNŽ;
4. Nadzor i održavanje posađenog biljnog materijala nakon provedene rekultivacije devastiranih prostora prema planu definisanom projektom pejzažnog uređenja u cilju privođenja devastiranih prostora prvobitnoj namjeni.

8.5. Nacrt osnovnih alternativa

U Studiji utjecaja na okoliš razmatrane su dvije alternative radi postizanja boljih projektnih rješenja i smanjivanja emisija i negativnih utjecaja na okoliš i to:

1. Alternativno rješenje formiranja radnog platoa na osnovnoj radnoj etaži u niskopu kao i odlagališta jalovine uz sjevernu granicu radne etaže u cilju izgradnje barijere za rasprostiranje buke i čestica prašine te ublažavanja utjecaja na okoliš što je uključeno u plan mjera;
2. Aalternativni pristupni put koji zaobilazi muslimansko groblje (harem) Kuti i mostove preko potoka Sušica.

9. NAZNAKA POTEŠKOĆA PRI IZRADI STUDIJE O UTJECAJU NA OKOLIŠ

Glavna poteškoća pri izradi Studije o utjecaju na okoliš je sumnja da je veći dio eksploatacionog polja PK "Zukulja" miniran i označen je upozoravajućim znacima, zbog čega ovaj prostor nije bio pristupačan za izravno provođenje terenskog istraživanja prisustva vrsta flore i faune od konzervacijskog značaja i koje su uključene u crvene liste IUCN i FBiH. Iz tog razloga je istraživanje izvršeno izravno na osnovnoj radnoj etaži i duž transekta izvedenog izgrađenim pristupnim putevima na više etaže kao i uz pristupni put na lokaciju PK "Zukulja". Isto tako, istraživanje vegetacije, flore i faune te prisustva gnijezda i šupljina u stijenama je izvršenom korištenjem dvogleda te ekstrapolacijom na osnovu opažanja i usporedbom sa susjednim staništem. Nalazi izravnih istraživanja su korišteni pri izradi ove Studije. Pored toga, pri izradi Studije o utjecaju na okoliš korišteni su i brojni drugi dostupni izvori podataka vezani za šire područje lokacije PK "Zukulja".

Pri izradi Studije o utjecaju na okoliš nije bilo poteškoća vezano za prikupljenje podataka o prostornim i tehničkim karakteristikama eksploatacionog polja kao i tehničkim podacima eksploatacije i prerade mineralnih sirovina, jer su dobiveni svi potrebni podaci i projektna dokumentacija kao i razne saglasnosti, dozvole, stručni izvještaji, izvod iz regulacionog plana i brojna druga dokumentacija od investitora u vezi PK "Zukulja". Nije bilo poteškoća zbog tehničkih nedostataka, nedostatka znanja i pomanjkanja iskustava niti je bilo nedostatka vezanih za materijalna i finansijska sredstava za provođenje terenskih istraživanja, prikupljanje i obradu podataka potrebnih za izradu Studije o utjecaju na okoliš za eksploataciju i preradu mineralnih sirovina na PK "Zukulja". Prikupljeni su svi potrebni podaci, informacije i dokumentacija neophodni za ocjenu prihvatljivosti zahvata u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti okoliša koji su korišteni za izradu Studije o utjecaju na okoliš.

10. REZULTATI PRETHODNE PROCJENE UTJECAJA NA OKOLIŠ

Rezultati prethodne procjene utjecaja na okoliš eksploatacije i prerade mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na PK "Zukulja" su iskorišteni za procjenu utjecaja na okoliš aktiviranja i rada predmetnog površinskog kopa kao i moguća ograničenja zbog prirode projekta i lokacijskih uvjeta u cilju usklađivanja sa zahtjevima Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu.

U postupku za obnovu okolinske dozvole provedenom u 2020. godini Federalno ministarstvo okolišai turizma je postavilo Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole za PK "Zukulja" na svoju web stranicu (www.fmoit.gow.ba) dana 06.11.2020. godine, radi uključivanja javnosti u postupak ocjene njegove prihvatljivosti i izdavanja okolinske dozvole. U zakonskom roku nije bilo dostavljenih primjedbi na nacrt okolinske dozvole, niti drugih pritužbi u ovom postupku. Nakon provedenog postupka Federalno ministarstvo okoliša i turizma je ocjenila Zahtjev za izdavanje

okolinske dozvole prihvatljivimi i privrednom društvu "Majdan Kuti" d.o.o. Mostar je izdalo okolinsku dozvolu broj: UPI-05/2-02-19-5-124/20 FM od 20.01.2021. godine.

Grupa građana iz naselja Kuti, Grad Mostar je pokrenula upravni spor tužbom od 20.01.2022. godine protiv Federalnog ministarstva okoliša i turizma radi osporavanja okolinske dozvole broj: UPI-05/2-02-19-5-124/20FM od 20.01.2020. godine za PK ''Zukulja'', područje Grada Mostara zbog toga što ''činjenično stanje'' nije potpuno ili pravilno utvrđeno, te što je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak glede ''činjeničnog stanja“ i zbog toga što je ''tuženi povrijedio odredbe Zakona o upravnom postupku FBiH kao općeg propisa i Zakona o zaštiti okoliša FBiH''. Na osnovu podnesene tužbe, Kantonalni sud u Sarajevu je donio Presudu broj 09 0 U 040538 22U od 26.12.2022. godine kojom se tužba uvažava, osporeno Rješenje o okolinskoj dozvoli poništava i predmet vraća tuženom na ponovno rješavanje. Ovom Presudom je poništena navedena okolinska dozvola za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na PK ‘’Zukulja”.

Presuda o poništavanju okolinske dozvole za eksploataciju mineralne sirovine na PK ‘’Zukulja” i vraćanju predmeta na ponovno rješavanje je temeljena na povredi članova 7., 8. i 48. ZUP-a i odredbi članova 3., 10., 30., 31. i 36. Zakona o zaštiti okoliša FBiH, kojima se uređuje učešće javnosti u postupku izdavanja okolinske dozvole, jer tužiteljima, odnosno građanima koji žive u naseljima Kuti i Livač (kako se navodi u presudi) nije bilo omogućeno sudjelovanje u postupku donošenja osporavanog Rješenja, nije im dostavljeno pobijano Rješenje u redovnoj procedure niti su bili obaviješteni o postupku za izdavanje okolinske dozvole za PK ‘’Zukulja’’ i na taj način im je bilo onemogućeno učešće u postupku i podnošenje pravnog lijeka u redovnoj proceduri.

Prema Zahtjevu za izdavanje okolinske dozvole od listopada 2020. godine, postupak za izdavanje okolinske dozvole je vođen na osnovu odredaba člana 54a. Zakona o zaštiti okoliša (“Službene novine FBiH”, broj: 33/03 i 38/09), jer se radi o obnovi okolinske dozvole zbog isteka roka važenja okolinske dozvole izdate na osnovu Studije o procjeni utjecaja na okoliš podnesene uz Zahtjev za izdavanje prve okolinske dozvole dana 16.07.2013. godine. Rok važenja okolinske dozvole je 5 godina i prethodna, odnosno prva okolinska dozvola je važila do 11.04.2019. godine. Zahtjev za izdavanje nove okolinske dozvole na osnovu člana 54a. Zakona o zaštiti okoliša se podnosi ako nije bilo značajnije promjene prostora, kapaciteta proizvodnje, promjene tehnologije i potrošnje resursa. Iz zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole od listopada 2020. godine se uočava da nije bilo promjene prostornog obuhvata, tehnologije i drugih uvjeta radi čega je postupak vođen po praksi vođenja upravnih postupaka za obnovu okolinske dozvole. Federalno ministarstvo okoliša i turizma je na osnovu Zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole i drugih prikupljenih informacija ocjenilo da je isti prihvatljiv i da projekat površinskog kopa “Zukulja” neće u značajnijoj mjereni ugroziti okoliš te je izdalo okolinsku dozvolu privrednom društvu "Majdan Kuti" d.o.o. Mostar. Pravosnažno Rješenje o okolinskoj dozvoli je poništeno navedenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu i predmet je vraćen Federalnom ministarstvu na ponovno rješavanje. Iz tog razloga je Federalno ministarstvo donijelo Zaključak o izradi studije utjecaja na okoliš za PK "Zukulja" u svrhu obnove postupka u skladu sa odredbama Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu ("Službene novine FBiH", broj 19/04).

11. PRIJEDLOG OCJENE PRIHVATLJIVOSTI ZAHVATA ZA OKOLIŠ

Na osnovu provedene analize i procjene utjecaja na okoliš eksploatacije i prerade mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na lokaciji PK "Zukulja" može se konstatovati da je ovaj zahvat/ projekat prihvatljiv za okoliš uz primjenu svih predloženih mjera i poštivanje odredbi zakonske regulative, jer su utjecaji na okoliš procijenjeni kao neznatni do umjereni i izbjegavaju se i/ili ublažavaju provedbom planiranih mjera u okolinski prihvatljive okvire, bez značajnijih emisija i negativnih utjecaja na okoliš.

12. POPIS IZVORA PODATAKA

1. Program osnovnih geoloških istraživanja krečnjaka i dolomita na lokalitetu „Zukulja“ općina Mostar, Zavod za geologiju Sarajevo, br: 487/2005 od 30.11.2005. godine;
2. Elaborat o klasifikaciji, kategorizaciji i proračun rezervi tehničkog građevinskog kamena u ležištu krečnjaka i dolomita „Zukulja“ kod Mostara, „PIGIP“ d.o.o Sarajevo, juni 2011. godine;
3. Izvještaj o ispitivanju uzoraka stijena iz kamenoloma „Zukulja“ lokalitet selo Kuti kod Mostara, Univerzitet „Džemal Bijedić“ u Mostaru, br: 120-2-3-25/11, od 16.05.2011. godine;
4. Izvještaj o hemijskim, mineralno-petrografskim i fizičko-mehaničkim ispitivanjem uzoraka stijena sa lokaliteta „KUTI SELO“, kod mostara, Univerzitet u Tuzli, Rudarsko-geološki-građevinski fakultet, maj 2011. godine;
5. Studija ekonomske opravdanosti za dodjelu koncenscije za eksploatacije tehničkog građevinskog kamena u ležištu krečnjaka i dolomita „Zukulja“ kod Mostara, „PIGIP“ d.o.o Sarajevo, br: 15/12, januar 2012. godine;
6. Studija o uticaju na okoliš pogona za eksploatacije i preradu tehničko – građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na PK – kamenolomu „Zukulja“ kod Mostara, Rudarski institut d.d. Tuzla, septembar 2013. godine;
7. Zahtjev o izdavanju okolinske dozvole pogona za eksploatacije i preradu tehničko - građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na PK „Zukulja“ kod Mostara, „Rudarski institut d.d. Tuzla, maj 2013. godine;
8. Dopuna Studije o uticaju na okoliš pogona za eksploatacije i preradu tehničko – građevinskog kamena dolomita i krečnjaka na PK – kamenolomu „Zukulja“ kod Mostara, Rudarski institut d.d. Tuzla, januar 2014. godine;
9. Glavni rudarski projekat eksploatacije dolomita i krečnjaka na PK „Zukulja“, Grad Mostar, Rudarsko projektovanje d.o.o.Tuzla, br: 449-48-IX/18 septembar 2018. godine;
10. Elaborat ažurna geodeska situacija obuhvata površinskog kopa mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka „Zukulja“, SAAD-COMERC d.o.o Sarajevo, mart 2021. godine;
11. Projekat detaljnih geoloških doistraživanja na ležištu dolomita i krečnjaka „Zukulja“ kod Mostara, Grad Mostar, Cerberus d.o.o Tuzla, juli 2021. godine;
12. Nalaz vještaka geodetske struke o udaljenosti najbližeg stambenog objekta od eksploatacionog polja PK "Zukulja" od 20.06.2023. godine;
13. Stručno mišljenje vještaka saobraćajne, građevinske i geodeske struke broj od 11.02.2005. godine procjenjuje da transport ovom dionicom neće ugroziti lokalnu saobraćajnicu i uslove života u naselju Kuti;
14. Studija o procjeni utjecaja na okoliš za dionicu autoceste Konjic (Ovčari) - tunel Prenja - Mostar sjever, august 2023. godine;
15. Zakon o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21);

16. Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu ("Službene novine FBiH", broj 19/04);
17. Zakon o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“, broj 33/03 i 4/10);
18. Pravilnik o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine Federacije BiH“, br: 1/12 , 50/19 i 3/21);
19. Zakon o upravljanju otpadom („Službene novine FBiH“, broj 33/03, 72/09 i 92/17);
20. Pravilnik o kategorijama otpada sa listama („Službene novine FBiH“, broj 9/05);
21. Pravilnik koji određuje postupanje sa opasnim otpadom koji se ne nalazi na listi otpada ili čiji je sadržaj nepoznat („Službene novine Federacije BiH“, broj 9/05);
22. Pravilnik o građevinskom otpadu (''Službene novine FBiH'', broj: 93/19);
23. Pravilnik o upravljanju otpadnim uljima ("Službene novine FBiH", broj:94/21);
24. Zakon o zaštiti od buke („Službene novine Federacije BiH“, broj 110/12);
25. Uredba o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sustave javne kanalizacije (“Službene novine FBiH“, broj: 26/20 i 96/20);
26. Zakon o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13);
27. Pravilnik o načinima, metodama i tehničkim sredstvima koji najmanje ometaju divlje vrste/podvrste ili staništa njihovih populacija, te ograničavanje zahvata u staništa populacija životinjskih vrsta u vremenu koje se poklapa s njihovim životno značajnim razdobljima („Službene novine Fedracije BiH“, broj 87/21);
28. Uredba Natura 2000 - zaštićena područja u Europi („Službene novine FBiH“, br: 43/11);
29. Crvena lista ugroženih divljih vrsta i podvrsta biljaka, životinja i gljiva („Službene novine Federacije BiH“, broj: 7/14);
30. Crvena lista flore Federacije Bosne i Hercegovine, Knjiga 2, Sarajevo, 2013;
31. Crvena lista faune Federacije Bosne i Hercegovine, Knjiga 3, Sarajevo, 2013;
32. The European Nature Information System, EUNIS habitat classification 2007 - Revised descriptions 2012 amended 2019;
33. Interpretation manual of European Union habitats - EUR 28 - Natura 2000 (2013). Brussels: European Commission - DG Environment;
34. Konvencija o zaštiti europskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bernska konvencija);
35. Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L EU 206, 22.7.1992., str. 7);
36. Direktiva 2009/147/EZ o očuvanju divljih ptica;
37. Vodič kroz tipove staništa BiH prema Direktivi o staništima EU, Natura 2000, 2015;

38. Prostorni plan FBiH za period 2008 - 2028. godina (skraćena verzija);
39. Prostorni plan hercegovačko-neretvanske županije/kantona, veljača 2021. godina;
40. Izmjena Prostornog plana opštine Mostar;
41. Meteorološki godišnjak za 2022 godinu, Federalni hidrometeorološki zavod;
42. Podaci o kvalitetu zraka na području Grada Mostara za 2022. godinu, Federalni hidrometeorološki zavod;

12. POPIS PRILOGA

1. Rješenje o izmjenama podataka u sudskom registru Općinskog suda Mostar, broj: Tt-O-251/21 od 10.05.2021. godine;
2. Zaključak o izradi Studije o utjecaju na okoliš za eksploataciju i preradu kamena dolomita i krečnjaka na površinskom kopu "Zukulja", područje Grada Mostara izdat od strane Federalnog ministarstvo okoliša i turizma broj: UP-I/05-2-02-19-5-124/20 od 20.07.2023. godine;
3. Stručno mišljenje broj:36-25-308/05 od 12.12.2005. godine od Zavoda za urbanizam Grada Mostara za formiranje površinskog kopa na lokalitetu ''Kuti'';
4. Urbanistička saglasnost za izvođenje geoloških istraživanja mineralne sirovine dolomita i krečnjaka u ležištu „Zukulja" kod Mostara u okviru tražene površine istražnog polja od 14,65 ha, izdato od Federalnog ministarstva prostornog uređenja (broj: UPI/03-23-2-226/07 od 28.12.2007.godine);
5. Rješenje za izvođenje detaljnih geoloških istraživanja Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije (UP/I broj: 06-18-29/08 od 27.02.2008.godine;
6. Rješenje o okolinskoj dozvoli (prvo pravosnažno rješenje) izdato od Federalnog ministarstva okoliša i turizma (broj: UPI-05/2-23-11-94/13 FM od 11.04.2014.godine);
7. Ugovoro o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu "Zukulja", Grad Mostar broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine;
8. Rješenje o okolinskoj dozvoli (prvo pravosnažno rješenje) izdato od Federalnog ministarstva okoliša i turizma (broj: UPI-05/2-23-11-94/13 FM od 11.04.2014.godine);
9. Rješenje o urbanističkoj saglasnosti za eksploataciju mineralne sirovine - kamena dolomita i krečnjaka na zemljištu označenom kao k.č. 99/1, K.O. Kutilivač II na eksploatacionom polju površine 6,5 ha broj: UPI-09-02-25-23-14 od 24.12.2014. godine Ministarstva građenja i prostornog uređenja HNŽ/HNK;
10. Rješenje o promjeni namjene šumskog zemljišta u građevinsko površine 6,5 ha na lokalitetu ''Zukulja'', odnosno na dijelu parcele označene kao k.č. 99/1, K.O. Kutilivač u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj: UP-I 08-26/1-512/19 KK od 10.04.2019. godine;
11. Rješenje o odobravanju površinske eksploatacije mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju ''Zukulja'' površine 6,5 ha, Grad Mostar Ministarstva privrede HNŽ/HNK broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine;
12. Rješenje Ministarstva privrede/gospodarstva HNK/HNŽ broj: UP/I-07-02a)-20-89-5/18 od 29.10.2018. godine ukinuto je Rješenje o odobravanju površinske eksploatacije mineralnih sirovina dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju ''Zukulja'' površine 6,5 ha, Grad Mostar Ministarstva privrede HNŽ/HNK broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine;

13. Prethodna vodnu saglasnost za vršenje radova površinske eksploatacije kamena dolomita i krečnjaka na ekspolatacionom polju ''Zukulja'', površine 6,5 ha broj: UP/40-1/21-2-95/20 od 22.12.2020. godine, izdata od strane Agencije za vodno područje Jadranskog mora Mostar;
14. Okolinska dozvolu za eksploataciju i preradu mineralnih sirovina unutar eksploatacionog polja 14,65 ha na lokaciji ''Zukulja'' izdata od strane Federalnog ministarstva okoliša i turizma UPI-05/2-02-19-5-124/20 FM od 20.01.2020. godine;
15. Rješenjem Županijskog/Kantonalnog rudarskog inspektora broj: UP/I-07-06-14-1-120/21 od 30.08.2021. godine zabranjeno je poduzeću „Majdan-Kuti“ d.o.o. Mostar izvođenje rudarskih radova na eksploatacionom polju ''Zukulja'';
16. Mišljenje i izvod iz plana (Prilog “Kamenolomi, pozajmišta i nanosi šljunka“) Službe za urbanizam i planiranje Grada Mostara broj: 07/1-19-13923/21 od 17.11.2021. godine - da je eksploataciono polje “Zukulja“ na dijelu k.č. 99/1, K.O. Kutilivač II u potpunosti usklađeno sa važećom prostorno-planskom dokumentacijom Grada Mostara;
17. Saglasnost ''Vodovod'' d.o.o. Mostar broj: 3598-12/21-1 od 06.12.2021. godine u svrhu pribavljanja urbanističke saglasnosti;
18. Odgovor Ministarstva unutrašnjih poslova HNK/HNŽ broj: 02-03/1-3-19-60-353/21 od 07.12.2021. godine, kojim se traži izrada mjera zaštite od požara u okviru posebnog elaborata u sastavu projektne dokumentacije za eksploataciju mineralnih sirovina na zemljištu označenom kao k.č. broj 99/1, K.O. Kutilivač II;
19. Suglasnost Zavoda za zaštitu kulturno-povjesne baštine / istorijskog naslijeđa broj: 23-01-02-305/21 od 09.12.2021. godine;
20. Suglasnost Elektroprijenos BiH, Operativno područje Mostar broj: 08-20711-3/21 od 13.12.2021. godine;
21. Saglasnost JP Elektroprivreda BiH, Podružnica Elektrodistribucija Mostar broj: 03-3-26-15918/21 od 13.12.2021. godine kojom potvrđuje da predmetna lokacija nije u koliziji sa elektroenergetskim objektim te je izdala Rješenje i Prethodnu ekeltroenergetsku saglasnost;
22. Odgovor Ministarstva privrede/gospodarstva HNK/HNŽ broj: 07-02a)-14-1-593-1/21 od 15.12.2021. godine u kojem navode da je društvo „Majdan-Kuti“ d.o.o. Mostar zaključilo ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju ''Zukulja'', broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine;
23. Saglasnost BH Telecom Sarajevo, Direkcija Mostar, broj: 13-160-418550-2/21 (2167) od 21.12.2021. godine, kojom potvrđuje da ne postoje smetnje u izdavanje Rješenje o urbanističkoj saglasnosti za eksploataciju mineralnih sirovina na prostoru ''Zukulja'' odnosno na zemljišti označenom kao k.č. 99/1, K.O. Kutilivač, površine 6,5 ha;
24. Odgovor Uprave za civilnu zaštitu i vatrogastvo broj: 17-02-40-637-2/21 od 10.12.2021. godine, sa Stručnim mišljenjem da je predmetna lokacija proglašena površinom bez utvrđenog rizika od postojanja mina broj: DPA-04-36-13-2260/14 od 21.11.2014. godine i Informacijom broj: DPA-04-36-13-1391/21 od 09.11.2021. godine da je dio lokacije definisan

kao površina bez utvrđenog rizika od postojanja mina, a dio površine je rizičan od postojanja mina i obrađen je kroz projekte za demineriranje za koji nije izdato stručno mišljenje;

25. Informacija BHMAC-a o opasnostima od mina za lokaciju "Zukulja" broj: DPA/04-36-13-1531/21 od 28.12.2021. godine;
26. Dopis Federalne uprave civilne zaštite za pristupni put broj: 10-40-13-28-2-7/22 od 21.09.2022. godine;
27. Dopis Federalne uprave civilne zaštite broj: 10-40-13-28-2-6/22 od 16.06.2022. godine;
28. Izvodu iz izmjena Prostornog plana opštine Mostar za dio k.č. 99/1 K.O. Kutilivač II - kamenolom Kuti broj: 07/1-19-11317/23 od 04.07.2023. godine;
29. Kopija katastarskog plana parcela označenih kao k.č. broj: 2134 (dio), 1955, 1976 i 2135 (dio), K.O. Kutilivač I, područje Grada Mostara - alternativni put;
30. Zemljišnoklnjižni izvadaka za lokaciju "Zukulja";
31. Stručno mišljenje vještaka saobraćajne, građevinske i geodeske struke broj od 11.02.2005. godine procjenjuje da transport ovom dionicom neće ugroziti lokalnu saobraćajnicu i uslove života u naselju Kuti;
32. Rješenje o imenovanju odovorne osobe za upravljanje otpadom u Privrednom društvu "Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar u skladu sa članom 20. Zakona o upravljanju otpadom, broj: 01-06/23 od 06.07.2023. godine;
33. Kantonalni sud u Sarajevu,Presuda broj 09 0 U 040538 22 U od 26.12.2022. godine;
34. Dokumenti vezani za pristup lokaciji i izvođenje deminerskih radova.

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Kanton: HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI

Općinski sud u Mostaru

Broj: Tt-O-251/21
Datum: 10.5.2021. godine

Općinski sud u Mostaru po sudiji Biljani Stajčić, a rješavajući po prijavi: "MAJDAN-KUTI" d.o.o. Mostar, koje zastupa direktor Altan Mustafa, u predmetu upisa izmjene člana društva i prenosa udjela na nove članova društva uz naknadu, izmjene direktora i upisa finansijskog direktora, a na temelju odredbe člana 58 Zakona o registraciji poslovnih subjekata u F BiH, (Službene novine F BIH br. 27/05, 68/05, 43/09 i 63/14), dana 10. 05. 2021 godine, donio je:

RJEŠENJE O IZMJENAMA PODATAKA

U sudski registar ovog suda kod subjekta upisa: "MAJDAN-KUTI" d.o.o. Mostar, upisani su podaci o izmjeni člana društvu i prenosu udjela na nove članova društva uz naknadu, izmjeni direktora i upisu finansijskog direktora,

Firma: Društvo za vađenje šljunka i pijeska i trgovinu građevinskim materijalom "MAJDAN-KUTI" d.o.o. Mostar
Skraćena oznaka firme: "MAJDAN-KUTI" d.o.o. Mostar
Sjedište: Vrapčići bb., Mostar, Mostar
MBS: 1-11162
JIB: 4227382160001
Carinski broj:

Pravni osnov upisa:

Ugovor br. OPU-IP: 181/21, Odluka br. OPU-IP: 182/21 i Odluka br. OPU-IP: 183/21 od 11. 03. 2021g.

OSNIVAČI / ČLANOVI SUBJEKTA UPISA

Prezime i ime	Adresa
. Altan Mustafa	Sivas, ul. Bahtiyarbostan Mahallesi Alibaba, Caddesi 24.5, sokak Yagizer Apt No: 6/3, sa privremenim boravkom: Sarajevo, Vrbanja 1., TURKEY
. Divrik Bulent	Ankara, ul. Prof. Dr. Ahmet Taner Kislali Mahallesi,2808 sok.Arinna Park sitesi NO: 2C/24, Cayyolu,Cankaya, sa privremenim boravkom, Sarajevo, Vrbanja 1, TURKEY

OSNOVNI KAPITAL SUBJEKTA UPISA

Ugovoreni (upisani) kapital:	2.000,00
Uplaćeni kapital:	2.000,00

Scanned with CamScanner

UČEŠĆE U KAPITALU

	Ugovoreni kapital	Procenat
Osnivač	1.000,00	50 %
. Altan Mustafa	1.000,00	50 %
. Divrik Bulent		

LICA OVLAŠTENA ZA ZASTUPANJE SUBJEKTA UPISA

U unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu

. Altan Mustafa, direktor bez ograničenja.

. Divrik Bulent, finansijski direktor bez ograničenja.

DJELATNOST SUBJEKTA UPISA - u unutrašnjem prometu

Šifra	Naziv
08.11	Vađenje ukrasnog kamena i kamena za gradnju, krečnjaka, gipsa, krede i škriljevca
08.12	Djelatnosti kopova šljunka i pijeska; vađenje gline i kaolina
08.91	Vađenje minerala za proizvodnju hemikalije i prirodnih mineralnih gnojiva
08.99	Vađenje ostalih ruda i kamena, d.n.
09.90	Pomoćne djelatnosti za ostalo vađenje ruda i kamena
23.61	Proizvodnja proizvoda od betona za građevinarstvo
23.64	Proizvodnja žbuke
23.70	Rezanje, oblikovanje i obrada kamena
23.99	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda, d. n.
38.21	Obrada i zbrinjavanje neopasnog otpada
41.20	Izgradnja stambenih i nestambenih zgrada
42.11	Gradnja cesta i autocesta
42.12	Gradnja željezničkih pruga i podzemnih željeznica
42.13	Gradnja mostova i tunela
42.21	Gradnja cjevovoda za tečnosti i plinove
42.22	Gradnja vodova za električnu struju i telekomunikacije
42.91	Gradnja hidrograđevinskih objekata
42.99	Gradnja ostalih građevina niskogradnje, d. n.
43.11	Uklanjanje građevina
43.12	Pripremni radovi na gradilištu
43.13	Ispitivanje terena za gradnju bušenjem i sondiranjem
43.21	Elektroinstalacijski radovi
43.22	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju
43.29	Ostali građevinski instalacijski radovi
43.31	Fasadni i štukaturski radovi
43.32	Ugradnja stolarije
43.33	Postavljanje podnih i zidnih obloga
43.34	Bojenje i staklarski radovi
43.39	Ostali završni građevinski radovi
43.91	Podizanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova
43.99	Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti, d. n.
46.13	Posredovanje u trgovini drvenom građom i građevinskim materijalom
46.63	Trgovina na veliko mašinima za rudarstvo i građevinarstvo
46.64	Trgovina na veliko mašinima za tekstilnu industriju te mašinima za šivanje i pletenje
49.41	Cestovni prijevoz robe
49.42	Usluge preseljenja

Scanned with CamScanner

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERAL MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: UP I/05-2-02-19-5-124/20
Sarajevo, 20.07.2023. godine

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, rješavajući po zahtjevu za izdavanje okolišne dozvole koji je podnijelo MAJDAN –KUTI d.o.o. Mostar, Vrapčići bb, 88 000 Mostar, a na osnovu čl. 58. i 59. Zakona o zaštiti okoliša (¨Službene novine Federacije BiH¨, br. 33/03, 38/09), čl. 3. i 4. Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišnu dozvolu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 19/04) i člana 200. Zakona o upravnom postupku (¨Službene novine Federacije BiH¨, broj: 2/98), d o n o s i:

Z A K LJ U Č A K
O I Z R A D I S T U D I J E O U T J E C A J U N A O K O LI Š

MAJDAN –KUTI d.o.o. Mostar, Vrapčići bb, 88 000 Mostar, je dužno da ovom Federalnom ministarstvu dostavi Studiju o utjecaju na okoliš za:

- Eksploataciju krečnjaka i dolomita na PK – kamenolom „Zukulja" kod Mostara, na površini od 6,50 ha, radi vođenja daljnjeg postupka procjene utjecaja na okoliš.

1. Studija o utjecaju na okoliš treba da uzme u obzir rezultate Prethodnog postupka.
2. Studije o utjecaju na okoliš za - Eksploataciju krečnjaka i dolomita na PK – kamenolom „Zukulja" kod Mostara treba da sadrži:

2.1. Opis predloženog projekta,
2.2. Opis okoliša koji bi mogao biti ugrožen projektom,
2.3. Opis mogućih značajnih utjecaja na projekta na okoliš,.
2.4. Opis mjera za ublažavanje negativnih efekata,
2.5. Nacrt osnovnih alternativa,
2.6. Netehnički rezime,
2.7. Naznake poteškoća.
3.1. Opis predloženog projekta uključuje:

- Opis fizičkih karakteristika cijelog projekta i uslove upotrebe zemljišta u toku
- gradnje i rada pogona i postrojenja predviđenih projektom,
- Opis osnovnih karakteristika proizvodnog procesa, priroda i količina materijala koji se koriste,
- Procjena, po tipu i količini, očekivanog otpada i emisija (zagađivanje vode, zraka i zemljišta, buka, vibracije, svijetlo, toplota, radijacija, i sl.) koji su rezultat predviđenog proizvodnog procesa.
- Plan upravljanja otpadom u skladu sa čl. 19. i 20. Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine FbiH" broj: 33/03).

3.2. Opis okoliša koji bi mogao biti ugrožen projektom treba da sadrži:

- Podatke o stanovništvu,
- Podatke o flori, fauni, vodi, zraku, zemljištu,
- Klimatske karakteristike područja
- Postojeća materijalna dobra, uključujujući kulturno-historijsko i arheološko nasljeđe,

CamScanner

- Opis pejzaža, i
- Specifične elemente utvrđene prethodnom procjenom utjecaja na okoliš.

3.3. Opis mogućih značajnih utjecaja projekta na okoliš, koji su posljedica postojanja datog projekta, upotrebe prirodnih resursa, emisije zagađujućih materija i stvaranja i uklanjanja otpada, treba da sadrži:

- Utjecaj na stanovništvo
- Utjecaj na floru, faunu, vodu, zrak, zemljište
- Utjecaj na klimatske faktore
- Utjecaj na materijalna dobra, uključujući kulturno-historijsko i arheološko nasljeđe,
- Utjecaj na pejzaž,
- Međuodnos gore navedenih faktora,
- Specifični utjecaji projekta na okoliš utvrđeni prethodnom procjenom utjecaja na okoliš,
- Opis metoda koje je predlagač predvidio za procjenu utjecaja na okoliš.

Opis treba da sadrži direktne utjecaje i bilo kakve indirektne, sekundarne, kumulativne, kratkotrajne, srednje i dugotrajne, stalne i privremene, pozitivne i negativne utjecaje.

3.4. Opis mjera za ublažavanje negativnih efekata sadrži mjere za sprječavanje, smanjenje ili ublažavanje bilo kojeg nepovoljnog utjecaja na okoliš.

3.5. Nacrt osnovnih alternativa i opis razloga zbog kojih je izabrana predložena alternativa, uzimajući u obzir utjecaje na okoliš.

3.6. Netehnički rezime sadrži kratak rezime informacija datih u Studiji o utjecaju na okoliš, izbjegavajući tehničke izraze, detaljne podatke i naučna objašnjenja.

3.7. Naznaka poteškoća kod izrade Studije o utjecaju na okoliš sa kojima se predlagač suočio zbog tehničkih nedostataka, nedostatka znanja ili nedostatka materijalnih i finansijskih sredstava.

4. Sistem monitoringa uz određivanje metodologije i učestalosti mjerenja, sukladno Zakonu i važećim provedbenim propisima..

5. Mjere u vezi rada u vanrednim uslovima.

6. Rezultati Prethodne procjene utjecaja naprijed navedenih pogona i postrojenja treba uzeti u obzir pri izradi Studije o utjecaju na okoliš:

6.1. Primjedbe, prijedlozi i sugestije organa uprave, javnih preduzeća, nevladinih organizacija:

6.2. Uzeti u obzir mišljenje stanovništva, nevladinih organizacija i udruženja za zaštitu okoliša, te naći rješenje eventualnog problema..

6.3. Uzeti u obzir i mišljenje Udruge sportskih ribolovaca

6.4 Primjedbe, sugestije i prijedlozi koje je potrebno razmotriti u Studiji o uticaju na okoliš:

- Kakav će uticaj pogon i postrojenje imati na susjedstvo ?
- Da li će zbog malog broj radnih mjesta biti zadovoljeni intresi stanovništva ?
- Kako će uticati na na regionalni i lokalne puteve kojim ljudi idu na posao, djeca u školu?

7. Lista nositelja izrade studije o utjecaju na okoliš (ista se nalazi na web stranici Federalnog ministarstva okoliša i turizma).

8. Pilikom izrade Studije utjecaja na okoliš nositelj izrade Studije je obavezan da uzme u obzir ukupan utjecaj na okoliš svih faktora navedenog pogona i postrojenja.

9. Odobrenje studije o utjecaju na okoliš vrši Stručna komisija, uz naknadu, u skladu sa Pravilnikom o uslovima i kriterijima koje moraju ispunjavati ovlašteni nosioci izrade Studije o utjecaju na okoliš, visini pristojbi, naknada i ostalih troškova nastalih u postupku procjene utjecaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“ broj: 33/12 od 18.4.2012)).

CamScanner

O b r a z l o ž e nj e

MAJDAN –KUTI d.o.o. Mostar, Vrapčići bb, 88 000 Mostar se obratilo Zahtjevom za izdavanje okolišne dozvole za eksploataciju krečnjaka i dolomita na PK – kamenolomu „Zukulja“ kod Mostara, na površini od 6,50 ha radi vođenja daljeg postupka procjene utjecaja na okoliš. Uz Zahtjev je priložena dokumentacija i Plan upravljanja otpadom a koju je uradila ovlaštena kuća „Rudarski institut“d.d. iz Tuzle.

Prema odredbama Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolišnu dozvolu (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 19/04), predmetni kamenolom spada u pogone i postrojenja za koje se procjena utjecaja na okoliš vrši na osnovu odredbi navedenog Pravilnika, te je utvrđeno da je potrebno uraditi Studiju utjecaja na okoliš.

U sklopu procedure procjene utjecaja na okoliš, a suglasno čl. 36. i 37. Zakona o zaštiti okoliša, dokumentacija koju je investitor priložio, bit će dostupna svim zainteresiranim na web stranici Federalnog ministarstva okoliša i turizma (/www.fmoit.gov.ba/) te dostavljena na mišljene sljedećim subjektima:

1. Eko Udruženje „Kuti“, Mostar
2. NGG-građanska inicijativa Kuti, Mostar
3. Ministarstvo gospodarstva Hercegovačko - neretvanskog kantona
4. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Hercegovačko - neretvanskog kantona
5. Ministarstvo. graditeljstva i prostornog uređenja Hercegovačko - neretvanskog kantona
6. Grad Mostar
7. Agencija za vodno područje Jadranskog mora

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, u suradnji sa investitorom organizirat će javnu raspravu o namjeravanom zahvatu, u skladu sa članom 36. Zakona o zaštiti okoliša (¨Službene novine Federacije BiH¨, br. 33/03, 38/09).

Poziv za javnu raspravu bit će objavljen u Dnevnim novinama, te upućen poziv resornim ministarstvima Hercegovačko - neretvanskog kantona i nadležnim organima Grada Mostara, kao i zainteresiranim subjektima koji egzistiraju na navedenom području.

S obzirom na činjenicu da je prethodni postupak pokazao da je potrebno podrobnije ispitati utjecaj eksploatacije krečnjaka i dolomita na PK – kamenolom „Zukulja“ na okoliš i obližnja naselja, odlučeno je kao u dispozitivu.

Protiv ovog zaključka nije dopuštena žalba, može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema.

M I N I S T R I C A

Dr.sc. Nasiha Pozder

Dostaviti:
- MAJDAN –KUTI d.o.o. Mostar, Vrapčići bb, 88 000 Mostar
- arhiva

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
J.P. »ZAVOD ZA URBANIZAM GRADA MOSTARA«

Broj :36-25-308/05
Mostar,12.12.2005 godine

Na osnovu člana 3. Odluke o ovlaštenju specijalizovanim institucijama za davanje stručnog mišljenja broj : 01-02-28/99 od 26.3.1999 godine, postupajući po zahtjevu **»MAJDAN KUTI » D.O.O. MOSTAR,** radi izdavanja urbanističke saglasnosti za formiranje površinskog kopa na lokalitetu »Kuti«-Zukulja, na gradevinskom zemljištu označenom kao k.č. 2180 i 2190 k.o. Kutilivač II, JP »Zavod za urbanizam grada Mostara« , daje

STRUČNO MIŠLJENJE

Na osnovu zahtjeva broj : 07-25-790/05-96 od 06.12.2005 godine, zatraženo je od strane »Majdan Kuti« D.D. Mostar izdavanje urbanističke saglasnosti za formiranje površinskog kopa, na građevinskom zemljištu označenom kao k.č. 2180 i 2190 k.o. Kuti Livač II.

Predmetna parcela na kojoj se traži formiranje površinskog kopa na lokalitetu »Kuti« - Zukulja, prema Izvodu iz Sintezne karte – Namjena površina – projekcija 2000 god. R-1 : 25000 (Prostorni plan Opštine Mostar 1986-2000) nalazi se dijelom van urbanog područja, dok preostali dio se ne nalazi na površinama specijalne namjene već na površinama šumskog zemljišta.

Kao osnov za donošenje ovog stručnog mišljenja je Izvod iz Sintezne karte – Namjena površina – projekcija 2000 R-1:25000 (Prostorni plan Opštine Mostar 1986 –2000).

ZAKLJUČAK :

Iz svega naprijed navedenog, mišljenja smo da se zahtjevu za formiranje površinskog kopa na lokalitetu »Kuti« može udovoljiti, a konačnu ocjenu, cijeneći sve naprijed navedeno donijet će nadležno Federalno ministarstvo prostornog uređenja i okoliša.

Uz ovo stručno mišljenje priložen je grafički Izvod iz Sintezne karte Namjena površina– projekcija 2000 R-1:25000 (Prostorni plan Opštine Mostar (1996-2000).

J.P. "ZAVOD ZA URBANIZAM GRADA MOSTARA" MOSTAR

V.D. DIREKTOR

Hatis Deronja, dipl.ing.arh.

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA

BOSNIA AND HERZEGOVINA

FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY OF PHYSICAL PLANNING

Broj: UPI/03-23-2-226/07
Sarajevo, 28.12.2007.godine

Federalno ministarstvo prostornog uređenja, rješavajući po zahtjevu "MAJDAN-KUTI" d.o.o. iz Mostara, za izdavanje urbanističke saglasnosti za izvođenje geoloških istraživanja mineralne sirovine - kamena krečnjaka i dolomita na lokalitetu Zukulja – Grad Mostar, a na osnovi čl. 37. do 43. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH (»Službene novine Federacije BiH«, broj 2/06 i 72/07), člana 3. tačka 4. Uredbe o građevinama i zahvatima od značaja za Federaciju Bosne i Hercegovine i građevinama, djelatnostima i zahvatima koji mogu u znatnoj mjeri uticati na okoliš, život i zdravlje ljudi Federacije Bosne i Hercegovine i šire, za koju urbanističku saglasnost izdaje Federalno ministarstvo prostornog uređenja (»Službene novine Federacije BiH«, broj 85/07) i člana 200. Zakona o upravnom postupku (»Službene novine Federacije BiH«, broj 2/98), d o n o s i

R J E Š E N J E

1. Daje se URBANISTIČKA SAGLASNOST investitoru "MAJDAN-KUTI" d.o.o. iz Mostara, sa sjedištem u Ul. Bijelo polje bb, za izvođenje geoloških istraživanja mineralne sirovine - kamena krečnjaka i dolomita na lokalitetu Zukulja, na području Grada Mostara, u okviru tražene površine istražnog polja od 14,65 ha, na zemljištu označenom kao k.č. 2180 K.O. Kutilivač II, i to isključivo na južnom dijelu istražnog polja koji se nalazi van urbanog područja Mostara.

Predmetni lokalitet nalazi se na cca 16 km sjeverno od Mostara i povezan je postojećim lokalnim putem sa magistralnim putem M-17 Mostar-Sarajevo. Nalazi se na padini koja pada ka Bijelom polju, odnosno rijeci Neretvi. Na tom lokalitetu se ranije vršila neplanska eksploatacija mineralne sirovine za potrebe stanovništva (pozajmište kamena).

Radovi geoloških istraživanja mineralne sirovine kamena krečnjaka i dolomita predviđeni su putem izvođenja 3 geološke bušotine maksimalne dubine 50 m, sa sljedećim koordinatama: IB-1 (x=4 803 995, y=6 492 607), IB-2 (x=4 804 075, y=6 492 629) i IB-4 (x=4 804 099, y=6 492 730), te izradom istražnih eksploatacionih etaža ukupne količine kamena od 500 m^3.

Radovi geoloških istraživanja mineralne sirovine - kamena krečnjaka i dolomita prema Programu osnovnih geoloških istraživanja krečnjaka i dolomita na lokalitetu Zukulja – općina Mostar, izrađenom od strane Zavoda za geologiju iz Sarajeva novembra 2005. godine, te izrada tehničke dokumentacije za eventualnu eksploataciju iste, mogu se vršiti uz sljedeće urbanističko-tehničke i druge uvjete:

- da je izvođač radova dužan vršiti istraživanje prema važećim tehničkim propisima, normativima i standardima za tu vrstu radova, uz primjenu odgovarajućih mjera koje se odnose na zaštitu na radu, mjere za zaštitu građana i imovine, te neophodne mjere zaštite okoliša, vode, tla i zraka,
- da se detaljno preciziraju granice istražnog polja i vidno obilježe,
- da se transport sirovine za potrebe istraživanja vrši lokalnim pristupnim putem, te da se isti održava prohodnim,
- da se izvođenjem geoloških radova uz upotrebu mehanizacije ne smiju ugroziti eventualna izvorišta i postojeći vodotokovi i podzemne vode, tako da se predvidi izrada bazena za isplaku na svim pozicijama bušenja,

- da se u toku istražnih radova strogo kontroliše manipulacija i pretakanje nafte i naftnih derivate za mehanizaciju i spriječi oticanje i infiltracija istih u površinske i podzemne vode,
- da se prilikom izrade investiciono-tehničke dokumentacije za eventualnu eksploataciju treba riješiti pitanje mogućnosti nastanka nepoželjnih uticaja na druge objekte i postrojenja, korita i obale vodotoka, površinske i podzemne vode, stečena prava korisnika, naselja i sl.,
- da investitor kroz dokumentaciju adekvatno riješi pitanje deponovanja otpadnog materijala iz kamenoloma sa aspekta zaštite voda i vodnog dobra,
- da je investitor dužan kod izrade projektne dokumentacije predvidjeti odgovarajuće mjere tokom radova eventualne buduće eksploatacije ne dođe do šteta ili nepovoljnih posljedica za vodoprivredne interese, a koje je u protivnom dužan nadoknaditi,
- da se za svu mehanizaciju, u cilju zaštite voda, predvidi punjenje goriva pomoću specijalne mobilne cisterne, a za zamjenu motornog ulja predvide usisni sistemi koji iskorišteno ulje disponiraju u poseban spremnik za staro ulje, čije će se daljnje zbrinjavanje odvijati sukladno zakonskoj proceduri,
- da se mehanizacija odnosno bušačke garniture redovno održavaju kako ne bi bili izvor dodatne buke,
- da se izvođenjem radova istraživanja i upotrebom mehanizacije ne smije ugroziti hidrografska mreža, stabilnost tla i egzistencija biljnog pokrova, saobraćajnice, pejzažne, kulturno historijske i druge vrijednosti,
- da se kroz izradu tehničke dokumentacije adekvatno riješi i pitanje deponiranja otpadnog materijala sa aspekta zaštite voda,
- da investitor, za potrebe pristupa bušačke garniture do lokacija na kojima će se izvoditi istražne bušotine, osigura odgovarajuće pristupne puteve, kao i poseban priključak istražnog polja na postojeću saobraćajnicu,
- da se postojeće saobraćajnice ne smiju ugroziti odvoženjem jalovine i kamenog materijala za potrebe ispitivanja, niti zdravlje ljudi i okolnih poljoprivrednih posjeda usljed buke, prašine i vibracija mehanizacije prilikom transporta uzoraka mineralne sirovine,
- da je investitor i izvođač istražnih radova dužan izvršiti tehničku rekultivaciju i rekultivaciju prostora oštećenog istražnim radovima (zaravnjavanje materijalnih bušotina) najkasnije u roku od šest mjeseci po završetku geoloških istraživanja, ukoliko odobrenjem za vršenje istražnih radova ne bude drugačije utvrđeno,
- da podnositelj zahtjeva ne mora vršiti rekultivaciju onog dijela prostora za koji u navedenom roku ishoduje odobrenje za eksploataciju mineralnih sirovina,
- da je investitor dužan sve eventualne štete trećim licima nastale usljed izvođenja istražnih radova i transporta mineralne sirovine nadoknaditi, odnosno sanirati o vlastitom trošku,
- da se u slučaju izvođenja istražnih radova naiđe na nekretnine i pokretne stvari ili njihove ostatke, kao i dijelove prirode za koje se može pretpostaviti da imaju svojstvo dobra kulturno-historijskog ili prirodnog naslijeđa, hitno obustave radovi i obavijesti nadležni zavod za zaštitu kulturnog, historijskog i prirodnog naslijeđa radi utvrđivanja odgovarajućih mjera zaštite tih nalaza,
- da se prije podnošenja zahtjeva nadležnom federalnom ministarstvu za dobijanje odobrenja za istražne radove, s obzirom da površina označena kao k.č. 2180 K.O. Kuti Livač ima tretman rizične površine sa mogućnošću postojanja minsko-eksplozivnih sredstava i neophodnosti tehničkog izviđanja za koji je nadležan Centar za uklanjanje mina BH MAC Sarajevo, pribavi i pismena saglasnost za izvođenje predmetnih radova od nadležne institucije u skladu sa zakonskim odredbama koje reguliraju ovu oblast,
- da se moraju ispoštovati svi uslovi dati od strane nadležnih službi i institucija, prikupljenih u ovom postupku.

2. Sastavni dio ovog rješenja je grafički prilog - Situaciona karta istražnog polja u razmjeri 1:2500, ovjerena od strane ovog Federalnog ministarstva sa ucrtanim prelomnim tačkama i pripadajućim koordinatama.

3. Na osnovi ovog rješenja podnositelj zahtjeva može obavljati predmetna istraživanja, uz prethodno pribavljeno odobrenje za istraživanje od strane Federalnog ministarstva energije, industrije i rudarstva.), u skladu sa odredbama člana 32. Zakona o geološkim istraživanjima (»Službeni list RBiH«, br. 3/93).

4. Za dobijanje odobrenja u Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije osigurati spisak parcela (katastarskih čestica) koje su obuhvaćene granicama istražnog polja, sa označenim bonitetom zemljišta i nazivima posjednika - korisnika i katastrom podzemnih instalacija.

5. Svi radovi geoloških istraživanja moraju se obaviti u skladu sa odredbama Zakona o geološkim istraživanjima ("Službeni list RBiH", broj 3/93), kao i uvjetima datim u mišljenjima i saglasnostima nadležnih službi, institucija i organa uprave.

O b r a z l o ž e nj e

Investitor "MAJDAN-KUTI" d.o.o. iz Mostara, sa sjedištem u Ul. Bijelo polje bb, podnio je dana 05.11.2007. godine zahtjev za izdavanje urbanističke saglasnosti za izvođenje geoloških istraživanja mineralne sirovine - kamena krečnjaka i dolomita na lokalitetu Zukulja, na području Grada Mostara, na zemljištu označenom kao k.č. 2180 K.O. Kutilivač II, Grad Mostar, u površini od 14,65 ha.

Uz zahtjev i dopune priložena je sljedeća dokumentacija:

- Zemljišnoknjižni izvadak, nar. br. 2610/04 od 26.08.2004. godine,
- Izvod iz Posjedovnog lista br. 235 od 08.10.2001. godine,
- Mišljenje Ministarstva građenja i prostornog uređenja Hercegovačko-neretvanskog kantona broj: 09-02-25-429/07 od 27.12.2007. godine u kojem se navodi da se dio istražnog polja iznad granice urbanog područja (sjeverno) nalazi u urbanom području Mostara sa namjenom površina – šumsko zemljište, a dio istražnog polja ispod granice urbanog područja (južno) nalazi van urbanog područja Mostara sa namjenom površina – šumsko zemljište, te grafički izvod iz Sintezne karte – namjena površina – projekcija 2000. (Prostorni plan opštine Mostar 1986 – 2000),
- Vodoprivredni uslovi broj: 07-07-27-1212-2/05, od 27.09.2005. godine izdati od strane Ministarstva privrede, poduzetništva i poljoprivrede Hercegovačko-neretvanskog kantona, u kojem su dati uslovi navedeni u tački 1,
- Izvještaj o uticaju transporta eksploatacionog materijala na uslove života u naselju Kuti i odvijanje saobraćaja na lokalnom putu od 11.02.2005. godine,
- Saglasnost društva za vodovod i kanalizaciju "Vodovod" d.o.o. iz Mostara broj 1611-08/05 od 29.08.2005. godine,
- Stručno mišljenje JP Elektroprivreda BiH d.d. – Sarajevo, podružnica "Elektrodistribucija" Mostar, br. 432-4-11685/05 od 06.09.2005. godine,
- Saglasnost "BH Telecom" d.d. Sarajevo, Direkcija Mostar, br. 13.2-9.14-3173-1/05 od 31.08.2005. godine,
- Saglasnost Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine, br. 11-03-28-220-58/07 od 25.07.2005. godine,
- Program osnovnih geoloških istraživanja krečnjaka i dolomita na lokalitetu Zukulja, urađen od strane Zavoda za geologiju Sarajevo, broj 487/2005 od 30.11.2005. godine,

- Klauzula o tehničkoj kontroli Rudarskog instituta d.d. iz Tuzle u vezi Programa osnovnih geoloških istraživanja krečnjaka i dolomita na lokalitetu Zukulja, broj 1891/05 od 30.11.2005. godine,
- Akt Ministarstva prometa i veza HNK, Ur. broj: 08-04-25-227/07-1 od 10.04.2007. godine,
- Načelna saglasnost Zavoda za zaštitu kulturno-povijesne baštine Mostar, broj: 01/1-48/07 od 02.04.2007. godine.

Pregledom dostavljene dokumentacije uz zahtjev ustanovljeno je da su u postupku izdavanja urbanističke saglasnosti primijenjene odredbe od čl. 37. do 43. Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, te je doneseno rješenje kao u dispozitivu.

Ovo rješenje važi godinu dana od dana njegove pravosnažnosti.

Ovo rješenje je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba.

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe kod Kantonalnog suda u Sarajevu, u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

U skladu sa Zakonom o federalnim upravnim taksama i Tarifi federalnih upravnih taksi "Službene novine Federacije BiH" br. 6/98 i 8/00), tačka 1. tarifni broj 55, podnosilac zahtjeva je uplatio 300,00 KM.

PO OVLAŠTENJU MINISTRA
Pomoćnik ministra
M. Filipović-Đikić
Mahira Filipović-Đikić

Dostaviti:
- Investitoru,
- Grad Mostar, Službi za prostorno uređenje i urb.građ. inspekciju,
- Hercegovačko-neretvanskom kantonu, Ministarstvu građenja i prostornog uređenja,
- Federalnoj upravi za inspekcijske poslove, urbanističko-ekološkoj inspekciji,
- A r h i v i

Up/I broj: 06-18-29/08
Mostar, 27.02.2008. godine

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije – Mostar, na osnovu člana 200. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH" broj: 2/98) i člana 32. Zakona o geološkim istraživanjima ("Službeni list R BiH, broj: 3/93 i 13/94), rješavajući po zahtjevu Privrednog društva "Majdan Kuti" d.o.o. iz Mostara, broj: bb: od 28.01.2008. godine, u kojem se traži odobrenje za detaljna geološka istraživanja mineralne sirovine krečnjaka i dolomita na istražnom prostoru "Zukulja" Grad Mostar, d o n o s i:

R J E Š E N J E

1. Odobrava se Privrednom društvu "Majdan Kuti" d.o.o. iz Mostara izvođenje detaljnih geoloških istraživanja mineralne sirovine krečnjaka i dolomita na istražnom prostoru "Zukulja" na području Grada Mostara.
2. Istražni prostor ograničen je na situacionoj karti razmjere 1: 2 500, čije su prelomne tačke označene brojevima: A., B., C., D., E., F. i G. koje su definisane koordinatama (X, Y):

Tačka	Y	X
A	6.492.468	4.804.090
B	6.492.910	4.804.150
C	6.493.000	4.804.000
D	6.493.000	4.803.750
E	6.492.750	4.802.750
F	6.492.670	4.803.840
G	6.492.468	4.804.000

Površina prostora za istraživanje iznosi 14,65 ha, na zemljištu označenom k.č. 2180 K.O. Kutilivač II u južnom dijelu istražnog polja koje se nalazi van urbanog područja Grada Mostara.

3. "Projekat osnovnih geoloških istraživanja krečnjaka i dolomita na lokalitetu Zukulja – Mostar" i situaciona karta istražnog prostora, mjerila 1: 2 500, sa ucrtanim likom odobrenog istražnog prostora ovjereni, prilažu se i čine sastavni dio ovog Rješenja.
4. Odobrenje za istraživanja mineralne sirovine krečnjaka i dolomita u granicama istražnog prostora "Zukulja" Grad Mostar daje se za period od 8 (osam) mjeseci, računajući od dana prijema Rješenja.
5. Istražne radove, na odobrenom istražnom prostoru Privredno društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. Mostar dužno je započeti i završiti u 2008. godini.
6. U periodu odobrenih istraživanja na odobrenom istražnom prostoru Privredno društvo društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara izvest će radove definisane " Projekat osnovnih geoloških istraživanja krečnjaka i dolomita na lokalitetu Zukulja – Mostar".
7. Privredno društvo društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara, u cilju ispitivanja hemijsko-tehnoloških svojstava mineralne sirovine, u periodu odobrenih istraživanja može iz ležišta iskopati količine do 400 m^3 mineralne sirovine dolomita.
8. U toku izvođenja i po završetku geološko - rudarskih istražnih radova na odobrenom istražnom prostoru, Privredno društvo društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara dužno je

CamScanner
CamScanner

pridržavati se odredbi članova: 15.,21.,23.,24.,26., 27.,44.,45., 46., 48., 49., i 51. Zakona o geološkim istraživanjima ("Službeni list R BiH" broj:3/93 i 13/94).

9. Pri ulasku u istražni prostor kao i pri izvođenju istražnih radova Privredno društvo društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara mora posjedovati saglasnost - odobrenje vlasnika zemljišta.
10. Privredno društvo društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara dužno je pridržavati se urbanističkih uslova navedenih u Rješenju broj: UPI/02-4-23-2-226/07 od 28.12.2008. godine, donesenog od strane Federalnog ministarstva prostornog uređenja, Sarajevo.
11. Nakon završenih istraživanja ili u slučaju prekida istražnih radova na odobrenom istražnom prostoru Privredno društvo društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara mora izvršiti rekultivaciju zemljišta oštećenog istraživanjem, tj. zemljište za koje ne dobije dozvolu za eksploataciju mora dovesti u prvobitno stanje – stanje prije istraživanja; u skladu sa odredbama člana 48.,49. i 50. Zakona o geološkim istraživanjima.
12. Imovinsku štetu nastalu istražnim radovima unutar granića istražnog prostora i njegove neposredne okolice, nosilac istražnog prostora dužan je nadoknaditi prema važećim propisima.
13. Odobreni istražni prostor "Zukulja" Grad Mostar, uveden je u knjigu II katastra istražnih prostora, koji se vodi u ovom Ministarstvu, Privredno društvo društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara.
14. Rješenje se može ukinuti u skladu sa odredbama člana 43. Zakona o geološkim istraživanjima ("Službeni list R BiH", broj: 3/93 i 13/94).
15. Nakon završetka ili trajnog obustavljanja istraživanja, Privredno društvo društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara dužno je podnijeti Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije konačan izvještaj o rezultatima istraživanja u skladu sa članom 51., 52. stav.3.,4. i 5. i članom 53. Zakona o geološkim istraživanjima.

O b r a z l o ž e n j e

Investitor Privredno društvo društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara sa sjedištem u ul. ul. Bijelo polje bb. Grad Mostar podnijelo je zahtjev broj: bb. od 28.01.2008. godine, zaprimljen u ovo Ministarstvo pod brojem: Up/I: 06-18-29/08 od 28.01.2008. godine kojim se traži odobrenje za izvođenje detaljnih geoloških istražnivanja mineralne sirovine krečnjaka i dolomita na istražnom prostoru "Zukulja", Grad Mostar.

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije u postupku rješavanja podnešenog zahtjeva utvrdilo je:

- da je priložena dokumentacija propisana članom 16., i 34. Zakona o geološkim istraživanjima,
- da je priložena Urbanistička saglasnost za istraživanje broj: UPI/02-4-23-2-226/07 od 23.12.2007. godine, izdata od strane Federalnog ministarstva prostornog uređenja i okolice Sarajevo, propisana članom 32. Zakona o geološkim istrašivanjima,
- da su obezbjeđena finansijska sredstva za detaljna geološka istraživanja,
- da je zahtjev za istraživanje dolomita na odobrenom istražnom prostoru podnijelo jedino Privredno društvo "Majdan Kuti" d.o.o. iz Mostara.

U toku vođenja posebnog ispitnog postupka Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije uputilo je Poziv na usmenu raspravu Up/I broj: 06-18-29/08 od 04.02.2008. godine. Usmena rasprava održana je dana 19.02.2008. godine u Mostaru u skladu sa članom 5., 7. i 147. Zakona o upravnom postupku "Službene novine F BiH broj 2/98").
Svi prisutni na usmenoj raspravi podržali su izdavanje odobrenja za geološka istraživanja Privredno društvo društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara na istražnom prostoru „Zukulja" Grad Mostar.

Zapisnik sa održane usmene rasprave nalazi se u spisu ovog predmeta.

CamScanner

Na osnovu člana 32. i 36. Zakona o geološkim istraživanjima ("Službeni list R BiH, broj: 3/93 i 13/94), provedenog upravnog postupka i utvrđenog činjeničnog stanja Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije odlučilo je kako je navedeno u dispozitivu ovog rješenja.

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor tužbom Kantonalnom sudu u Mostaru, u roku od 30 dana računajući od dana prijema ovog rješenja.

Federalnu upravnu taksu za podnesak i opomenu na podnesak u iznosu od 10 KM, upis u katastar istražnih prostora , tar. broj 19., tač.1, - 20 KM; i za rješenje kojim se odobrava geološko istraživanje mineralne sirovine, tar. broj: 2.,tač.4 – 50 KM; podnosilac zahtjeva uplatio je na račun Federalnog ministarstva finansija Sarajevo, putem UPI banke dd Sarajevo broj: 154 001 100661492 vrsta prihoda: 722112.

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE – FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE – MOSTAR

MINISTAR

mr. Vahid Hećo

Dostavljeno:
- "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara
- I. Bijelo Polje
- HN Kanton , Ministarstvo za privredu, Mostar
- Gradska uprava Grada Mostara, Odjel za ekonomiju sigurnost i okoliš
- Federalni zavod za geologiju, Ilidža
- Federalna uprava inspekcijskih poslova Sarajevo Tehnička inspekcija
- Katastar – ovdje
- 06
- a/a

CamScanner

Up/I broj: 06-18-29/08
Mostar, 17.12.2009. godine

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije – Mostar, na osnovu člana 200. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH" broj: 2/98) i člana 32. Zakona o geološkim istraživanjima ("Službeni list R BiH, broj: 3/93 i 13/94), rješavajući po zahtjevu Privrednog društva "Majdan - Kuti" d.o.o. Mostar, broj: bb. od 29.06.2009. godine dopune zahtjeva od 11.12.2009. godine, d o n o s i:

R J E Š E N J E

kojim se produžava važnost Rješenja Up/I broj: 06-18-29/08 od 27.02.2008. godine do dana 27.10.2010. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Privredno društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. iz Mostara, podnijelo je zahtjev bb. od 29.06.2009. godine i dopunu zahtjeva od 11.12.2009. godine zaprimljene u ovo Ministarstvo pod brojem Up/I 06-18-29/08 od 29.06.2009. godine i 11.12.2009. godine kojim se traži produženje roka za izvođenje detaljnih geoloških istraživanja mineralne sirovine krečnjaka i dolomita na lokalitetu "Majdan Kuti" Općina Mostar, odobreno rješenjem ovog Ministarstva broj: Upl/-09-18-29/08 od 27.02.2008. godine.

Privredno društvo "Majdan - Kuti" d.o.o. Mostar u periodu od dana izvršnosti rješenja na istražnom prostoru izvelo je pripremne radove izgradnje lokalnog puta, i dio istražnog bušenja predviđenih projektnom dokumentacijom. Podnosilac zahtjeva nije bilo u mogućnosti izvesti kompletne projektovane istražne radove zbog nedostatka finansijskih sredstava. U godišnjem planu za 2010. godinu Privrednog društva "Majdan - Kuti" d.o.o. Mostar predviđeni su istražni radovi kojima će se definisati količina i kvalitet mineralne sirovine na istražnom prostoru, kao i izrada elaborata o rezervama.

Na osnovu predočenog činjeničnog stanja, obima posla za čiju su realizaciju neophodana znatna finansijska sredstva i duži vremenski period Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije procjenilo je da je zahtjev Privrednog društva "Majdan - Kuti" d.o.o. Mostar opravdan, te je na osnovu člana 14. stav 3., člana 32. i 36. Zakona o geološkim istraživanjima rješeno kao u dispozitivu ovog rješenja.

Na ovo rješenje se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe neposredno Kantonalnom sudu u Mostaru u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

CamScanner
CamScanner

Troškove upravnih taksi za podnesak i opomenu na podnesak u iznosu od 10 KM, upis promjena u katastar istražnih prostora i eksploatacionih polja , tar. broj 19., tač.1., u iznosu od 20 KM i takse na rješenje kojim se produžava važnost rješenja za izvođenje geoloških istraživanja mineralne sirovine, tar. broj: 2.,tač.4 – 50 KM, podnosilac zahtjeva uplatio je na račun Federalnog ministarstva finansija Sarajevo, putem UPI banke dd Sarajevo na broj:154 001 1100661492 sa budžetska organizacijaj: 722112.

Federacija Bosne i Hercegovine
MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE
Federalno
MOSTAR

mr. Vahid Hećo

Dostavljeno:
- "Majdan – Kuti" d.o.o. Mostar
  ul. Bjelo Polje bb
- HN Kanton , Ministarstvo za privredu, Mostar
- Gradska uprava Grada Mostara,
  Odjel za ekonomiju sigurnost i okoliš
- Federalni zavod za geologiju, Ilidža
- Federalna uprava inspekcijskih poslova Sarajevo
  Tehnička inspekcija
- Katastar – ovdje
- 06
- a/a

CamScanner

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton / županija
Ministarstvo privrede/gospodarstva

Bosnia & Herzegovina
Federation of Bosnia & Herzegovina
Herzegovina-Neretva Canton
Ministry of Economy

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERALNI ZAVOD ZA GEOLOGIJU
SARAJEVO
Primljeno: 12.01.2012
Org. jed. | Broj | Prilog | Vrijednost
06-43-68/12 | (2,)

Broj: UP/I-07-04-20-124-12/11
Mostar, 11.01. 2012. godine

Ministarstvo privrede Hercegovačko – neretvanskog kantona, na osnovu člana 42. stav (6) Zakona o geološkim istraživanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH", broj: 9/10, 14/10) i člana 200. Zakona o upravnom postupku („Službene novine FBiH", broj: 2/98, 48/99), rješavajući po zahtjevu privrednog društva „MAJDAN-KUTI" d.o.o. Mostar od 07.07.2011. godine kojim se traži revizija Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi tehničkog građevinskog kamena u ležištu krečnjaka i dolomita „Zukulja" kod Mostara (sa stanjem 31.12.2010. godine), d o n o s i

R J E Š E N J E

Potvrđuju se geološke rezerve i kvalitet mineralne sirovine dolomita i krečnjaka u ležištu „Zukulja" kod Mostara sa stanjem na dan 31.12.2010. godine, po klasi i kategorijama:

1. Geološke rezerve mineralne sirovine dolomita i krečnjaka

Klasa rezervi	Kategorija	Rezerve (m^3)	Eksploat. gubici (%)	Eksploatacione rezerve (m^3)
Bilansne rezerve	A	73 604	5	69 925
	B	369 420	5	350 950
	$C_{1\ dolomita}$	172 755	5	164 118
	$C_{1\ krečnjaka}$	114 088	5	108 385
	Ukupno: A+B+C_1	**729 867**	**5**	**693 378**

2. Kvalitet mineralne sirovine dolomita i krečnjaka

A) FIZIČKO – MEHANIČKE KARAKTERISTIKE	DOLOMIT	KREČNJAK
Čvrstoća na pritisak u suhom stanju	119,23 Mpa	135,95 Mpa
Čvrstoća na pritisak u vodozasićenom stanju	109,46 Mpa	126,06 Mpa
Zapreminska masa	2750 kg/m^3	2682 kg/m^3
Upijanje vode	0,76 %	0,08 %
Poroznost	2,10 %	0,21 %
Postojanost na dejstvo mraza (gubitak mase)	1,69 %	0,17 %
Otpornost stijene na habanje Hb (cm^3 / 50 cm^2)	19,07	12,85

B) HEMIJSKI SASTAV	DOLOMIT	KREČNJAK
SiO_2	0,41 %	0,28 %
Al_2O_3	4,11 %	2,22 %
Fe_2O_3	0,20 %	0,12 %
CaO	29,10 %	52,46 %
MgO	18,90 %	1,05 %
G.Ž.	43,80 %	42,74 %
K_2O	0,06 %	0,13 %
Na_2O	0,32 %	0,65 %

BiH Mostar, Husnije Repca bb
Tel/Fax: +387 36 551 069
E-mail: sektorieir@privredahnk.gov.ba
www.privredahnk.gov.ba

TiO	-	-
SO_3	0,30 %	0,33 %
Hloridi	0,009 %	0,97 %
Sulfidi	0,040 %	0,038 %

3. Mogućnost primjene

Dolomit sa ležišta „Zukulja" kod Mostara, prema svojim kvalitativnim karakteristikama, može se upotrijebiti za:

- proizvodnju frakcija agregata za beton,
- proizvodnju frakcija agregata za asfalt - beton,
- proizvodnju mješavine agregata za tamponske slojeve,
- proizvodnju dekorativnih ploča za vertikalna, unutrašnja i vanjska oblaganja, sitne i krupne kocke i za popločavanje,
- proizvodnju sirovih masivnih blokova, rezanih, klesanih, poliranih, glačanih, štokovanih elemenata za arhitektonsko – građevinske potrebe i drugo.

Krečnjak sa ležišta „Zukulja" kod Mostara, prema svojim kvalitativnim karakteristikama, može se upotrijebiti za proizvodnju maltera za zidanje i malterisanje.

4. Rezerve mineralne sirovine dolomita i krečnjaka potvrđene ovim Rješenjem nalaze se u okviru istražnog prostora „Zukulja", na području Grada Mostara, čije su prelomne tačke označene slovima A., B., C., D., E., F. i G. koje su definisane koordinatama (X, Y):

Tačka	Y	X
A	6 492 468	4 804 090
B	6 492 910	4 804 150
C	6 493 000	4 804 000
D	6 493 000	4 803 750
E	6 492 750	4 802 750
F	6 492 670	4 803 840
G	6 492 468	4 804 000

5. Elaborat o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi tehničkog građevinskog kamena u ležištu krečnjaka i dolomita „Zukulja" kod Mostara (sa stanjem 31.12.2010. godine), ovjeren pečatom ovog Ministarstva, čini sastavni dio ovog Rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Privredno društvo „MAJDAN-KUTI" d.o.o. Mostar, Bijelo Polje bb, Mostar, je dana 07.07.2010. godine, na osnovu člana 42. Zakona o geološkim istraživanjima FBiH, podnijelo ovom Ministarstvu zahtjev za reviziju Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi tehničkog građevinskog kamena u ležištu krečnjaka i dolomita „Zukulja" kod Mostara (sa stanjem 31.12.2010. godine).

Vezano za član 42. stav (3) Zakona, Ministarstvo se aktom broj: UP/I-07-04-20-124-1/11 od 14.07.2011. godine obratilo Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije zahtjevom za dostavu prijedloga stručnih lica geološke struke radi formiranja stručne komisije za reviziju elaborata.

Nakon dostavljenog prijedloga Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, broj: 06-34-1848/11 od 04.08.2011. godine, ovo Ministarstvo je rješenjem broj: UP/I-07-04-20-124-3/11 od 18.08.2011. godine i UP/I-07-04-20-124-6/11 od 04.11.2011. godine imenovalo Stručnu komisiju za reviziju Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi tehničkog građevinskog kamena u

ležištu krečnjaka i dolomita „Zukulja" kod Mostara, te Zaključkom broj: UP/I-07-04-20-124-4/11 od 18.08.2011. godine odredilo troškove upravnog postupka.

Dana 19.12.2011. godine, na osnovu člana 42. stav (5) Zakona izvršena je revizija predmetnog Elaborata, kojoj su prisustvovali svi članovi Stručne komisije, zakonski zastupnik podnosioca zahtjeva, autori Elaborata, te voditelj upravnog postupka koji je sačinio Zapisnik o izvršenoj reviziji, broj:UP/I-07-04-20-124-11/11.

Na održanoj reviziji Stručna komisija je zaključila da se po podnesenim i prihvaćenim primjedbama izvrše ispravke i dopune Elaborata u roku od 20 (dvadeset) dana od dana održavanja revizije, a koji će se po tome dostaviti Ministarstvu privrede HNK, a pregled istih će izvršiti predsjednik Komisije.

Nakon što su izvršene ispravke od strane autora Elaborata, isti su dostavljeni Ministarstvu dana 29.12.2011. godine, te nakon što je predsjednik Komisije, istog dana, prihvatio izvršene ispravke Elaborata, Ministarstvo je odlučilo kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Podnosilac zahtjeva je na osnovu Zakona o administrativnim taksama HNK sa tarifom („Službene novine HNK", broj: 8/00, 4/04) uplatio administrativnu taksu za rješenje o verifikaciji rezervi mineralnih sirovina u korist računa Budžeta HNK, prema tarifnom broju 39., u iznosu od 250,00 KM, i prema tarifnom broju I. taksu za podnošenje zahtjeva u iznosu od 3,00 KM, u kantonalnim biljezima.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
Žalba se predaje putem ovog Ministarstva neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje preporučeno poštom.
Na žalbu se plaća 10,00 KM upravne takse po tarifnom broju 3. Tarifa kantonalnih upravnih taksi.

Ministar
Amer Zagorčić

Dostavljeno:
- MAJDAN–KUTI d.o.o. Mostar
- Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije
- Federalni zavod za geologiju
- Federalna uprava za inspekcijske poslove
- Inspektorat Ministarstva
- Evidencija – ovdje
- Katastar - ovdje
- a/a

Na osnovu Odluke Vlade Hercegovačko – neretvanskog kantona o dodjeli koncesije za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu „Zukulja“ Grad Mostar („Službene novine HNK“, broj: 6/15), te na osnovu člana 31. Zakona o koncesijama Hercegovačko - neretvanskog kantona („Službene novine HNK“, broj: 1/13)

VLADA HERCEGOVAČKO NERETVANSKOG KANTONA
(u daljem tekstu Koncesor), sa sjedištem u Mostaru, Stjepana Radića 3, identifikacijski broj Vlade: 4227310410003, koju zastupa Ministar privrede Hercegovačko - neretvanskog kantona Željko Laketić

i

privredno društvo „MAJDAN-KUTI” d.o.o. Mostar, sa sjedištem u Mostaru, Bijelo Polje bb. (uz broj Kuti 1.), identifikacijski broj: 4227382160001 (u daljem tekstu Koncesionar), kojeg zastupa direktor društva Hadžiomerović Ahmed,

dana 20.11.2015. godine, sklopili su

U G O V O R

O

K O N C E S I J I

za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu „Zukulja“, Grad Mostar

1. PREDMET UGOVORA

Član 1.

(1) Ovim ugovorom (u daljem tekstu: Ugovor) Koncesor daje, a Koncesionar preuzima pravo na eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka, na lokalitetu „Zukulja“, na području Grada Mostara.

(2) Eksploatacija dolomita i krečnjaka će se obavljati na lokaciji iz stava (1) ovog člana, na prostoru omeđenom koordinatama:

TAČKA	Y	X
A1	6 492 468,00	4 804 090,00
B1	6 492 755,57	4 804 129,00
C1	6 492 742,58	4 804 084,33
D1	6 492 873,47	4 803 892,20
E1	6 492 604,04	4 803 892,20
F1	6 492 468,00	4 804 000,00

koji prostor je površine cca 6,50 ha, i nalazi se na dijelu k.č. broj 99/1 K.O. Kuti Livač II, u kojem su bilanse rezerve mineralne sirovine prema Rješenju Ministarstva privrede HNK, broj: UP/I-07-04-20-124-12/11 od 11.01.2012. godine:

Klasa rezervi	Kategorija	Rezerve (m^3)	Eksploat. gubici (%)	Eksploatacione rezerve (m^3)
Bilansne rezerve	A	73 604	5	69 925
	B	369 420	5	350 950
	$C_{1\ dolomita}$	172 755	5	164 118
	$C_{1\ krečnjaka}$	114 088	5	108 385
	Ukupno: A+B+C_1	**729 867**	**5**	**693 378**

(3) Ovim ugovorom daje se pravo na eksploataciju ukupno 693 378 m^3 mineralne sirovine dolomita i krečnjaka.

2. OPĆE OBAVEZE KOCESIONARA

Član 2.

(1) Koncesionar je obavezan obavljati djelatnost predmeta koncesije u skladu sa uslovima i standardima za obavljanje djelatnosti koji su propisani Zakonom o rudarstvu Hercegovačko – neretvanskog kantona („Službene novine HNK“, broj: 7/11,9/12), Zakonom o koncesijama HNK i ostalim propisima koji regulišu oblast eksploatacije mineralnih sirovina.
(2) Zakonski propisi i standardi koji regulišu pitanja zaštite okoline, prostornog planiranja, vodoprivrede i zaštite na radu, su također obavezujući za koncesionara.

Član 3.

Koncesionar je obavezan da podnese zahtjev za izdavanje dozvole za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka lokalitetu „Zukulja“ na području Grada Mostara kod nadležnog organa u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu Ugovora.

Član 4.

(1) Sve dozvole/saglasnosti koje su propisane posebnim zakonima, a koje je Koncesionar obavezan pribaviti prije početka korištenja koncesije, iste će pribaviti na svoj trošak i na svoj rizik.
(2) Koncesionar je obavezan da se u roku od 10 dana od dana stupanja na snagu ovog Ugovora obrati Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva po pitanju obaveze koncesionara za ishodovanje dozvole za promjenu namjene zemljišta/krčenje šume shodno Odluci Vlade Federacije o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko („Službene novine

Federacije BiH“ broj: 108/12).
(3) Koncesionar se obavezuje dostavljati Ministarstvu privrede HNK dozvole/saglasnosti iz stava (1) i (2) ovog člana, u roku 7 (sedam) dana od dana njihovog pribavljanja, izuzev dozvola/saglasnosti za čije je izdavanje nadležno samo Ministarstvo privrede HNK.

Član 5.

Za vrijeme važenja ovog Ugovora zemljište označeno u članu 1. stav (2) Ugovora Koncesionar će koristiti isključivo u svrhu eksploatacije mineralne sirovine dolomita i krečnjaka.

Član 6.

(1) Za cijelo vrijeme trajanja koncesije Koncesionar neće davati drugim pravnim ili fizičkim licima da u njegovo ime i/ili za njegov račun eksploatišu predmet koncesije.
(2) Koncesionar je jedini odgovoran za sve radnje, radove i aktivnosti trećih lica u vezi sa vađenjem mineralne sirovine, za koje je ova koncesija izdana.

Član 7.

(1) Nađene predmete u okviru eksploatacionog polja, koji predstavljaju historijske, kulturne ili prirodne vrijednosti Koncesionar je dužan bez naknade predati Koncesoru.
(2) Ako bi dalje izvođenje radova moglo ugroziti cjelinu odnosno vrijednost nađenih predmeta Koncesionar je dužan obustaviti radove i o tome odmah pismeno obavijestiti organ nadležan za poslove zaštite historijskih, kulturnih i prirodnih vrijednosti i tražiti od istoga utvrđivanje potrebe za obustavom radova.
(3) U slučaju da organ nadležan za poslove zaštite historijskih, kulturnih i prirodnih vrijednosti obustavi radove, u skladu sa stavom (2) ovog člana, Koncesionar je dužan, u roku od tri dana od dana prijema akta o obustavi, pismeno obavijestiti organ nadležan za nadzor nad provođenjem Ugovora.

Član 8.

Ukoliko se zbog obustave iz člana 7. Ugovora radovi ne nastave u roku od 90 dana, ugovorne strane će pristupiti izradi Aneksa Ugovora, sa ciljem pronalaženja adekvatnog rješenja koje bi omogućilo zaštitu investicije Koncesionara i nastavak realizacije Ugovora.

Član 9.

Koncesionar je dužan, u slučaju jednostranog ili sporazumnog raskida Ugovora, prestanka koncesije ili oduzimanja koncesije, odmah, a najdalje u roku od tri dana, napustiti eksploataciono polje, u skladu sa važećim zakonima i uslovima iz predmetnih odobrenja, rješenja, elaborata i projekata.

Član 10.

(1) Koncesionar je dužan, prema glavnom rudarskom projektu, u kontinuitetu vršiti sanaciju zemljišta i tehničku rekultivaciju devastiranih površina nastalih uslijed rudarskih radova, kao i provesti mjere obezbjeđenja kako bi se trajno isključile opasnosti po život i zdravlje ljudi i imovine i mogući uzročnici zagađenja okoline, odnosno štete na objektima i okolini.
(2) Koncesionar je dužan rekultivaciju iz stava (1) ovog člana izvršiti za vrijeme trajanja koncesije.

Član 11.

Koncesionar je dužan pri izvođenju rudarskih radova preduzimati mjere zaštite na radu, zaštite života i zdravlja građana kao i obezbjeđenja imovine, te i druge mjere zaštite u skladu sa glavnim rudarskim projektom i posebnim propisima koji se odnose na ovu oblast.

Član 12.

Koncesionar je dužan zaštitu okoliša vršiti kroz primjenu mjera propisanih glavnim rudarskim projektom i važećom okolinskom dozvolom i posebnim propisima koji se odnose na ovu oblast.

Član 13.

Ako Koncesionar izvođenjem radova prouzroči štetu trećima, dužan je otkloniti uzrok, a štetu nadoknaditi.

Član 14.

Tokom trajanja koncesije Koncesionar će Ministarstvu privrede HNK godišnje, do 15.03. tekuće godine dostavljati slijedeće podatke za prethodnu godinu:
- podatke o cijenama mineralne sirovine dolomita i krečnjaka po kojima Koncesionar istu prodaje;
- razvojne podatke;
- podatke o preduzetim mjerama zaštite iz članova 10., 11. i 12. Ugovora.

3. KONCESIONA NAKNADA

Član 15.

Koncesionar je dužan redovno plaćati koncesionu naknadu, u iznosu i na način utvrđen Ugovorom.

3.1. JEDNOKRATNA NAKNADA

Član 16.

(1) Jednokratna koncesiona naknada, koja predstavlja naknadu za dodijeljeno pravo na eksploataciju 693 378 m^3 mineralne sirovine dolomita i krečnjaka, iznosi 184.438,55 KM (slovima: stotinuosamdesetčetirihiljadečetiristotinetridesetosamkonvertibilnihmaraka i 55/100).
(2) Jednokratnu koncesionu naknadu Koncesionar je obavezan platiti u ratama, na slijedeći način:
a) prvu ratu koja iznosi 36.887,70 KM (slovima: tridesetšesthiljada osamstotinaosamdesetsedam konvertibilnihmaraka i 70/100) uplatiti u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu Ugovora;
b) drugu ratu koja iznosi 21.078,70 KM (slovima: dvadesetjednahiljadasedamdesetosam konvertibilnihmaraka i 70/100) uplatiti najkasnije do kraja 2016. godine;
c) treću ratu koja iznosi 21.078,70 KM (slovima: dvadesetjednahiljadasedamdesetosam konvertibilnihmaraka i 70/100) uplatiti najkasnije do kraja 2017. godine;
d) četvrtu ratu koja iznosi 21.078,70 KM (slovima: dvadesetjednahiljadasedamdesetosam konvertibilnihmaraka i 70/100) uplatiti najkasnije do kraja 2018. godine;
e) petu ratu koja iznosi 21.078,70 KM (slovima: dvadesetjednahiljadasedamdesetosam konvertibilnihmaraka i 70/100) uplatiti najkasnije do kraja 2019. godine;
f) šestu ratu koja iznosi 21.078,70 KM (slovima: dvadesetjednahiljadasedamdesetosam konvertibilnihmaraka i 70/100) uplatiti najkasnije do kraja 2020. godine;
g) sedmu ratu koja iznosi 21.078,70 KM (slovima: dvadesetjednahiljadasedamdesetosam konvertibilnihmaraka i 70/100) uplatiti najkasnije do kraja 2021. godine;
h) osmu ratu koja iznosi 21.078,65 KM (slovima: dvadesetjednahiljadasedamdesetosam konvertibilnihmaraka i 65/100) uplatiti najkasnije do kraja 2022. godine
(3) Koncesionar je naknadu iz stava (1) ovog člana obavezan uplatiti u korist depozitnog računa Budžeta Hercegovačko - neretvanskog kantona kod Uni Credit banke broj: 3380002200005953,

vrsta prihoda 721112, šifra općine 180, budžetska organizacija 3601001.

Član 17.

(1) Garancija plaćanja prve rate jednokratne koncesione naknade iz člana 16. stav (2) Ugovora je bezuslovna bankarska garancija na prvi poziv u iznosu od 36.887,70 KM, sa rokom važenja jednakim roku plaćanja prve rate plus dodatnih tri mjeseca nakon isteka ugovorenog roka, a koju je Koncesionar dužan dostaviti u roku od tri dana od dana zaključenja ovog Ugovora.
(2) U slučaju da Koncesionar iznos prve rate jednokratne koncesione naknade iz člana 16. stav (2) Ugovora uplati prije isteka roka za dostavu bankarske garancije iz stava (1) ovog člana, Koncesionaru prestaje obaveza dostave te bankarske garancije.
(3) Garancija plaćanja ostalih rata jednokratne koncesione naknade je bezuslovna bankarska garancija u vrijednosti svake pojedinačne rate sa rokom važenja jednakim roku plaćanja te pojedinačne rate plus dodatnih tri mjeseca nakon isteka ugovorenog roka za plaćanje te pojedinačne rate na koju se garancija odnosi.
(4) Garancije iz stava (3) ovog člana Koncesionar je dužan dostavljati za svaku pojedinačnu ratu najkasnije do 01. 03. one godine u kojoj se pojedinačna rata plaća, a u slučaju da Koncesionar iznos te rate uplati prije isteka roka za dostavu bankarske garancije, Koncesionaru prestaje obaveza dostave te bankarske garancije.

3.2. TEKUĆA (GODIŠNJA) NAKNADA

Član 18.

(1) Obaveza Koncesionara da Koncesoru plaća tekuću (godišnju) koncesionu naknadu nastaje i traje za vrijeme trajanja koncesije u smislu člana 22. stav (2) i (3) Ugovora.
(2) Tekuća (godišnja) koncesiona naknada se izračunava na način da se ukupna količina iskopane mineralne sirovine pomnoži sa koeficijentom vrijednosti (cijenom), a sve u skladu sa Odlukom o načinu utvrđivanja, načinu i rokovima plaćanja koncesione naknade za eksploataciju mineralnih sirovina na području Hercegovačko-neretvanskog kantona („Službene novine HNK“, broj: 2/14) i shodno Listi mineralnih sirovina sa koeficijentima vrijednosti (cijenama) za izračunavanje tekuće (godišnje) naknade za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina za odgovarajuću godinu.
(3) Koeficijent vrijednosti (cijena) mineralne sirovine za svaku pojedinačnu obračunsku godinu utvrđivat će se shodno aktima iz prethodnog stava, i činit će sastavni dio ovog Ugovora.

Član 19.

(1) U cilju utvrđivanja visine tekuće (godišnje) koncesione naknade, Koncesionar za svaku kalendarsku godinu trajanja koncesije, na osnovu rudarske, geološke i planske dokumentacije, utvrđuje godišnji plan eksploatacije mineralne sirovine, na koji Ministarstvo privrede daje saglasnost.
(2) Godišnji plan iz stava (1) ovog člana, Koncesionar je dužan dostaviti Koncesoru najkasnije do 01.03. tekuće kalendarske godine za godinu za koju se dostavlja godišnji plan eksploatacije.
(3) Za prvu kalendarsku godinu trajanja koncesije Koncesionar će Koncesoru dostaviti plan eksploatacije za period od početka korištenja predmeta koncesije (u smislu člana 22. stav (2) Ugovora) do kraja te kalendarske godine. Ovaj plan eksploatacije Koncesionar će dostaviti Koncesoru u roku od 15 (petnaest) dana od dana početka korištenja predmeta koncesije.

Član 20.

(1) Tekuću (godišnju) koncesionu naknadu Ministarstvo privrede obračunava na osnovu

utvrđivanja činjeničnog stanja na kraju svake kalendarske godine trajanja koncesije, a najdalje do 31.01. naredne kalendarske godine u odnosu na godinu za koju se naknada obračunava.
(2) Ukoliko utvrđivanjem činjeničnog stanja Ministarstvo privrede utvrdi da je količina iskopane mineralne sirovine manja od količine utvrđene u godišnjem planu eksploatacije iz člana 19. Ugovora, onda osnovica za obračun tekuće (godišnje) naknade ne može biti manja od 70% od količine utvrđene planom.
(3) Ukoliko utvrđivanjem činjeničnog stanja Ministarstvo privrede utvrdi da je količina iskopane mineralne sirovine veća od količine utvrđene u godišnjem planu eksploatacije iz člana 19. Ugovora, Koncesor i Koncesionar se obavezuju da će zaključiti aneks Ugovora kojim će ugovoriti način, rok i sredstvo obezbjeđenja plaćanja nastale razlike iznosa tekuće (godišnje) koncesione naknade u odnosu na godišnji plan eksploatacije.
(4) Naknadu iz stava (1) ovog člana Koncesionar je dužan platiti najkasnije do 01.03. naredne kalendarske godine u odnosu na godinu za koju je naknada obračunata, i to u korist depozitnog računa Budžeta Hercegovačko - neretvanskog kantona kod Uni Credit banke broj: 3380002200005953, vrsta prihoda 721112, šifra općine 180, budžetska organizacija 3601001.

Član 21.

(1) Garancija plaćanja tekuće (godišnje) koncesione naknade je bezuslovna bankarska garancija u vrijednosti predviđene (godišnje) naknade izračunate na osnovu godišnjeg plana iz člana 19. stav (1) Ugovora, sa rokom važenja jednakim roku plaćanja te naknade plus dodatnih tri mjeseca nakon isteka toga roka.
(2) Garanciju iz stava (1) ovog člana Koncesionar je dužan dostaviti za svaku kalendarsku godinu trajanja koncesije, do 31.03. tekuće godine na koju se garancija odnosi.
(3) Za prvu kalendarsku godinu trajanja koncesije Koncesionar će Koncesoru dostaviti bezuslovnu bankarsku garanciju u vrijednosti tekuće (godišnje) naknade prema planu eksploatacije iz člana 19. stav (3) Ugovora, sa rokom važenja jednakim roku plaćanja te naknade plus dodatnih tri mjeseca nakon isteka toga roka. Ovu bankarsku garanciju Koncesionar će dostaviti Koncesoru u roku od 30 dana od dana početka korištenja predmeta koncesije.

4. ROK TRAJANJA KONCESIJE

Član 22.

(1) Koncesija se dodjeljuje na period od 21 (dvadesetijedne) godine.
(2) Početak korištenja predmeta koncesije, odnosno rok trajanja koncesije, počinje danom konačnosti rješenja kojim se Koncesionaru odobrava izvođenje radova prema rudarskom projektu.
(3) Koncesija prestaje istekom dvadesetijedne godine od dana početka korištenja predmeta koncesije.

5. PRESTANAK KONCESIONOG ODNOSA

Član 23.

Koncesioni odnos prestaje:
a) istekom roka koji je određen Ugovorom,
b) otvaranjem stečajnog postupka nad Koncesionarom,
c) prestankom postojanja predmeta koncesije,
d) raskidom Ugovora o koncesiji,
e) otkupom koncesije,
f) oduzimanjem koncesije.

Član 24.

Kada nastupi jedan od razloga prestanka koncesionog odnosa, iz člana 23. tačke b) i c) organ nadležan za nadzor nad provođenjem Ugovora podnosi prijedlog Koncesoru za donošenje Odluke o prestanku koncesionog odnosa, u skladu sa članom 40. Zakona o koncesijama HNK.

Član 25.

(1) U slučaju prestanka koncesionog odnosa iz bilo kojeg razloga, Koncesor i Koncesionar su saglasni da sve novčane obaveze koje su izvršene neće biti predmet povrata.
(2) U slučaju prestanka koncesionog odnosa iz bilo kojeg razloga, Koncesionar je dužan izmiriti obaveze plaćanja tekuće (godišnje) koncesione naknade, zaključno sa posljednjim mjesecom u kojem je koristio predmet koncesije, bez obzira na ukupan broj dana u tom mjesecu, a sve u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema odluke o prestanku koncesije, odnosno rješenja o oduzimanju koncesije, odnosno dana raskida ili otkupa Ugovora.

Član 26.

Danom prestanka koncesije prestaje pravo Koncesionara na korištenje eksploatacije mineralne sirovine dolomita i krečnjaka, na lokalitetu „Zukulja“, na području Grada Mostara.

5.1. RASKID KONCESIONOG UGOVORA

Član 27.

Ugovor o koncesiji će se raskinuti ako:

a) je Koncesionar nesolventan ili bankrotira,
b) Koncesionar ili Koncesor ne ispunjava obaveze iz Ugovora u ugovorenim rokovima,
c) je pravosnažnom sudskom presudom Koncesionaru zabranjeno obavljanje djelatnosti koja je predmet koncesije,
d) Koncesionar nije u roku započeo, odnosno završio radove koje je trebao izvesti prema Ugovoru,
e) Koncesionar samovoljno mijenja uslove pod kojima je dodijeljena koncesija,
f) Koncesionar ne plaća ili neredovno plaća koncesionu naknadu, u roku od 3 (tri) mjeseca,
g) Koncesionar tri godine za redom iskopa na godišnjem nivou manje od 70% količine sirovine utvrđene planom eksploatacije za tu godinu,
h) se vršenjem koncesijske djelatnosti dovodi u opasnost životna sredina ili zakonom zaštićena područja i objekti, koja se u vrijeme davanja koncesije nije mogla predvidjeti,
i) u slučaju nemogućnosti obavljanja djelatnosti zbog znatnijeg oštećenja predmeta koncesije.

Član 28.

Ugovorne strane Ugovor mogu raskinuti jednostrano prostom izjavom ili sporazumno.

Član 29.

Kod raskida Ugovora Koncesionar je dužan, o svom trošku, izvršiti nužne radove koje mu, u skladu sa važećim zakonima, naloži Koncesor.

5.2. ODUZIMANJE KONCESIJE

Član 30.

(1) Oduzimanje koncesije vrši se ako:
a) Koncesionar ne obavlja koncesionu djelatnost duže od godinu dana,
b) Koncesionar ne izvršava Ugovorom preuzete obaveze,
c) se obavljanjem koncesione djelatnosti ugrožava životna sredina i zdravlje ljudi,
a mjere predviđene posebnim propisima i Ugovorom nisu dovoljne da se to spriječi.

(2) Kada nastupi slučaj iz prethodnog stava, organ nadležan za nadzor nad provođenjem Ugovora o tome obavještava Koncesora, koji zatim donosi rješenje kojim se koncesija oduzima od Koncesionara.

5.3. OTKUP KONCESIJE

Član 31.

Koncesioni odnos može prestati otkupom koncesije od strane Koncesora ako to nalaže opći interes, a pod uslovima i na način utvrđen propisima o eksproprijaciji.

6. PRENOS KONCESIJE

Član 32.

(1) Koncesiona prava iz Ugovora mogu se prenijeti na drugo pravno lice, u skladu sa Zakonom o koncesijama, o čemu se zaključuje poseban ugovor, na koji saglasnost daje Koncesor.
(2) Ugovor o prenosu koncesije zaključen bez saglasnosti Koncesora ništav je.
(3) Koncesor i Koncesionar se obavezuju da se prenos koncesije iz stava (1) ovog člana neće vršiti u periodu od 7 godina od dana stupanja na snagu Ugovora.

7. VIŠA SILA

Član 33.

Pod višom silom smatrat će se rat, konflikti slični ratu, oružane borbe, elementarne nepogode, prirodni procesi i drugi događaji objektivno izvan kontrole ugovornih strana, a koji ih sprječavaju da izvršavaju obaveze i/ili ostvaruju prava iz Ugovora.

Član 34.

Strana koja se poziva na višu silu dužna je o tome obavijestiti drugu stranu pismeno, najkasnije u roku 10 dana od dana nastanka, odnosno prestanka više sile.

Član 35.

U slučaju nastanka više sile, koncesiona prava i obaveze miruju od dana dostavljanja obavještenja iz člana 34. Ugovora do dana prestanka više sile.

8. NAČIN MEĐUSOBNOG IZVJEŠTAVANJA

Član 36.

O svim pitanjima vezanim za izvršenje obaveza iz Ugovora ugovorne strane će se pismeno izvještavati.

Član 37.

Koncesionar je dužan bez odgađanja obavještavati Koncesora o svakoj nepravilnosti ili nedostatku u izvršavanju Ugovora, o svakoj situaciji koja prijeti i/ili ugrožava izvršavanje Ugovora, te o drugim situacijama u skladu sa Ugovorom i pozitivnim pravnim propisima.

9. NADZOR NAD PROVOĐENJEM ODREDABA UGOVORA

Član 38.

(1) Nadzor nad provođenjem Ugovora vrši Ministarstvo privrede Hercegovačko – neretvanskog Kantona.
(2) Ministar privrede može u pismenoj formi ovlastiti i drugo lice da obavlja provjeru rada Koncesionara.
(3) Nadzor nad ispunjenjem finansijskih prava i obaveza iz Ugovora obavlja Ministarstvo finansija Hercegovačko – neretvanskog kantona.

Član 39.

Organ ovlašten za vršenje nadzora iz člana 38. Ugovora dužan je predložiti Koncesoru donošenje Odluke o prestanku koncesijskoga odnosa i preduzimanju drugih odgovarajućih mjera u skladu sa Ugovorom i relevantnim pozitivnim propisima.

10. PRODUŽAVANJE UGOVORA

Član 40.

Ugovor o koncesiji može se produžiti u skladu sa Zakonom o koncesijama, na period ne duži od polovine roka ugovorenog članom 22. stav (1) Ugovora.

11. RJEŠAVANJE SPOROVA

Član 41.

(1) U slučaju da za vrijeme trajanja Ugovora dođe do spora između ugovornih strana, koji bi bio vezan za provođenje i/ili tumačenja odredaba Ugovora, ugovorne strane su saglasne da će sve eventualne sporove riješiti sporazumno.
(2) Ako se eventualni sporovi ne mogu riješiti na način utvrđen prethodnim stavom, za rješavanje sporova nadležan je Općinski sud u Mostaru.

12. SASTAVNI DIO UGOVORA

Član 42.

Sastavni dio Ugovora su:

a) Rješenje Ministarstva privrede HNK, broj: UP/I-07-04-20-124-12/11 od 11.01.2012. godine;
b) Odluka Vlade Hercegovačko - neretvanskog kantona o dodjeli koncesije, broj: 01-1-02-942/15 od 27.07.2015. godine;
c) Mišljenje o dodjeli koncesije Gradskog vijeća Grada Mostara, broj: 01-02-281/08 od 03.10.2008. godine.

13. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 43.

(1) Ovaj Ugovor sadrži 10 numerisanih stranica, sačinjen je u 8 (osam) istovjetnih primjeraka od kojih svaka od ugovornih strana zadržava po 2 (dva) primjerka.
(2) Po jedan primjerak Ugovora dostavit će se: Ministarstvu finansija Hercegovačko - neretvanskog kantona, Općinskom sudu u Mostaru, Kantonalnom javnom pravobranilaštvu i Gradu Mostaru, u roku od 8 dana od dana njegovog zaključivanja.

Član 44.

Na sve odnose koji nisu uređeni Ugovorom direktno se primjenjuju relevantni pozitivni propisi.

Član 45.

Strane u Ugovoru zadržavaju pravo aneksom Ugovora izmijeniti ili dopuniti Ugovor.

Član 46.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisivanja obiju ugovornih strana.

Koncesionar	**Koncesor**
MAJDAN-KUTI d.o.o. Mostar	**Vlada Hercegovačko – neretvanskog kantona**
direktor	**ministar**
Ahmed Hadžiomerović	**Željko Laketić**
Broj:_____	Broj: 07-03-20-218-38/08

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

BOSNIA AND HERZEGOVINA FEDERATION
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL MINISTRY ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: UPI-05/2-23-11-94/13 FM
Sarajevo,11.04.2014.godine

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, rješavajući po zahtjevu operatora „Majdan Kuti" d.o.o Mostar , a na osnovu čl. 68., 71. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", br. 33/03), člana 18 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH", br 38/09), člana 19. i 20. Zakona o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", br 33/03 i 72/09) i članom 3 i 4. Pogoni i postrojenja za koji je obvezna procjena utjecaja na okoliš i pogoni i postrojenja koji moraju proći procjenu utjecaja na okoliš na osnovu Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu ("Službene novine Federacije BiH", br. 19/04) i člana 200. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98), d o n o s i:

RJEŠENJE

1. Izdaje se okolinska dozvola za Površinski kop „Zukulja" Kod Mostara, koji djeluje u sklopu poduzeća „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar za eksploataciju dolomita koji je lociran na općini Mostar, veličina eksploatacionog polja iznosi 14,65 ha, koje se nalazi unutar kontura sljedećih prelomnih tačaka:

Tačka	X	Y
A	4 804 158	6 492 472
B	4 804 102	6 492 300
C	4 803 904	6 492 300
D	4803 807	6 491 903
E	4 804 034	6 491 782
F	4 804 260	6 492 902
G	4 804 298	6 492 617

Ukupna površine eksploatacionog polja je 14,65 ha,
Lokacija je na padini koja pada ka Bijelom polju, odnosno rijeci Neretvi. Predmetni lokalitet nalazi se na području grada Mostara, lokalitet Kuti Livač, gradsko područje Mostar Sjever, Grad Mostar označen kao k.č.99/1, katastarska općina Kutilivač.

1.1. Pogon i postrojenje za koje se izdaje dozvola :

Okolinska dozvola se izdaje za Pogone eksploatacije i prerade tehničkog kamena dolomita i krečnjaka, preduzeća „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar. Okolinska dozvola se izdaje za površinski kop kamenoloma „Zukulja", na kome će se vršiti površinska eksploatacija dolomita i krečnjaka, kao i pogon za preradu (drobljenje i klasiranje) rovnog kamena na istoj lokaciji – utovarno transportnom platou (etaži). Predviđeni godišnji kapacitet PK – kamenoloma „Zukulja" iznosi najmanje 30.000 t/god neračunajući jalovinu.

CamScanner

1.2. Objekti infrastrukture na površinskom kopu dolomita „Zukulja“

Objekti koji čine industrijski krug su :

1. Dvo stepeno drobilično postrojenje sa klasirnicom,
2. Jedinica za napajanje električnom energijom,
3. Kontejneri za uposlenike,
4. Magacin priručnog alata i potrošnog materijala
5. Čuvarnica
6. Plato za držanje i održavanje Rudarsko-građevinske mehanizacije i vozila
7. Vodovod i kanalizacija sa pratećim objektima
8. Rampa za ulaz i izlaz sa prostora površinskog kopa,

2. Osnovne i pomoćne sirovine

Tehnički kamen dolomit - osnovna sirovina

Bilansne geološke rezerve (A+B+C1) dolomita i krečnjaka iznose 729.867 m^3 č.m.. Godišnja proizvodnja rovne mase biće određena prema glavnom rudarskom projektu, a planirana je u iznosu cca 30.000 m^3 č.m./god. dolomita i krečnjaka.

Klasa rezervi	Kategorija	Rezerve (m^3)	Eksploatacioni gubici (%)	Eksploatacione rezerve (m^3)
Bilansne rezerve	A	73 604	5	69 925
	B	369 420	5	350 950
	C_1 [illegible]	172 755	5	164 118
	C_1 [illegible]	114 088	5	108 385
UKUPNO: A–B–C_1		729 867	5	693 378

Osnovni energenti i repromaterijal koji su neophodni za odvijanje tehnoloških procesa pri dobivanju dolomita na kamenolomu su :

- Dizel gorivo za odvijanje tehnoloških procesa i rad opreme,
- Ulje i mazivo
- Antifriz
- Eksplozivna sredstva,
- Električne energije,
- Potrošnja guma,
- Mazivo (razna ulja, maziva i rashladna tečnost).

2.1. Nafta i naftni derivati

- Dizel motorno gorivo) koje se koristi za odvijanje tehnoloških procesa i rad opreme, obezbjeđivati će se od ovlaštenih prometnika. Doprema na kamenolom je autocisternom iz koje će se vršiti utakanje u rezervoare mehanizacije i drugih mašina.
- Sredstva za podmazivanje (ulja i masti), minimalne količine koje se skladište u namjenskom priručnom skladištu do korišćenja.

Uskladištavaju se ostale navedene materije i one, prema odredbama JUS.Z.CO.010, a koje imaju uticaj na nastajanje, širenje i sanaciju požara.

U krugu će se povremeno koristiti eksplozivna sredstva.za razaranje kompaktnih stijenskih masiva. Za miniranje minskih bušotina angažitari će se registrovani izvođači, koji će za izvođenje miniranja dopremiti i koristiti eksplozivna sredstva

CamScanner

Eksplozivne materije koje se upotrebljavaju na kamenolomu prestavljaju mješavine amonij – nitrata i dizel ulja (odnosno AN-FO eksplozivne materije), kao i detonirajući štapini, rudarske kapisle i usporivači.

3. Opis aktivnosti za koje se izdaje dozvola

Na površinskom kopu, „Zukulja" vršiti će se eksploatacija kamena dolomita koji se sastoji iz slijedećih radnih procesa (faza) i to:

3.1. Glavne faze

- Bušenje minskih bušotina, masovno miniranje, guranje odminiranog materijala,
- Utovar i transport rovne rude i agregata
- Prerada rovnog dolomita i krečnjaka

3.2. Pomoćne faze

- održavanje površinskog kopa, jalovišta, puteva i radnog kruga
- odvodnjavanje površinskog kopa i jalovišta
- održavanje rudarske opreme
- zaštita okoliša
- rekultivacija zemljišta oštećenog rudarskim radovima

3.3. Opis tehnološkog procesa prerade dolomita i krečnjaka

Minirani materijal skuplja se buldozerom na utovarno-transportnoj etaži (platou) utovara utovarivačem i prevozi do čeljusne drobilice na primarno drobljenje. Istresanje dolomita i krečnjaka iz utovarivača se odvija direktno u čeljusnu drobilicu.Ispod bunkera je montirana elektromagnetna dozirna rešetka koja jednakomjerno doziramaterijal u mlin čekićar, gdje se izdrobi na granulaciju 0-30 mm. Izdrobljen materijal pada na sekundarno vibraciono sito. Materijal 0-20 mm koji se odvoji na elektromagnetnoj dozirnoj rešetki pada na transporter. Na situ se materijal presijava na četiri frakcije 16-32, 8-16, 4-8 i 0-4 mm koji se preko transportera transportuje u deponije.

4. Emisije / uticaji koje će pogon i postrojenje imati u okoliš su slijedeće:

Izvori emisija iz pogona i postrojenja kamenoloma "Zukulja" u Općini Mostar Sjever na okoliš vezani su za sve tehnološke faze i operacije proizvodnje i prerade kamena i shodno tome mogu se očekivati slijedeće emisije na okoliš:

- emisija mineralne prašine i emisija otpadnih dimnih plinova u zrak prilikom eksploatacije i prerade kamena na kamenolomu
- emisije otpadnih dimnih plinova koji nastaju kao produkt sagorijevanja dizel goriva u rudarskoj mehanizaciji i kamionima.
- produkcija otpadnih materijala i
- produkcija buke u okoliš

Uticaji tehnološkog procesa eksploatacije, prerade tehničkog kamena dolomita, na pomenutom lokalitetu, u uslovima normalnog rada uključuju:
- promjene mikroklimatskih uslova
- pejzažne promjene (promjene vizuelnih kvaliteta okoliša)
- promjene u odnosu na biljni i životinjski svijet
- promjene u kvalitetu tla
- promjene u kvalitetu voda
- promjene u kvalitetu zraka usljed:
- bušenja minskih bušotina

CamScanner

- rušenja stijena energijom eksplozivnog razlaganja eksploziva (miniranje)
- utovar gotovih proizvoda, odnosno pojedinih frakcija sa skladišta klasirnice,
- transport dolomita,
- padanje agregata sa transportera i formiranje kupa,
- čišćenje površina radnih etaža i internih komunikacija,
- postrojenja za drobljenje, mljevenje i prosijvanje,
- uzvitlavanje mineralne prašine sa radnih površina, saobraćajnica, deponija i slično djelovanjem zračnih struja (vjetra).
- uticaj miniranja-vibracije tla (mikroseizmika)
- onečišćenje bukom:
- pri eksploataciji (detonacija od miniranja, rad teške mehanizacije),
- pri transportu,
- te radu drobiličnog postrojenja i klasiranja

Uticaji tehnološkog procesa eksploatacije i prerade tehničkog kamena dolomita na kamenolomu „Zukulja" u slučaju ekološke nesreće (kao što je nekontrolisano razlijevanja nafte prilikom pretakanja u priručno skladište ili radne strojeve) može dovesti do promjena u kvalitetu podzemnih i površinskih voda, kao i promjene u kvalitetu tla

4.1. Emisije u zrak

- Plinoviti produkti koji nastaju u procesima eksplozivnog razlaganja privrednih eksploziva su CO_2, vodena para, N_2, O_2 kao i različiti spojevi oksida dušika;
- Plinoviti produkti koji nastaju izgaranjem tekućih goriva u motorima sa unutrašnjim sagorijevanjem sadrže uglavnom okside dušika (NO_x), čvrste čestice, ugljik – monoksid (CO), i ugljikovodike (C_xH_y);
- Mineralna prašina koja nastaje pri procesima bušenja minskih bušotina, miniranja, utovara odminiranih masa mramoriziranih vapnenaca, transporta mramoriziranih vapnenaca i otkrivke na etažama površinskog kopa, čišćenja radnih površina etaža i saobraćajnica, uzvitlavanjem mineralne prašine sa radnih površina, saobraćajnica i deponija djelovanjem vjetra.
- Temperaturne promjene, koje su evidentne u pojedinim fazama tehnološkog procesa.

4.2 . Emisije u vodu

- Oborinske vode sa eksploatacionog polja, odlagališta i pristupnih puteva mogu biti opterećene suspendiranim česticama;
- Sanitarne otpadne vode;
- Otpadne tehnološke vode ne nastaju.

4.3. Produkcija otpada

- Jalovinski materijal;
- Čvrsti otpad nastao od absorbenta pri eventualnom uklanjanju iscurenog diesel goriva, ulja, maziva i sl. kao i uklonjeno zagađeno zemljište;
- Komunalni otpad.

4.4. Emisija buke

Buka će se emitovati pri postupcima miniranja kao i pri radu mobilne i stacionarne mehanizirane opreme: bušaće garniture, kompresora zraka, diesel - električnog agregata, pri radu utovarivača, transportnih kamiona i dr.
- Zvučni efekti masovnih miniranja
- Mehanizovana oprema koja se koristi na kopu

CamScanner

4.5. Bušenje i miniranje

- Djelovanje zračnog udarnog talasa na ljude i objekte (u slučaju otvorenog prostora);
- Seizmički efekti koji mogu imati uticaja na stabilnost građevinskih objekata i režim izvora u okruženju.
- Zvučni efekti masovnih miniranja

4.6. Uticaj na tlo

- Izmjena pedoloških uvjeta skidanjem horizonta tla sa matičnog supstrata;
- Uzrokovanje pojava erozije;
- Devastacija terena
- Mogućnost onečišćenja tla naftinim derivatima, mastima i uljima ukoliko dođe do njihovog nekontroliranog prosipanja.

4.7. Uticaj na mikroklimatske uslove

Mijenjanje topografskih karakteristika na planiranoj eksploatacionoj površini uticaće samo na lokalne mikroklimatske prilike, na prostoru kamenoloma.

4.8. Uticaj na biljni i životinjski svijet

Vrši će se sječa i uklanjanje stabala i drugog vegetacijskog pokrova na mjestima površinske eksploatacije samo u obimu neophodnom za odvijanje tehnološkog procesa.

4.9. Uticaj na pejzaž

Vizuelne promjene su ograničene na mikrolokaciju.

4.10. Uticaj na stanovništvo

Područje gdje je lociran kamenolom, „Zukulja" se nalazi na udaljenosti 700 m od naselja Kuti , a naselje Vrapčići je udaljeno 1,5 km. Kamenolom „Zukulja" neće imati velikog utjecaja na lokalno stanovništvo .Takva procjena utemeljena je na osnovi godišnjeg obima proizvodnje, tehničko-tehnološkog procesa rada, konfiguracije lokalnog terena i iskustva sa drugih kamenoloma.Utjecaj kamenoloma odnosi se na :
- Korištenje lokalnog puta,
- Gore navedeni utjecaji buke, prašine, miniranja.

5. Uslovi za zaštitu zraka, tla, voda, biljnog i životinjskog svijeta

Oblici zagađenja na kamenolomu „Zukulja" i u industrijskom krugu

OBLICI ZAGAĐENJE	PORIJEKLO	MJERE ZA SMANJENJE EMISIJA
Zagađenje tla	Nepropisno odbacivanje produkovanog organskog i neorganskog otpadnog materijala, prolijevanje naftnih derivata, erozija zemljišta, prosipanje eksplozivnih materija, nepropisna dispozicija jalovine	Odlaganje otpada u namjenske kontejnere, propisno rukovanje naftnim derivatima, uljima, mazivima i eksplozivnih materija, pravilna dispozicija jalovine
	Tehnička neispravnost	Periodični pregledi i

CamScanner

Zagađenje zraka (prašina i buka)	mehanizacije, prekomjerno isušivanje materijala koji se koristi u procesu proizvodnje ili erozija tla pri kretanju mehanizacije, buka i štetni izduvni plinovi iz motora transportnih vozila, separacije i fabrike betona	servisiranje mehanizacije, obaranje prašine prskanjem vodom materijala i manipulativnih površina i transportnih puteva, kao i prekrivanje istih betonskim slojem, te formiranje zelenih pojaseva unutar eksploatacionog polja
Zagađenje površinskih i podzemnih voda	Otpadne vode sa manipulativnih površina, otpadne vode iz radionica, nekontrolisano odbacivanje raznih otpadaka	Izgradnja taložnika i „separatora masnoća", te propisno odlaganje čvrstog i tećnog otpadnih materijala, izrada nepropusnog septika za prihvat fekalnih voda
Otpad	Nepropisno odbacivanje organskog i neorganskog otpadnog materijala (ostatci zauljene ambalaže, papir, krpe, staklo, gume, plastika i dr.)	Sakupljanje u namjenske kontejnere zatvorenog tipa i odvoz na deponiju
Otpad	Nekontrolosano odlaganje jalovinskog materijala iz kamenoloma	Propisno odlaganje na mjesta predviđena za odlaganje jalovine u cilju krajnje rekultivacije
Otpad	Nekontrolisano odlaganje amonijum-nitratnog otpada	Izgradnja namjenskog objekta sa nadstrešnicom za odlaganje ove vrste otpada

5.1. Mjere za sprečavanje i minimiziranje emisija u zrak:

- Primjeniti postupke za sprečavanje podizanja i širenja prašine kvašenjem materijala na presipnim mjestima orošavanjem, kvašenjem radnih površina i deponija orošavanjem, posipanjem saobraćajnica vodom;
- Manipulativne površine i transportne puteve za vrijeme sušnih dana polijevati (prskati) vodom, kao i materijal koji se utovara
- Maksimalnu brzinu kretanja svih vozila ograničiti na 10 km/sat.
- Za smanjenje emisija prašine prilikom miniranja odabrati takvo vrijeme retardiranja (milisekundni usporivači) da se oslobađa samo minimalna količina prašine.
- Pri radu bušaće garniture koristiti uređaje za otprašivanje
- Miniranje izvoditi za vrijeme slabog vjetra (tišine) da se oblak prašine podignut miniranjem ne raznosi u okoliš, već da se spusti bliže mjestu miniranja.
- Emisija prašine koja nastaje od kretanja kamiona i druge teške mehanizacije eksploatacionim poljem značajno se može reducirati asfaltiranjem i redovnim održavanjem pristupnih puteva, kao i prskanjem vodom internih puteva u kamenolomu i pogonu separacije.
- Emisije prašine koje se javljaju prilikom manipulacije i pretovara smanjuje se polijevanjem, pravilnim odabirom lokacije za te aktivnosti i vođenjem računa o meteorološkim uslovima u vrijeme obavljanja aktivnosti.
- Spriječiti prekomjerno punjenje kamiona
- Prilikom transporta, emisija prašine može se reducirati pokrivanjem korpe kamiona ceradom ili prevozom sitnih frakcija u potpuno zatvorenim sistemima, a u sušnim periodima prskati vodom.

CamScanner

- Potrebno je vršiti mjerenja emisija-imisija prašine pri normalnim uslovima na radilištu, kontaktnom i širem području, te rezultate mjertenja uporediti sa MDK
- Koristiti diesel gorivo odgovarajućeg kvaliteta, prema AS standardima i EU smjernicama 98/70;

5.2. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja na vode

Mjere za sprečavanje i smanjivanje zagađenja vode su slijedeće:

- izgraditi septičku jamu
- septička jame mora biti locirana tako da je omogućen pristup auto-cisterni za pražnjenje septičke jame odvozu taloga na odlagalište
- oborinske vode sa manipulativnih površina odvoditi na taložnik
- vršiti redovno kontrolu rada taložnika
- ne smije biti nikakvog upuštanja nepročišćenih otpadnih voda
- plato za mehanizaciju će biti betoniran. Eventualno ispuštanje ulja i goriva će biti odvođeno sa navedenog platoa u separator ulja
- sve površinske vode koje dospiju na samu površinu kopa će se sprovoditi u izgrađeni taložnik.

- Mjere koje treba poduzeti za korištenje i zaštitu voda proizlaze iz propisa o vodama, odnosno Zakona o vodama i propisa donesenih na osnovu tog Zakona.
- Otpadne vode koje sporadično nastaju u pogonu kamenoloma nisu hemijski zagađene vode. Njihova količina je minorna. Sakupiti ih u vodosabirnike.
-Sanitarno-fekalne otpadne vode će se kontrolisano prikupljati u septičkoj jami. Septička jama će se projektovati prema broju zaposlenih. Sadržaj iz septičke jame će se redovno (prema projektovanoj dinamici) prazniti i uklanjati putem nadležnog komunalnog preduzeća
- Rasutu naftu treba čistiti suhim postupkom upotrebom piljevine, koja se potom može koristiti kao dodatak glini u određenom procentu. Na taj način se može spriječiti zagađivanje vodotoka i podzemnih voda. Prostor na kojem je došlo do istakanja temeljito oprati vodom.
- Mjere zaštite od hemijskih onečišćenja (naftnih derivata, tehničkog ulja i masti) voda i tla treba osigurati punjenjem transportnih sredstava gorivom i mazivom, te izvođenjem manjih tehničkih popravki na vodonepropusnoj površini, koja se može čistiti samo suhim postupkom.
- Ta površina mora biti nadkrivena kako oborinske vode ne bi ispirale eventualne ostatke onečišćavajućih materija, koje nastaju na površini za pretakanje goriva i manje servisne popravke kao što je zamjena ulja, podmazivanje idr.

5.3. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja buke

- Miniranje na lokaciji zahvata obavljati isključivo tokom dnevnog perioda kada je dopušteni ekvivalentni nivo buke 65 dB(A)
- Najefikasniji način zaštite od štetnog i/ili ometajuće djelovanja buke na bilo koju životnu sredinu je formiranje zelenih zaštitnih pojaseva. Zeleni zaštitni pojasevi vrše apsorpciju i refrakciju elastičnih zvučnih talasa, vrše potpunu aplifikaciju zvučnih talasa mjenjajući njihove naglašene komponente čime se energija tih talasa transformiše i zvučni talasi poprimaju svojstva talasa koji nemaju nikakvi štetnih ili ometajućih osobina ili se njihove osnovne karakteristike smanjuju do te miere da se njihov intezitet djelovanja dovodi ispod granice percercije. Zeleni pojasevi se obično formiraju od brzo rastućih rastinja visine ispod 10 m sa cvjetnim grmovima više godišnjeg trajanja kao i kombinacijama "živih" ograda (makljura i slično) sa cvjetnim grmovima, jednogodišnjim cvjetovima i navedenim brzo rastućim drvećem Npr. jedan efikasan i estetski vrlo prihvatljiv zeleni pojas, širine 20 do 25 m vrši adsorpciju buke za 15 do 20 dB(A). Najbolji rezultati se postižu kada se uz saobraćajnicu zasađuju guste žive ograde, a iza njih grmovito i veće rastinje, što je dekorativno u određenom krajoliku i vrlo efikasno u smislu smanjenja intenziteta elastičnih zvučnih valova.
- Ograničavanje brzine kretanje pokretne mehanizovane opreme saobraćajnicama unutrašnjeg saobraćaja i radnim površinama kamenoloma.

CamScanner

- Vršiti sistematsko održavanje oruđa za rad i opremu preduzeća, posebno izduvnih sistema kod mobilne mehanizovane opreme.
- Vršiti sistemtsko održavanje habajućeg sloja unutašnjih saobraćajnica i radnih površina, razmatrajući i opravdanost nanošenja asfaltnog postroja na tim saobraćajnicama.
- Upotrebu zvučnih signala svih vrsta u krugu preduzeća treba svesti na nužnu mjeru. Zvučne signale sa opremom treba davati samo u izuzetnim slučajevima jer je intenzitet zvučnih signala na ovim vozilima preko 105 dB(A).
- Vršiti redovnu – periodičnu kontrolu nivoa komunalne buke i poduzimati potrebne mjere.
- Na oruđima za rad, uređajima i opremi preduzeća vršiti redovno dotezanje raznih olimljenja (limova) , koji svojim vibracijama postaju vrlo značajni izvori buke na toj opremi.
- Nove objekte u ugroženoj sredini graditi planski uz uvažavanje neophodnosti odvijanja tehnologije preduzeća, ali i prava građana na nesmetano korištenje njihovih objekata itd. Prilikom rada pogona kamenoloma stvara se buka, koja je karakteristična za industrijske aktivnosti.
- Pošto su najveći proizvođači buke transportne mašine, veoma značajno je da sistemi izduvnih plinova na istim budu ispravni. Osim toga, mašine treba isključivati iz pogona kada je to tehnološki opravdano, zbog čega se moraju potpuno efikasno održavati njihovi sistemi za startanje – paljenje.

5.4. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja na tlo

Mjere za ublažavanje zaštite zemljišta:

- dio humusnog uklonjenog materijala pohraniti na za to projektom predviđenoj lokaciji i
- iskoristiti za biološku rekultivaciju
- servisiranje mehanizacije se neće vršiti na lokalitetu, već u specijalizovanoj radionici
- otpad deponovati u posebne kontejnere, te prazniti sedmično na organizovano registrovano odlagalište.
- preduzimati efikasne mjere za sprečavanje rasipanja goriva i ulja iz mehanizacije i kamiona.Sva mehanizacija i kamioni će se redovno i, kvalitetno održavati u cilju sprečavanja nekontrolisanog curenja goriva i maziva
- sva sakupljena otpadna ulja će se skladištiti u limenu burad u namjenskom skladištu dijela tipskog kontejnera i isporučivaće se ovlaštenoj organizaciji sa kojom će biti sklopljen ugovor
- Razdvojeno skupljati otpadna ulja i filtere u posebne kontejnere;
- Negativni uticaj na tlo uključuju onečišćenje tla otpadnim vodama, otpadom mineralne sirovine, jalovinom, energentima, mazivima, te sabijanje tla teškom mehanizaciom, a sve ih je moguće izbjeći ili smanjiti na najmanju moguću mjeru pravilnim planiranjem i provedbom tehnološkog procesa;
- Razlijevanje goriva i maziva po tlu se mora spriječiti na svaki način, jer je isto potpuno neopravdano i opasno. Međutim, ukoliko se razlijevanje nafte ipak dogodi, izvan predviđenog platoa, potrebno je odmah očistiti, odnosno odstraniti zagađeno tlo i privremeno ga deponovati na predviđeni nepropusni plato, a mjesto razlijevanja posuti zaštitnim hidrofobnim sredstvom „EKOPOR" i sl., koje je vrlo djelotvorno na krutim podlogama, jer upija prolivenu naftu ili njene derivate, a sredstvo je hidrofobno;
- Zaštita tla u okolišu od djelovanja agresivne i mineralne prašine koja nastaje kao nus produkt primjenjene tehnologije, kao što je već rečeno, vršit će se planskim polijevanjem radnih površina kopa i saobraćajnica i sakupljanjem prašine i zaštitom sakupljenih količina od rasturanja po slobodnim prostorima;
- Bez obzira što na predmetnom lokalitetu nema posebno vrijednih biljnih vrsta uticaj na tlo procjenjen kao neznatan, potrebno je primjeniti mjere za ublažavanje navedenog uticaja;
- Nakon završene eksploatacije na ovom eksploatacionom području izvršiti rekultivacija i revitalizacija oštećenog zemljišta i privođenje istog korištenju., a što treba definisati Projektom rekultivacije kamenoloma „Pušine";
- Humusni pokivač odlažen i sačuvatan upotrijebljava se za rekultivaciju;
- Skupljanje starih guma i akumulatora na određeno mjesto na površinskom kopu „Pušine".

CamScanner

5.5. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja na biljni i životinjski svijet

Vegetaciju zastupljenu na prostoru kamenoloma treba maksimalno čuvati zbog pozitivnih efekata smanjenja emisija u okoliš i negativnih uticaja na okoliš (npr.sprečavanje disperzije prašine i plinova u okoliš, smanjenje intenziteta buke i sl.). Krčiće se i uklanjati samo ono što je neophodno po tehnološkom redu razvoja površinskog kopa. U bližoj okolini kamenoloma nema nema tragova poljoprivrednih radova niti obrađenog zemljišta.

Mjere za zaštitu biljnog i životinjskog svijeta:

- Zabranjeno je odlaganje biljnog materijala na površine izvan eksploatacionog polja
- Radnicima na površinskom kopu će biti strogo naloženo da otpad ne odlažu u neposredni okoliš
- Vegetacija unutar istražnog i eksploatacionog prostora kamanoloma će se čuvati. Ista će se uništavati samo po tehnološkom redu razvoja kopa.
- Gdje god je moguće, postojeća vegetacija će se zadržati
- Osiguraće se da se uticaj na životinjski svijet ne proširi izvan eksploatacionog polja. To će se postići strogim pridržavanjemmjera zaštite zraka i zaštite od buke, te ograničenim kretanjem zaposlenih samo unutar površine eksploatacionog polja
- Oko ruba visinskog dijela površinskog kopa postaviće se ograda u cilju zaštite životinjskog svijeta od eventualnog pada niz kosinu kamenoloma
- Zabranjeno je paliti vatru na otvorenim površinama
- Mjere zaštite biljnog svijeta osiguraće se i kroz provođenje mjera zaštite zemljišta i mjera za zaštitu zraka
- Tehnička i biološka sanacija kamenoloma će se provoditi nakon završetka eksploatacije
- Biljne vrste koje će se saditi će biti autohtone i odgovaraće okolnom prostoru
- Održavaće se biljni pokrivač

Na rubnim prostorima eksploatacionog polja provoditi mjere zaštite stabala od izvaljivanja u toku eksploatacije rovnog kamena i podsticati obnavaljanje vegetacije. Time će se spriječiti i erozija zemljišta.

5.6. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja na pejzaž

Mjere zaštite vizuelnih kvaliteta prostora potrebno je provoditi kontinuirano tokom eksploatacije i nakon njenog završetka. Ciljevi zaštite pejzažnih vrijednosti ogledaju se u sljedećem:

- Eksploatacija i prerada kamena će se odvijati strogo prema Glavnom rudarskom prijektu, uz poštovanje mjera zaštite okoliša definisanih ovom studijom, kao i poštivanjem okolinskih propisa.
- Otpadni materijal će se odlagati na za to određenu deponiju, odnosno lokalitet i kasnije ga iskoristiti za nivelisanje i uređenje terena ili kao pokrov za ogoljelo zemljište (tehničku rekultivaciju).
- Nakon okončanja eksploatacije na pojedinim dijelovima eksploatacionog prostora na ovom kamenolomu će se izvršiti sanacija i rekultivacija terena zahvaćenog eksploatacijom i preradom kamena, na bazi projekta odobrenog od strane nadležnog ministarstva.
- Budućim mjerama zaštite i rekulzivacije ćemo nastojati ublažiti uticaj ovog kamenoloma u smislu zaštite postojeće vegetacije, sprečavanja uklanjanja vegetacijeukoliko to nije neophodno i obaveznog blagovremenog provođenja mjera rekultivacije još u toku korištenja ovog kamenoloma, u skladu sa ovom studijom i Glavnim rudarskim projektom. Posebno će se voditi računa da se stable drveća i niskog rastinja neće uklanjati ako nisu u zoni eksploatacije maetrijala, jer imaju veliku zaštitnu funkciju (sprečavanje i ublažavanje emisija u okoliš, sprečavanje erozije, ublažavanje buke i sl.).

CamScanner

5.7. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja na stanovništvo

- Zaštita stanovništva se postiže provođenjem slijedećih mjera: zaštita zraka, stabilnost zemljišta, te zaštita od buke. Zbog položaja kamenoloma, konfiguracije terena i velike udaljenosti od najbližeg naselja Kuti, ne očekuje se da će ovaj kamenolom uticati značajnije na stanovništvo.
- Na osnovu Zakona o zaštiti okoliša i Zakona o slobodi pristupa informacijama, informacije o stanju okoliša će biti dostupne javnosti, kako bi javnost bila upoznata sa uticajem emisija kamenoloma na okoliš.
- Operator kamenoloma će obezbijediti redovno održavanje dionice pristupnog puta. Takođe, operator kamenoloma će uskladiti oranizaciju rada sa potrebama stanovništva vezano za izvođenje minerskih radova.
- U skladu sa gore navedenim, biće imenovan referent za zaštitu okoliša koji će pratiti i kontrolisati sve radnje iz domena zaštite okoliša, te ostvarivati redovnu komunikaciju sa stanovništvom i po potrebi ih izvještavati o stanju okoliša i podacima dobivenim mjerenjima i analizama.
- Ograničenje rada kamenoloma na radno vrijeme, 8 ili 12 sati;
- Usaglasiti sa mjesnom zajednicom najpovoljnije termine miniranja u toku dana;
- Poduzeti sve mjere predviđene za obezbjeđivanje sigurnosti na regionalnom i lokalnom putu za vrijeme miniranja.

6. Mjere za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon i postrojenje

- Strogo je zabranjeno odlaganje ulja, masti i taloga iz separatora u vodotok i na okolno zemljište. Pražnjenje separatora i odvoz prikupljenog taloga treba vršiti na propisan način, u saradnji sa preduzećem za upravljanje istim;
- Pražnjenje i odvoz sadržaja septičke jame dogovoriti sa komunalnim preduzećem;
- Čvrsti otpad koji se pojavljuje u slučaju incidentnog prosipanja goriva, ulja i maziva, upotrebom adsorbensa i uklanjanjem zagađenog tla, odložiti na za to posebno predviđeno vodonepropusno mjesto na odlagalištu ili u kontejnere locirane u krugu kamenoloma i dogovoriti način odvoza sa komunalnim preduzećem.
- Sav komunalni otpad propisno odložiti u poseban kontejner, lociran u krugu pogona i postrojenja i dogovoriti način odvoza sa komunalnim preduzećem koje djeluje na teritoriji na kojoj je smješten kamenolom.

7. Granične vrijednosti emisija za zagađujuće materije

7.1. Granične vrijednosti kvaliteta zraka

- U skladu sa Pravilnikom o graničnim vrijednostima kvaliteta zraka (Sl. novine FBiH br. 12/05)
- Maksimalne dozvoljene vrijednosti za lebdeće čestice:

Zagađujuća materija	Period uzorkovanja	Granična prosječna godišnja vrijednost	Granična Visoka vrijednost
LČ10	24 sata	50	100 (µg/m3)*
ULČ	24 sala	150	350 (µg/m3)*

*Napomena: ne smije biti prekoračena više od 7 puta u kalendarskoj godini (98 – i procentil)

- Maksimalne dozvoljene vrijednosti za sediment (taložni prah):

CamScanner

Zagađujuća materija	Period uzorkovanja	Granična prosječna godišnja vrijednost	Granična Visoka vrijednost
Taložni prah-ukupno	Jedan mjesec	200 (mg/m^{2}d)	350 (mg/m^{2}d)*

Napomena: odnosi se na mjesec u godini sa najvišim vrijednostima depozicije/taloga

7.2. Granične vrijednosti buke

- Dozvoljeni nivo buke na radnom mjestu koji pravi oruđe za rad: 90dB
- Dozvoljeni nivoi vanjske buke – kod prvih kuća.

Ekvivalentni nivo buke L_{eq}		Vršni nivo buke L_1
Dan	Noć	75
60	50	

8. Sistem monitoringa

Monitoring kvaliteta vode

- Jednom godišnje potrebno je kontrolisati određene parametre kvalitet otpadne vode. Vršiti monitoring sljedećih parametara kvaliteta površinske vode: suspendovane materije, pH, BPK5, te koncentaciju ulja i masti. Ovaj monitoring potrebno je realizovati jednom godišnje, a u cilju utvrđivanja stvarnog uticaja izvođenja radova na kamenolomu, kao i planiranih mjera za ublažavanje eventualnog uticaja na pomenute vode.
- Rezultate monitoringa dostaviti nadležnom Ministarstvu koje će odlučiti o potrebi i dinamici narednih ispitivanja, u zavisnosti od rezultata ispitivanja.

U tabeli prikazan je zbirni plan monitoringa elemenata životne sredine za Površinski kop „Zukulja" općina Mostar Sjever.

CamScanner

Monitoring predviđen za kamenolom „Zukulja"

Medij	Parametar koji se osmatra	Mjesto vršenja monitoringa	Razlog zbog kojeg se vrši monitoring	Rokovi
Buka	Nivo buke (dB) Oktavna analiza	- Industrijski krug - Kod najbližih drugih objekata koji gravitiraju oko kamenoloma	Stvarni uticaj nivoa buke na okoliš	Ispitivanja jednom u toku godine
Zrak	Mineralna prašina	Kod najbližih drugih objekata koji gravitiraju oko kamenoloma Izvršiti mjerenje seizmičkih efekata miniranja na najbliže objekte koji gravitiraju kamenolomu od strane ovlaštene organizacije koja ne vrši samo miniranje. Emisija na dimovodnom kanalu, u radionicama, na separaciji i betonari u toku sezone najintezivnijeg rada pogona	Mjerenje sedimentne prašine je obvezno za ovakve vrste postrojenja a trajanje mjerenja iznosi 28 ± 2 dana. Jedan sedimentator obavezno postaviti kod najbližih kuća. Stvarni utjecaj prašine i seizmičkih efekata na kamenolom i naselja koji gravitiraju istom	Ispitivanja jednom u toku godine
Zemljište	Teški metali, mineralna ulja	U okviru radnog prostora kamenoloma i mašine za spravljanje eksplozivne materije	Utvrđivanje stepena i vrste eventualne kontaminiranosti zemljišta preduzimanje adekvatnih zaštitnih mjerea	Ispitivanja u toku god
Bioremedijacija i tehničke sanacije	Prema Članovima 84 - 86. Zakona o rudarstvu i odredbi Zakona o prostornom uredenje	- Na devastiranom zemljištu na kome je završen proces eksploatacije	Dovođenje u trajno i stabilno stanje	Nakon završetka eksploatacije
Voda	Prema Pravilniku	Ispust u taložnik	Određivanje uticaja otpadne vode na rijeku	Ispitivanja u toku godine

9. Izvještavanje

Izvještavati Federalno ministarstvo okoliša i turizma o prikupljenim podacima na način kako je to propisano odredbama Poglavlja IV Pravilnika o registrima postrojenja i zagađivanjima („Sl. novine Federacije BiH", broj: 82/07).
Izvještaji trebaju biti poslani najkasnije do 30.06. tekuće godine za prethodnu godinu izvještavanja.
Uputa za dobijanje šifre za pristup BH PRTR šifre i uputstvo za popunjavanje baze podataka - elektronskih obrazaca za BH PRTR nalaze se na web stranici www.fmoit.gov.ba, na kartici Okolišne dozvole/Registri i izvješćivanje.

CamScanner

10. Period važenja dozvole

Okolinska dozvola se daje na period od 5 (pet) godina, od dana uručenja rješenja.

O B R A Z L O Ž E N J E

Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša HNK proslijedilo na nadležno postupanje Federalnom ministarstvu okoliša i turizma pod brojem: UP-I/05–23–11-94/13 od 16.07. 2013. godine, za kamenolom „Zukulja" kod Mostara, koji djeluje u sklopu poduzeća „Majdan Kuti" d.o.o Mostar .

Zaključkom Federalnog ministarstva okoliša i turizma broj: UP-I 05/2-23-94/13 FM, od 07.09.2013.. godine na osnovu čl. 59. Zakona o zaštiti okoliša (Sl. novine Federacije BiH br. 33/03), utvrđena je obaveza operateru „Majdan Kuti" d.o.o Mostar, Bijelo polje bb, Mostar, izrada Studije utjecaja na okoliš za kamenolom Zukulja kod Mostara površine ekstrakcionog polja 14,65 ha, općina Mostar.

Postupajući po naprijed navedenom zaključku operater „Majdan Kuti " d.o.o Mostar, je dostavio Studiju utjecaja na okoliš izrađenu od strane konsultanske firme Rudarski institut d.d. Tuzla, Federalnom ministarstvu okoliša i turizma 12.11. 2013.godine

Radi uključivanja javnosti u postupak ocjene studije, u skladu sa odredbama čl. 61. i 62. navedenog zakona, Federalno ministarstvo organiziralo je javnu raspravu dana 19.12. 2013.u prostoru MZ Bijelo polje -Potoci u Mostaru - na način i po postupku kako je to propisano odnosnim odredbama zakona.

Oglas o održavanju javne rasprave je postavljen na web stranicu www.fmoit.gov.ba je postavljen 02.12.2013.godine a dana 04.12.2013 godine objavljen u dnevnoj štampi – „Oslobodjenje".

Pored prethodno navedenog, u skladu s čl. 58. Zakona o zaštiti okoliša, Studija utjecaja na okoliš dostavljena je na ocjenu i nadležnim organima i zainteresiranim subjektima iz čl. 58. Zakona o zaštiti okoliša, i to :

1. Federalno ministarstvo energije i rudarstva i industrije – Mostar
2. Grad Mostar –Gradska uprava - Odjel za komunalne poslove i okoliš
3. JP Agencija za vodno područje slivovi Jadranskog mora
4. HNK/Županija Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša
5. MZ Bijelo polje, Bijelo polje bb –Potoci
6. Ekološka udruga MLINICE Boračka bb (stara šumska kuća)

Federacije BiH", broj 38/09) dana 19.12.2013. godine u prostorijama Mjesne zajednice Bijelo polje s rokom od 30 dana za dostavu pismenih primjedbi, mišljenja i sugestija.

U postupku U postupku ocjene Studije uticaja na okoliš, Federalno ministarstvo organiziralo je javnu raspravu u skladu sa odredbama čl. 61. i 62. Zakona o zaštiti okoliša (Sl. novine Federacije BiH, broj 33/03) i članom 8 Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti okoliša ("Sl. novine ocjene studije uticaja na okoliš, pismenim putem nisu dostavili mišljenje, primjedbe i sugestije na predmetnu studiju subjekti kojima je dostavljena dokumentacija- SUO za predmetni kamenolom.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je Rješenjem br: UP-I 05/2-23-11-94-3/13-2 FM od 03.12. 2013. godine imenovalo Stručnu komisiju za ocjenu Studije o uticaju na okoliš u cilju ocjene mjera i aktivnosti za svaki od postavljenih zahtjeva

U izvještajima Stručne komisije utvrđeno je da Studija o uticaju na okoliš ne zadovoljava zahtjevima postavljenim u članu 12. Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu („Sl. novine FBiH", broj 19/04).

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je dopisom br: UP-I 05/2-23-11-94-3/13 FM od 07.01 2013. godine zahtjevalo dopunu Studije Utjecaja na okoiš za kamenolom Zukulja kod

CamScanner

Mostara. Operater "Majdan Kuti" d.o.o Mostar je dopunjenu studiju dostavio Ministarstvu dana 24.12.2014..godine.

Obzirom da je dopunjena Studija utjecaja na okoliš dala procjenu predloženog projekta na okoliš, utvrdila mjere ublažavanja negativnih efekata na okoliš, te mjere monitoringa, ovo federalno ministarstvo je ocijenilo da je projekat kamenoloma Zukulja, ekstrakciono polje 14,65 ha, općina Mostar, okolinski prihvatljiv, te da neće u znatnoj mjeri ugroziti okoliš

Na osnovu izloženog, stekli su se uvjeti za prihvatanje Studije utjecaja na okoliš, te je sukladno članicima 9 i 10 Pravilnika o uslovima i kriterijima koje moraju ispunjavati nosioci izrade studije o uticaju na okoliš i visini naknade i ostalih troškova nastalih u postupku procjene uticaja na okoliš (Sl. novine Federacije BiH br. 45/09 i 43/10) i tačke 6. rješenja Federalnog ministra okoliša i turizma broj: UP-I 05/2-23-11-94-2/13 FM od 03.12.2013. godine donesen Zaključak o visini naknade za rad članova Stručne komisije/povjerenstva br : UP/40-1-I 05/2-23-11-94-4/13 FM od 04.03.2014 godine, uz opširan izvještaj o radu Stručne komisije.

U skladu sa odredbama člana 112. stav 1. Zakona o vodama („Sl. novine Federacije BiH" broj 70/06) „Majdan Kuti"" – pogon za eksploataciju kamena dolomita – općina Mostar je uz zahtjev za izdavanje okolišne dozvole priložio i Rješenje o prethodnoj vodnoj saglasnosti izadato od strane od Agencije za vodno područje Jadranskog mora pod brojem UP-I/25-1-40/25-2-9/14 od 27.02.2014. godine.

Postupajući u naprijed navedenom upravnom postupku, a polazeći od odredbi o osnovnim obvezama operatora propisanim u članu 67. Zakona o zaštiti okoliša, te uzimajući u obzir sadržaj Studije utjecaja na okoliš, dopune i prijedloga zainteresiranih strana, Federalno ministarstvo je ocjenilo da će se propisanim mjerama i uvjetima postići odgovarajući, zakonom propisani stupanj zaštite okoliša, te je sukladno člana 71. Zakona o zaštiti okoliša odlučeno kao u dispozitivu ovog Rješenja. ovjerena Studija o procjeni utjecaja na okoliš za kamenolom Zukulja kod Mostara, sastavni je dio spisa.

Imajući u vidu da su uspunjeni zakonom propisani uvjeti, doneseno je rješenje kao u dispozitivu. Ovo rješenje je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba

Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka i uz istu se prilaže ove rješenje u originalu ili ovjerenom prijepisu.

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o federalnim upravnim pristojbama i tarifi federalnih upravnih pristojbi („Službene novine Federacije BiH" broj: 43/13, tarifni broj 57. podnosilac zahtjeva je uplatio 250,00 KM na budžetski račun kod UNI CREDIT Banke.

MINISTRICA

Branka Đurić

Dostaviti:

- *Majdan Kuti d.o.o Mostar*
- *Federalno ministarstvo energije rudarstva i industrije Mostar,*
- *Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša HNK/HNŽ, Mostar*
- *Grad Mostar-Gradska uprava – Odjel za urbanizamai građenje, Mostar*
- *Federalnoj upravi za inspekcijske poslove Sarajevo*
- *Dokumentaciji*
- *Arhivi*

CamScanner

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
MINISTARSTVO GRAĐENJA I
PROSTORNOG UREĐENJA

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA/KANTON
MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I
PROSTORNOG UREĐENJA

Mostar, S. Radića 3/II, tel./fax.: +387 36 324-324; 312-190 e-mail: mgpuzohnk@tel.net.ba

Broj: UPI-09-02-25-23/14
Mostar, 24.12.2014. godine

Ministarstvo građenja i prostornog uređenja Hercegovačko-neretvanskog kantona, Mostar, rješavajući po zahtjevu investitora „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar iz Mostara, u predmetu izdavanja urbanističke saglasnosti za eksploataciju mineralne sirovine – kamena dolomita i krečnjaka, na osnovu člana 39. Zakona o organizaciji uprave u Hercegovačko-neretvanskom kantonu („Službene novine HNK", broj 9/09), člana 1. i člana 200. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98 i 48/99), člana 53. stav 2. Zakona o prostornom uređenju („Službene novine HNK", broj: 4/04 i 4/2014, u daljem tekstu: Zakona), a vezano za član 4. tačka 9. Uredbe o građevinama, odnosno zahvatima u prostoru od značaja za Kanton („Službene novine HNK", broj 4/05), ***d o n o s i***

R J E Š E NJ E

I. ***Daje se urbanistička saglasnost*** za eksploataciju mineralne sirovine – kamena dolomita i krečnjaka na zemljištu označenom kao k.č. broj 99/1, K.O. Kutilivač II, na eksploatacionom polju ograničenom prelomnim koordinatnim tačkama A1, B1, C1, D1, E1 i F1, površine cca 6,5 ha, područje Grada Mostara, Hercegovačko-neretvanski kanton, po zahtjevu investitora „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar iz Mostara, a prema urbanističko-tehničkim i ostalim uslovima, kako slijedi:

DO KUMENT PROSTORNOG UREĐENJA:

- ***Zemljište u obuhvatu plana:*** predmetno zemljište je u obuhvatu Izmjene i dopune Prostornog plana opštine Mostar, odnosno Odluke o donošenju i provođenju izmjena i dopuna Prostornog plana Opštine Mostar („Službeni glasnik Grada Mostara", broj 11/12).
- ***Planirana namjena i korištenje zemljišta:*** prema tematskoj karti navedenog Plana: „KAMENOLOMI, POZAJMIŠTA I NANOSA ŠLJUNKA" predmetna eksploatacija zahtijeva se na zemljištu kojem je utvrđena namjena i korištenje: KAMENOLOM (površina žute boje označena brojem 1).

EKSPLOATACIONO POLJE I EKSPLOATACIJA:

- ***Opis eksploatacionog polja:*** eksploatacijono polje se nalazi na padini Goli brijeg orijentisanoj prema Bijelom polju, odnosno rijeci Neretvi, sa kotom od cca 235 do cca 550 m.n.v., na području naselja Kuti Livać, 16 km sjeverno od gradskog središta Mostara. Prostor je obrastao niskom i oskudnom vegetacijom, bez prisustva površinskih voda zbog velike poroznosti terena. Eksploataciono polje je povezano makadamskim i asfaltnim putem lokalnog karaktera, za magistralni put M17 Mostar-Sarajevo. Eksploataciono polje je nepravilnog mnogougaonog oblika i ograničen je prelomnim tačkama sa koordinatama: **A1** (x = 4 804 090,00 i y = 6 492 468,00), **B1** (x = 4 804 129,00 i y = 6 492 755,57), **C1** (x = 4 804 084,33 i y = 6 492 742,58), **D1** (x = 4 803 892,20 i y = 6 492 873,47), **E1** (x = 4 803 892,20 i y = 6 492 604,04) i **F1** (x = 4 804 000,00 i y = 6 492 468,00). Investitor i izvođač radova dužni su vidno obilježiti granicu eksploatacionog polja na terenu.
- ***Opis eksploatacije mineralne sirovine:*** sistem površineske eksploatacije sa izvođenjem radova u cilju postizanja projektovanog kapaciteta, primjenom rudarske mehanizacije i sigurnosti na radu. Proces proizvodnje izvoditi u fazama: bušenje, miniranje, utovar i transport, prerada sirovog (rovnog) materijala – drobljenje i transport gotovih proizvoda. Eksploatacijom obuhvatiti izvođenje eksploatacione etaže sa kotom od cca 265 m.n.v, te ostalih potrebnih radova, sve u skladu sa dozvolom za eksploataciju, izdatom od nadležnog organa.

- ***Vrsta mineralne sirovine:*** nemetalna mineralna sirovina, krečnjak (vapnenac) i dolomit.
- ***Prilaz (kolski i pješački) do eksploatacionog polja:*** investitor je dužan osigurati prilaz eksploatacionom polju (priključenjem pristupnog makadamskog i dijelom asfaltiranog puta) na postojeći javni put - lokalni put Livač – Kuti u mjestu Kuti Livač. Investitor je dužan tokom izvođenja eksloatacije priključak i prilaz održavati prohodnim, a ukoliko dođe do oštećenja postojećeg lokalnog puta isti mora na svoj vlastiti trošak ukloniti nastala oštećenja i dovesti put u prijašnje stanje.
- ***Uslovi zaštite okoliša:*** investitor i izvođač radova su dužni vršiti eksploataciju mineralne sirovine prema važećim tehničkim propisima, normativima i standardima za tu vrstu radova, uz primjenu odgovarajućih mjera koje se odnose na neophodne mjere zaštite okoliša, vode, tla i zraka, a u skladu sa odobrenjem za eksploataciju. Predmetnom eksploatacijom ne smije se ugroziti režim površinskih i podzemnih voda tog područja.
- ***Odlaganje otpada:*** investitor je dužan višak iskopanog zemljanog i ostalog materijala, kao i proizvedeni otpad tokom eksploatacije, odlagati na odgovarajuću deponiju prema mjesnim prilikama.
- ***Uslovi za zaštitu od prirodnih i ljudskim djelovanjem izazvanih nepogodnosti, katastrofa i ratnih djelovanja:*** predmetnu eksploataciju izvoditi tako da se ne ugrozi i ne ometa zdravlje ljudi koji žive i saobraćaju na tome području, te provoditi mjere zaštite radi sprečavanja nesreća i zagađenja okoliša, odnosno ograničenja njihovih posljedica, kako bi se osiguralo pravo čovjeka na čist i zdrav okoliš. Predmetnu eksploataciju izvoditi uz održavanje buke i vibracije na dozvoljenom nivou.Ukoliko se u toku vršenja eksploatacije uoče neeksplodirana ubojita sredstva (NUS-a), investitor i izvođač radova su dužni obustaviti radove i odmah obavijestiti nadležni organ za uklanjanje NUS-a, a prethodno ništa ne poduzimati.
- ***Ostali uslovi:*** u slučaju da se uoče ostaci kulturno-historijskog ili prirodnog naslijeđa, investitor i izvođač radova su dužni odmah obavijestiti nadležni organ, te treba da se suzdrže od poduzimanja bilo kakvih radnji koje mogu oštetiti iste ili dovesti u pitanje njihovu zaštitu i rehabilitaciju.

II. Sastavni dio ovoga rješenja je grafički prilog, M 1:5 000, ovjeren od Odjela za urbanizam i građenje Grada Mostara, Služba za urbanističko planiranje sa identificiranim eksploatacionim poljem, te datim urbanističko-tehničkim uslovima (granica eksploatacionog polja, površina eksploatacionog polja, koordinate eksploatacionog polja…), ovjeren od ovoga Ministarstva dana 24.12.2014. godine.

III. Investitor, odnosno izvođač radova može obavljati predmetnu eksploataciju na osnovu ove pravosnažne urbanističke saglasnosti, uz prethodno pribavljanje sljedećeg:

- dokaz o osiguranom pristupnom putu (putevima) do eksploatacionog polja,
- dokaz o pravu građenja na eksploatacionom polju, u skladu sa članom 34. Zakona o građenju („Službene novine HNK“, broj 4/13) i
- dozvola za eksploataciju, u skladu sa Zakonom o rudarstvu Hercegovačko-neretvanskog kantona, („Službene novine HNK“, broj: 7/2011 i 9/2012).

IV. Ova urbanistička saglasnost važi godinu dana od dana njezine pravosnažnosti u kojem roku se mora podnijeti zahtjev za izdavanje dozvole za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka kod nadležnog organa. Važenje iste može se iznimno, uvažavajući opravdane razloge, produžiti za još jednu godinu dana.

V. Nakon završetka eksploatacije mineralnih sirovina rudarsko i drugo preduzeće koje se bavi eksploatacijom industrijskih mineralnih sirovina na pojedinom lokalitetu (otkopnom polju) dužno je izvršiti tehničku rekultivaciju, odnosno pripremiti ga za biološku rekultivaciju ili drugu namjenu prema odobrenom projektu, a sve u skladu sa odredbama propisanim Zakonom o rudarstvu Hercegovačko-neretvanskog kantona („Službene novine HNK“, broj: 7/2011 i 9/2012).

VI. Kod izrade tehničke dokumentacije potrebne za pribavljanje odobrenja za izvođenje eksploatacije investitor i projektant su obavezni postupiti u skladu sa odredbama: Zakona, Zakona o građenju, Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanskog kantona i drugim propisima koji regulišu

eksploataciju mineralne sirovine, ovim rješenjem o urbanističkoj saglasnosti, te urbanističko-tehničkim i ostalim uslovima utvrđenim u tačkama I., II. i III. dispozitiva ovog rješenja, te uslovima datim u mišljenjima i saglasnostima nadležnih organa i službi.

Eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka izvesti u skladu sa odredbama Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanskog kantona.

Obrazloženje

Investitor „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar iz Mostara je svojim aktom dana 24.04.2014. godine ovom Ministarstvu podnio zahtjev za izdavanje urbanističke saglasnosti za eksploataciju mineralne sirovine – kamena dolomita i krečnjaka na odobrenom istražnom prostoru „Zukulja" (omeđeno koordinatnim tačkama A-G), na zemljištu označenom kao k.č. broj 99/1, K.O. Kutilivač II, površine oko 14,5 ha na području Grada Mostara.

U prilogu akta dostavljena je sljedeća dokumentacija:

1. Idejni projekat eksploatacije dolomita i krečnjaka, PK-kamenolom „Zukulja", april 2014. godine,
2. Kopija katastarskog plana u M 1:2 500, K.O. KUTILIVAČ II, izdata od Službe za katastar Odjela za urbanizam i građenje Grada Mostara, broj: 07-32-750/2014 od 27.03.2014. god., sa ucrtanom granicom zahtjevanog eksploatacionog polja i datim koordinatama lomnih tačaka od A do G,
3. Zemljišnoknjižni izvadak, K.O. Kutilivač, ZK uložak 114, za broj zemljišta (parcela) 99/1,
4. Izvod-prepis posjedovnog lista, K.O. Kutilivač I, broj posjedovnog lista 235, za gruntovnički broj 99/1 K.O. Kutilivač,
5. Rješenje Federalnog ministarstva okoliša i turizma, broj UPI-05/2-23-11-94/13 FM od 11.04.2014. godine, kojim se izdaje okolinska dozvola za Površinski kop „Zukulja" kod Mostara podnesenom od „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar i
6. Rješenje Ministarstva privrede/gospodarstva HNK/Ž, broj UP/I-07-04-20-124-12/11 od 11.01.2012. godine, kojim se potvrđuju geološke rezerve i kvalitet mineralne sirovine dolomita i krečnjaka u ležištu „Zukulja" kod Mostara.

Na osnovu člana 53. stav 2. Zakona, a vezano za član 4. tačka 9. Uredbe o građevinama, odnosno zahvatima u prostoru od značaja za Kanton, propisano je da je ovo Ministarstvo nadležno za izdavanje urbanističke saglasnosti za građevine, odnosno djelatnosti i zahvate u prostoru koji mogu u znatnoj mjeri uticati na okolinu Kantona, i to za utvrđeno: kamenolomi i otvoreni kopovi gdje površina lokacije prelazi **3 ha** (čvrste stijene i sl). S obzirom da se zahtjev investitora odnosi na zemljište - lokaciju površine cca **6,5 ha**, a što je iznad propisane površine od 3,0 ha, time je shodno navedenim odredbama utvrđena nadležnost ovog Ministarstva za izdavanje predmetne urbanističke saglasnosti.

U skladu sa članom 53. stav 2. Zakona, ovo Ministarstvo je, svojim aktom od 15.05.2014. godine, zatražilo mišljenje od Odjela za urbanizam i građenje Grada Mostara, kao službe uprave jedinice lokalne samouprave mjerodavne za poslove prostornog uređenja, o predmetnoj eksploataciji. Odjel je svojim aktom, broj: 07/2-25-8473/14 od 14.07.2014. godine, dana 21.07. dostavio izvod iz Prostornog plana Opštine Mostar – Izmjene i dopune Prostornog plana Općine Mostar („Službeni glasnik Grada Mostara", broj 11/12). Shodno navedenom, vidljivo je da je dostavljeno sljedeće:

- tekstualni i grafički prilog - KAMENOLOMI, POZAJMIŠTA I NANOSA ŠLJUNKA sa identificiranom površinom označenom brojem 1, u legendi naznačenom kao površina eksploatacione zone 164352 m2, iz kojeg se ne vidi naziv plana i tematske karte, (format A4),
- grafički prilog IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA OPŠTINE MOSTAR (URBANO I VAN URBANO PODRUČJE GRADA MOSTARA), karta „KAMENOLOMI, POZAJMIŠTA I NANOSA ŠLJUNKA" (format A4),
- tabelarni prilog Odluke „KAMENOLOMI, POZAJMIŠTA I NANOSA ŠLJUNKA" (format A4),
- izvod iz Prostornog plana opštine Mostar, tematska karta SINTEZNA KARTA – NAMJENA PROSTORA – PROJEKCIJA 2000,
- Odluka o donošenju i provođenju izmjena i dopuna Prostornog plana Opštine Mostar („Službeni glasnik Grada Mostara", broj 11/12).

Ovo Ministarstvo je, svojim aktom od 04.09.2014. god., zatražilo mišljenja od spomenutog Odjela.

Svojim aktom, broj: 07/1-25-8473/14 od 26.09.2014. godine, Odjel je dostavio mišljenje u kojem se navodi da je uvidom u Izmjene i dopune Prostornog plana Općine Mostar („Službeni glasnik Grada Mostara“, broj 11/12) tj. kartu „KAMENOLOMI, POZAJMIŠTA I NANOSA ŠLJUNKA“ utvrđeno da je na traženom loklitetu planom predviđen spomenuti kamenolom, te da se odobreni istražni prostor, za koji je podnesen zahtjev, dijelom preklapa sa planiranim eksploatacionim prostorom kamenoloma u površini od 64 960 m2 (cca 6,5 ha). Nadalje se navodi da na predmetnom dijelu istražnog prostora Zukulja, koji se preklapa sa planiranim eksploatacionim prostorom kamenoloma, u površini od 6,5 ha, može izdati urbanistička saglasnost za eksploataciju mineralne sirovine-kamena dolomita i krečnjaka. U prilogu akta je dostavljen grafički izvod iz plana na listu A3, karta „KAMENOLOMI, POZAJMIŠTA I NANOSA ŠLJUNKA“, MJ 1:5 000, sa prikazanom površinom žute boje, označenom brojem 1, u legendi naznačenom kao kamenolom, i prikazanim planiranim eksploatacionim poljem.

Svojim aktom, broj: 07/1-25-8473/14-2 od 14.10.2014. godine, Odjel je dostavio sljedeće: Akt Gradskog vijeća Grada Mostara, broj: 01-20-274/12 od 19.04.2012. godine upućen Ministarstvu privrede HNK; tabelarni prikaz koordinata eksploatacionog polja „Zukulja“ kod Mostara i grafički prikaz na listu A3, „KAMENOLOMI, POZAJMIŠTA I NANOSA ŠLJUNKA“, MJ 1:5 000, sa prikazanom površinom žute boje sa šrafiranim plavim linijama, označenom brojem 1, u legendi naznačenom kao kamenolom (planirano eksploataciono polje) – Faza II – P=99.390,00 m2, i prikazanom površinom žute u legendi naznačenoj (planirano eksploataciono polje) – Faza I – P=154.849,00 m2.

Dana 04.11.2014. godine, investitor je u prostorijama ovog Ministarstva upoznat s prikupljenim činjenicama i dokazima u predmetnom postupku, a koje se odnose na pribavljeno mišljenje od Odjela za urbanizam i građenje Grada Mostara, te je isti na zapisnik o usmenoj raspravi izjavio da će izmijeniti svoj zahtjev za izdavanje urbanističke saglasnosti i da će se o istom pismeno očitovati. Nadalje je investitor naveo da će po izmijenjenom zahtjevu za izdavanje urbanističke saglasnosti zahtjevano eksploataciono polje u potpunosti se nalaziti unutar utvrđene planske površine kao KAMENOLOM.

Dana 06.11.2014. godine investitor je svojim aktom, broj: 06-11/14 od 06.11.2014. godine, ovom Ministarstvu podnio podnesak kojim traži izmjenu zahtjeva za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na zahtjevanom eksploatacionom polju (omeđeno koordinatnim tačkama A1-F1), na zemljištu označenom kao k.č. broj 99/1, K.O. Kutilivač II, površine oko 6,5 ha na području Grada Mostara.

U prilogu akta dostavljena je sljedeća dokumentacija:

- Rješenje kojim se daje urbanistička saglasnost investitoru “MAJDAN-KUTI” d.o.o. iz Mostara, sa sjedištem u Ul. Bijelo Polje bb, za izvođenje geoloških istraživanja mineralne sirovine kamena krečnjaka i dolomita na loklitetu Zukulja, na području Grada Mostara , u okviru tražene površine istražnog polja od 14,65 ha, izdato od Federalnog ministarstva prostornog uređenja, broj: UPI/03-23-2-226/07 od 28.12.2007. godine,
- Izvještaj o uticaju transporta eksploatisanog materijala sa površinskog eksploatacionog kopa „Kuti-Zukulja“ kojim se između ostalog daje mišljenje u kojem se navodi da trenutno postojeći (interni put kroz naselje), s obzirom na slabu naseljenost mjesta, te uslove koji će nastupiti eksploatacijom, može da udovolji transportu eksploatisanog materijala, te neće ugroziti uslove života u naselju, ovjeren od organa Grada Mostara dana 11.02.2005. godine,
- Grafički prilog sa prikazanim eksploatacionim poljem i datim kordinatama, ovjerenim od “MAJDAN-KUTI” d.o.o. Mostar (format A3),
- Akt Agencije za vodno područje Jadranskog mora, broj: UP/40-1/25-2-9/14 od 27.02.2014. godine kojom se gospodarskom društvu „MAJDAN-KUTI“ d.o.o. Mostar daje **Prethodna vodna suglasnost** u svrhu izrade projektne dokumentacije za vršenje radova površinske eksploatacije kamena, koji se planiraju obavljati na lokalitetu „Zukulja“, na zemljištu označenom kao k.č. 2180 K.O. Kutilivač, Grad Mostar,
- Stručno mišljenje na lokaciju za izvođenje istražnih radova, broj: 432-4-11685/2005 od 06.09.2005. godine, data od strane JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo, Podružnica Elektrodistribucija Mostar iz Mostara, u kojem se navodi da na zemljištu označenom kao k.č. 99/1 (2180 i 2190) K.O: Kutilivač II ustanovljeno da nema kolizije sa elektroenergetskim vodovima,
- Saglasnost „VODOVODA“ društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar, broj: 1611-08/05 od 29.08.2005. godine, u kojoj se između ostalog navodi da na pomenutom lokalitetu ne postoji

vodovodna i kanalizaciona mreža, da isti nije obuhvaćen vodozaštitnim zonama, te preduzeće Vodovod ne postavlja nikakve uslove za radove,

- Elektroenergetska suglasnost Elektroprijenosa BiH , Operativno područje Mostar, broj: 08-144/08 od 14.01.2008. godine, kojom se navodi da je predmetna lokacija udaljena više od 2 (dva) km od DV 110 kV Željuša- Zalik,
- Saglasnost Dioničkog društva „BH Telecom" Sarajevo, Direkcija Mostar, broj: 13.2-9.14-3173-1/05 od 31.08.2005. godine, kojom se potvrđuje da na parceli k.č. 2180 i 2190 K.O. Kuti-Livač ne postoje instalacije koje su u vlasništvu BH Telekom-a,
- Suglasnost Ministarstva obrane Bosne i Hercegovine data preduzeću „Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar za provođenje predhodnog postupka za istražne radove na eksploatacionom polju Kuti Livač u općini Mostar u svrhu eksploatacije građevinskog kamena, broj : 11-03-28-220-58/07 od 25.07.2007. godine,

Tokom postupka, a u skladu sa članom 55. stav 1. tačka 3. i 7. Zakona, Ministarstvo je pribavilo propisane saglasnosti, odnosno uslove za predmetno istraživanje od nadležnih tijela i službi, te posebne uslove za slučajeve propisane zakonom ili na temelju zakona, i to kako slijedi:

- Akt Ministarstva unutrašnjih poslova HNK, Mostar, broj: 02-03/1-25-60-453/14 od 11.11.2014. godine, sa datim posebnim uvjetima iz oblasti zaštite od požara koje je dužan da primijeni investitor prilikom izrade projektne dokumentacije,
- Saglasnost Dioničkog društva BH Telecom Sarajevo, Direkcija Mostar, broj: 16.2-2.3-2761-1/14 od 04.12.2014. godine, kojom se potvrđuje da ne postoje smetnje za pribavljanje saglasnosti za dobijanje urbanističke saglasnosti za eksploatisanje mineralnih sirovina na prostoru „Zukulja", na zemljištu označenom kao k.č. 99/1 K.O. Kuti Livač II, ukupne površine 6,5 ha, na području šire okoline Mostara,
- Saglasnost „VODOVODA" društvo za vodovod i kanalizaciju d.o.o. Mostar, dostavljena aktom broj: 4083-12/14 od 02.12.2014. godine, u kojoj se između ostalog navodi da na pomenutom lokalitetu ne postoji vodovodna i kanalizaciona mreža, da isti nije obuhvaćen vodozaštitnim zonama, te preduzeće Vodovod ne postavlja nikakve uslove za radove,
- Prethodna elektroenergetska saglasnost, broj: 84460/2014, data od strane JP „Elektroprivreda BiH" d.d. Sarajevo, Elektrodistribucija Mostar iz Mostara,
- Akt kojim se dostavlja infomacija o opasnosti od mina za lokaciju: „Kuti – Bijelo Polje", urađen od strane Centra za uklanjanje mina u BiH, Komisija za deminiranje u BiH, Ministarstvo civilnih poslova BiH, Sarajevo, broj: DPA/04-36—13-2260/14 od 21.11.2014. godine (dostavljeno 01.12.2014. godine). U aktu BH MAC-a Sarajevo se navodi da je predmetna lokacija Kuti – Bijelo Polje, gdje se planira eksploatacija mineralne sirovine kamena krečnjaka i dolomite, obrađena kroz aktivnosti generalnog izviđanja prema zahtjevu Uprave za civilnu zaštitu i vatrogastvo, broj: 17-02-46-731-1/14 od 12.11.2014. godine pod nazivom "Kutilivač k.č. 2180 i 2190". Nadalje je navedeno da je prilikom generalnog izviđanja kompletne lokalne zajednice Kutilivač tokom 2011. godine ustanovljeno da je došlo do promjena na pomenutim projektima I izvršeno je reizviđanje projekta tako da je došlo do smanjenja veličine rizične površine predmetnih projekata odnosno definisanja dijela površine kao površine bez utvrđenog rizika od mina. U prilogu istog je stručno mišljenje (broj i datum isti kao kod informacije) u kojem se navodi da je stručni tim izviđača BH MAC-a prema Standardnim operativnim procedurama za generalno izviđanje, izvršio generalno izviđanje predmetne lokacije u periodu od 12.04. do 19.04.2011. godine, te donio **stručno mišljenje da se predmetna lokacija proglašava površinom bez utvrđenog rizika od postojanja mina**, uz koje je priložena skica sa grafičkim prikazom predmetne lokacije („Kutilivač"),
- Dioničkog društva BH Telecom Sarajevo, Direkcija Mostar, broj: 16.2-2.3-2761-1/14 od 04.12.2014. godine, kojom se potvrđuje da ne postoje smetnje za pribavljanje saglasnosti za dobijanje urbanističke saglasnosti za eksploatisanje mineralnih sirovina na prostoru „Zukulja", na zemljištu označenom kao k.č. 99/1 K.O. Kuti Livač II, ukupne površine 6,5 ha, na području šire okoline Mostara,

- Suglasnost Zavoda za zaštitu kulturno-povijesne baštine HNŽ, Mostar, broj: 23-01-02-274/14 od 13. studeni 2014. godine za eksploataciono polje omeđeno koordinatnim točkama A1-F1, općina Mostar, K.O. Kutilivač II, k.č. br.99/1, kojom se navodi da ako se tijekom izvođenja radova otkrije potencijalno dobro baštine izvođać radaova je dužan bez odlaganja obustaviti radove i o tome izvijestiti Županijski zavod.

Dana 16.12.2014. godine, u skladu sa članom 141. Zakona o upravnom postupku, investitor je upoznat s prikupljenim činjenicama i dokazima u predmetnom postupku, te je isti na zapisnik izjavio da ostaje pri podnesenom zahtjevu i da se nada pozitivnom rješavanju predmetnog zahtjeva.

Član 49. stav 1. Zakona propisuje: „Urbanistička saglasnost je upravni akt, a izdaje se na temelju ovoga Zakona, **dokumenata prostornog uređenja, posebnih zakona i propisa donesenih na temelju tih zakona**." Stav 2. člana 49. Zakona propisuje da su osnova za izdavanje urbanističke saglasnosti dokumenti prostornog uređenja predviđeni članom 8. i 9. istog Zakona.

U skladu sa navedenim članom Zakona dokument prostornog uređenja - **Izmjene i dopune Prostornog plana opštine Mostar**, odnosno Odluka o donošenju i provođenju izmjena i dopuna Prostornog plana Opštine Mostar („Službeni glasnik Grada Mostara", broj 11/12) utvrđen je kao osnov za izdavanje predmetne urbanističke saglasnosti.

Investitor zahtijeva zemljište koje je Odjel identificirao kao zemljište koje se nalazi na planskoj površini obojenoj žutom bojom i označenoj brojem 1, pa se može zaključiti da je zahtjevano zemljište položajem, oblikom i površinom unutar granica spomenute planske površine.

U skladu sa navedenim iz tematske karte: „KAMENOLOMI, POZAJMIŠTA I NANOSA ŠLJUNKA" može se utvrditi da je za navedenu plansku površinu utvrđena namjena površina (korištenje prostora): **KAMENOLOM.**

Nadalje, iz tabelarnog priloga Odluke „KAMENOLOMI, POZAJMIŠTA I NANOSA ŠLJUNKA" za plansku površinu označenu pod rednim brojem 1 utvrđeno je sljedeće: lokalitet – Kuti; namjena po Prostornom planu 1990 – Šumsko zemljište; režim građenja iz PP 1990 – RZ; namjena prema Izmjenama Prostornog plana 2011 – KAMENOLOM; režim građenja Izmjene PP 2011–R III i površina – 164 352 m².

U skladu sa naprijed navedenim, utvrđeno je da je zahtjev investitora za eksploataciju mineralne sirovine na zahtjevanom zemljištu u skladu sa navedenim dokumentom prostornog uređenja, što isti čini osnovanim, pa je odlučeno kao u tačkama I. i II. dispozitiva rješenja.

Shodno odredbama člana 2. Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanskog kantona, eksploatacija je vađenje mineralne sirovine iz ležišta, njena prerada, oplemenjivanje.

U smislu člana 7. tačka a) navedenog Zakona o rudarstvu **dolomit i krečnjak** se smatra mineralnom sirovinom, a čiju eksploataciju investitor zahtijeva.

Shodno odredbi člana 37. navedenog Zakona dozvolom za eksploataciju, donesenim u posebnom postupku kod nadležnog organa, utvrdit će se, između ostalog, vrsta mineralne sirovine ili mineralnih sirovina koje su predmet eksploatacije, način eksploatacije (podzemna, površinska ili kombinovana), položaj i tačne granice eksploatacionog polja, rok u kojem se moraju izvršiti pripremni radovi uključujući i izradu rudarskog projekta i dobiti dozvola za izvođenje radova na eksploataciji mineralne sirovine, rok važnosti dozvole, obaveza sanacije i rekultivacije područja oštećenog eksploatacijom mineralnih sirovina i obaveza provođenja ugovora o koncesiji.

Tačka III. dispozitiva ovoga rješenja temelji se na odredbi člana 34 . Zakona o građenju kojim je utvrđeno da se dokazom o pravu građenja smatra: izvod iz zemljišne knjige; ugovor ili odluka nadležnih tijela na osnovu koje je investitor stekao pravo vlasništva ili pravo građenja ili pravo korištenja radi građenja; ugovor o partnerstvu sklopljen sa vlasnikom zemljišta i/ili nekretnine čiji je cilj zajedničko građenje; ugovor o koncesiji kojim se stiče pravo građenja i pisana saglasnost vlasnika, odnosno svih suvlasnika nekretnine.

Tačka IV. dispozitiva ovoga rješenja temelji se na odredbi člana 61. Zakona.

Uvidom u dostavljenu i naknadno prikupljenu dokumentaciju i nakon provedenog postupka, utvrđeno je ***da su ispunjeni uslovi*** za izdavanje ovog rješenja o urbanističkoj saglasnosti, utvrđeni odredbama članova 47. - 70. Zakona, a u vezi člana 4. tačka 9. Uredbe o građevinama, odnosno zahvatima u prostoru od značaja za Kanton.

U skladu sa Tarifnim brojem 47. tačka (1) Zakona o administrativnim taksama sa Tarifom administrativnih taksi Hercegovačko–neretvanskog kantona („Službene novine HNK", broj 2/13), kantonalna upravna taksa za izdavanje ovoga rješenja u iznosu od 800,00 KM je propisno naplaćena od investitora (dokaz: uplatnica dostavljena dana 23.12.2014. godine).

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja, a prema članu 57. stav 2. Zakona, može se izjaviti žalba Vladi Hercegovačko-neretvanskog kantona u roku od petnaest (15) dana od dana prijema rješenja.

Žalba se predaje neposredno, šalje poštom ili izjavljuje na zapisnik kod ovoga Ministarstva, a administrativna taksa na istu se plaća u iznosu od 10,00 KM u skladu sa Tarifnim brojem 3. Zakona o administrativnim taksama sa Tarifom administrativnih taksi Hercegovačko–neretvanskog kantona.

MINISTAR

Suad Hasandedić

D o s t a v i t i:
- „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar iz Mostara, Bijelo Polje bb - Potoci, Mostar × 2,
- Urbanistički inspektor HNK, Mostar,
- Grad Mostar, Odjel za urbanizam i građenje, Mostar i
- A/A.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federal Ministry of Agriculture, Water Management and Forestry

(42)

uplaćeno 07.09.2021.god.

Broj: UP-I-08-26/1-512/19 KK
Sarajevo, 10.04.2019. godine

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva na osnovu člana 200 stav 1. Zakona o upravnom postupku («Službene novine Federacije BiH» br. 2/98 i 48/99) i Odluke o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko („Službene novine Federacije BiH", broj 108/12), a po zahtjevu privrednog društva „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar, za pretvaranje šumskog zemljišta u građevinsko, d o n o s i

RJEŠENJE

1. DOZVOLJAVA SE investitoru - privrednom društvu „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar, promjena namjene šumskog zemljišta u građevinsko površine 6,5 ha na lokalitetu „Zukulja", dio k.č. 99/1, k.o. Kutilivač, Grad Mostar, u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina.
2. Obavezuje se investitor da uplati naknadu za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko u ukupnom iznosu od **32.370,00 KM** na **dva odvojena platna naloga i to:**
   a) **12.948,00 KM** (40%) u korist računa javnih prihoda budžeta Federacije BiH broj 102-050-00001066-98 otvoren kod Union banke d.d. Sarajevo, vrsta prihoda 722455, broj općine 077, budžetska organizacija 2401001, poziv na broj 1000038300;
   b) **19.422,00 KM** (60%), u korist računa javnih prihoda budžeta Hercegovačko-nertvanskog kantona, vrsta prihoda 722455,
   a u skladu sa Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH" br. 35/13, 53/13 i 63/13).
3. Nakon što investitor dostavi dokaze o izvršenoj uplati naknade utvrđene tačkom 2. ovog Rješenja izvršiće se naknadna ovjera istog od strane ovog Ministarstva.
4. Korisnik državnih šuma će, po pisanom zahtjevu investitora sa dokazima o uplati naknade iz tačke 2. ovog Rješenja, na predmetnoj površini izvršiti doznaku i sječu šume u državnom vlasništvu kojom gospodari te izvući i iskoristiti drvnu masu.
5. Nadležni organ ne može izdati odobrenje za izvođenje radova eksploatacije mineralnih sirovina prije nego što investitor dostavi dokaze o izvršenoj uplati naknade utvrđene točkom 2. ovog Rješenja.
6. Ovo Rješenje važi dvije godine od dana izdavanja istog.

O b r a z l o ž e n j e

Privredno društvo „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar, podnijelo je zahtjev za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko površine 6,5 ha na lokalitetu „Zukulja", dio k.č. 99/1, k.o. Kutilivač, Grad Mostar, u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina. Uz zahtjev su dostavljeni/pribavljeni potrebni akti, odnosno dokumentacija propisana Odlukom o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko i Odlukom kojom se naređuje Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva da neposredno izvršava Odluku o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko u Hercegovačko-neretvanskom kantonu („Službene novine Federacije BiH", broj 51/13) i to:

- Izvod iz Izmjena i dopuna prostornog plana općine Mostar 1986.-2000. godine sa ucrtanom granicom zahtijevanog eksploatacijskog polja,
- zapisnik Stručne komisije i obračun naknade za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko za područje Hercegovačko-neretvanskog kantona broj: UP-I-08-26/1-512-2/19 od 05.04.2019. godine,
- Rješenje okolinske dozvole Federalnog ministartva okoliša i turizma broj: UPI-05/2-23-11-94/13 FM od 11.04.2014 godine,
- Akt Agencije za vodno područje Jadranskog mora Mostar, broj: 40-1/49-1-80-1/19 od 20.02.2019. godine, vezano za vodnu saglasnost u postupku prenamjene šumskog zemljišta,

ešenje o davanju saglasnosti Zavoda za zaštitu kulturno-povjesne baštine/istorijskog nasljeđa INŽ/K broj: 23-01-02-274/14 od 13.11.2014. godine.

Rješenje urbanističke saglasnosti Ministrastva građenja i prostornog uređenja HNK broj: UPI-09-02-25-2[illegible] od 24.12.2014. godine.

- Ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu „Žukulja", Grad Mostar sklopljen od strane Vlade HNK i privrednog društva „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar, br. 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine,
- Zemljišnoknjižni izvadak broj: 058-0-NAR-15-003 288 zk uložak broj:876 k.č.99/1 K.O. Kutilivač,
- Kopija katastarskog plana razmjera plana 1: 2500 broj plana: 5 i 12 K.O. Kutilivač, općina Mostar.

U postupku izdavanja dozvole za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko pribavljeno je i pozitivno mišljenje Federalne uprave za šumarstvo br. Broj: 14-26/7-27/19 M.Č. od 09.04.2019. godine.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da su ispunjeni uslovi za izdavanje dozvole za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko, te je u skladu sa Odlukom o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko („Službene novine Federacije BiH", broj 108/12), odlučeno kao u dispozitivu ovog riješenja.

Federalna administrativna taksa je naplaćena u skladu sa članom 3. stav 1. Zakona o federalnim upravnim pristojbama i tarifi federalnih upravnih pristojbi («Službene novine Federacije BiH» br. 29/06, 9/08 i 43/13) tarifni broj 42, na ime federalne takse u iznosu od 90,00 KM , a dokaz je dostavljen u spis.

Pouka o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv istog nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod nadležnog kantonalnog suda u sjedištu prvostepenog organa, u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja. Tužba se predaje u dva primjerka direktno sudu ili šalje poštom preporučeno i taksirana sa 100,00 KM. Uz tužbu se prilaže osporeno rješenje u orginalu ili prijepisu.

Po ovlaštenju ministra
Pomoćnica ministra
mr.sc. Danica Cigelj, dipl.ing.šum.

Dostavljeno:

1. „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar, Bijelo polje b.b., 88000 Mostar;
2. Hercegovačko-neretvanski kanton, Ministarstvo poljoprivr., šumarstva i vodoprivrede, Mostar;
3. Hercegovačko-neretvanski kanton, Kantonalna šumarska inspekcija, Mostar;
4. Federalna uprava za inspekcijske poslove, Šumarski insp., Fehima ef. Čurčića br. 6, Sarajevo;
5. FMPVŠ, Sektor za finansije i računovodstvo;
6. FMPVŠ, Sektor za šumarstvo i lovstvo;
7. Arhiva.

DA JE PREPIS VJERAN ORGINALU

Overava

Sarajevo, 07 -09- 2021 20 godd.

OTPREMLJENO
datum: 11 -04- 2019
potpis:

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
Ministarstvo privrede

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija-kanton
Ministarstvo gospodarstva

Broj: UP-I-07-02a)-20-226-9/15
Mostar, 24.07.2017. godine

Ministarstvo gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije, rješavajući po zahtjevu gospodarskog društva „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar, u predmetu izdavanja dozvole za eksploatiranje, na temelju članka 36. stavak (2), a u svezi stavka (1) točka a) Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije („Narodne novine HNŽ“, broj: 7/11, 9/12 i 4/16) i članka 200. Zakona o upravnom postupku („Službene novine F BiH“, broj: 2/98 i 48/99), d o n o s i

R J E Š E NJ E

1. ODOBRAVA SE gospodarskom društvu „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar površinska ekspoloatacija mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacijskom polju „Zukulja“, Grad Mostar.
2. Eksploatacijsko polje „Zukulja“, koje je površine 6,50 ha, nalazi se na dijelu katastarske čestice broj: 99/1, k.o. Kuti Livač II i ucrtano je na Situacijskom planu-karti sa ucrtanim granicama eksploatacijskog polja „Zukulja“, mjerila M 1:1000, na prostoru omeđenom koordinatama:

TOČKA	X	Y
A1	4 804 090,00	6 492 468,00
B1	4 804 129,00	6 492 755,57
C1	4 804 084,33	6 492 742,58
D1	4 803 892,20	6 492 873,47
E1	4 803 892,20	6 492 604,04
F1	4 804 000,00	6 492 468,00

3. Situacijski plan-karta eksploatacijskog polja „Zukulja“ u mjerilu M 1:1000 prilaže se uz ovo Rješenje i čini njegov sastavni dio.
4. Gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar dužno je vidno obilježiti na terenu prijelomne točke odobrenog eksploatacijskog polja „Zukulja“.
5. Gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar dužno je u roku od 6 (šest) mjeseci od dana konačnosti ovoga Rješenja izvršiti pripremne radove, pribaviti odobrenje za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu na odobrenom eksploatacijskom polju „Zukulja“.
6. Pravo izvođenja rudarskih radova po ovom Rješenju priznaje se po izvršenju obveze utvrđene točkom 5. ovog Rješenja.
7. Rok važnosti ovog odobrenja jednak je roku trajanja koncesije u smislu članka 22. Ugovora o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu „Zukulja“, Grad Mostar, broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine.
8. Ukoliko dođe do privremenog ili trajnog obustavljanja rudarskih radova na odobrenom eksploatacijskom polju „Zukulja“, Grad Mostar, gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar dužno je pridržavati se odredbi članaka 58. i 59. Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije.

9. Gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar dužno je prema odobrenom Glavnom rudarskom projektu vršiti sanaciju i rekultivaciju devastiranih površina nastalih utjecajem rudarskih radova.
10. Gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar dužno je provoditi mjere zaštite na radu sukladno poglavlju IV Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije.
11. Gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar dužno je provoditi Ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu „Zukulja“, Grad Mostar, broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine.

Obrazloženje

Dana 21.12.2015. godine, gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar, sa sjedištem u Mostaru, Bijelo Polje bb-Potoci, Mostar, zastupano po direktoru Hadžiomerović Ahmedu, podnijelo je ovom Ministarstvu Zahtjev za izdavanje dozvole za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacijskom polju „Zukulja“, Grad Mostar i u istom navelo da se sva potrebna dokumentacija propisana člankom 37. Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije nalazi u službenoj evidenciji Ministarsva gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije.

Prema odredbama članka 37. stavak (1) Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije, uz zahtjev za izdavanje dozvole za eksploatiranje, gospodarsko društvo je dužno priložiti: ugovor o koncesiji; dokumentaciju o izvršenim istražnim radovima, ležištu mineralnih sirovina, utvrđenim količinama i kvalitetu mineralnih sirovina (potvrda o revidiranim rezervama); dokaz o pravu korištenja ili pravu služnosti na zemljište određeno za eksploatiranje mineralnih sirovina; situacijski plan-kartu sa ucrtanim granicama eksploatacijskog polja, u mjerilu koje omogućava da se na njegovoj podlozi u prirodi mogu odrediti granice rudničkog prostora, sa javnim, prometnim i drugim objektima koji se nalaze u prostoru, sa opisom granica eksploatacijskog polja, uz naznaku općine na čijem se području eksploatacijsko polje nalazi; podatke o tehničkoj opremljenosti gospodarskog društva ili izvođača, kao i stručnoj osposobljenosti uposlenika za eksploatiranje mineralnih sirovina; okolišnu dozvolu i urbanističku suglasnost.

U cilju utvrđivanja svih činjenica i okolnosti koje su značajne za rješavanje ove upravne stvari, po službenoj dužnosti, a shodno članku 134. stavak (3) Zakona o upravnom postupku, pribavljeni su podaci o činjenicama o kojima službenu evidenciju vodi ovaj organ, odnosno iz službene evidencije Ministarstva pribavljeni su slijedeći dokumenti:

- Ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu „Zukulja“, Grad Mostar, koji je Vlada Hercegovačko-neretvanske županije zaključila sa gospodarskim društvom „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar; broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine;
- Rješenje Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije UP/I broj: 06-18-29/08 od 27.02.2008. godine kojim se gospodarskom društvu „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar odobrava izvođenje detaljnih geoloških istraživanja mineralne sirovine krečnjaka i dolomita na istražnom lokalitetu “Zukulja”, Grad Mostar;
- Rješenje Ministarstva gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/I-07-04-20-124-12/11 od 11.01.2012. godine o potvrđivanju geoloških rezervi i kvaliteti mineralne sirovine dolomita i krečnjaka u ležištu „Zukulja”, kod Mostara, sa stanjem na dan 31.12.2010. godine;
- Zemljišnoknjižni izvadak za parcelu broj: 99/1 k.o. SP_KUTILIVAČ, BROJ: 058-0-NAR-15-003 288, ZK uložak broj: 876;
- Izvod iz posjedovnog lista broj: 235, Službe za katastar Grada Mostara, broj: 07-32-782/15-3 od 31.03.2015. godine;
- Situacijski plan-karta eksploatacijskog polja „Zukulja“ u mjerilu M 1:1000;

- Spisak opreme i zaposlenih gospodarskog društva „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar, koji sadrži podatke o tehničkoj opremljenosti gospodarskog društva, kao i stručnoj osposobljenosti uposlenika za eksploatiranje mineralnih sirovina;
- Rješenje-okolišno dopuštenje Federalnog ministarstva okoliša i turizma, broj: UPI-05/2-23-11-94/13 FM od 11.04.2014. godine;
- Rješenje-urbanistička suglasnost Ministarstva građenja i prostornog uređenja HNŽ, broj: UPI-09-02-25-23/14 od 24.12.2014. godine.

U postupku rješavanja predmetnog zahtjeva, utvrđeno je da Situacijski plan-karta eksploatacijskog polja „Zukulja“ u mjerilu M 1:1000, koju je ovo Ministarstvo imalo u svojoj službenoj evidenciji, ne odgovara koordinatama iz Ugovora o koncesiji, pa je od podnositelja zahtjeva zatražena dostava nove Situacijske karte. Dana 07.01.2016. godine, podnostelj zahtjeva je dostavio novu Situacijsku kartu, usklađenu sa koordinatama Ugovora o koncesiji.

U postupku rješavanja predmetnog zahtjeva, a po pitanju dokaza o pravu korištenja ili pravu služnosti na zemljište određeno za eksploatiranje mineralnih sirovina, uvidom u Zemljišnoknjižni izvadak i Izvod iz posjedovnog lista, Ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralne dolomita i krečnjaka na lokalitetu „Zukulja“, Grad Mostar, broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine, i predmetni Zahtjev utvrđeno je slijedeće:

- predmetna parcela je u državnom vlasništvu,
- kultura predmetne parcele je šuma,
- da se gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar sukladno članku 4. Ugovora o koncesiji obratio Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva po pitanju ishodovanja dozvole za promjenu namjene zemljišta/krčenje šume shodno Odluci Vlade Federacije o načinu pretvaranja šumskog zemljišta u građevinsko (“Službene novine F BiH“, broj: 108/12).

Slijedom naprijed navedenog, aktom ovog Ministarstva broj: UP/I-07-02a)-20-226-3/15 od 22.01.2015. godine, od podnositelja zahtjeva je zatraženo da nas obavijesti o trenutnoj fazi postupka za ishodovanje dozvole za promjenu namjene zemljišta/krčenje šume, a sve u cilju blagovremenog okončanja predmetnog postupka. Dana 27.01.2016. godine, zaprimili smo odgovor podnositelja zahtjeva broj: 26-01/16 od 26.01.2016. godine, u kojem je navedeno da je postupak još uvijek u tijeku.

Dana 07.03.2016. godine, direktor gospodarskog društva „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar, dostavio je kopiju Zapisnika Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj: UP-I-08-26/1-1808-1/15 KK od 15.02.2016. godine-Zapisnik na licu mjesta na lokalitetu „Zukulja“, k.č. 99/1 k.o. Kutilivač, Grad Mostar, u svrhu izdavanja dozvole za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko radi eksploatacije mineralnih sirovina.

Aktom ovog Ministarstva broj: UP/I-07-02a)-20-226-5/15 od 29.09.2016. godine, a po istom pitanju-u kojoj je fazi navedeni postupak, obratili smo se Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Dana 20.10.2016. godine zaprimili smo akt Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, broj: UP-I-08-26/1-1808-1/15 od 12.10.2016. godine, u kojem je navedeno da je Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, po zahtjevu gospodarskog društva „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar izdalo Rješenje broj: UP-I-08-26/1-1808/15 od 31.05.2016. godine, kojim se navedenom gospodarskom društvu dozvoljava promjena namjene šumskog zemljišta u građevinsko površine 6,5 ha na lokalitetu „Zukulja“, dio k.č. 99/1, k.o. Kutilivač, Grad Mostar, u svrhu eksploatacije mineralnih sirovina, te da je insvestitor-gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar pokrenulo upravni spor, odnosno podnijelo tužbu na predmetno Rješenje, iz razloga što smatra da je neosnovano visoka naknada za promjenu namjene šumskog zemljišta.

Slijedom naprijed navedenog, ovo Ministarstvo je utvrdilo da se ne može riješiti predmetna upravna stvar, dok Županijski sud Mostar ne riješi upravni spor pokrenut tužbom gospodarskog društva „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar protiv Rješenja Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva broj: UP/I-08-26/1-1808/15 od 31.05.2016. godine, te je Zaključkom broj UP/I-07-02a)-20-

226-8/15 od 27.10.2016. godine prekinulo postupak u predmetu izdavanja dozvole za eksploataciju dolomita i krečnjaka na lokalitetu „Zukulja“ Grad Mostar.

Imajući u vidu u ovom organu započete postupke za izdavanje dozvole za eksploataciju mineralne sirovine na zemljištu koje je po naravi šumsko, koji „stoje“, do pribavljanja dozvole za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko, te nejasnoće u kojoj fazi, odnosno u kojem postupku je neophodno pribaviti dozvolu za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko (prije izdavanja dozvole za eksploataciju ili prije izdavanja dozvole za izvođenje rudarskih objekata, građenje objekata i postrojenja po odobrenom rudarskom projektu), upitom ovog Ministarstva broj: 07-02a)-20-274/17 od 19.06.2017. godine, od Federalnog ministarstva poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva zatraženo je mišljenje po pitanju naprijed navedenog.

Obzirom da je ovaj organ dana 13.07.2017. godine zaprimio Mišljenje Federalnog ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, broj: 08-26/6-1327/17 od 07.07.2017. godine, u kojem je navedeno da je dozvolu za promjenu namjene šumskog zemljišta u građevinsko neophodno pribaviti prije izdavanja akta na osnovu kojeg se mogu izvoditi direktni radovi eksploatacije mineralnih sirovina na terenu i/ili akta na osnovu koga se mogu graditi objekti i postrojenja u eksploatacijskom prostoru, to je ovaj organ zaključio da dozvola za promjenu namjene zemljišta/krčenje šume nije neophodna u postupku za izdavanje dozvole za eksploataciju mineralne sirovine, nego u postupku za izdavanje dozvole za izvođenje rudarskih radova, građenje objekata i postrojenja po odobrenom rudarskom projektu, pa je stoga ocijenjeno da više nema razloga čekati na konačno rješenje Županijskog suda Mostar (rješenje u upravnom sporu pokrenutom tužbom gospodarskog društva „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar protiv Rješenja Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva), kako bi se nastavilo s vođenjem postupka za izdavanje dozvole za eksploataciju mineralne sirovine.

Odredbama članka 146. stavak (2) Zakona o upravnom postupku propisano je da se postupak može nastaviti po službenoj dužnosti u slučaju kad se ocijeni da više nema razloga čekati na konačno rješenje prethodnog pitanja kod nadležnog organa.

Člankom 37. Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije, propisano je koje podatke treba sadržavati dozvola za eksploatiranje, pa je po pitanju utvrđivanja istih od Sektora energetike, industrije i rudarstva Ministarstva gospodarstva HNŽ zatraženo stručno mišljenje.

U Stručnom mišljenju Sektora energetike, industrije i rudarstva Ministarstva gospodarstva HNŽ (interni akt: broj 3/16 od 11.01.2016. godine) navedeno je: eksploataciju mineralne sirovine na eksploatacijskom polju „Zukulja”, Grad Mostar, gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar će vršiti površinskim načinom eksploatacije; rok u kojem se moraju izvšiti pripremni radovi, pribaviti odobrenje za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu na odobrenom eksploatacijskom polju „Zukulja” ograničiti na šest mjeseci; gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar dužno je prema odobrenom Glavnom rudarskom projektu vršiti sanaciju i rekultivaciju devastiranih površina nastalih utjecajem rudarskih radova i provoditi mjere zaštite na radu sukladno poglavlju IV Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije; ukoliko dođe do privremenog ili trajnog obustavljanja rudarskih radova na odobrenom eksploatacijskom polju „Zukulja“, gospodarsko društvo „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar dužno je pridržavati se odredbi članaka 58. i 59. Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije; prijelomne točke odobrenog eksploatacijskog polja vidno obilježiti na terenu.

Sukladno Stručnom mišljenju Sektora energetike, industrije i rudarstva, Rješenjem su utvrđeni podaci koje prema članku 37. Stavak (2) Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije sadrži dozvola za eksploatiranje.

Rok važnosti dozvole je usklađen sa rokom trajanja koncesije iz Ugovora o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu „Zukulja“, Grad Mostar, broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine, gdje je odredbama članka 22. Ugovora određeno da se koncesija dodjeljuje na period od 21 (dvadesetjednu) godinu, a da početak korištenja predmeta koncesije, odnosno rok trajanja koncesije, počinje danom konačnosti rješenja kojim se Koncesionaru odobrava izvođenje radova prema rudarskom projektu.

Podnositelj zahtjeva je na temelju Zakona o upravnim pristojbama sa Tarifom upravnih pristojbi HNŽ ("Narodne novine HNŽ", broj: 2/13, 12/16) uplatio upravnu pristojbu za izdavanje rješenja kojim

se odobrava eksploatacija mineralnih sirovina u korist Proračuna HNŽ, prema tarifnom broju 29.d), u iznosu od 250,00 KM i prema tarifnom broju 1. pristojbu za podnošenje zahtjeva u iznosu od 3,00 KM u upravnim biljezima.

Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, sukladno odredbama članka 36. stavak (2) i članka 37. Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije, riješeno je kao u izreci ovog Rješenja.

Uputa o pravnom lijeku: Protiv ovog Rješenja može se izjavit žalba Žalbenom vijeću Hercegovačko-neretvanske županije u roku od 15 dana od dana dostavljanja ovog Rješenja.

Dostavljeno:

- „Majkdan Kuti“ d.o.o. Mostar,
  Bijelo Polje bb, Potoci, Mostar
- Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije,
- Grad Mostar,
- Inspektorat (ovdje),
- Katastar eksploatacijskih polja (ovdje),
- a/a.

Ministar

Željko Laketić

Broj: UP/I-07-02a)-20-89-5 /18
Mostar, 29.10.2018. godine

Ministarstvo gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije temeljem članka 38. stavak (1) točka b) Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije („Narodne novine HNŽ", broj: 7/11, 9/12 i 4/16) i članka 200. Zakona o upravnom postupku („Službene novine F BiH", broj: 2/98 i 48/99), rješavajući u ponovljenom postupku shodno Rješenju Žalbenog vijeća Vlade Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/II-25-20-11/18-2 od 17.10.2018. godine, d o n o s i

R J E Š E N J E

Ukida se Rješenje Ministarstva gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine, kojim je gospodarskom društvu „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar odobrena površinska eksploatacija mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacijskom polju „Zukulja", Grad Mostar.

Obrazloženje

Rješenjem Žalbenog vijeća Vlade Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/II-25-20-11/18-2 od 17.10.2018. godine, rješavajući po žalbi gospodarskog društva „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar izjavljenoj od strane direktora Ahmeda Hadžiomerovića na Rješenje Ministarstva gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/I-07-02a)-20-89-1/18 od 30.08.2018. godine, poništeno je ožalbeno Rješenje i predmet vraćen prvostupanjskom tijelu na ponovni postupak.

Rješenjem Ministarstva gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/I-07-02a)-20-89-1/18 od 30.08.2018. godine ukinuto je Rješenje Ministarstva gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine, kojim je gospodarskom društvu „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar odobrena površinska eksploatacija mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacijskom polju „Zukulja", Grad Mostar.

Naprijed navedeno Rješenje je ukinuto zato što u utvrđenom roku nije ishođeno odobrenje za izvođenje radova po rudarskom projektu, a odredbama članka 38. stavak (1) točka b) Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije propisano je da će Ministarstvo ukinuti dozvolu za eksploatiranje mineralnih sirovina ako gospodarsko društvo ne pribavi dozvolu za izvođenje radova po rudarskom projektu u propisanom roku.

Slijedom drugostupanjskog Rješenja, kojim je ožalbeno Rješenje poništeno i predmet vraćen prvostupanjskom tijelu na ponovni postupak, u ponovljenom postupku ukidanja Rješenja kojim je odobrena površinska eksploatacija mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacijskom polju „Zukulja", Grad Mostar, prvostupanjsko tijelo je postupajući po uputi drugostupanjskog tijela i ponovnim razmatranjem spisa predmeta, utvrdilo slijedeće:

- Rješenjem Ministarstva gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine gospodarskom društvu „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar odobrena je površinska eksploatacija mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacijskom polju „Zukulja", Grad Mostar.

  Na navedeno Rješenje gospodarsko društvo „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar je izjavilo žalbu koja je ishodila Rješenjem Žalbenog vijeća Vlade Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/II-

-12/17 od 06.10.2017. godine, kojim je poništena točka 5. Rješenja (rok za pribavljanje odobrenja za izvođenje radova po rudarskom projektu) i predmet vraćen na ponovni postupak u pogledu točke 5. Rješenja i sagledavanja mogućnosti prolongiranja roka.

Slijedom upute drugostupanjskog organa ovo Ministarstvo je ponovilo postupak u pogledu mogućnosti prolongiranja roka za pribavljanje odobrenja za izvođenje radova po rudarskom projektu (točka 5. Rješenja) i isti prolongiralo za šest mjeseci Rješenjem broj: UP/I-07-02a)-20-226-13/15 od 27.11.2017. godine.

- Rješenje broj: UP/I-07-02a)-20-226-13/15 od 27.11.2017. godine kojim je izmijenjena točka 5. Rješenja broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine i prolongiran rok za pribavljanje odobrenja za izvođenje radova po rudarskom projektu je postalo pravomoćno dana 18.01.2018. godine, jer je istekao žalbeni rok, a stranka nije izjavila žalbu.
- Slijedom naprijed navedenog evidentno je da je Rješenje Ministarstva gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine kojim je gospodarskom društvu „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar odobrena površinska eksploatacija mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacijskom polju „Zukulja", Grad Mostar, postalo pravomoćno, što u kontekstu odredbi članka 13. Zakona o upravnom postupku znači da ne postoji pravna mogućnost njegovog pobijanja bilo kojim redovnim pravnim lijekom (ni žalbom, ni tužbom u upravnom sporu).
- Predmet ožalbenog Rješenja Ministarstva gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/I-07-02a)-20-89-1/18 od 30.08.2018. godine i aktuelnog prvostupanjskog postupka je ukidanje Rješenja Ministarstva gospodarstva Hercegovačko-neretvanske županije broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine (odobrenje površinske eksploatacije mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacijskom polju „Zukulja", Grad Mostar) po sili zakona (članak 38. stavak (1) točka b) Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije), a ne utvrđivanje roka za pribavljanje odobrenja za izvođenje radova po rudarskom projektu.
- Utvrđivanje roka za pribavljanje odobrenja za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu na odobrenom eksploatacijskom polju „Zukulja", kako je naprijed izloženo, već je pravomoćno riješeno, a pravomoćno Rješenje kojim je stranka stekla određena prava, odnosno kojim je stranci određena neka obveza može se poništiti, ukinuti ili izmijeniti samo izvanrednim pravnim sredstvima u slučajevima predviđenim Zakonom o upravnom postupku ili drugim zakonom.
- Žalbeni navodi po pitanju financijskih problema i troškova stranke, neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, a zatim i nedostatnog roka za pribavljanje odobrenja za izvođenje radova po rudarskom projektu bi se razmatrali u okviru žalbe koja nije izjavljena na Rješenje o prolongiranju roka broj: UP/I-07-02a)-20-226-13/15 od 27.11.2017. godine.

Slijedom naprijed navedenog, a preispitivanjem i sagledavanjem sukladno uputi drugostupanjskog organa, u ponovljenom postupku ukidanja po sili zakona Rješenja broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine, kojim je gospodarskom društvu „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar odobrena površinska eksploatacija mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacijskom polju „Zukulja", Grad Mostar, ovaj organ nalazi na materijalnom zakonu (Zakon rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije) i procesnom zakonu (Zakon o upravnom postupku) utemeljenim donošenje Rješenja o ukidanju Rješenja broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine.

Na temelju utvrđenog činjeničnog stanja, sukladno odredbama članka 38. stavak (1) točka b kona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije, riješeno je kao u izreci ovog Rješenja.

CamScanner

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ovog Rješenja može se izjaviti posebna žalba Žalbenom vijeću Vlade Hercegovačko-neretvanske županije u roku od 15 dana od dana prijema ovog Rješenja. Žalba se predaje neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje preporučeno pošom. Na žalbu se plaća 10,00 KM upravne pristojbe po Tarifnom broju 3. Tarife županijskih upravnih pristojbi („Narodne novine HNŽ“, broj: 2/13, 12/16).

Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

Ministar
Željko Lakešić

Dostavljeno:
- „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar,
- Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije,
- Grad Mostar,
- Inspektorat Ministarstva gospodarstva HNŽ-06,
- Katastar-04,
- a/a.

Dr Ante Starčevića bb
88000 Mostar
Bosna i Hercegovina

8. siječnja 2021

Broj: UP/40-1/21-2-95/20
Mostar, 22.12.2020.godine

Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar, rješavajući po zahtjevu podnesenom od strane privrednog društva „MAJDAN KUTI" d.o.o. Mostar za izdavanje prethodne vodne saglasnosti u svrhu izrade projektne dokumentacije za eksploataciju kamena dolomita i krečnjaka na površinskom kopu „Zukulja", Grad Mostar, na osnovu člana 139. stav 1. tačka 10. Zakona o vodama („Sl.novine FBiH" broj:70/06) i člana 200. stav 1. Zakona o upravnom postupku („Sl.novine FBiH" broj: 2/98, 48/99), *izdaje*

PRETHODNU VODNU SAGLASNOST

1. Privrednom društvu **„MAJDAN-KUTI" d.o.o. Mostar** izdaje se **prethodna vodna saglasnost** u svrhu izrade projektne dokumentacije za vršenje radova površinske eksploatacije kamena dolomita i krečnjaka na eksploatacijskom polju „Zukulja", na zemljištu označenom kao dio k.č. broj: 99/1 K.O. Kutilivač, grad Mostar, površine 6,5 ha i omeđenom rubnim tačkama kako slijedi:

	X	Y
A1	4 804 090,00	6 492 468,00
B1	4 804 129,00	6 492 755,57
C1	4 804 084,33	6 492 742,58
D1	4 803 892,20	6 492 873,47
E1	4 803 892,20	6 492 604,04
F1	4 804 000,00	6 492 468,00

2. Prethodna vodna suglasnost izdaje se na određeno vrijeme, sa rokom važenja 3 godine od dana njenog izdavanja, odnosno do **22.12.2023**.godine.

3. Prethodnom vodnom saglasnošću se utvrđuju uslovi za izradu projektne dokumentacije za izvođenje aktivnosti iz tačke 1. dispozitiva ovog rješenja, kako slijedi:

3.1. od strane ovlaštene pravne osobe izraditi odgovarajuću projektnu dokumentaciju (glavni rudarski projekt), uz zadovoljenje sljedećih uslova:

3.1.1. U cilju ispunjenja standardnih mjera zaštite voda od zagađenja tehničku dokumentaciju je potrebno izraditi na nivou glavnog projekta, a istom je potrebno obraditi način opskrbe vodom, te oborinske vode i eventualno nastale otpadne vode.

3.1.2. Prirodne vododerine i korita povremenih vodotoka moraju zadržati svoju osnovnu funkciju odnosno ne smije doći do njihovog zatrpavanja ili sužavanja proticajnog profila. Projektnom dokumentacijom definirati i mjesto odlaganja privremeno uklonjenog tla.

3.1.3. Oborinske vode sa eksploatacijskog polja i pristupnih putova prikupiti obodnim kanalima duž putnih komunikacija u cilju sprječavanja spiranja i otjecanja agregata ka površinskim tokovima ili podzemnim vodama. Prikupljene oborinske vode usmjeriti ka osnovnim najnižim platoima, na istim izgraditi vodosabirnike u kojima će se vršiti taloženje muljnih čestica, a preliv ispuštati u prirodni recipijent. Strogo je zabranjeno ispuštanje prikupljenog muljevitog taloga u vodotoke ili u podzemne vode.

3.1.4. Ukoliko se na eksploatacijskom polju planira skladištenje pogonskog goriva, isto treba biti skladišteno u dvostijenskim spremnicima u vodonepropusnoj natkrivenoj tankvani volumena dostatnog za prihvat cijelog volumena spremnika.

3.1.5. Ukoliko se na eksploatacijskom polju planira pretakanje goriva, isto predvidjeti na način da je prostor za pretakanje zaštićen od padalina, bočno zaštićen od izlijevanja i izveden sa vodonepropusnim dnom i spremnikom za prihvat goriva zaostalog od pretakanja.

3.1.6. Ukoliko se na eksploatacijskom polju planira skladištenje ulja za isto predvidjeti nadzemne spremnike ulja s posebnim vodonepropusnim zatvorenim prostorima bez odvodnje (eko-kontejner).

3.1.7. Ukoliko se na eksploatacijskom polju planira nadopunjavanje goriva na samoj etaži, predvidjeti korištenje mobilne opreme za pretakanje goriva sa osiguranjem za prihvat goriva zaostalog od pretakanja.

3.1.8. Zabranjeno je ispuštanje bilo kakvih nepročišćenih otpadnih voda (sanitarnih, tehnoloških i dr.) u okoliš.

3.1.9. Sanitarne otpadne vode moguće je riješiti mobilnim sanitarnim čvorom, vodonepropusnom zatvorenom septičkom jamom sa pražnjenjem iste ili odgovarajućim uređajem za pročišćavanje sanitarnih otpadnih voda sa minimalno sekundarnim stupnjem pročišćavanja sve prema Uredbi o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sustave javne kanalizacije („Službene novine FBiH", br. 26/20).

3.1.10. Ukoliko se na prostoru kamenoloma predviđa prerada kamena (rezanje, obrada i dr.) u kojem procesu nastaju tehnološke otpadne vode iste se trebaju prikupiti i po mogućnosti ponovno koristiti u procesu prerade. Ukoliko se planira ispuštanje istih u okoliš, tehnološke otpadne vode potrebno je prikupiti i odvesti do odgovarajućeg uređaja za pročišćavanje, a efluent treba biti u skladu s Uredbom o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sustave javne kanalizacije („Službene novine FBiH", br. 26/20).

Posebnu pozornost je potrebno obratiti na suspendirane tvari i ukupna ulja.

Projektnom dokumentacijom predvidjeti izgradnju kontrolnog okna za uzimanje uzoraka vode, a koje će se nalaziti iza uređaja za pročišćavanje. Sam uređaj mora biti dostupan za mehanizaciju kako bi se mogao redovito čistiti i održavati.

Granične vrijednosti ključnih parametara u efluentu pri ispuštanju u površinske vode definirane prethodno spomenutom Uredbom su sljedeće:

pH	6,5-9,0
ukupne suspendirane tvari	35 mg/l
ukupna ulja i masti	20 mg/l
mineralna ulja	10,0 mg/l

4. Kako se radi o kraškom području potrebno je potpuno minimizirati mogući utjecaj eksploatacije kamena na površinske i podzemne tokove.

5. Nakon izrade glavnog rudarskog projekta, a prije pribavljanja odgovarajućeg odobrenja u skladu s propisima iz oblasti rudarstva, investitor je dužan zatražiti vodnu saglasnost na izrađeni i prethodno revidirani glavni rudarski projekt.

6. Ova prethodna vodna saglasnost prestaje važiti nakon 3 (tri) godine od dana njenog izdavanja ukoliko u tom roku ne bude podnesen zahtjev za izdavanje vodne saglasnosti, a ista se može izmijeniti u zakonom propisanim slučajevima.

7. Troškovi postupka izdavanja ove prethodne vodne saglasnosti odrediće se posebnim zaključkom.

Obrazloženje

Privredno društvo „MAJDAN KUTI" d.o.o. Mostar, Vrapčići bb, ID broj:4227382160001, svojim podneskom od 3.10.2020.godine obratilo se ovoj Agenciji sa zahtjevom za izdavanje prethodne vodne saglasnosti za aktivnost izvođenja rudarskih radova na eksploataciji kamena dolomita i krečnjaka na površinskom kopu „Zukulja", na zemljištu označenom kao dio k.č. broj: 99/1, K.O. Kuti Livač, na eksploatacionom polju pobliže definisanom tačkom 1. dispozitiva rješenja. Uz zahtjev je dostavljena sljedeća dokumentacija:

- Ovjerena kopija Rješenja Kantonalnog suda u Mostaru o upisu u sudski registar, broj:Tt-862/03 od 31.12.2003.godine;
- Ovjerena kopija Rješenja Općinskog suda u Mostaru o izmjenama podataka broj:Tt-O-514/19 od 28.06.2019.godine;
- Ovjerena kopija Uvjerenja o registraciji poreznog obveznika od 28.11.2019.godine (Porezna uprava FBiH, Kantonalni porezni ured Mostar;
- Ovjerena kopija zemljišno-knjižnog izvatka Nar broj:2610/04 od 26.08.2004.godine za k.č. 99/1 (Općinski sud u Mostaru);

- Ovjerena kopija Izvoda iz posjedovnog lista broj: 235 K.O. Kutilivač za k.č. 99/1 od 08.10.2001.godine (Grad Mostar);
- Ovjerena kopija katastarskog plana sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja od 26.09.2011.godine (Grad Mostar ,Odjel za urbanizam i građenje. Služba za katastar;
- Ovjerena kopija Vodoprivrednih uslova broj:07-07-27-1212-2/05 od 27.09.2005.godine izdatih od strane Ministarstva privrede, poduzetništva i poljoprivrede HNK;
- Ovjerena kopija Rješenja o potvrdi rezervi i kvaliteta mineralne sirovine Ministarstva privrede HNK broj: UP/I-07-04-20-124-12/11 od 11.01.2012.godine;
- Ovjerena kopija Urbanističke saglasnosti broj: UPI/03-23-2-226/07 od 28.12.2007.godine izdata od strane Federalnog ministarstva prostornog uređenja;
- Uplatnica administrativne takse, te
- **„IDEJNI PROJEKAT EKSPLOATACIJE DOLOMITA I KREČNJAKA NA PK „ZUKULJA", GRAD MOSTAR" – rudarsko-tehnološki dio"**, broj:398-39-iv/18, izrađen od strane „RUDARSKO PROJEKTOVANJE"" d.o.o. Tuzla, aprila 2018.godine.

Postupajući po podnesenom zahtjevu, a na osnovu službenih evidencija koje se vode kod ovog organa, utvrđeno je da je rješenjem broj: UP/40-1/25-2-9/14 od 27.2.2014.godine, po zahtjevu privrednog društva „MAJDAN KUTI" d.o.o. Mostar izdata prethodna vodna saglasnost u svrhu izrade projektne dokumentacije za vršenje radova površinske eksploatacije kamena na lokalitetu preciziranom u tačci 1. ovog rješenja, a koja prethodna vodna saglasnost je istekla po vremenu svog važenja na koje je izdata. Uvidom u dostavljeni zahtjev i njemu priloženu dokumentaciju utvrđeno je da je uz zahtjev dostavljena dokumentacija propisana odredbama Pravilnika o sadržaju, obliku, uvjetima i načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata („Sl.novine FBiH" broj: 31/15, 55/19), te da se može pristupiti pokretanju postupka izdavanja prethodne vodne saglasnosti. Predmetni zahtjev se odnosi na aktivnost rudarskih odnosno eksploatacijskih radova na površinskom kopu za koje aktivnosti je, shodno odredbi čl. 139. stavak 1. tačka 10. Zakona o vodama FBiH odnosno čl. 16. st. 2. naprijed navedenog Pravilnika, utvrđena stvarna nadležnost ovoga organa za izdavanje vodnih akata. Zahtjev je bio oglašen dana 19.10.2020. godine na oglasnoj ploči Agencije. U postupku oglašavanja nije bilo pisanih izjašnjenja niti izjašnjenja danih usmeno na zapisnik kod nadležnog organa.

U ispitnom postupku koji je prethodio donošenju ovog rješenja stručnim mišljenjem broj: 23-1/21-1-414/20 od 28.10.2020.g. konstatirano je da se na predmetnom lokalitetu planira izvođenje rudarskih radova, eksploatacija kamena dolomita i krečnjaka, u obuhvatu eksploatacijskog polja omeđenog koordinatama kako je to navedeno u dispozitivu rješenja, te da se predmetni lokalitet ne nalazi u zoni zaštite izvorišta vode za piće. U daljem toku postupka od strane stručnih lica Agencije izvršen je uvid u dostavljenu dokumentaciju i spise predmeta i sačinjeno je stručno mišljenje od 17.12.2020.godine u pogledu uslova koje projektnom dokumentacijom za predmetne aktivnosti treba zadovoljiti u segmentu standardnih mjera zaštite voda od zagađenja.

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja podnosiocu zahtjeva su ovim vodnim aktom, u tački 3. dispozitiva rješenja, shodno odredbama člana 111. Zakona o vodama („Sl.novine FBiH" broj: 70/06), člana 5. Pravilnika o sadržaju, obliku, uslovima i načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata („Sl.novine FBiH" broj: 31/15, 55/19), te odredbama Uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije („Službene novine FBiH", br. 26/20) propisani uslovi koje je investitor dužan ispuniti prilikom izrade projektne dokumentacije za izvođenje predmetnih rudarskih radova.

Uzimajući u obzir naprijed navedeno, a shodno odredbama člana 111. Zakona o vodama i člana 5. Pravilnika o sadržaju, obliku, uvjetima i načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata riješeno je kao u dispozitivu rješenja.

Na temelju Zakona o federalnim administrativnim taksama i Tarifi federalnih administrativnih taksi („Sl.novine FBiH" broj: 6/98, 8/00, 43/13), taksa na rješenje utvrđena je u iznosu od 80,00 KM koju je podnositelj uplatio u korist Računa javnih prihoda federalnog budžeta, a dokaz o tome priložio uz podneseni zahtjev.

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva u Sarajevu, u roku od 15 dana od dana prijema ovog rješenja. Žalba se podnosi neposredno pismeno, usmeno na zapisnik ili preporučeno putem pošte ovom organu, i na istu se plaća upravna taksa u iznosu od 15,00 KM, prema tarifnom broju 3. Tarife federalnih upravnih taksi.

Rukovoditelj
Sektora za izdavanje vodnih akata

Ozana Bulić, *dipl.ing.grad.*

Dostaviti:

1. Podnosiocu zahtjeva
2. AVP: ISV, Vodna knjiga
3. FUIP-Vodna inspekcija
4. a/a

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERAL MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

Broj: UPI-05/2-02-19-5-124/20 FM
Sarajevo, 20.01.2021.godine

Majdan Kuti d.o.o. Mostar
Bijelo polje, Vrapčići bb
88 000 MOSTAR

Federalna uprava za inspekcijske poslove Sarajevo
Fehima ef Čurčića 6
71 000 SARAJEVO

U prilogu dostavljamo okolinsku dozvolu za Površinski kop „Zukulja" Kod Mostara, koji djeluje u sklopu poduzeća „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar za eksploataciju dolomita koji je lociran na općini Mostar, veličina eksploatacionog polja iznosi 14,65 ha.

S poštovanjem,

M I N I S T R I C A
dr Edita Đapo

Dostaviti:
-imenovanom
-Sektoru za OD
- a/a

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNO MINISTARSTVO
OKOLIŠA I TURIZMA

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
FEDERAL MINISTRY OF
ENVIRONMENT AND TOURISM

RJEŠENJE
PRAVOMOĆNO/KONAČNO

Datum	17.12.2021.
Potpis	

Broj: UPI-05/2-02-19-5-124/20 FM
Sarajevo, 20.01.2020. godine

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, rješavajući Zahtjev operatora „Majdan Kuti" d.o.o Mostar - za Površinski kop „Zukulja" Kod Mostara, koji djeluje u sklopu poduzeća „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar za eksploataciju dolomita na lokaliteru općine Mostar, za izdavanje okolinske dozvole, na osnovu čl. 68. i 71. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH", br. 33/03 i 38/09), člana 18. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH", broj:.38/09 te člana 200. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH" broj:02/98), d o n o s i:

R J E Š E N J E

1.Izdaje se okolinska dozvola za Površinski kop „Zukulja" Kod Mostara, koji djeluje u sklopu poduzeća „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar za eksploataciju dolomita koji je lociran na općini Mostar, veličina eksploatacionog polja iznosi 14,65 ha, koje se nalazi unutar kontura sljedećih prelomnih tačaka:

Tačka	X	Y
A	4 804 158	6 492 472
B	4 804 102	6 492 300
C	4 803 904	6 492 300
D	4803 807	6 491 903
E	4 804 034	6 491 782
F	4 804 260	6 492 902
G	4 804 298	6 492 617

Ukupna površine eksploatacionog polja je 14,65 ha,
Lokacija je na padini koja pada ka Bijelom polju, odnosno rijeci Neretvi. Predmetni lokalitet nalazi se na području grada Mostara, lokalitet Kuti Livač, gradsko područje Mostar Sjever, Grad Mostar označen kao k.č.99/1, katastarska općina Kutilivač.

1.1. Pogon i postrojenje za koje se izdaje dozvola :

Okolinska dozvola se izdaje za Pogone eksploatacije i prerade tehničkog kamena dolomita i krečnjaka, preduzeća „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar. Okolinska dozvola se izdaje za površinski kop kamenoloma „Zukulja", na kome će se vršiti površinska eksploatacija dolomita i krečnjaka, kao i pogon za preradu (drobljenje i klasiranje) rovnog kamena na istoj lokaciji – utovarno transportnom platou (etaži). Predviđeni godišnji kapacitet PK – kamenoloma „Zukulja" iznosi najmanje 30.000 t/god neračunajući jalovinu.

1.2. Objekti infrastrukture na površinskom kopu dolomita „Zukulja"

Objekti koji čine industrijski krug su :

1. Dvo stepeno drobilično postrojenje sa klasirnicom,
2. Jedinica za napajanje električnom energijom,
3. Kontejneri za uposlenike,
4. Magacin priručnog alata i potrošnog materijala
5. Čuvarnica
6. Plato za držanje i održavanje Rudarsko-građevinske mehanizacije i vozila
7. Vodovod i kanalizacija sa pratećim objektima
8. Rampa za ulaz i izlaz sa prostora površinskog kopa,

2. Osnovne i pomoćne sirovine

Tehnički kamen dolomit - osnovna sirovina

Bilansne geološke rezerve (A+B+C1) dolomita i krečnjaka iznose 729.867 m^3 č.m.. Godišnja proizvodnja rovne mase biće određena prema glavnom rudarskom projektu, a planirana je u iznosu cca 30.000 m^3 č.m./god. dolomita i krečnjaka.

Klasa rezervi	Kategorija	Rezerve (m^3)	Eksploatacioni gubici (%)	Eksploatacione rezerve (m^3)
Bilansne rezerve	A	73 604	5	69 925
	B	369 420	5	350 950
	$C_{1\ dolomita}$	172 755	5	164 118
	$C_{1\ krečnjaka}$	114 088	5	108 385
UKUPNO: A+B+C_1		729 867	5	693 378

Osnovni energenti i repromaterijal koji su neophodni za odvijanje tehnoloških procesa pri dobivanju dolomita na kamenolomu su :

- Dizel gorivo za odvijanje tehnoloških procesa i rad opreme,
- Ulje i mazivo
- Antifriz
- Eksplozivna sredstva,
- Električne energije,
- Potrošnja guma,
- Mazivo (razna ulja, maziva i rashladna tečnost).

2.1. Nafta i naftni derivati

- Dizel motorno gorivo) koje se koristi za odvijanje tehnoloških procesa i rad opreme, obezbjeđivati će se od ovlaštenih prometnika. Doprema na kamenolom je autocisternom iz koje će se vršiti utakanje u rezervoare mehanizacije i drugih mašina.
- Sredstva za podmazivanje (ulja i masti), minimalne količine koje se skladište u namjenskom priručnom skladištu do korišćenja.

Uskladištavaju se ostale navedene materije i one, prema odredbama JUS.Z.CO.010, a koje imaju uticaj na nastajanje, širenje i sanaciju požara.

U krugu će se povremeno koristiti eksplozivna sredstva.za razaranje kompaktnih stijenskih masiva. Za miniranje minskih bušotina angažitari će se registrovani izvođači, koji će za izvođenje miniranja dopremiti i koristiti eksplozivna sredstva

Eksplozivne materije koje se upotrebljavaju na kamenolomu prestavljaju mješavine amonij – nitrata i dizel ulja (odnosno AN-FO eksplozivne materije), kao i detonirajući štapini, rudarske kapisle i usporivači.

3. Opis aktivnosti za koje se izdaje dozvola

Na površinskom kopu, „Zukulja" vršiti će se eksploatacija kamena dolomita koji se sastoji iz slijedećih radnih procesa (faza) i to:

3.1. Glavne faze

- Bušenje minskih bušotina, masovno miniranje, guranje odminiranog materijala,
- Utovar i transport rovne rude i agregata
- Prerada rovnog dolomita i krečnjaka

3.2. Pomoćne faze

održavanje površinskog kopa, jalovišta, puteva i radnog kruga

- odvodnjavanje površinskog kopa i jalovišta
- održavanje rudarske opreme
- zaštita okoliša
- rekultivacija zemljišta oštećenog rudarskim radovima

3.3. Opis tehnološkog procesa prerade dolomita i krečnjaka

Minirani materijal skuplja se buldozerom na utovarno-transportnoj etaži (platou) utovara utovarivačem i prevozi do čeljusne drobilice na primarno drobljenje. Istresanje dolomita i krečnjaka iz utovarivača se odvija direktno u čeljusnu drobilicu.Ispod bunkera je montirana elektromagnetna dozirna rešetka koja jednakomjerno doziramaterijal u mlin čekićar, gdje se izdrobi na granulaciju 0-30 mm. Izdrobljen materijal pada na sekundarno vibraciono sito. Materijal 0-20 mm koji se odvoji na elektromagnetnoj dozirnoj rešetki pada na transporter. Na situ se materijal presijava na četiri frakcije 16-32, 8-16, 4-8 i 0-4 mm koji se preko transportera transportuje u deponije.

4. Emisije / uticaji koje će pogon i postrojenje imati u okoliš su slijedeće:

Izvori emisija iz pogona i postrojenja kamenoloma "Zukulja" u Općini Mostar Sjever na okoliš vezani su za sve tehnološke faze i operacije proizvodnje i prerade kamena i shodno tome mogu se očekivati slijedeće emisije na okoliš:

- emisija mineralne prašine i emisija otpadnih dimnih plinova u zrak prilikom eksploatacije i prerade kamena na kamenolomu
- emisije otpadnih dimnih plinova koji nastaju kao produkt sagorijevanja dizel goriva u rudarskoj mehanizaciji i kamionima.
- produkcija otpadnih materijala i
- produkcija buke u okoliš

Uticaji tehnološkog procesa eksploatacije, prerade tehničkog kamena dolomita, na pomenutom lokalitetu, u uslovima normalnog rada uključuju:
- promjene mikroklimatskih uslova
- pejzažne promjene (promjene vizuelnih kvaliteta okoliša)
- promjene u odnosu na biljni i životinjski svijet
- promjene u kvalitetu tla
- promjene u kvalitetu voda
- promjene u kvalitetu zraka usljed:
- bušenja minskih bušotina
- rušenja stijena energijom eksplozivnog razlaganja eksploziva (miniranje)
- utovar gotovih proizvoda, odnosno pojedinih frakcija sa skladišta klasirnice,
- transport dolomita,
- padanje agregata sa transportera i formiranje kupa,
- čišćenje površina radnih etaža i internih komunikacija,
- postrojenja za drobljenje, mljevenje i prosijvanje,
- uzvitlavanje mineralne prašine sa radnih površina, saobraćajnica, deponija i slično djelovanjem zračnih struja (vjetra).
- uticaj miniranja-vibracije tla (mikroseizmika)
- onečišćenje bukom:
- pri eksploataciji (detonacija od miniranja, rad teške mehanizacije),
- pri transportu,
- te radu drobiličnog postrojenja i klasiranja

Uticaji tehnološkog procesa eksploatacije i prerade tehničkog kamena dolomita na kamenolomu „Zukulja" u slučaju ekološke nesreće (kao što je nekontrolisano razlijevanja nafte prilikom pretakanja u priručno skladište ili radne strojeve) može dovesti do promjena u kvalitetu podzemnih i površinskih voda, kao i promjene u kvalitetu tla

4.1. Emisije u zrak

- Plinoviti produkti koji nastaju u procesima eksplozivnog razlaganja privrednih eksploziva su CO_2, vodena para, N_2, O_2 kao i različiti spojevi oksida dušika;
- Plinoviti produkti koji nastaju izgaranjem tekućih goriva u motorima sa unutrašnjim sagorijevanjem sadrže uglavnom okside dušika (NO_x), čvrste čestice, ugljik – monoksid (CO), i ugljikovodike (C_xH_y);
- Mineralna prašina koja nastaje pri procesima bušenja minskih bušotina, miniranja, utovara odminiranih masa mramoriziranih vapnenaca, transporta mramoriziranih vapnenaca i otkrivke na etažama površinskog kopa, čišćenja radnih površina etaža i saobraćajnica, uzvitlavanjem mineralne prašine sa radnih površina, saobraćajnica i deponija djelovanjem vjetra.

- Temperaturne promjene, koje su evidentne u pojedinim fazama tehnološkog procesa.

4.2 . Emisije u vodu

- Oborinske vode sa eksploatacionog polja, odlagališta i pristupnih puteva mogu biti opterećene suspendiranim česticama;
- Sanitarne otpadne vode;
- Otpadne tehnološke vode ne nastaju.

4.3. Nastajanje otpada

Na lokaciji PK Zukulja će nastajati sledeći otpad:

- Jalovinski materijal;
- Čvrsti otpad nastao od absorbenta pri eventualnom uklanjanju iscurenog diesel goriva; ulja, maziva i sl. kao i uklonjeno zagađeno zemljište;
- Komunalni otpad.

4.4. Emisija buke

Buka će se emitovati pri postupcima miniranja kao i pri radu mobilne i stacionarne mehanizirane opreme: bušaćke garniture, kompresora zraka, diesel - električnog agregata, pri radu utovarivača, transportnih kamiona i dr.

- Zvučni efekti masovnih miniranja
- Mehanizovana oprema koja se koristi na kopu

4.5. Bušenje i miniranje

- Djelovanje zračnog udarnog talasa na ljude i objekte (u slučaju otvorenog prostora);
- Seizmički efekti koji mogu imati uticaja na stabilnost građevinskih objekata i režim izvora u okruženju.
- Zvučni efekti masovnih miniranja

4.6. Uticaj na tlo

- Izmjena pedoloških uvjeta skidanjem horizonta tla sa matičnog supstrata;
- Uzrokovanje pojava erozije;
- Devastacija terena
- Mogućnost onečišćenja tla naftinim derivatima, mastima i uljima ukoliko dođe do njihovog nekontroliranog prosipanja.

4.7. Uticaj na mikroklimatske uslove

Mijenjanje topografskih karakteristika na planiranoj eksploatacionoj površini uticaće samo na lokalne mikroklimatske prilike, na prostoru kamenoloma.

4.8. Uticaj na biljni i životinjski svijet

Vrši će se sječa i uklanjanje stabala i drugog vegetacijskog pokrova na mjestima površinske eksploatacije samo u obimu neophodnom za odvijanje tehnološkog procesa.

4.9. Uticaj na pejzaž

Vizuelne promjene su ograničene na mikrolokaciju.

4.10. Uticaj na stanovništvo

Područje gdje je lociran kamenolom, „Zukulja" se nalazi na udaljenosti 700 m od naselja Kuti , a naselje Vrapčići je udaljeno 1,5 km. Kamenolom „Zukulja" neće imati velikog utjecaja na lokalno stanovništvo .Takva procjena utemeljena je na osnovi godišnjeg obima proizvodnje, tehničko-tehnološkog procesa rada, konfiguracije lokalnog terena i iskustva sa drugih kamenoloma.Utjecaj kamenoloma odnosi se na :

- Korištenje lokalnog puta,
- Gore navedeni utjecaji buke, prašine, miniranja.

5. Uslovi za zaštitu zraka, tla, voda, biljnog i životinjskog svijeta

Oblici zagađenja na kamenolomu „Zukulja" i u industrijskom krugu

OBLICI ZAGAĐENJE	PORIJEKLO	MJERE ZA SMANJENJE EMISIJA
Zagađenje tla	Nepropisno odbacivanje produkovanog organskog i neorganskog otpadnog materijala, prolijevanje naftnih derivata,	Odlaganje otpada u namjenske kontejnere, propisno rukovanje naftnim derivatima, uljima, mazivima i eksplozivnih materija, pravilna

	erozija zemljišta, prosipanje eksplozivnih materija, nepropisna dispozicija jalovine	dispozicija jalovine
Zagađenje zraka (prašina i buka)	Tehnička neispravnost mehanizacije, prekomjerno isušivanje materijala koji se koristi u procesu proizvodnje ili erozija tla pri kretanju mehanizacije, buka i štetni izduvni plinovi iz motora transportnih vozila, separacije i fabrike betona	Periodični pregledi i servisiranje mehanizacije, obaranje prašine prskanjem vodom materijala i manipulativnih površina i transportnih puteva, kao i prekrivanje istih betonskim slojem, te formiranje zelenih pojaseva unutar eksploatacionog polja
Zagađenje površinskih i podzemnih voda	Otpadne vode sa manipulativnih površina, otpadne vode iz radionica, nekontrolisano odbacivanje raznih otpadaka	Izgradnja taložnika i „separatora masnoća", te propisno odlaganje čvrstog i tećnog otpadnih materijala, izrada nepropusnog septika za prihvat fekalnih voda
Otpad	Nepropisno odbacivanje organskog i neorganskog otpadnog materijala (ostatci zauljene ambalaže, papir, krpe, staklo, gume, plastika i dr.)	Sakupljanje u namjenske kontejnere zatvorenog tipa i odvoz na deponiju
Otpad	Nekontrolosano odlaganje jalovinskog materijala iz kamenoloma	Propisno odlaganje na mjesta predviđena za odlaganje jalovine u cilju krajnje rekultivacije
Otpad	Nekontrolisano odlaganje amonijum-nitratnog otpada	Izgradnja namjenskog objekta sa nadstrešnicom za odlaganje ove vrste otpada

5.1. Mjere za sprečavanje i minimiziranje emisija u zrak:

- Primjeniti postupke za sprečavanje podizanja i širenja prašine kvašenjem materijala na presipnim mjestima orošavanjem, kvašenjem radnih površina i deponija orošavanjem, posipanjem saobraćajnica vodom;
- Manipulativne površine i transportne puteve za vrijeme sušnih dana polijevati (prskati) vodom, kao i materijal koji se utovara
- Maksimalnu brzinu kretanja svih vozila ograničiti na 10 km/sat.
- Za smanjenje emisija prašine prilikom miniranja odabrati takvo vrijeme retardiranja (milisekundni usporivači) da se oslobađa samo minimalna količina prašine.
- Pri radu bušaće garniture koristiti uređaje za otprašivanje
- Miniranje izvoditi za vrijeme slabog vjetra (tišine) da se oblak prašine podignut miniranjem ne raznosi u okoliš, već da se spusti bliže mjestu miniranja.
- Emisija prašine koja nastaje od kretanja kamiona i druge teške mehanizacije eksploatacionim poljem značajno se može reducirati asfaltiranjem i redovnim održavanjem pristupnih puteva, kao i prskanjem vodom internih puteva u kamenolomu i pogonu separacije.
- Emisije prašine koje se javljaju prilikom manipulacije i pretovara smanjuje se polijevanjem, pravilnim odabirom lokacije za te aktivnosti i vođenjem računa o meteorološkim uslovima u vrijeme obavljanja aktivnosti.
- Spriječiti prekomjerno punjenje kamiona
- Prilikom transporta, emisija prašine reducirati pokrivanjem korpe kamiona ceradom ili prevozom sitnih frakcija u potpuno zatvorenim sistemima, a u sušnim periodima prskati vodom.
- Potrebno je vršiti mjerenja emisija-imisija prašine pri normalnim uslovima na radilištu, kontaktnom i širem području, te rezultate mjertenja uporediti sa MDK
- Koristiti diesel gorivo odgovarajućeg kvaliteta, prema AS standardima i EU smjernicama 98/70;

- Prilikom transporta, emisija prašine može se reducirati pokrivanjem korpe kamiona ceradom.....

5.2. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja na vode

Mjere za sprečavanje i smanjivanje zagađenja vode su slijedeće:

- izgraditi septičku jamu
- septička jame mora biti locirana tako da je omogućen pristup auto-cisterni za pražnjenje septičke jame odvozu taloga na odlagalište
- oborinske vode sa manipulativnih površina odvoditi na taložnik
- vršiti redovno kontrolu rada taložnika
- ne smije biti nikakvog upuštanja nepročišćenih otpadnih voda
- plato za mehanizaciju će biti betoniran. Eventualno ispuštanje ulja i goriva će biti odvođeno sa navedenog platoa u separator ulja
- sve površinske vode koje dospiju na samu površinu kopa će se sprovoditi u izgrađeni taložnik.

- Mjere koje treba poduzeti za korištenje i zaštitu voda proizlaze iz propisa o vodama, odnosno Zakona o vodama i propisa donesenih na osnovu tog Zakona.
- Otpadne vode koje sporadično nastaju u pogonu kamenoloma nisu hemijski zagađene vode. Njihova količina je minorna. Sakupiti ih u vodosabirnike.
-Sanitarno-fekalne otpadne vode će se kontrolisano prikupljati u septičkoj jami. Septička jama će se projektovati prema broju zaposlenih. Sadržaj iz septičke jame će se redovno (prema projektovanoj dinamici) prazniti i uklanjati putem nadležnog komunalnog preduzeća.
- Rasutu naftu treba čistiti suhim postupkom upotrebom piljevine, koja se potom može koristiti kao dodatak glini u određenom procentu. Na taj način se može spriječiti zagađivanje vodotoka i podzemnih voda. Prostor na kojem je došlo do istakanja temeljito oprati vodom.
- Mjere zaštite od hemijskih onečišćenja (naftnih derivata, tehničkog ulja i masti) voda i tla treba osigurati punjenjem transportnih sredstava gorivom i mazivom, te izvođenjem manjih tehničkih popravki na vodonepropusnoj površini, koja se može čistiti samo suhim postupkom.
- Ta površina mora biti nadkrivena kako oborinske vode ne bi ispirale eventualne ostatke onečišćavajućih materija, koje nastaju na površini za pretakanje goriva i manje servisne popravke kao što je zamjena ulja, podmazivanje i
- Provoditi Mjere u naložene u Tački 3.1. Rješenja o PVS- prethodnoj vodnoj saglasnosti broj: UP/40-1/21-2-95/20 od 22.12.2020. godine.

5.3. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja buke

- Miniranje na lokaciji zahvata obavljati isključivo tokom dnevnog perioda kada je dopušteni ekvivalentni nivo buke 65 dB(A)
- Najefikasniji način zaštite od štetnog i/ili ometajuće djelovanja buke na bilo koju životnu sredinu je formiranje zelenih zaštitnih pojaseva. Zeleni zaštitni pojasevi vrše apsorpciju i refrakciju elastičnih zvučnih talasa, vrše potpunu aplifikaciju zvučnih talasa mjenjajući njihove naglašene komponente čime se energija tih talasa transformiše i zvučni talasi poprimaju svojstva talasa koji nemaju nikakvi štetnih ili ometajućih osobina ili se njihove osnovne karakteristike smanjuju do te mjere da se njihov intezitet djelovanja dovodi ispod granice percercije. Zeleni pojasevi se obično formiraju od brzo rastućih rastinja visine ispod 10 m sa cvjetnim grmovima više godišnjeg trajanja kao i kombinacijama "živih" ograda (makljura i slično) sa cvjetnim grmovima, jednogodišnjim cvjetovima i navedenim brzo rastućim drvećem Npr. jedan efikasan i estetski vrlo prihvatljiv zeleni pojas, širine 20 do 25 m vrši adsorpciju buke za 15 do 20 dB(A). Najbolji rezultati se postižu kada se uz saobraćajnicu zasađuju guste žive ograde, a iza njih grmovito i veće rastinje,
- Prvi zasadi rastinja pri pokretanju eksploatacije na mjestu prioritetne potrebe a zatim sukcesivno prema „planu" koji prati potrebe na terenu i dinamiku eksploatacije.

što je dekorativno u određenom krajoliku i vrlo efikasno u smislu smanjenja intenziteta elastičnih zvučnih valova.

- Ograničavanje brzine kretanje pokretne mehanizovane opreme saobraćajnicama unutrašnjeg saobraćaja i radnim površinama kamenoloma.
- Vršiti sistematsko održavanje oruđa za rad i opremu preduzeća, posebno izduvnih sistema kod mobilne mehanizovane opreme.

- Vršiti sistemtsko održavanje habajućeg sloja unutašnjih saobraćajnica i radnih površina, razmatrajući i opravdanost nanošenja asfaltnog postroja na tim saobraćajnicama.
- Upotrebu zvučnih signala svih vrsta u krugu preduzeća treba svesti na nužnu mjeru. Zvučne signale sa opremom treba davati samo u izuzetnim slučajevima jer je intenzitet zvučnih signala na ovim vozilima preko 105 dB(A).
- Vršiti redovnu – periodičnu kontrolu nivoa komunalne buke i poduzimati potrebne mjere.
- Na oruđima za rad, uređajima i opremi preduzeća vršiti redovno dotezanje raznih olimljenja (limova) , koji svojim vibracijama postaju vrlo značajni izvori buke na toj opremi.
- Nove objekte u ugroženoj sredini graditi planski uz uvažavanje neophodnosti odvijanja tehnologije preduzeća, ali i prava građana na nesmetano korištenje njihovih objekata itd. Prilikom rada pogona kamenoloma stvara se buka, koja je karakteristična za industrijske aktivnosti.
- Pošto su najveći proizvođači buke transportne mašine, veoma značajno je da sistemi izduvnih plinova na istim budu ispravni. Osim toga, mašine treba isključivati iz pogona kada je to tehnološki opravdano, zbog čega se moraju potpuno efikasno održavati njihovi sistemi za startanje – paljenje.

5.4. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja na tlo

Mjere za ublažavanje zaštite zemljišta:

- dio humusnog uklonjenog materijala pohraniti na za to projektom predviđenoj lokaciji i iskoristiti za biološku rekultivaciju
- servisiranje mehanizacije se neće vršiti na lokalitetu, već u specijalizovanoj radionici
- otpad deponovati u posebne kontejnere, te prazniti sedmično na organizovano registrovano odlagalište.
- preduzimati efikasne mjere za sprečavanje rasipanja goriva i ulja iz mehanizacije i kamiona. Sva mehanizacija i kamioni će se redovno i kvalitetno održavati u cilju sprečavanja nekontrolisanog curenja goriva i maziva;
- sva sakupljena otpadna ulja će se skladištiti u limenu burad u namjenskom skladištu dijela tipskog kontejnera i isporučivaće se ovlaštenoj organizaciji sa kojom će biti sklopljen ugovor;
- Razdvojeno skupljati otpadna ulja i filtere u posebne kontejnere;
- Negativni uticaj na tlo uključuju onečišćenje tla otpadnim vodama, otpadom mineralne sirovine, jalovinom, energentima, mazivima, te sabijanje tla teškom mehanizaciom, a sve ih je moguće izbjeći ili smanjiti na najmanju moguću mjeru pravilnim planiranjem i provedbom tehnološkog procesa;
- Razlijevanje goriva i maziva po tlu se mora spriječiti na svaki način, jer je isto potpuno neopravdano i opasno. Međutim, ukoliko se razlijevanje nafte ipak dogodi, izvan predviđenog platoa, potrebno je odmah očistiti, odnosno odstraniti zagađeno tlo i privremeno ga deponovati na predviđeni nepropusni plato, a mjesto razlijevanja posuti zaštitnim hidrofobnim sredstvom „EKOPOR“ i sl., koje je vrlo djelotvorno na krutim podlogama, jer upija prolivenu naftu ili njene derivate, a sredstvo je hidrofobno;
- Zaštita tla u okolišu od djelovanja agresivne i mineralne prašine koja nastaje kao nus produkt primjenjene tehnologije, kao što je već rečeno, vršit će se planskim polijevanjem radnih površina kopa i saobraćajnica i sakupljanjem prašine i zaštitom sakupljenih količina od rasturanja po slobodnim prostorima;
- Bez obzira što na predmetnom lokalitetu nema posebno vrijednih biljnih vrsta uticaj na tlo procjenjen kao neznatan, potrebno je primjeniti mjere za ublažavanje navedenog uticaja;
- Nakon završene eksploatacije na ovom eksploatacionom području izvršiti rekultivacija i revitalizacija oštećenog zemljišta i privođenje istog korištenju., a što treba definisati Projektom rekultivacije kamenoloma;
- Humusni pokivač odlažen i sačuvan upotrijebljava se za rekultivaciju;
- Skupljanje starih guma i akumulatora na određeno mjesto na površinskom kopu
- Rekultivaciju predvidjeti sukcesivno, tj vršiti rekultivaciju napuštenih etaža i dijelova (pošumljavanje i zatravnjivanje ogoljenih površina) odmah po napuštanju pojedinih etaža i dijelova čim tehnološki uvjeti to dozvole.

5.5. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja na biljni i životinjski svijet

Vegetaciju zastupljenu na prostoru kamenoloma treba maksimalno čuvati zbog pozitivnih efekata smanjenja emisija u okoliš i negativnih uticaja na okoliš (npr.sprečavanje disperzije prašine i plinova u okoliš, smanjenje intenziteta buke i sl.). Krčiće se i uklanjati samo ono što je neophodno po tehnološkom redu razvoja površinskog kopa. U bližoj okolini kamenoloma nema nema tragova poljoprivrednih radova niti obrađenog zemljišta.

Mjere za zaštitu biljnog i životinjskog svijeta:

- Zabranjeno je odlaganje biljnog materijala na površine izvan eksploatacionog polja
- Radnicima na površinskom kopu će biti strogo naloženo da otpad ne odlažu u neposredni okoliš.
- Vegetacija unutar istražnog i eksploatacionog prostora kamanoloma će se čuvati. Ista će se uništavati samo po tehnološkom redu razvoja kopa.
- Gdje god je moguće, postojeća vegetacija će se zadržati.
- Osiguraće se da se uticaj na životinjski svijet ne proširi izvan eksploatacionog polja. To će se postići strogim pridržavanjemmjera zaštite zraka i zaštite od buke, te ograničenim kretanjem zaposlenih samo unutar površine eksploatacionog polja.
- Oko ruba visinskog dijela površinskog kopa postaviće se ograda u cilju zaštite životinjskog svijeta od eventualnog pada niz kosinu kamenoloma.
- Zabranjeno je paliti vatru na otvorenim površinama.
- Mjere zaštite biljnog svijeta osiguraće se i kroz provođenje mjera zaštite zemljišta i mjera za zaštitu zraka.
- Tehnička i biološka sanacija kamenoloma će se provoditi nakon završetka eksploatacije
- Biljne vrste koje će se saditi će biti autohtone i odgovaraće okolnom prostoru.
- Održavaće se biljni pokrivač.

Na rubnim prostorima eksploatacionog polja provoditi mjere zaštite stabala od izvaljivanja u toku eksploatacije rovnog kamena i podsticati obnavaljanje vegetacije. Time će se spriječiti i erozija zemljišta.

5.6. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja na pejzaž

Mjere zaštite vizuelnih kvaliteta prostora potrebno je provoditi kontinuirano tokom eksploatacije i nakon njenog završetka. Ciljevi zaštite pejzažnih vrijednosti ogledaju se u sljedećem:

- Eksploatacija i prerada kamena će se odvijati strogo prema Glavnom rudarskom prijektu, uz poštovanje mjera zaštite okoliša definisanih ovom studijom, kao i poštivanjem okolinskih propisa.
- Otpadni materijal će se odlagati na za to određenu deponiju, odnosno lokalitet i kasnije ga iskoristiti za nivelisanje i uređenje terena ili kao pokrov za ogoljelo zemljište (tehničku rekultivaciju).
- Nakon okončanja eksploatacije na pojedinim dijelovima eksploatacionog prostora na ovom kamenolomu će se izvršiti sanacija i rekultivacija terena zahvaćenog eksploatacijom i preradom kamena, na bazi projekta odobrenog od strane nadležnog ministarstva.
- Budućim mjerama zaštite i rekulzivacije ćemo nastojati ublažiti uticaj ovog kamenoloma u smislu zaštite postojeće vegetacije, sprečavanja uklanjanja vegetacijeukoliko to nije neophodno i obaveznog blagovremenog provođenja mjera rekultivacije još u toku korištenja ovog kamenoloma, u skladu sa ovom studijom i Glavnim rudarskim projektom. Posebno će se voditi računa da se stable drveća i niskog rastinja neće uklanjati ako nisu u zoni eksploatacije maetrijala, jer imaju veliku zaštitnu funkciju (sprečavanje i ublažavanje emisija u okoliš, sprečavanje erozije, ublažavanje buke i sl.).

5.7. Mjere za sprječavanje i minimiziranje negativnog uticaja na stanovništvo

- Zaštita stanovništva se postiže provođenjem slijedećih mjera: zaštita zraka, stabilnost zemljišta, te zaštita od buke. Zbog položaja kamenoloma, konfiguracije terena i velike udaljenosti od najbližeg naselja Kuti, ne očekuje se da će ovaj kamenolom uticati značajnije na stanovništvo.
- Na osnovu Zakona o zaštiti okoliša i Zakona o slobodi pristupa informacijama, informacije o stanju okoliša će biti dostupne javnosti, kako bi javnost bila upoznata sa uticajem emisija kamenoloma na okoliš.

- Operator kamenoloma će obezbijediti redovno održavanje dionice pristupnog puta. Takođe, operator kamenoloma će uskladiti oranizaciju rada sa potrebama stanovništva vezano za izvođenje minerskih radova.
- U skladu sa gore navedenim, biće imenovan referent za zaštitu okoliša koji će pratiti i kontrolisati sve radnje iz domena zaštite okoliša, te ostvarivati redovnu komunikaciju sa stanovništvom i po potrebi ih izvještavati o stanju okoliša i podacima dobivenim mjerenjima i analizama.
- Ograničenje rada kamenoloma na radno vrijeme, 8 ili 12 sati;
- Usaglasiti sa mjesnom zajednicom najpovoljnije termine miniranja u toku dana;
- Poduzeti sve mjere predviđene za obezbjeđivanje sigurnosti na regionalnom i lokalnom putu za vrijeme miniranja.

6. Mjere za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon i postrojenje

- Strogo je zabranjeno odlaganje ulja, masti i taloga iz separatora u vodotok i na okolno zemljište. Pražnjenje separatora i odvoz prikupljenog taloga treba vršiti na propisan način, u saradnji sa preduzećem za upravljanje istim;
- Pražnjenje i odvoz sadržaja septičke jame dogovoriti sa komunalnim preduzećem;
- Čvrsti otpad koji se pojavljuje u slučaju incidentnog prosipanja goriva, ulja i maziva, upotrebom adsorbensa i uklanjanjem zagađenog tla, odložiti na za to posebno predviđeno vodonepropusno mjesto na odlagalištu ili u kontejnere locirane u krugu kamenoloma i dogovoriti način odvoza sa komunalnim preduzećem.
- Sav komunalni otpad propisno odložiti u poseban kontejner, lociran u krugu pogona i postrojenja i dogovoriti način odvoza sa komunalnim preduzećem koje djeluje na teritoriji na kojoj je smješten kamenolom.

7. Granične vrijednosti emisija

7.1. Granične vrijednosti za buku

Buka se mjeri i ocjenjuje u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti od buke ("Službene novine Federacije BiH", broj: 110/12). Mjerenje nivoa buke vrši se radi praćenja i kontrolisanja uticaja buke, prema standardu BAS ISO 17025:2005 i odredbama Zakona o zaštiti od buke, a i vrednovanje buke se vrši prema međunarodnim standardima ISO 1996/1, 1996/2 i 1996/3, BAS ISO 9612 i BAS EN 60804.

Tabela 2. **Dozvoljeni nivoi vanjske buke za planiranje novih objekata ili izvora buke**

Područje (zona)	Namjena područja	Najviši dozvoljeni nivoi (dBA)		
		Ekvivalentni nivoi Leq	Vršni nivo	
		Dan	noć	L1
I	Bolničko – lječilišno	45	40	60
II	Turističko, rekreacijsko, oporavilišno	50	40	65
III	Čisto stambeno, odgojno-obrazovne i zdravstvene institucije, javne zelene i rekreacione površine	55	45	70
IV	**Trgovačko, poslovno, stambeno i stambeno uz prometne koridore, skladišta bez teškog transporta**	**60**	**50**	**75**
V	Poslovno, upravno, trgovačko-obrtničko, servisno (komunalni servis)	65	60	80
VI	**Industrijsko, skladišno, servisno i prometno područje bez stanovanja**	**70**	**70**	**85**

8. Sistem monitoringa

Monitoring kvaliteta vode

- Jednom godišnje potrebno je kontrolisati određene parametre kvalitet otpadne vode. Vršiti monitoring sljedećih parametara kvaliteta površinske vode:
  suspendovane materije, pH, BPK5, te koncentaciju ulja i masti. Ovaj monitoring potrebno je realizovati jednom godišnje, a u cilju utvrđivanja stvarnog uticaja izvođenja radova na kamenolomu, kao i planiranih mjera za ublažavanje eventualnog uticaja na pomenute vode.

- Rezultate monitoringa dostaviti nadležnom Ministarstvu koje će odlučiti o potrebi i dinamici narednih ispitivanja, u zavisnosti od rezultata ispitivanja.

U tabeli prikazan je zbirni plan monitoringa elemenata životne sredine za Površinski kop - PK kamenolomu Zukulja" općina Mostar.

Monitoring predviđen za kamenolom „Zukulja" Medij	Parametar koji se osmatra	Mjesto vršenja monitoringa	Razlog zbog kojeg se vrši monitoring	Rokovi
Buka	Nivo buke (dB) Oktavna analiza	- Industrijski krug- udaljenost 5 mo d izvora buke i na udaljenosti od 5 m na od ograde na više lokacija - Kod najbližih drugih objekata koji gravitiraju oko kamenoloma	Stvarni uticaj nivoa buke na okoliš	Ispitivanja jednom u toku godine
Zrak	Mineralna prašina	Kod najbližih drugih objekata koji gravitiraju oko kamenoloma	Mjerenje sedimentne prašine je obvezno za ovakve vrste postrojenja a trajanje mjerenja iznosi 28 ± 2 dana. Jedan sedimentator obavezno postaviti kod najbližih kuća.	Ispitivanja jednom u toku godine
Zemljište	Teški metali, mineralna ulja	U okviru radnog prostora kamenoloma i mašine za spravljanje eksplozivne materije	Utvrđivanje stepena i vrste eventualne kontaminiranosti zemljišta preduzimanje adekvatnih zaštitnih mjerea	Ispitivanja u toku god
Bioremedijacija i tehničke sanacije	Prema Članovima 84 -86. Zakona o rudarstvu i odredbi Zakona o prostornom uredenje	- Na devastiranom zemljištu na kome je završen proces eksploatacije	Dovođenje u trajno i stabilno stanje	Nakon završetka eksploatacije
Voda	Prema Pravilniku	Ispust u taložnik	Određivanje uticaja otpadne vode na rijeku	Ispitivanja u toku godine
Seizmička mjerenja		Izvršiti mjerenje seizmičkih efekata miniranja na najbliže objekte koji gravitiraju kamenolomu od strane ovlaštene organizacije koja ne vrši samo miniranje.	Prije početka rada PK sačiniti popis stanja objekata Koji se nalaze u blizini PK Stvarni utjecaj seizmičkih efekata na kamenolom i naselja	

Monitoring vrši za to osposobljena institucija.

9. Izvještavanje

Izvještavati Federalno ministarstvo okoliša i turizma o prikupljenim podacima na način kako je to propisano odredbama Poglavlja IV Pravilnika o registrima postrojenja i zagađivanjima („Službene novine Federacije BiH", broj: 82/07). Izvještaji trebaju biti poslani najkasnije do 30.06. tekuće godine za prethodnu godinu izvještavanja.
Operator je dužan bez odlaganja prijaviti svaku vanrednu situaciju koja značajno utiče na okoliš.

10. Period važenja dozvole

Okolinska dozvola se daje na period od 5 (pet) godina, od dana uručenja rješenja.

O B R A Z L O Ž E N J E

Operater Majdan Kuti d.o.o. Mostar dostavio je Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole broj: UP-I 05/2-02-19-5-124/20 FM, od 20.10.2020. godine za kamenolom „Zukulja" kod Mostara, koji djeluje u sklopu poduzeća „Majdan Kuti" d.o.o Mostar.

Uz Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole dostavio je plan upravljanja otpadom, plaćenu taksu za izdavanje okolinske dozvole i vodni akt PVS – prethodna vodna suglasnost broj: UP/40-1/21-2-95/20 od 22.12.2020. godine.

Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole je uradila konsultanska firma „Tehnozaštita" d.o.o. Mostar.

Radi uključivanja javnosti u postupak ocjene studije, Federalno ministarstvo je postavilo Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole na WEB stranicu www.fmoit.gov.ba dana 06.11.2020. godine

Federalno ministarstvo okoliša i turizma dopisom broj:UP-I 05/2-02-19-5-124/20 od 05.11.2020. godine zatražilo je od Federalne uprave za inspekcijske poslove dostavu informacija u vezi inspekcijskog nalaza po osnovu izdate prvobitne okolinske dozvole. Federalna uprava za inspekcijske poslove, je dopisom broj: 10-19-7-05277/2020-1006-2-P od 30.11.2020. godine dostavila dopis u kome odgovara da u periodu 2014-2020. godine nije se vršio inspekcijski nalaz jer kamenolom PK Zukulja nije radio.

Obzirom da je u Zahtjevu za izdavanje okolinske dozvole data procjena predloženog projekta na okoliš, utvrdila mjere ublažavanja negativnih efekata na okoliš, te mjere monitoringa, ovo federalno ministarstvo je ocijenilo da je projekat kamenoloma Zukulja, površine ekstrakcionog polja 14,65 ha, općina Mostar, okolinski prihvatljiv, te da neće u znatnoj mjeri ugroziti okoliš.

U skladu sa odredbama člana 112. stav 1. Zakona o vodama („Službene novine Federacije BiH" broj 70/06) „Majdan Kuti"" – pogon za eksploataciju kamena dolomita – općina Mostar je uz zahtjev za izdavanje okolišne dozvole priložio i Rješenje o prethodnoj vodnoj saglasnosti izadato od strane od Agencije za vodno područje Jadranskog mora pod brojem : UP/40-1/21-2-95/20 od 22.12. 2020. godine

Nacrt okolinske dozvole postavljen je na Web stranicu Federalnog ministarstva okoliša i turizma dana 24.12.2020. godine. U zakonskom roku od 15 dana nije bilo dostavljenih primjednbi na nacrt okolinske dozvole.

Federalno ministarstvo je ocjenilo da će se propisanim mjerama i uslovima postići odgovarajući, zakonom propisani stepen zaštite okoliša, te je u skladu sa članom 71. Zakona o zaštiti okoliša odlučeno kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Imajući u vidu da su uspunjeni zakonom propisani uslovi, doneseno je rješenje kao u dispozitivu.

Ovo rješenje je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba.

Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka i uz istu se prilaže ove rješenje u originalu ili ovjerenom prepisu.

U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o federalnim upravnim pristojbama i tarifi federalnih upravnih pristojbi („Službene novine Federacije BiH" broj: 43/13, tarifni broj 57. podnosilac zahtjeva je uplatio 250,00 KM na budžetski račun kod UNI CREDIT Banke.

MINISTRICA

dr Edita Đapo

Dostaviti:
- *Majdan Kuti d.o.o. Mostar*
- *Federalnaj uprava za inspekcijske poslove Sarajevo*
- *Sektoru za OD*
- *a/a*

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
Ministarstvo privrede

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija -kanton
Ministarstvo gospodarstva

Broj: UP/I-07-06-14-1-120 /21
Mostar, 30.08.2021.godine

Na temelju članka 87., 89. stavak (1), članka 90., 94. stav (1) Zakona o rudarstvu Hercegovačko neretvanske županije-kantona ("Službene novine HNŽ-K" broj:7/11, 4/16, 8/19), članka 133. i 135. Zakona o organizaciji uprave u HNŽ-K ("Službene novine HNŽ-K" 9/09), te članka 200. Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 2/98, 48/99), županijski kantonalni rudarski inspektor po službenoj dužnosti donosi:

R J E Š E N J E

1. Zabranjuje se poduzeću "Majdani Kuti" doo Mostar sa sjedištem Vrapčići bb (poslovna zgrada Mip doo Mostar), IDB 4227382160001, izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju "Zukulja" Livač-Mostar, do pribavljanja Odobrenja za eksploataciju i Odobrenja za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu.

Rok izvršenja: odmah po prijemu rješenja

2. Nalaže se postavljanje propisanih kamenih međaša na prijelomnim točkama eksploatacijskog polja.
Rok izvršenja: trideset (30) dana po prijemu rješenja

3. Žalba na rješenje inspektora, temeljem članka 101. Zakona o rudarstvu HNŽ-K-a ne odlaže izvršenje rješenja

O B R A Z L O Ž E N J E

Inspekcijskim nadzorom po zahtjevu mještana naselja Livač i Službene zabilješke PS Sjever Mostar dana 27.08.2021. godine je izvršen inspekcijski nadzor eksploatacijskog polja "Zukulja" na lokalitetu Livač-Mostar i poduzeća "Majdani Kuti" doo Mostar, kojom prilikom su na predmetnom lokalitetu a u okviru eksploatacijskog polja za koje predmetno poduzeće posjeduje Ugovor o koncesiji, utvrđeni radovi na izgradnji pristupnog puta do istražnih bušotina i planiranih etažnih zasjeka u dužini cca 500 metara. Navedeni radovi su izvođeni bez Odobrenja za eksploataciju i Odobrenja za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu. Također je utvrđeno da ne postoje vidljivi kameni međaši na prijelomnim točkama eksploatacijskog polja. Sve navedeno je utvrđeno Zapisnikom o inspekcijskom nadzoru, broj: 07-06-14-1-44/21 od 27.8.2012. godine

Utvrđeno stanje je u suprotnosti sa odredbom članka 10. a u vezi sa članom 36. Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije ("Narodne novine HNŽ", broj: 7/11, 4/16, 8/19).

Iz navedenih razloga, a na osnovu članka 94. stavak 1. točka a),točka b) i točka d) Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanske županije-kantona, je riješeno kao u dispozitivu.

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ovoga rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu gospodarstva HNŽ-K, u roku od osam (8) dana od dana prijema rješenja. Žalba se podnosi ovom tijelu neposredno u pismenom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje preporučenom poštom. Na žalbu se plaća županijska upravna pristojba u iznosu od 10,00 KM po tarifnom broju 3, Tarifa županijskih-kantonalnih upravnih taksa („Službene novine HNŽ-K“ , broj: 2/13).

Dostaviti.
1.naslovu
2.rudarska inspekcija
3.a/a

Rudarski inspektor
Željko Rangelov, dipl.ing.rud.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
GRAD MOSTAR
ODJEL ZA URBANIZAM I GRAĐENJE

SLUŽBA ZA URBANISTIČKO PLANIRANJE
Broj: 07/1-19-13923/21
Mostar, 17.11.2021. godine

MINISTARSTVO GRAĐENJA I PROSTORNOG UREĐENJA
Organizaciona jedinica: 22.11.2021
Broj: 09-02-19-17

Ministarstvo građenja i
Prostornog uređenja
Hercegovačko-neretvanskog kantona

Na osnovu rješenja o ovlaštenju za rješavanje u upravnim stvarima iz djelokruga poslova odjela za urbanizam i građenje i potpisivanje svih drugih akata iz nadležnosti ovog odjela, broj: 02-04-13833/21, od 01.10.2021. godine, izdatog od strane Gradonačelnika Grada Mostara, dostavljam vam,

Mišljenje i izvod iz plana

Vezano za vaš zahtjev, u predmetu izdavanja urbanističke saglasnosti za eksploataciju mineralne sirovine – kamena dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju „Zukulja“ na zemljištu označenom kao k.č. 99/1 – dio, k.o. Kutilivač II, podnesenom od strane investitora „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar, dostavljamo vam Izvod iz Izmjena i dopuna Prostornog plana opštine Mostar – prilog „Kamenolomi, pozajmišta i nanosi šljunka („Službeni glasnik opštine Mostar“ 11/90, „Službeni glasnik Grada Mostara“ br. 7/09, 16/10, 11/12), za predmetni lokalitet:

- Iz priloženog izvoda iz važećeg planskog dokumenta, vidi se da se eksploataciono polje Zukulja u površini od cca 6,48 ha, omeđeno navedenim koordinatama A1-F1, nalazi unutar zone koja je prostornim planom definisana kao zona kamenoloma Kuti;
- Prostorni plan ne definiše pristupne puteve, ali uvidom u katastarski operat ponuđena je nova trasa pristupnog puta kamenolomu, koja zaobilazi mostove preko potoka Sušica, koji su ranije korišteni. Prema tome, naš prijedlog je da se kao pristup kamenolomu koristi put označen na grafičkom prilogu, a čine ga parcele označene kao k.č. 2134-dio, 1955, 1976 i 2135-dio, sve u k.o. Kutilivač I.

Prema tome, **mišljenja smo da je eksploataciono polje „Zukulja“ na dijelu k.č. 99/1, k.o. Kutilivač II, u potpunosti usklađeno sa važećom prostorno-planskom dokumentacijom Grada Mostara.**

S poštovanjem,

ŠEF SLUŽBE ZA OBNOVU I GRAĐENJE

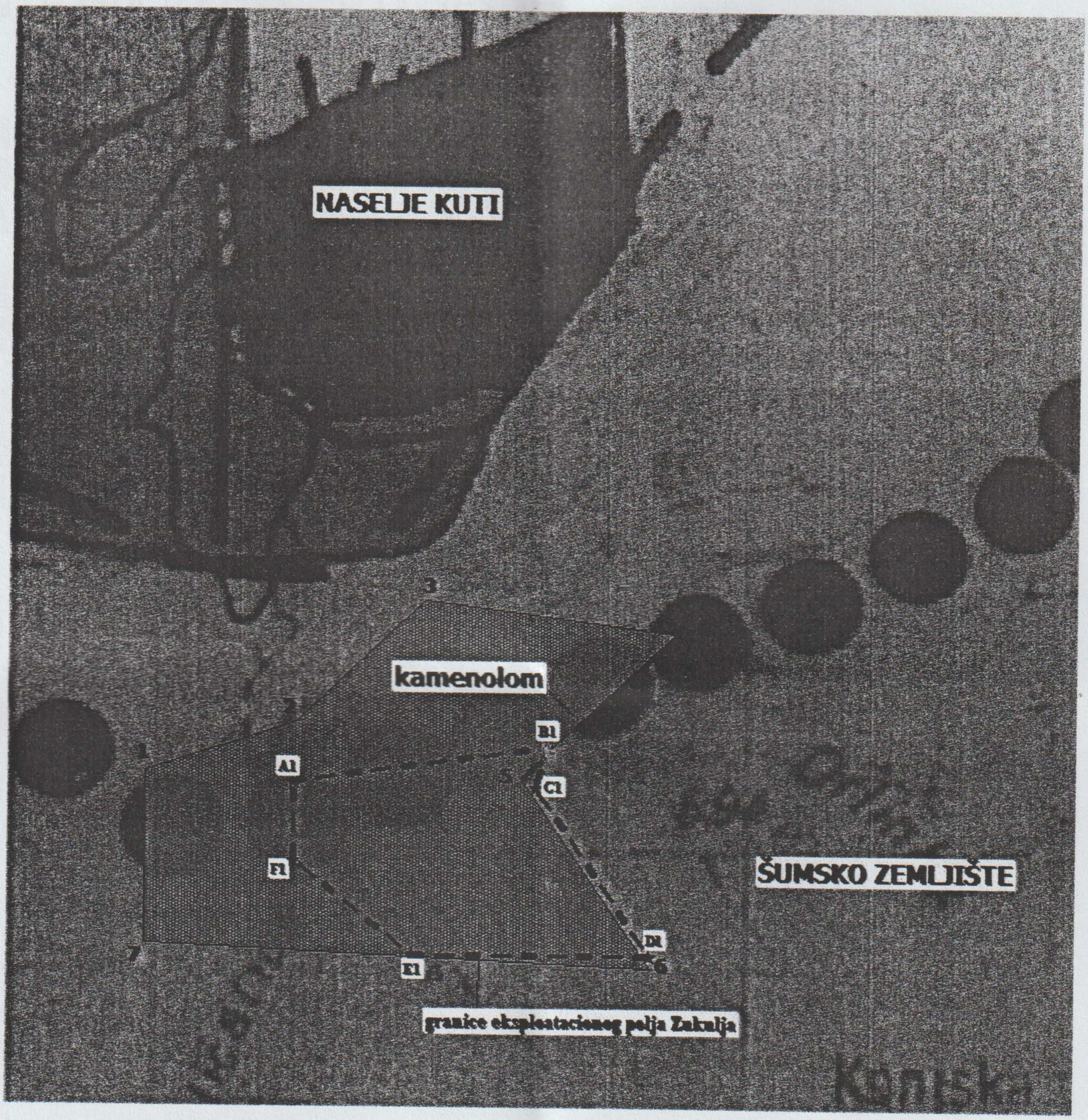
Tihomir Šesar

Dostaviti:
- *Ministarstvo građenja i prostornog uređenja HNK, Stjepana Radića bb, Mostar (2x)*
- *A/a*

IZVOD IZ IZMJENA PROSTORNOG PLANA OPŠTINE MOSTAR
za dio k.č. 99/1, k.o. Kutilivač II -kamenolom Kuti

(„Službeni glasnik opštine Mostar“ br. 11/90,
„Službeni glasnik Grada Mostara“ br. 7/09, 16/10, 11/12)

Prilog „Kamenolomi, pozajmišta i nanosi šljunka“



Koordinate zone kamenoloma Kuti		
	x	y
1	6.492.300	4.804.102
2	6.492.472	4.804.158
3	6.492.617	4.804.298
4	6.492.902	4.804.260
5	6.492.726	4.804.094
6	6.492.875	4.803.878
7	6.492.300	4.803.904

Koordinate ekspl. Polja Zukulja		
	y	x
A1	4.804.090	6.492.468
B1	4.804.129	6.492.755,57
C1	4.804.084,33	6.492.742,57
D1	4.803.892,20	6.492.873,47
E1	4.803.892,20	6.492.604,04
F1	4.804.000	6.492.468

Mostar, 17.11.2021. godine

Šef Službe

Lejla Salčin

PROSTORNI PLAN OPŠTINE MOSTAR

br.01 023 147/90 od 17.07.1990. god (Sl. list Opštine Mostar br. 11/90)

SINTEZNA KARTA - NAMJENA PROSTORA - PROJEKCIJA 2000

LEGENDA

I
II
III

ZEMLJIŠTE NAMJENJENO ISKLJUČIVO POLJOPRIVREDI

IVa IVb
V

ZEMLJIŠTE NAMJENJENO POLJOPRIVREDI,
A SAMO IZUZETNO ZA DRUGE NAMJENE

A - POTREBE HIDROMELIORACIJE
B - OGRANIČENJE NAGIBOM I DUBINOM

VI
VII
VIII

ZEMLJIŠTE NAMJENJENO POLJOPRIVREDI
I DRUGIM OBLICIMA KORIŠTENJA

ŠUMSKA ZEMLJIŠTA

ŠUME

URBANA PODRUČJA

URBANA PODRUČJA KOJA SE POVEĆAVAJU

URBANA PODRUČJA KOJA ZADRŽAVAJU GRANICU NASELJA
ILI SE SMANJUJU

POSTOJEĆA NASELJA KOJA NEMAJU KARAKTER
URBANIH PODRUČJA

PRIVREDNE ZONE

PROIZVODNI KAPACITETI

REZERVNE POVRŠINE

POLJOPRIVREDNE POVRŠINE

TURISTIČKO-REKREACIONE POVRŠINE

MRKI UGALJ

ALUMINIJUM (BOKSIT)

EKSPLOATACIONO POLJE

GRANICA UTICAJA EKSPLOATACIJE NA POVRŠINU

PRIRODNO NASLJEĐE

NACIONALNI PARKOVI (N.P.)

PRIRODNI PARKOVI

PODRUČJA PRIRODNIH LJEPOTA

ZAŠTIĆENE ŠUME

I.R
I. REŽIM ZAŠTITE

II.R
II. REŽIM ZAŠTITE

R
RASADNICI

KULTURNO-ISTORIJSKO NASLJEĐE

POJEDINAČNI SPOMENICI (registrovana dobra)

SPOMENIČKE CJELINE
(Stari grad, Blagaj, Žitomišlići, Vukodol)

VODE I VODNE POVRŠINE

RIJEKE, AKUMULACIJE SA PREGRADNIM MJESTIMA

POTOCI, BUJICE

PODZEMNE VODE

PIŠTEVINE

GRANICA I. ZAŠTITNE ZONE VODE ZA PIĆE

GRANICA UŽE ZAŠTITNE ZONE IZVORIŠTA

POVRŠINE POSEBNE NAMJENE (PPN)

GRANICA UŽE ZAŠTITNE ZONE PPN

GRANICA ŠIRE ZAŠTITNE ZONE PPN

DEPONIJE

GROBLJA

OSNOVNE GRANICE

GRANICA OPŠTINE

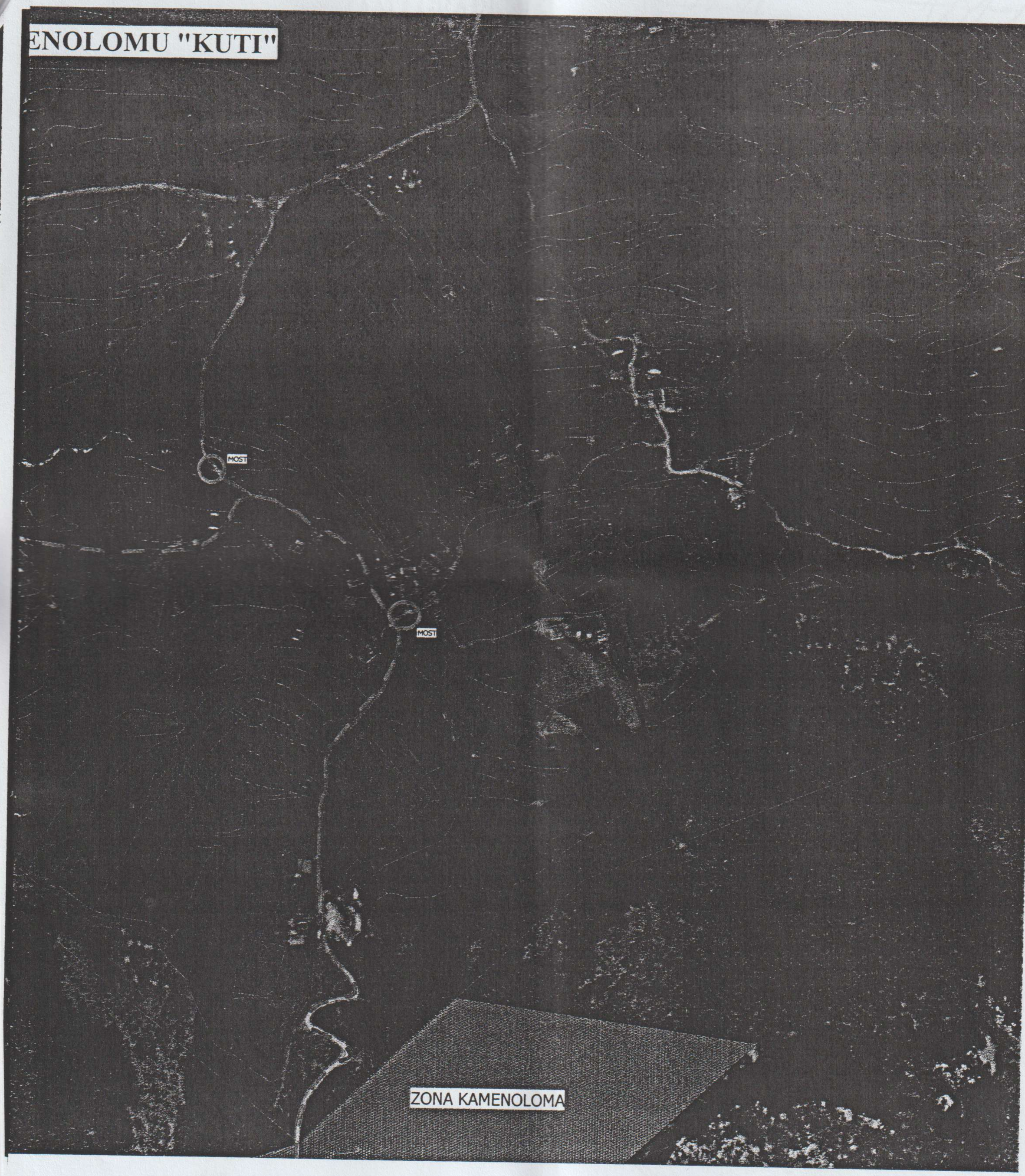
GRANICA URBANOG PODRUČJA

GRANICA UŽEG URBANOG PODRUČJA

GRANICA NASELJENOG MJESTA

GRANICA ŠUMSKO-PRIVREDNOG PODRUČJA

GRANICA NACIONALIZACIJE


ENOLOMU "KUTI"
MOST
MOST
ZONA KAMENOLOMA

7.

«VODOVOD» d.o.o. Mostar
Ul. Mile Budaka br. 106 Mostar
Područna jedinica 2 – Trg Ivana Krndelja br. 40 Mostar
Broj: 3598-12/21-1
Mostar, 06.12.2021.godine

MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRAĐENJE I ZAŠTITU OKOLIŠA
Organizacijske jedinice: 14.12.2021
Broj: 05-02-15-17/21

HERCEGOVAČKO - NERETVANJSKI KANTON
Ministarstvo građenja i prostornog uređenja
S.Radića 3/II; 88 000 Mostar

SAGLASNOST

Na Vaš zahtjev pod brojem UPI-09-02-19-17/21 od 24.11.2021.god. daje se ***SAGLASNOST*** *za izgradnju* eksploatacije mineralne sirovine-kamena dolomita i krečnjaka na prostoru "Zukulja" na građevinskom zemljištu označenom kao k.č.99/1 -dio(skica u prilogu) k.o. Kutilivač, općina Mostar – Grad Mostar, pod sljedećim uslovima:

Na predmetnoj parceli ne postoje naša vodovodna ni kanalizaciona instalacija.

1. Ukoliko se utvrdi postojanje naše vodovodne i kanalizacione mreže i priključaka, iste će trebat o trošku investitora izmjestiti van lokacije.

2. Ako dođe do oštećenja naše vodovodne i kanalizacione mreže, te priključaka, troškove opravke kao i posljedice koje nastanu usljed oštećenja snosit će investitor.

Saglasnost se izdaje u svrhu pribavljanja ***urbanističke saglasnosti,*** te se u druge svrhe ne može koristiti i važi jednu godinu od dana izdavanja.

OBRAĐILA

Alma Džiho ing. građ.

TEHNIČKI SEKTOR
RUKOVODIOC

Semir Mustafić, dipl.ing.građ.

v.d. IZVRŠNI DIREKTOR

Zineta Muraspahić dipl.ing.građ.

ZiraatBank

Uplatio je (ime, adresa, i telefon)
Majdan Kal d.o.o.
Vrapčići bb

Svrha doznake:
Iznos bl: 21 300-000578
saglasnost za priključke

Primalac/Primatelj:
Vodovod d.o.o. Mostar

Mjesto i datum uplate: Mostar 15.12.2021

Potpis i pečat nalogodavca:

Potpis ovlaštenog lica:

Pečat Banke: Ziraat Bank BH d.d. 15.12.2021 201

Račun pošiljaoca/ pošiljatelja: 1 8 6 1 7 1 0 3 1 0 0 0 3 6 5 8

Račun primaoca/ primatelja: 3 3 8 1 0 9 1 2 5 9 1 8 0 0 4 0

KM 51,65

☐ HITNO

samo za uplate javnih prihoda

Broj poreznog obveznika

Vrsta uplate ☐

Porezni period
Od
Do

Vrsta prihoda

Općina 574

Budžetska organizacija

Poziv na broj

ZOB-8-13.09.2017-PR

d d.o.o. Mostar
Budaka br.106, Mostar
g Ivana Krndelja br.40
Mostar
/502-701,502-707,502-721
/502-737,502-730
roj : 422709470000
čun: 3381002250180026 UniCredit Bank dd Mostar
čun: 1990530009031715 Sparkasse Bank

Kupac:

HERCEGOVAČKO-NERETVANJSKI KANTON
Ministarstvo građenja i prostornog uređenja
S.Radića 3/II
88000 MOSTAR

.ačuna: 10.12.2021
Mostar
alute 10.12.2021

BF:005165

un 21-300-000578

Naziv	Količina	MJ	Cijena	R. %	PDV %	Vrednost bez PDV
Izdavanja saglasnosti za pribavljanja urb.saglasnosti (ZA "MAJDAN KUTI").	1,00	KOM	45,00	0,00	17,00	45,00

Ukupno		**45,00**
PDV		**7,65**
Za platiti	**KM**	**52,65**

pedesetidva KM 65/100

IE STOPE	Osnova	PDV	Vrijednost
sporuke/prijemi	45,00	7,65	52,65

KREDNHŐJN BR:344/21

EKONOMSKI SEKTOR:

Nermina Hadžić, dipl.oec

JOVOD d.o.o.
MOSTAR
PJ 2 MOSTAR
I.I.Krndelja 40
88000 Mostar

JIB: 4227094700026
PIB: 227094700000

IBFM: HA033620

FISKALNI RACUN
BF: 5165
0.12.2021. 09:01

STAVKE17 StAVKE PO
1x 52,65
52,65E

'E: 17,00%
ISN. E: 45,00
'DV E: 7,65
'DV: 7,65

OTAL: 52,65
PLAĆENO:
irman: 52,65
kupno: 52,65
OVRAT: 0,00

UPAC:
BK: 4227313430005
inistarstvo građe
ja HNK;HQ
;S.Radića 3/
I ; MOSTAR
130000000578

dac5b3ba0ad1b5943
afeffd7b50e9e8

001 Operater 01

Korisnik DataLab programske opreme: VODOVOD doo Mostar | Obrazac A00

6.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA ŽUPANIJA-KANTON
Ministarstvo unutarnjih poslova

MOSTAR

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
Ministarstvo unutrašnjih poslova

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
HERZEGOVINA-NERETVA CANTON
Ministry of Internal Affairs

UPRAVA ZA ADMINISTRACIJU I PODRŠKU
Sektor za administraciju
Odjel za zaštitu od požara i eksplozija
Broj: 02-03/1-3-19-60-353/21
Mostar, 07.12.2021.god.

8.12.2021
UPI-09-02-19-17/21

Ministarstvo građenje i prostornog uređenje HNK
S.Radića 3/II
88000 Mostar

Predmet:Posebni uslovi građenja iz oblasti zaštite od požara, dostavlja se;
Veza: Vaš akt broj: UPI-09-02-19-17/21 od 24.11.2021. godine

U postupku utvrđivanja posebnih uslova građenja iz oblasti zaštite od požara i eksplozija u vezi izdavanja rješenje o urbanističkoj saglasnosti za eksplotaciju mineralne sirovine –kamena dolomita i krečnjaka na zemljištu označenom kao k.č. broj 99/1- dio, K.O. Kutilivač II a na vaš zahtjev utvrđeno je da je za izradu projektne dokumentacije za navedeni objekt neophodna primjena slijedećih propisa:

1. Zakona o zaštiti od požara («Sl. novine HNK», br. 5/04 i 5/09),
2. Pravilnika o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona («Sl. list SFRJ», br. 53/88),
3. Pravilnika o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadajućih transformatorskih stanica («Sl. list SFRJ», br. 13/78),
4. Pravilnika o tehničkim propisima o gromobranima («Sl. list SFRJ», br. 13/68 i 13/78),
7. Pravilnika o održavanju i izboru vatrogasnih aparata («Sl.novine HNK», br. 4/05 i 5/05),
9. Pravilnik o općim mjerama za zaštitu na radu za građevinske objekte namjenjene za radne i pomoćne prostorije i radne prostore („Sl. list SR BiH“, br. 5/88).

Dozvoljava se primjena stranih tehničkih normi, ali u izvornom obliku i u cijelosti.
Na osnovu člana 14. Zakona o zaštiti od požara projektant je dužan u projektnoj dokumentaciji izraditi prikaz predviđenih mjera zaštite od požara u obliku posebnog Elaborata.

U postupku dobivanja odobrenja za građenje potrebno je pribaviti saglasnost od MUP-a HNK-a, da su u projektnoj dokumentaciji predviđene mjere zaštite od požara.

Dostaviti:

-naslovu
-u dosije Odsjeka za zaštitu od požara
-a/a

NAČELNIK
Ivo Karačić, dipl.maš.ing.

19.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA
ŽUPANIJA/KANTON

**ZAVOD ZA ZAŠTITU
KULTURNO-POVIJESNE
BAŠTINE / ISTORIJSKOG NASLJEDA**

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
HERZEGOVINA – NERETVA
CANTON

**INSTITUTE
FOR THE PROTECTION
OF CULTURAL HERITAGE**

Ul. Stjepana Radića 3, Mostar, tel. / fax.: +387/ 036 325 262 / e-mail: zavod.bastina.hnz@gmail.com

MINISTARSTVO GRAĐENJA I PROSTORNOG
Organizacijska jedinica | Klasifikacijska oznaka | Redni broj | Broj priloga
10.12. 2021
UPI 09-02-19-17/21

Broj: 23-01-02-305/21
Mostar, 9. prosinca 2021.

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOG UREĐENJA HNŽ

Predmet: Rješenje o davanju suglasnosti, dostavlja se
Veza: Vaš predmet broj UPI-09-02-19-17/21 od 24. 11. 2021.

Dostavljamo vam Rješenje o davanju suglasnosti u svrhu stjecanja urbanističke suglasnosti za za eksploataciju mineralne sirovine – kamena dolomita i krečnjaka na prostoru „Zukulja“ na zemljištu označenom kao k.č. 99/1-dio K.O. Kutilivač, površine oko 6, 5 ha, na području Grada Mostara za investitora „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar.

Na temelju evidencije dobara kulturno – povijesne baštine HNŽ za naselje Kutilivač, Grad Mostar, te terenskog očevida od 08. 12. 2021. predmetna lokacija zadovoljava uvjete za obavljanje navedene djelatnosti sa aspekta zaštite kulturno – povijesne

Ravnateljica

mr. sc. Ivanka Miličević - Capek

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKA
ŽUPANIJA/KANTON

**ZAVOD ZA ZAŠTITU
KULTURNO-POVIJESNE
BAŠTINE / ISTORIJSKOG NASLJEĐA**

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
HERZEGOVINA – NERETVA
CANTON

**INSTITUTE
FOR THE PROTECTION
OF CULTURAL HERITAGE**

Ul. Stjepana Radića 3, Mostar, tel. / fax.: +387/ 036 325 262 / e-mail: zavod.bastina.hnz@gmail.com

Broj: 23-01-02-305/21
Mostar, 9. prosinca 2021.

Na temelju članka 25. Zakona o zaštiti kulturno – povijesne baštine HNŽ („Narodne novine HNŽ“, br. 2/06), članka 200. i 222. Zakona o upravnom postupku („Službene novine FBiH“ br. 2/98, 48/99) ravnatelj donosi

RJEŠENJE
o davanju suglasnosti

1. Daje se suglasnost u postupku izdavanja urbanističke suglasnosti za eksploataciju mineralne sirovine – kamena dolomita i krečnjaka na prostoru „Zukulja“ na zemljištu označenom kao k.č. 99/1-dio K.O. Kutilivač, površine oko 6, 5 ha, na području Grada Mostara za investitora „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar.
2. Ako se tijekom izvođenja radova otkrije potencijalno dobro baštine, izvođač je dužan bez odlaganja obustaviti radove i o tome obavijestiti Županijski zavod. Županijski zavod zadržava pravo nadzora na terenu.
3. Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Na zahtjev Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja HNŽ broj UPI-09-02-19-17/21 od 24. 11. 2021. godine izdaje se Rješenje o davanju suglasnosti za eksploataciju mineralne sirovine – kamena dolomita i krečnjaka na prostoru „Zukulja“ na zemljištu označenom kao k.č. 99/1-dio K.O. Kutilivač, površine oko 6, 5 ha, na području Grada Mostara za investitora „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju: Izvoda iz Posjedovnog lista broj 19 br. 07-32-3240/21-2 od 28. 09. 2021. i Kopije katastarskog plana K.O. Kutilivač II br. 07-32-3113/2021 od 28. 09. 2021. izdanih od strane Odjela za urbanizam i građenje Službe za katastar Grada Mostara, Zemljišnoknjižnog izvatka br. 058-0-NAR-21-002 254 ZK uložak br. 1029 K.O. SP Kutilivač od 03. 02. 2021. izdanog od strane Zemljišnoknjižnog ureda Općinskog suda u Mostaru, te na temelju evidencije dobara kulturno – povijesne baštine HNŽ za područje Grada Mostara – Kutilivač i terenskog očevida od 08. 12. 2021. predmetna lokacija zadovoljava uvjete za suglasnost za obavljanje navedene djelatnosti sa aspekta zaštite kulturno – povijesne baštine.

Uzimajući naprijed navedeno odlučeno je kao u izrijeku rješenja sukladno članku 25. Zakona o zaštiti kulturno – povijesne baštine u HNŽ.

Pouka o pravnom lijeku: Protiv ovog Rješenja može se izjaviti žalba Ministarstvu prosvjete, znanosti, kulture i sporta HNŽ u roku od petnaest (15) dana od dana prijema Rješenja.

Ravnateljica
mr.sc. Ivanka Miličević – Capek

18

ELEKTROPRIJENOS BIH
ЕЛЕКТРОПРЕНОС БИХ
Operativno područje Mostar

Ministarstvo graditeljstva
i prostornog uređenja
S.Radića 3/II
Mostar

Broj: 08 – 20711-3/2021
Datum: 13.12.2021. god.

14.12.2021
UPI-09-02-19-17/21

Vašim dopisom broj: UPI-09-02-19-17/21 od 24.11.2021.godine, tražili ste našu suglasnost, odnosno eventualne uvjete, vezano za postupak izdavanja urbanističke suglasnosti za eksploataciju mineralne sirovine - kamena dolomita i krečnjaka na prostoru „Zukulja", na zahtijevanom eksploatacionom polju omeđenom koordinatnim tačkama A1-F1, na zemljištu označenom kao k.č. broj 99/1 - dio, K.O. Kutilivač II, Grad Mostar.

Uz dopis nam je dostavljen:

- Izvod iz idejnog rudarskog projekta eksploatacije dolomita i krečnjaka na PK „Zukulja", Grad Mostar april 2018. godine,
- Kopija katastarskog plana sa ucrtanim eksplatacionim poljem k.č. 99/1 dio, K.O. KUTILIVAČ II, u M 1:1 500, izdata dana 28.09.2021. godine od Odjela za urbanizam i građenje Grada Mostara, Služba za katastar,
- Zemljišnoknjižni izvadak, K.O. SP_ Kutilivač, ZK uložak broj: 1029, za broj zemljišta (parcela) 99/1, od 03.02.2021. i
- Izvod iz posjedovnog lista broj 19, K.O. Kutilivač II, broj: 07-32-3240/21 od28.09.2021. godine.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju i sukladno usvojenim planskim dokumentima Elektroprijenosa BiH utvrdili smo da na predmetnom zemljištu nema izgrađenih niti planiranih naših objekata. Najbliži objekt Elektroprijenosa BiH je DV 110 kV HE Jablanica – VE Podveležje udaljen cca 2043 m.

Temeljem naprijed navedenog, konstatiramo da su zadovoljene odredbe Pravilnika o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1 kV do 400 kV (Sl. list SFRJ br.65/88 i Službeni glasnik BiH br.22/08) i Pravilnika o zonama sigurnosti nadzemnih elektroenergetskih-vodova nazivnog napona od 110 kV do 400 kV (Službeni glasnik BiH br. 22/08 i br.23/08), te **da se može dati suglasnost na predmetni zahtjev**.

"Elektroprenos Bosne i Hercegovine" a.d. Banja Luka
Operativno područje Mostar
88000 Mostar, Bleiburških žrtava bb,
Terenske jedinice: Mostar i Trebinje
Tel. +387 36 326 023, Fax: +387 36 316 531

IB: 402369530009
MB: 11001416
BR: 08-50.3.-01-4/06
Ministarstvo pravde BiH
Sarajevo

Korisničke banke i brojevi računa
Raiffeisen bank d.d. BH Mostar
Broj računa: 1610200040780062

U slučaju bilo kakvog drugačijeg rješenja i postupka, za sve nastale posljedice „ELEKTROPRIJENOS BiH“ ne snosi odgovornost.

S poštovanjem!

Dostavljeno:

1. Članovima povjerenstva
2. Pismohrana

Direktor:

Ivica Vučić, dipl.ing.el.

“Elektroprenos Bosne i Hercegovine” a.d. Banja Luka
Operativno područje Mostar
76000 Mostar, Bleiburških žrtava bb,
Terenske jedinice: Mostar i Trebinje
Tel. +387 36 326 023, Fax: +387 36 316 531

IB: 402369530009
MB: 11001416
BR: 08-50.3.-01-4/06
Ministarstvo pravde BiH
Sarajevo

Korisničke banke i brojevi računa
Raiffeisen bank d.d. BH Mostar
Broj računa: 1610200040780062

4.

Javno preduzeće
ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE
d.d. - Sarajevo
Podružnica "Elektrodistribucija", Mostar

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
Ministarstvo građenja i prostornog uređenja

Mostar, 13.12.2021.
Broj: 03-3-26-15918/2021

16.12. 2021
Upi 03-02-15-17/21

Predmet: Dostava podataka u vezi izdavanja riješenja o urbanističkoj saglasnosti za eksploataciju mineralne sirovine na prostoru Zukulja
Veza Vaš podnesak od 24.11.2021. godine

Vašim dopisom, zaprimljenog kod nas dana 06.12.2021. godine, pozvali ste ovo Društvo da Vam dostavimo naše očitanje,odnosno saglasnost,primjedbe te eventualne uslove na navedeno građenje, a obzirom na naše postojeće ili planiranje infrastrukturne objekte na pomenutom zemljištu, te vas ovim putem obavještavamo o traženom:
Dana 26.10.2021. godine pod brojem 379146/2021, MEJDAN-KUTI D.O.O. MOSTAR je podnio zahtijev za izdavanje prethodne elektroenergetske saglasnosti. Izlaskom na lice mjesta predstavnici Elektrodistribucije Mostar su konstatovali da lokacija gradnje nije u koliziji sa elektroenergetskim objektima i na osnovu toga je dana 28.10.2021. godine izdato Riješenje i Prethodna elektroenergetska saglasnost (u prilogu)

S poštovanjem,

Prilog: Kao u tekstu

JAVNO PREDUZEĆE ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE d.d. SARAJEVO
ELEKTRODISTRIBUCIJA MOSTAR
1

Direktor

Ragib Šuta

Dostavljeno:
- Naslovu (s prilogom)
-03-3; 03-3-01; 03-3-3; 03-3-28; 03-3-4; a/a

MOSTAR, 28.10.2021
Broj: 03-3-26-13806/2021

Na osnovu Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", broj: 2/98 i 48/99), te člana 19. stav 2), člana 23. stav 5) i člana 25. stav 1) Opštih uslova za isporuku električne energije ("Službene novine Federacije BiH", broj 89/14, 7/18 i 84/19), rješavajući po zahtjevu **MAJDAN-KUTI D.O.O. MOSTAR, MOSTAR, VRAPČIĆI BB, VRAPČIĆI** za izdavanje prethodne elektroenergetske saglasnosti, zaprimljenom u JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo, Podružnica "Elektrodistribucija", **MOSTAR**, dana **26.10.2021**, pod brojem **379146/2021**, donosim:

R J E Š E N J E

1. Krajnjem kupcu **MAJDAN-KUTI D.O.O. MOSTAR, MOSTAR, VRAPČIĆI BB, VRAPČIĆI**, se izdaje Prethodna elektroenergetska saglasnost, broj: **379146/2021**, koja je u prilogu i čini sastavni dio ovog Rješenja.

2. Uslovi propisani u Prethodnoj elektroenergetskoj saglasnosti iz tačke 1. ovog Rješenja su obavezni za Krajnjeg kupca i isti se ne smiju mijenjati bez izdavanja nove saglasnosti.

Obrazloženje

Dana **26.10.2021**, **MAJDAN-KUTI D.O.O. MOSTAR, MOSTAR, VRAPČIĆI BB, VRAPČIĆI**, u svojstvu krajnjeg kupca podnio je JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo, Podružnica "Elektrodistribucija", **MOSTAR**, zahtjev za izdavanje prethodne elektroenergetske saglasnosti za objekat **POSLOVNI** koji se nalazi na lokaciji **MOSTAR, KUTILIVAČ BB, KUTILIVAČ**.

Nakon prijema zahtjeva izvršena je detaljna kontrola sadržaja i valjanosti istog i utvrđeno je da je dostavljeni zahtjev potpun.

Izlaskom na teren, te provedenom analizom elektrodistributivnog sistema na užem lokalitetu gdje se namjerava graditi predmetni objekat, utvrđeno je da se mogu obezbijediti tehnički i energetski uslovi za priključenje objekta na distributivnu mrežu.

Obzirom na naprijed navedeno, odlučeno je kao u dispozitivu.

Pouka o pravnom lijeku:

Protiv ovog Rješenja dopuštena je žalba Regulatornoj komisiji za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (FERK-u) u roku od 15 dana od dana prijema ovog Rješenja, putem JP Elektroprivreda BiH d.d. - Sarajevo, Podružnica "Elektrodistribucija", **MOSTAR**.

Rukovodilac Poslovne jedinice distribucije

ASMIR BOLOBAN

Co:
- Služba za energetiku i razvoj/PJD Mostar
- a/a

PRETHODNA ELEKTROENERGETSKA SAGLASNOST broj 379146/2021

Krajnji kupac (fizičko/pravno lice na koje se izdaje prethodna elektroenergetska saglasnost):

MAJDAN-KUTI D.O.O. MOSTAR

Općina i adresa prebivališta-sjedišta: MOSTAR, VRAPČIĆI BB, VRAPČIĆI
Identifikacioni broj: 4227382160001

Lokacija objekta (grad/općina i adresa): MOSTAR, KUTILIVAČ BB, KUTILIVAČ
Namjena objekta: POSLOVNI
Instalisana snaga trošila u objektu: 9 (kW)
Planirana godišnja potrošnja električne energije: 22.500 (kWh)
Broj stambenih i/ili poslovnih zasebnih jedinica sa neovisnim mjerenjem električne energije: 1

U skladu sa provedenom analizom elektrodistributivnog sistema na užem lokalitetu gdje se namjerava graditi predmetni objekat, **utvrđeno je da se mogu obezbijediti tehnički i energetski uslovi za priključenje objekta na distributivnu mrežu.**

OSNOVNI TEHNIČKI USLOVI PRIKLJUČENJA

Napon na mjestu priključenja: 0,4 (kV)
Napon na mjestu mjerenja električne energije: 0,4 (kV)
Odobrena priključna snaga: 9 (kW)
Kategorija potrošnje: OSTALA POTROŠNJA NA 0.4 KV
Broj obračunskih mjernih mjesta: 1
Opisni dio uslova i načina priključenja:

Na osnovu vašeg zahtjeva,br.03-3-26-13277/2021 ,primljenog u PJD Mostar, dana 09.10.2021. g. za izdavanje Prethodne elektroenergetske saglasnosti, za prikupljanje potrebne dokumentacije na lokaciju predviđenu za eksploataciju dolomita i krečnjaka, na lokalitetu KUTI- PK "ZUKULJ",GRAD MOSTAR, na građevinskom zemljištu označenom kao k.č.99/1 , k. o. KUTILIVAČ, predstavnici ED Mostar su izašli na teren i konstatovali da lokacija istog nije u koliziji sa elektroenergetskim objektima.

Postoji mogućnost priključenja objekta na elektroenergetski sistem što će se riješiti kroz izdavanje Elektroenergetske saglasnosti.

Tip, presjek priključnog voda i tačni uslovi priključenja bit će definisani elektroenergetskom saglasnošću.

Izvođenje radova na niskonaponskom priključku i mjernom mjestu je u nadležnosti "Elektrodistribucije".

Kupac je obavezan predati zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti prije priključenja na distributivnu mrežu.

Skica priključka i kopija katastarskog plana čestice na kojoj se nalazi objekat dat je u prilogu i čini sastavni dio ove Prethodne elektroenergetske saglasnosti.

Glavni projekat objekta treba da sadrži i dio koji se odnosi na priključenje na distributivnu mrežu u skladu sa tehničkim uslovima iz ove prethodne saglasnosti. Dio Glavnog projekta objekta koji se odnosi na priključenje na distributivnu mrežu priložiti uz zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti.

Faktor snage (cos fi) ne smije biti niži od 0,95. Za režim preuzimanja električne energije sa faktorom snage (cos fi) nižim od 0,95, Nosilac investicije/krajnji kupac dužan je ugraditi u svom objektu, odnosno postrojenju, uređaj za kompenzaciju prekomjerno preuzete reaktivne električne energije.

Da bi se predmetni objekat nosioca investicije/krajnjeg kupca mogao priključiti na distributivnu mrežu, potrebno je da električne instalacije objekta zadovoljavaju sljedeće tehničke uslove:

Zaštitu od indirektnog dodira izvesti automatskim isključenjem napajanja. Dozvoljavaju se sistemi TN, TN-C, TN-C/S sa odgovarajućim uređajima za zaštitu.
Investitor je dužan pridržavati se odgovarajućih tehničkih propisa, BAS standarda, Opštih uslova za isporuku električne energije, Tehničkih preporuka TP-10, TP-11, Pravilnika o priključcima i Pravilnika o mjernom mjestu JP Elektroprivreda BiH.

Tehnički podaci o obračunskom mjernom mjestu:

Mjerenje električne energije predvidjeti direktnom metodom sa trofaznim brojilom AMR komunikacija-DLC modem za daljinsko očitavanje podataka i izlazom za upravljanje potrošnje, klase tačnosti 2, nazivni napon 3x230/400 V, 5-85A.
Limitiranje struje izvršiti u skladu sa odobrenom priključnom snagom.

Krajnji kupac će zatražiti izdavanje elektroenergetske saglasnosti u kojoj će biti detaljno definisani tehnički i drugi uslovi priključenja na distributivnu mrežu.

Rok važenja:

Ova Prethodna elektroenergetska saglasnost vrijedi godinu dana od dana izdavanja.

U slučaju da priprema gradnje i/ili gradnja objekta traje duže, prethodna elektroenergetska saglasnost se može obnoviti za još jednu godinu, ukoliko se blagovremeno podnese zahtjev za obnovu.

Ova prethodna elektroenergetska saglasnost prestaje važiti ukoliko Krajnji kupac u roku od jedne godine od njenog izdavanja nije zatražio njenu obnovu ili nije zatražio elektroenergetsku saglasnost.

Obradio:

SUADA TUNOVIĆ

Kontrolisao:

BEĆIR TRBONJA

Ovlašteno lice:
Rukovodilac Poslovne jedinice distribucije

ASMIR BOLOBAN

3.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
Ministarstvo privrede



Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija-kanton
Ministarstvo gospodarstva

Broj: 07-02a)-14-1-593-1/21
Mostar, 15. 11. .2021. godine

MINISTARSTVO GRAĐENJA I PROSTORNOG UREĐENJA HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

Ul. Stjepana Radića 3/II
88 000 Mostar

17.12. 2021
UPI/09.02-19-17/21

Predmet: Odgovor
Veza: Vaš akt broj: UPI-09-02-19-17/21 od 24.11.2021. godine

Poštovani,

Dana 06.12.2021. godine, primili smo vaš akt, broj i datum veze, kojim od ovog organa tražite dostavu podataka da li je na zemljištu označenom kao k.č. broj: 99/1 (dio), K.O. Kutilivač II, površine 6,5 ha, na području Grada Mostara, odobreno eksploataciono polje (jedno ili više) za eksploataciju mineralne sirovine, te da li su izdate odnosne dozvole iz člana 36. Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanskog kantona. U vezi sa navedenim, obavještavamo vas slijedeće:

Društvo MAJDAN-KUTI d.o.o. Mostar zaključilo je Ugovor o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju „Zukulja“, Grad Mostar, broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015. godine, na prostoru omeđenom koordinatama:

TAČKA	Y	X
A1	6 492 468,00	4 804 090,00
B1	6 492 755,57	4 804 129,00
C1	6 492 742,58	4 804 084,33
D1	6 492 873,47	4 803 892,20
E1	6 492 604,04	4 803 892,20
F1	6 492 468,00	4 804 000,00

koji prostor je površine cca 6,50 ha, i nalazi se na dijelu k.č. broj 99/1 K.O. Kuti Livač II.

Rješenjem ovog organa broj: UP/I-07-02a)-20-226-9/15 od 24.07.2017. godine imenovanom društvu je odobrena eksploatacija na navedenom lokalitetu, međutim, Rješenjem ovog organa broj: UP/I-07-02a)-20-89-5/18 od 29.10.2018. godine, ukinuto je naprijed navedeno odobrenje za eksploataciju.

Dana 10.09.2021. godine, imenovano društvo podnijelo je ovom organu zahtjev za izdavanje dozvole za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na eksploatacionom polju „Zukulja“, Grad Mostar.

U postupku rješavanja predmetnog zahtjeva, utvrđeno je da je prikupljena većina dokumentacije koja je propisana članom 37. stav (1) Zakona o rudarstvu Hercegovačko-neretvanskog kantona, da nedostaje

urbanistička saglasnost za eksploataciju mineralne sirovine krečnjaka i dolomita na predmetnom lokalitetu, te da je postupak pribavljanja iste u toku.

Na osnovu naprijed navedenog, te imajući u vidu da postupak izdavanja urbanističke saglasnosti predstavlja samostalnu pravnu cjelinu, za čije rješavanje je nadležno Ministarstvo građenja i prostornog uređenja Hercegovačko-neretvanskog kantona, ovaj organ je na osnovu člana 142. stav (1) Zakona o upravnom postupku donio Zaključak broj: UP/I-07-02a)-14-1-123/21 od 26.10.2021. godine, kojim se prekida predmetni upravni postupak.

Ministar

Željko Laketić

Dostavljeno:
- Naslovu
- a/a

Dioničko društvo BH Telecom Sarajevo
Franca Lehara 7, 71000 Sarajevo, BiH
Direkcija Mostar, Maršala Tita bb, 88104 Mostar
tel: +387 36 510 118; fax: +387 36 551 006
www.bhtelecom.ba

Broj: 13-160- 418550-2/21 (2167)
Mostar, 21.12.2021.

MINISTARSTVO GRAĐENJA I PROSTORNOG UREĐENJA
Organizaciona jedinica 22-12-
Broj priloga 1074
Mp/0501-13 1744

HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
Ministarstvo građenja i prostornog uređenja
Stjepana Radića 7
88000 Mostar

Na osnovu člana 55.stav 2 Zakona o prostornom uređenju HNK/Sl. Novine 4/04 i na pismeni zahtjev **Ministarstva građenja i prostornog uređenja HNK** za izdavanje rješenja o urbanističkoj saglasnosti za eksploataciju mineralne sirovina – kamena dolomita i krečnjaka na prostoru „Zukulja“ Grad Mostar i na lokaciju na kojoj je predviđeno stvaranje tehničkih uslova za istu, **daje**

S A G L A S N O S T

kojom potvrđuje da ne postoje smetnje za izdavanje rješenja o urbanističkoj saglasnosti za eksploataciju mineralne sirovina – kamena dolomita i krečnjaka na prostoru „Zukulja“ na zemljištu označenom kao k.č. broj 99/1 – dio, K.O. Kutilivač, površine 6,5 ha označenom na geo podlozi koordinatnim tačkama A1-F1 Grad Mostar i na lokaciju na kojoj je predviđeno stvaranje tehničkih uslova za istu.

Obrazloženje

Pismenim zahtjevom za izdavanje saglasnosti za izdavanje rješenja o urbanističkoj saglasnosti za eksploataciju mineralne sirovina – kamena dolomita i krečnjaka na prostoru „Zukulja“ Grad Mostar i na lokaciju na kojoj je predviđeno stvaranje tehničkih uslova za istu obratilo se Ministarstvo građenja i prostornog uređenja HNK, te postupajući po zahtjevu istog konstatovano je da se zahtjevu može udovoljiti i dati saglasnost koja je uslov za izdavanje urbanističke saglasnosti.

Napomena: Na zemljištu označenom kao k.č. broj 99/1 – dio, K.O. Kutilivač, površine 6,5 ha označenom na geo podlozi koordinatnim tačkama A1-F1 Grad Mostar ne nalaze se instalacije BH Telecom-a

Kontakt osoba: Alija Obradović 061 707 303.

Dostaviti:
- podnosiocu
- Služba pristupnih mreža
- službi FKP I EP
- a/a

Dioničko društvo BH Telecom Sarajevo Direkcija Mostar, Maršala Tita bb, Mostar

Direktor

/mr. Adil Šuta, dipl. ecc./

Broj: DPA 04-30-15-2260 14
Sarajevo, 21.11.2014. godine

Na osnovu tačke 16. Poglavlja V Standarda za uklanjanje mina i NUS-a u Bosni i Hercegovini, BHMAC izdaje.

ZA: BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO - NERETVANSKI KANTON
Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo

PREDMET: Stručno mišljenje

Veza: Vaš broj predmeta: 17-02-46-731-1/14 od 12.11.2014. godine

Lokacija: " ***Kutilivač k.č. 2180 i 2190" A,*** *općina:* ***Mostar***

Stručni tim izviđača BH MAC-a je prema Standardnim operativnim procedurama za generalno izviđanje, izvršio generalno izvidanje predmetne lokacije u periodu od 12.04.2011. do 19.04.2011. godine.
Na osnovu stručne obrade svih dostupnih informacija u vrijeme izviđanja, a u skladu sa kriterijima za klasifikaciju površine bez utvrđenog rizika, donosi se:

Stručno mišljenje

Predmetna lokacija se proglašava površinom bez utvrđenog rizika od postojanja mina

Sastavni dio Stručnog mišljenja je skica sa grafičkim prikazom predmetne lokacije.

Izvođenjem operacija generalnog izviđanja ne može se procijeniti eventualno prisustvo neeksplodiranih ubojnih sredstava (NUS). Skrećemo pažnju korisnicima da se, na predmetnoj lokaciji, kreću oprezno, a ukoliko uoče NUS da ništa ne poduzimaju već da obavijeste stručni tim za uklanjanje NUS-a Civilne zaštite.

Šef Ureda BH MAC-a Sarajevo
Šaban Šeifić

Scanned with CamScanner

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA
KOMISIJA ZA DEMINIRANJE U BiH
CENTAR ZA UKLANJANJE MINA U BiH

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА
КОМИСИЈА ЗА ДЕМИНИРАЊЕ У БиХ
ЦЕНТАР ЗА УКЛАЊАЊЕ МИНА У БиХ

BOSNIA AND HERZEGOVINA MINE ACTION CENTRE

Broj: DPA/04-36-13-1391/21
Datum, 09.11.2021. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko - neretvanski kanton
Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo
Stjepana Radića 3/III
Mostar

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanski kanton
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA I UPRAVE
17. 11. 2021. god.

	Klas. oznaka	Org. jed. br.	Broj priloga
09,02	40	550-2/21	

PREDMET: Dostava informacija o dokumentu DPA/04-36-13-2260/14 od 21.11.2014. godine

- „Kutlivač k.č. 2180 i 2190 ", grad: Mostar

Na osnovu vašeg zahtjeva od 04.11.2021. godine, koji se odnosi na lokaciju „Kutlivač k.č. 2180 i 2190" obrađenu na osnovu zahtjeva broj: 17-02-46-731-1/14 od 12.11.2014. godine, obavještavamo vas da je našim aktom broj: DPA/04-36-13-2260/14 od 21.11.2014. godine dostavljeno Stručno mišljenje za dio lokacije koji je definisan kao površina bez utvrđenog rizika od postojanja mina.

Navedeni dokument je trajnog karaktera odnosno ne zastarjeva, tako da ne vršimo reizdavanja već izdatih dokumenata.

Napominjemo vam, da vam je naprijed pomenutim aktom dostavljena informacija da je dio tražene lokacije površina bez utvrđenog rizika od postojanja mina (za koju smo vam izdali Stručno mišljenje) a dio površina rizična od postojanja mina obrađena kroz projekte za deminiranje.

S poštovanjem,

Šef Ureda BH MAC Sarajevo
Saban Šeljić

Dostavljeno:
-naslovu
-a/a

11.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO NERETVANSKA ŽUPANIJA-
KANTON
Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
HERZEGOVINA-NERETVA CANTON
Civil protection and fire fighting administration

10.12. 2021
UPI-09-02-19-17/21

Broj:17-02-40-637-2/21
Mostar,10.12. 2021. godine

Hercegovačko-neretvanska županija/kanton
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Predmet: Odgovor, dostavlja se-.
Veza: Dopis broj: UPI -09-02-19-17/21 od 29.11.2021.godine

U svezi Vaše dopisa, broj i datum veze, obavješćujemo Vas da se dana 29.10.2021.godine, ovoj Upravi obratio investitor „MAJDAN-KUTI“ d.oo. Mostar, da na lokaciji Kuti-Livač Grad Mostar planira eksploataciju mineralne sirovine – kamena dolmita i krečnjaka, te da posjeduje Stručno mišljenje BHMAC broj:DPA/04-36-13-2260/14 od 21.11.2014.godine, kojim je potvrđeno da je predmetna lokacija proglašena površinom bez utvrđenog rizika od postojanja mina.

Investitor je u navedenom dopisu, dalje naveo da im je potrebno novo Stručno mišljenje da na predmetnoj lokaciji ne postoji opasnost od mina ili potvrdu da na već izdanom Stručnom mišljenju od 2014.godine nije došlo do promjena, a isto je potrebno za obnavljanje urbanističke dozvole za kamenolom.

Ova Uprava se 02.11.2021.godine, obratila BHMACU-u u cilju traženja Stručnog mišljenja o postojanju mina na navedenoj lokaciji, te smo 09.11.2021.godine, dobili odgovor da je Stručno mišljenje BHMAC broj:DPA/04-36-13-2260/14 od 21.11.2014.godine, trajnog karaktera odnosno ne zastarijeva, te da ne vrše reizdavanje već izdanih dokumenata.

Pošto se prostor „Zekulja „ nalazi unutar zone koja je prostornim planom definirana kao zona kamenoloma „Kuti“, a ista posjeduje traženo Stručno mišljenje, dostavljamo Vam u prilogu dokumentaciju neophodnu za izdavanje rješenja o urbanističkoj suglasnosti.

S poštovanjem,

Prilog:
- Dopis Majdan Kuti d.o.o. Mostar od 29.10.2021.godine,
- Dopis BHMAC-a broj:DPA/04-36-13-1291/21 od 09.11.2021.godine,
- Stručno mišljenje broj:DPA/04-36-13-2260/14 od 21.11.2014.godine.

v.d.Ravnatelj
Eugen Ćubela, dipl.ing.

88000 Mostar, Stjepana Radića br. 3/III kat., Centrala Tel/Fax:+ 387 36 319 869; Bosna i Hercegovina,
E-mail adresa: cz.vatrogastvo.hnz @ tel.net.ba

GDA. NASTA VIDOVIĆ

04.01.22

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA
KOMISIJA ZA DEMINIRANJE U BiH
CENTAR ZA UKLANJANJE MINA U BiH

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА
КОМИСИЈА ЗА ДЕМИНИРАЊЕ У БиХ
ЦЕНТАР ЗА УКЛАЊАЊЕ МИНА У БиХ

BOSNIA AND HERZEGOVINA MINE ACTION CENTRE

Broj: DPA/04-36-13-1531/21

Datum, 28.12.2021. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko-neretvanska županija/kanton
UPRAVA ZA CZ I VATROGASTVO

Primljeno: 04.01.2022. g.			
Org. jed.	Klas. oznaka	Uj. red. br.	Broj priloga
02	40	6375	1/21

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko - neretvanski kanton
Uprava za civilnu zaštitu i vatrogastvo
Stjepana Radića 3/III
Mostar

PREDMET: Dostava informacija o opasnosti od mina za lokaciju

- „Zukulja ", grad: Mostar

U vezi sa vašim zahtjevom broj: 17-02-40-637-1/21 od 06.12.2021. godine obavještavamo vas da je tražena lokacija već ranije obrađena prema vašim zahtjevima pod nazivom „Kutlivač k.č. 2180 i 2190" , kada je dio površine definisan kao površina bez utvrđenog rizika od postojanja mina a dio kao površina rizična od postojanja mina (potvrđeno opasna površina). Stručna mišljenja za dio lokacije koji je definisan kao površina bez utvrđenog rizika od postojanja mina su vam dostavljena našim aktima broj: 04-50-1415-1/07 od 28.05.2007. godine i DPA/04-36-13-2260/14 od 21.11.2014. godine.

Takođe, na osnovu vašeg zahtjeva od 04.11.2021. godine, našim aktom broj: DPA/04-36-13-1391/21 od 09.11.2021. godine dostavili smo vam informaciju da je Stručno mišljenje dokument trajnog karaktera i da ne zastarjeva, tako da ne vršimo reizdavanja već izdatih dokumenata.

U prilogu vam dostavljamo kartu sa prikazom minske situacije na traženom lokalitetu.

S poštovanjem,

Zamjenik šefa Ureda BH MAC-a Sarajevo
Viktor Filipović

Dostavljeno:
-naslovu
-a/a

K MREŽA /

ITM MREŽA /

ZUKULJA



BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ

BOSNIA AND HERCEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL ADMINISTRATION OF CIVIL PROTECTION

Broj: 10-40-13-28-2-7/22
Sarajevo, 21.09.2022. godina

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE
SARAJEVO
PRIMLJENO: 21-09-2022

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
GRAD MOSTAR
n/r gradonačelnika
Hrvatskih branitelja br. 2
88000 Mostar

PREDMET: Pristupni put deminerskom zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190"

Poštovani;

Federalna uprava civilne zaštite (u daljnjem tekstu: Uprava) poduzela je sve neophodne aktivnosti za dobivanje projektne dokumentacije („crvenog foldera") za početak deminerskih radova na zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190", u Gradu Mostaru, te je preostalo osigurati pristupni put području izvođenja deminerskih radova.

Predstavnici Uprave obišli su trasu pristupnog puta koja je ucrtana u kopiju katastarskog plana izdatog od strane Službe za katastar Grada Mostara broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine, prilikom čega je ustanovljeno da je put zarastao vegetacijom i da je neprohodan za kretanje ljudi i vozila.

Obzirom da Uprava nije nadležna da izvodi radove na formiranju pristupnog puta do zone izvođenja radova, predlažemo da u skladu sa vašim nadležnostima i ovlaštenjima poduzmete aktivnosti kako bi se za potrebe demininranja omogućio pristupni put predmetnom zadatku.

Na ovaj način stekli bi se svi preduslovi za početak radova deminerskog tima Federalne uprave civilne zaštite na zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190", u Gradu Mostaru.

Prilog:
- Kopija katastarskog plana sa ucrtanom trasom pristupnog puta, broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine.

P.O. VLADE FEDERACIJE BIH
POMOĆNIK DIREKTORA
Murat Baručija

Dostavljeno:
- *Naslovu,*
- *Sektor za organizaciju deminiranje i uništavanje NUS-a,*
- *a/a.*

CamScanner

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ

BOSNIA AND HERCEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL ADMINISTRATION OF CIVIL PROTECTION

Broj: 10-40-13-28-2-6/22
Sarajevo, 16.06.2022. godina

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
GRAD MOSTAR
Odjel za privredu, komunalne i inspekcijske poslove
Služba za komunalne poslove i okoliš
Brace Fajića b.b.
88000 Mostar
n/r Šef službe: Stjepan Šaravanja

PREDMET: Pristupni put deminerskom zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190"

VEZA: Vaš akt, broj: 07-32-1697/22 od 22.04.2022. godine

Federalna uprava civilne zaštite (u daljnjem tekstu: Uprava) poduzela je sve neophodne aktivnosti za dobivanje projektne dokumentacije („crvenog foldera") za zadatak ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190", u Gradu Mostaru, te je preostalo osigurati pristupni put području izvođenja deminerskih radova, a kako bi u najkraćem roku započeli radovi na predmetnom zadatku.

Predstavnici Uprave obišli su trasu pristupnog puta koja je ucrtana u kopiju katastarskog plana izdatog od strane Službe za katastar Grada Mostara broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine, prilikom čega je ustanovljeno da je put zarastao vegetacijom i neprohodan za kretanje ljudi i vozila, a na pojedinim dijelovima puta vršeno je obilježavanje „privatnih posjeda".

Obzirom da Uprava nije nadležna da cijeni vjerodostojnost postavljenih „oznaka" i izvodi radove na formiranju pristupnog puta do zone izvođenja radova, predlažemo da u skladu sa vašim nadležnostima i ovlaštenjima poduzmete aktivnosti na osposobljavanju pristupnog puta, a prema trasi koja označena u kopiji katastarskog plana broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine.

Na ovaj način stekli bi se svi preduslovi za početak radova deminerskog tima Federalne uprave civilne zaštite na zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190", u Gradu Mostaru.

Prilog:
- Kopija katastarskog plana sa ucrtanom trasom pristupnog puta, broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine,

P.O. VLADE FEDERACIJE BIH
ŠEF ODSJEKA

Enes Memić

Dostavljeno:
- *Naslovu,*
- *Sektor za organizaciju deminiranje i uništavanje NUS-a,*
- *a/a.*

adresa: Vitomira Lukića 10, 71000 Sarajevo
tel: +387 33 779 450, fax: +387 33 779 499
web: www.fucz.gov.ba
e-mail: info@fucz.gov.ba

CamScanner

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
GRAD MOSTAR
ODJEL ZA URBANIZAM I GRAĐENJE

SLUŽBA ZA URBANISTIČKO PLANIRANJE
Broj: 07/1-19-11317/23
Mostar, 04.07.2023. godine

Privredno društvo
„Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar

Vezano za vaš zahtjev dostavljamo vam Izvod iz Izmjena i dopuna Prostornog plana opštine Mostar – prilog „Kamenolomi, pozajmišta i nanosi šljunka („Službeni glasnik opštine Mostar“ 11/90, „Službeni glasnik Grada Mostara“ br. 7/09, 16/10, 11/12, 2/22, 29/22), za zemljište označeno kao k.č. 99/1 – dio, k.o. Kutilivač II:

- Iz priloženog izvoda iz važećeg planskog dokumenta, vidi se da se eksploataciono i koncesiono polje Zukulja u površini od cca 6,50 ha, omeđeno navedenim koordinatama A1-F1, nalazi unutar zone koja je prostornim planom definisana kao zona kamenoloma Kuti;
- Prostorni plan ne definiše pristupne puteve.

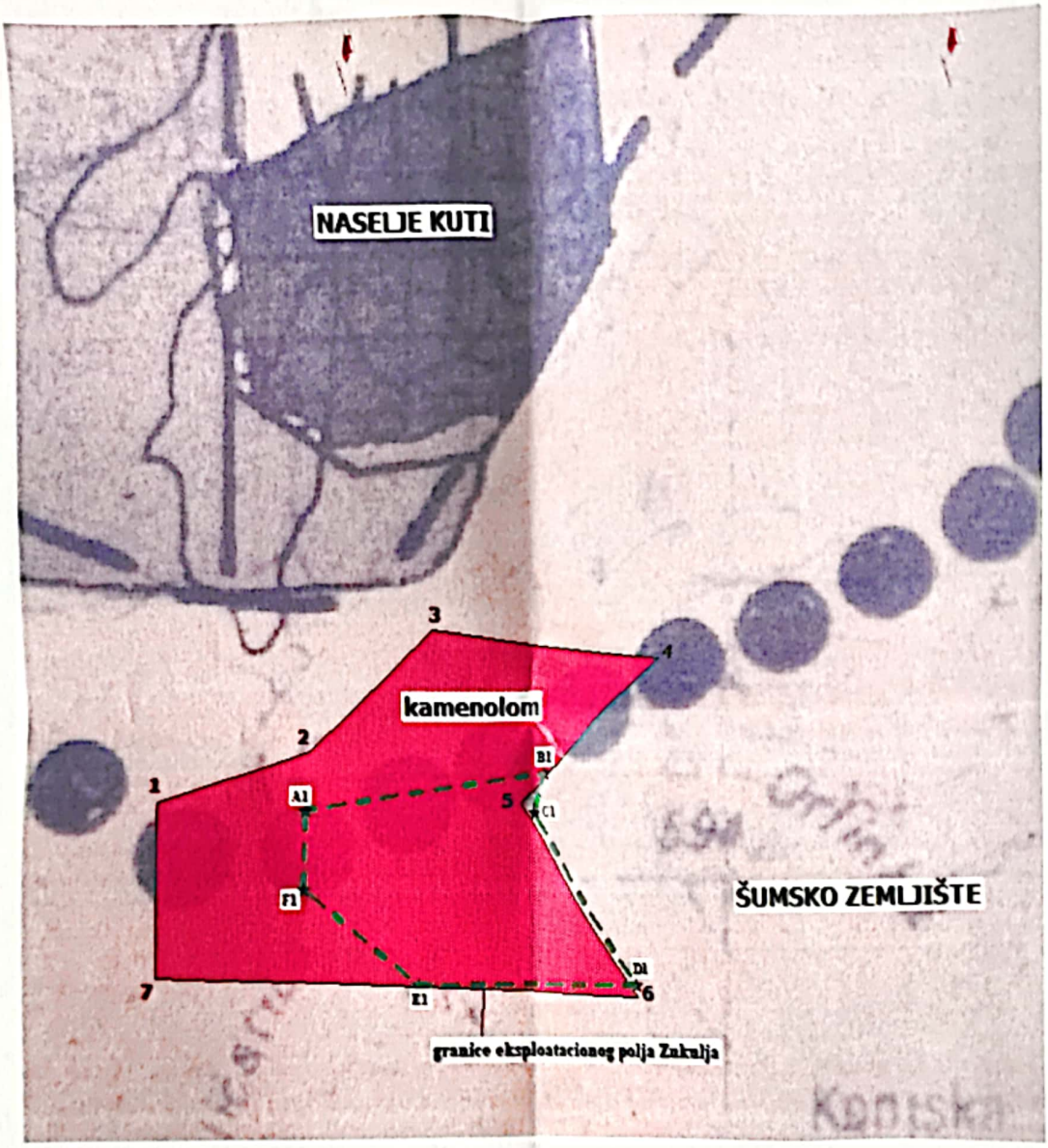
S poštovanjem,

ŠEF SLUŽBE
Lejla Salčin

Dostaviti:
- *PD „Majdan Kuti“ d.o.o. Mostar, Kutilivač bb, Mostar (2x)*
- *A/a*

IZVOD IZ IZMJENA PROSTORNOG PLANA OPŠTINE MOSTAR
za dio k.č. 99/1, k.o. Kutilivač II -kamenolom Kuti

(„Službeni glasnik opštine Mostar“ br. 11/90,
„Službeni glasnik Grada Mostara“ br. 7/09, 16/10, 11/12)
Prilog „Kamenolomi, pozajmišta i nanosi šljunka“



Koordinate zone kamenoloma Kuti		
	x	y
1	6.492.300	4.804.102
2	6.492.472	4.804.158
3	6.492.617	4.804.298
4	6.492.902	4.804.260
5	6.492.726	4.804.094
6	6.492.875	4.803.878
7	6.492.300	4.803.904

Koordinate eksploatacionog polja Zukulja		
	x	y
A1	6.492.468	4.804.090
B1	6.492.755,57	4.804.129
C1	6.492.742,58	4.804.084,33
D1	6.492.873,47	4.803.892,20
E1	6.492.604,04	4.803.892,20
F1	6.492.468	4.804.000

Mostar, 04.07.2023. godine

Šef Službe
Lejla Salčin

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko neretvanska županija/kanton
Grad Mostar
Odjel za urbanizam i građenje
Služba za katastar
UR.BROJ: 07-32-1686/2022-4
DATUM: 25.04.2022

Katastarska općina: KUTILIVAČ I
Broj plana: 5
Nomenklatura lista: -
Razmjera plana 1:5000

KOPIJA KATASTARSKOG PLANA
Razmjera 1:5000



Naknada za korištenje podataka izmjere i katastra (Službene novine Federacije BiH, broj 59/2014), po tarifnom broju 11.2.1 u iznosu od 11.00 KM

		Podaci o nosiocima prava		
PL/KKU	Naziv	Adresa	Pravo	Udio
59	JAVNI I NEKATEGORIZIRANI PUTOVI	KUTILIVAČ I	Posjednik	1/1

			Podaci o parceli	
PL/KKU	Parcela	Način korištenja	Naziv	Površina [m2]
59	2135	Prilazni put	GAJ	7941

Izradio
Marija Kisić, geometar

M.P.

Šef službe
Sanja Hrnić-Dulman

Scanned with CamScanner

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko neretvanska županija/kanton
Grad Mostar
Odjel za urbanizam i građenje
Služba za katastar

Katastarska općina: KUTILIVAČ I
Broj plana: 5
Numeričkatura lista: -
Razmjera plana 1:1000

KOPIJA KATASTARSKOG PLANA

Razmjera 1:1000



Naknada za korištenje podataka izmjere i katastra (Službene novine Federacije BiH, broj 69/2014): po tarifnom broju 11.2.1 u iznosu od 11.00 KM

Podaci o nosiocima prava			
PLANU	Naziv	Adresa	Pravo	Udio
59	JAVNI I NEKATEGORIZIRANI PUTOVI	KUTILIVAČ I	Posjednik	1/1

Podaci o parcelí				
PLANU	Parcela	Način korištenja	Naziv	Površina [m2]
59	2134	Poljski put	LEDINE	5951

Izradio
Marija Kisić, geometar

M.P.

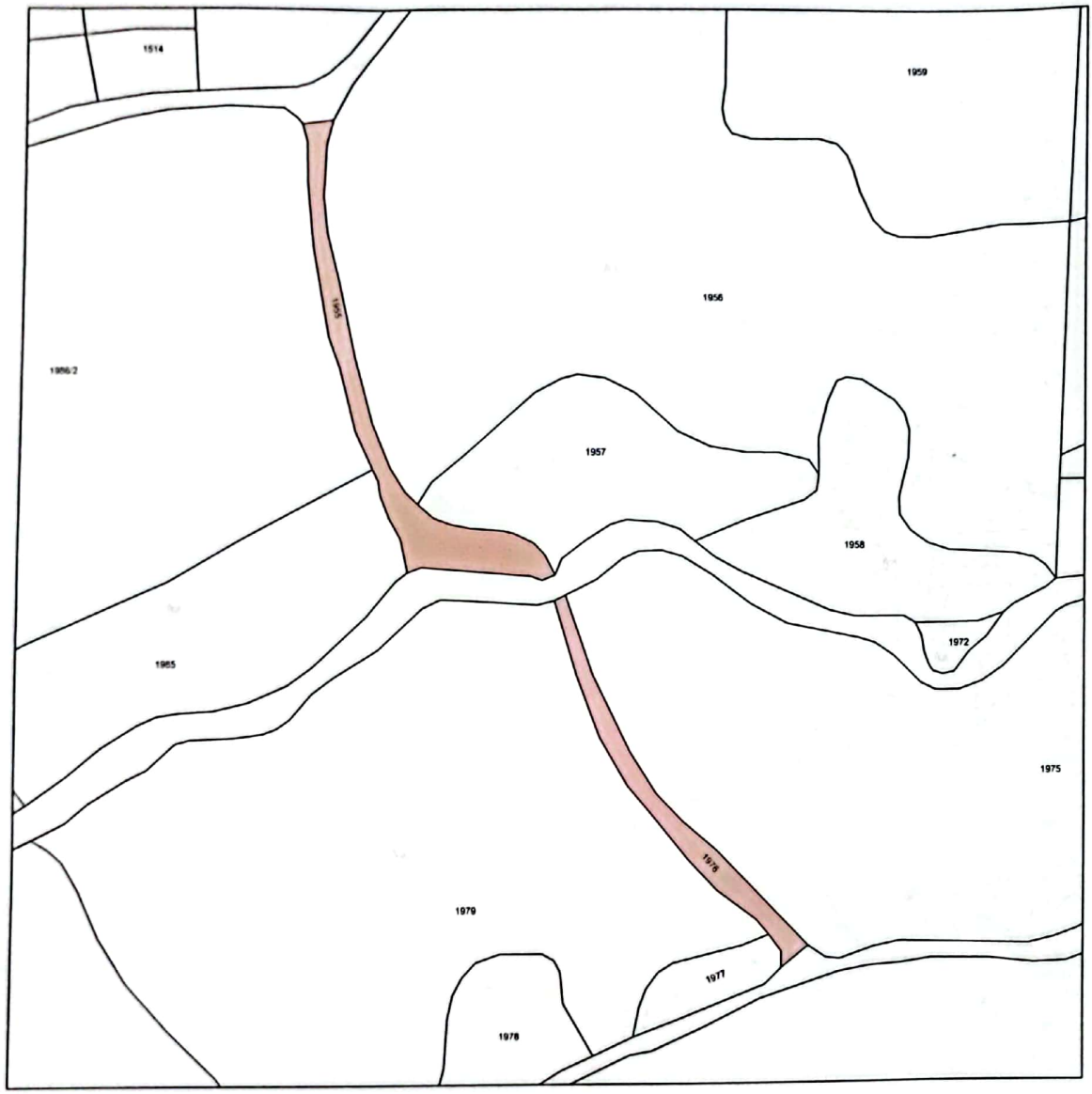
Šef službe
Sanja Hrvić Gulman

Scanned with CamScanner

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegovačko neretvanska županija/kanton
Grad Mostar
Odjel za urbanizam i građenje
Služba za katastar
UR.BROJ: 07-32-1686/2022-2
DATUM: 25.04.2022

Katastarska općina: KUTILIVAČ I
Broj plana: 5
Nomenklatura lista: -
Razmjera plana 1:1000

KOPIJA KATASTARSKOG PLANA
Razmjera 1:1000



Naknada za korištenje podataka izmjere i katastra (Službene novine Federacije BiH, broj 59/2014), po tarifnom broju 11.2.1 u iznosu od 15.00 KM

Podaci o nosiocima prava

PL/KKU	Naziv	Adresa	Pravo	Udio
59	JAVNI I NEKATEGORIZIRANI PUTOVI	KUTILIVAČ I	Posjednik	1/1

Podaci o parceli

PL/KKU	Parcela	Način korištenja	Naziv	Površina [m2]
59	1955	Prilazni put	OGRADE	651
59	1976	Prilazni put	DUBRAVA	410

Izradio
Marija Kisić, geometar

M.P.

Šef službe
Sanja Hrvić-Dulman

Scanned with CamScanner

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Općinski sud u Mostaru
ZEMLJIŠNOKNJIŽNI URED
03.02.2021 12:21

BROJ: 058-0-NAR-21-002 254
Katastarska općina: SP_KUTILIVAČ
Zemljišnoknjižni uložak broj: 1029

Zemljišnoknjižni izvadak

A
Popisni list

Ostali upisi u ovom listu su ispušteni.

R.br.	Broj parcele	OZNAKA NEKRETNINA	Površina			Primjedba
			ha	a	m^2	
1.	99/1	Goli Brijeg; Pašnjak 1392 48 72	1392	48	72	Vidi A2 rbr. 1 Vidi AII upisi pod 2

B
Vlasnički list

R.br.	UPISI	Primjedba
1.	Udio: 1/1 Tip: Vidi tekst upisa Opštenarodna imovina Adresa: ID: - Pr.24.11.2015.g.Broj:058-0 –DN-15-007 590 Rješenjem ovog suda prenosi se iz zk ul876 slijedeći upis: Pr.11.04.1951.g. Dn.119/51 Na osnovu Uredbe o knjiženju prava svojine na državnoj nepokretnoj imovini ubilježena je promjena imena vlasnika pod 3 u: Opštenarodna imovina sa 1/1 Upisano,29.01.2016.g. Zk.referent.Snježana Dugandžić	
2.	Udio: Tip: Vidi tekst upisa Zabilježba odbijanja zahtjeva Adresa: ID: - Pr.24.11.2015.g.Broj:058-0 –DN-15-007 590 Rješenjem ovog suda prenosi se iz zk ul876 slijedeći upis: Pr.20.11.2006.g. Dn:2215/06 Rješenjem ovog suda zabilježuje se odbijanje zahtjeva Asima Terke,zastupan po punomoćnicima Kebo Miri i Guzin Semiru,advokatima iz ZAK Kebo&Guzin iz Mostara. Upisano,24.11.2010.g Zk.referent:Snježana Dugandžić Upisano,29.01.2016.g. Zk.referent.Snježana Dugandžić	
3.	Udio: Tip: Vidi tekst upisa Zabilježba Adresa: Nepoznato ID: - Pr. 23. 02. 2017. god. Dn:659/17 Zabilježuje se odbijanje zahtjeva GEMAX-BH d.o.o. Mostar za zabilježbu postojanja spora koji se vodi pred Općinskim sudom u Mostaru pod brojem 58 0 P 176389 16 P radi smetanja posjeda na nekretninama označenim kao na k.č.99/1 k.o. Kutilivač. Upisano 28. rujna 2017. god. Zk. referent Anita Orlović	

C

Teretni list

R.br.	UPISI	Iznos (KM)	Primjedba
1.	Pr.24.11.2015.g.Broj:058-0 –DN-15-007 590 Rješenjem ovog suda prenosi se iz zk ul876 slijedeći upis: Pr.17.03.2009.g. Dn:480/09 Zabilježuje se odbijanje zahtjeva “HERCEGOVINALIJEK” d.o.o.Mostar za uknjižbu prava zakupa na nekretnini označenoj kao k.č. 99/1 dio ,uz godišnju zakupninu od 350,00 KM po jednom hektaru zakupljenog zemljišta, a za vrijeme od 50 godina,počevši od dana potpisivanja ugovora, na osnovu ugovora o dugoročnom zakupu zemljišta sklopljenog između Preduzeća “Hepok”d.d.Mostar kao zakupodavca i “HERCEGOVINALIJEK”d.o.o.Mostar kao zakupca dana 05.12.2006.g., ovjerenog kod notara Melće Ništović OPU-1091/08 od 24.12.2008.g.,Anexa ugovora o dugoročnom zakupu zemljišta od 08.06.2007.g.,ovjerenog kod notara Melće Ništović OPU-1093/08 od 24.12.2008.g.,Anexa ugovora o dugoročnom zakupu zemljišta od 30.6.2008.g.,ovjerenog kod notara Melće Ništović OPU-1092/08 od 24.12.2008.g. Upisano 30.6.2011.g. Zk.referent:Jelena Stošić Upisano,29.01.2016.g. Zk.referent.Snježana Dugandžić		
2.	Pr.24.11.2015.g.Broj:058-0 –DN-15-007 590 Rješenjem ovog suda prenosi se iz zk ul876 slijedeći upis: Pr.23.03.2009.g. Dn:510/09 Zabilježujue se odbijanje zahtjeva RDS PROM d.o.o.Mostar za uknjižbu prava zakupa na nekretnini označenoj kao k.č. 99/1 dio k.o.Kutilivač,uz godišnju zakupninu od 350,00 KM po jednom hektaru zakupljenog zemljišta, a za vrijeme od 50 godina,počevši od dana potpisivanja ugovora, na osnovu ugovora o dugoročnom zakupu zemljišta sklopljenog između Preduzeća Hepok d.d.Mostar kao zakupodavca i RDS PROM d.o.o.Mostar kao zakupca dana 23.11.2006.g., ovjerenog kod notara Melće Ništović OPU-1101/08 od 24.12.2008.g.,Anexa ugovora o dugoročnom zakupu zemljišta od 08.06.2007.g.,ovjerenog kod notara Melće Ništović OPU-1099/08 od 24.12.2008.g.,Anexa ugovora o dugoročnom zakupu zemljišta od 30.6.2008.g., ovjerenog kod notara Melće Ništović OPU-1100/08 od 24.12.2008.g. Upisano 6.7.2011.g. Zk.referent:Jelena Stošić Upisano,29.01.2016.g. Zk.referent.Snježana Dugandžić		
3.	Pr.24.11.2015.g.Broj:058-0 –DN-15-007 590 Na osnovu Ugovora o koncesiji za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka na lokalitetu "Zukulja",Grad Mostar broj: 07-03-20-218-38/08 od 20.11.2015.g.uknjižuje se pravo korištenja zemljišta na dio k.č.99/1 upisane u A listu,površine cca 6,5ha za eksploataciju mineralne sirovine dolomita i krečnjaka u ukupnoj količini 693 378m3,u trajanju od 21 (dvadesetjedna)godine počev od dana konačnosti rješenja kojim se Koncesionaru odobrava izvođenje radova prema rudarskom projektu, državno vlasništvo,u korist Koncesionara: Privredno društvo "MAJDAN-KUTI" d.o.o.Mostar,Bijelo Polje b.b Upisano,29.01.2016.g. Zk.referent.Snježana Dugandžić		

Potpis zemljišnoknjižnog referenta:



BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO NERETVANSKI KANTON
GRAD MOSTAR
GRADSKO VIJEĆE

Broj: 01-02-281/08
Mostar, 03.10.2008.godine

Na osnovu člana 8. Zakona o koncesijama („Službene novine Hercegovačko neretvanskog kantona" broj: 2/03 i 1/06) i člana 28. Statuta Grada Mostara („Gradski službeni glasnik Grada Mostara" broj: 4/04), člana 121. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Mostara, („Gradski službeni glasnik grada Mostara" broj: 12/04) Gradsko vijeće Grada Mostara na 64. sjednici održanoj dana 03.10.2008.godine donosi

M I Š LJ E NJ E

po predmetu „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar sa sjedištem u Mostaru u ulici Bijelo Polje bb (uz broj Kuti 1.), za dodjelu koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine kamena

Član 1.

Daje se pozitivno mišljenje/saglasnost o pristupanju dodjeli koncesije za istraživanje i eksploatisanje mineralne sirovine kamena na lokalitetu Kuti Livač, područje Mostar Sjever - Grad Mostar uz uslov da se po ovom predmetu pripreme dokumenti potrebni za identifikaciju predmetne lokacije (Posjedovni list, kopija dijela plana šireg područja oko predmetne lokacije na A3 formatu) iz Službe za katastar i Službe za urbanističko planiranje (izvod iz dokumenata prostornog uređenja Grada Mostara).

Član 2.

Predmetni lokalitet nalazi se na području Grada Mostara, lokalitet Kuti Livač, gradsko područje Mostar Sjever, Grad Mostar i označen je kao k.č. 99/1, katastarska općina Kutilivač i obuhvaća sljedeće koordinate:

A. X= 4 804 158	Y= 6 492 472	B. X= 4 804 102	Y= 6 492 300
C. X= 4 803 904	Y= 6 492 300	D. X= 4 803 807	Y= 6 491 903
E. X= 4 804 034	Y= 6 491 782	F. X = 4 804 260	Y= 6 492 902
G. X= 4 804 298	Y= 6 492 617		

Na predmetnoj lokaciji je uknjiženo pravo vlasništva u korist društvenog vlasništva - ERAR sa 1/1 i na predmetnoj nekretnini nema tereta. Prema podacima iz Zemljišno knjiškog izvadka predmetna nekretnina označena je kao pašnjak „Goli brijeg".

Općinsko Vijeće bivše Općine Mostar Sjever (sada gradsko područje Mostar Sjever) je Zaključkom o odobravanju potpisivanja ugovora za eksploataciju šljunka i pijeska na području Općine Mostar Sjever broj 01-27-268/02 od 11.04.2002.godine odobrilo potpisivanje ugovora za eksploataciju šljunka sa Ahmedom Hadžiomerovićem na lokaciji Kuti na period od šest godina.

Gradsko vijeće Grada Mostara je Zaključkom broj 01-02-131/07 od 31.05.2007. godine prihvatilo mogućnost pravovaljanosti akata tj. Rješenja zamjenskih tijela (Predsjedništva,

općinskih tijela Gradskih općina i Predsjedništva Skupštine općine Mostar) u periodu do konstitutirajućih Općinskih vijeća a sve iz poslova nadležnosti Općinskih vijeća.

Mišljenjem broj 01/20-510-1/08 od 26.05.2008.godine Gradsko vijeće Grada Mostara je zauzelo stav da s obzirom da Odlukom Visokog predstavnika za Bosnu i Hercegovinu o provođenju reorganizacije Grada Mostara nakon nametnutog Statuta Grada Mostara broj 186/04 nisu derogirane Odluke Općinskih vijeća bivših Gradskih općina Grada Mostara pa shodno tome i Zaključak Općinskog vijeća Gradske općine Mostar Sjever vezan za eksploataciju šljunka i pijeska na području Kuti (isti lokalitet za koje se traži Mišljenje) može se smatrati već datim pozitivnim mišljenjem po ovom Zahtjevu, te stoga Gradsko vijeće Grada Mostara, smatra da se može nesmetano nastaviti započeti postupak izdavanja Koncesije na lokalitetu Kuti-Livač.

Ministarstvo energije, rudarstva i industrije Federacije Bosne i Hercegovine je Rješenjem (Up/I broj 06-18-28/08 od 27.02.2008.godine) odobrilo privrednom društvu „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar izvođenje detaljnih geoloških istraživanja mineralne sirovine krečnjaka i dolomita na istražnom području „Zukulja" k.č. 2180 K.O. Kutilivač II na području koje je obuhvaćeno koordinatama:

A.	Y= 6 492 486	X = 4 804 090		B.	Y= 6 492 910	X= 4 804 150	
C.	Y= 6 493 000	X = 4 804 000		D.	Y= 6 493 000	X= 4 803 750	
E.	Y= 6 492 750	X = 4 802 750		F.	Y= 6 492 670	X= 4 803 840	
G.	Y= 6 492 468	X = 4 804 000					

Ministarstvo prostornog uređenja Federacije Bosne i Hercegovine je Rješenjem (broj UPI/ 03-23-2-226/07 od 28.12.2007.godine) dalo urbanističku saglasnost investitoru „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar za izvođenje geoloških istraživanja mineralne sirovine – kamena krečnjaka i dolomita na lokalitetu Zukulja (k.č. 2180 K.O. Kutilivač II) i to isključivo na južnom dijelu istražnog polja koji se nalazi van urbanog područja Mostara.

Član 3.

Ovo mišljenje stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Grada Mostara".

PREDSJEDNIK
GRADSKOG VIJEĆA
Nurka Ćorić

GRADSKO VIJEĆE GRAD MOSTAR

Izvještaj o uticaju transporta eksploatacionog materijala sa površinskog eksploatacionog kopa «Kuti – Zukulja» na :

1. **uslove života u naselju Kuti i**
2. **odvijanju saobračaja na lokalnom putu.**

Dana , 10.02. u 09.30 obišli smo dionicu puta od priključka na lokalni put LIVAČ – KUTI do ulaska u površinski kop za eksploataciju kamena na lokalitetu «KUTI – ZUKULJA». Tom prilikom smo utvrdili sljedeće:

- Navedeni put je dužine cca 1800 m
- Prvi dio puta (do odvojka za površinski kop) je dužine cca 900 m i prosječne širine b= 5,50 m
- Drugi dio puta je dužine cca. 900 m i prosječne širine b=3,50 m sa mjestimičnim proširenjima za mimoilaženje vozila. **Ovaj dio puta prolazi kroz slabo naseljeno mjesto.**
- Podloga cijele dionice puta je od tvrdog krečnjačkog materijala a kolovozni zastor je od asvalta sa prosječnom debljinom d=3-5 cm.
- Na navednom putu se nalazi i jedan AB propust sa nosivošću do 40 t.
- Trenutna frekfencija vozila drugog dijela puta je max. 5 vozila na dan

M I Š LJ E NJ E

Trenutno postojeći (interni put kroz naselje) , s obzirom na slabu naseljenost mjesta, te uslove koji koji će nastupiti eksploatacijom, **može da udovolji transportu eksploatisanog materijala, te neće ugrozit uslove života u naselju.**
Put može da podnese veće frekfencije saobraćaja i to :
30 – 50 teških motornih vozila /dan
150-200 putničkih vozila /dan,
a da pri tome odgovara uslovima datim u Zakonu o cestama (Službene novine FbiH, broj 06/02).

Izvještaj sačinili :

1. **Halil Čolić, dipl.ing.saob.**
2. **Huso Pajević, dipl.ing.geod.**
3. **Omer Pajić,dipl.ing.građ.**

IZVJEŠTAJ OVJERA

Mostar, 11. februar 2005. godine

PAJEVIĆ HUSO

MAJDAN-KUTI
KAMENOLOM ZUKULJA

MAJDAN-KUTI d.o.o.
Vrapčići bb, 88000 Mostar
Bosna i Hercegovina
Eksploatacija mineralne sirovine, kamena krečnjaka i dolomita

Broj: 01-06/23

Mostar: 06.07.2023. godine

Privredno društvo „Majdan-Kuti" d.o.o. Mostar donosi:

Odluku o imenovanju odgovorne osobe za upravljanje otpadom

Član 1.

Islam Zukan, prokurista društva, imenuje se odgovornom osobom za upravljanje otpadom, vođenje evidencije o otpadu i zbrinjavanju otpada koji će nastajati u procesu eksploatacije i prerade krečnjaka i dolomita na PK-kamenolomu „Zukulja" kod Mostara.

Član 2.

Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Direktor:



04. 01. 2023
KEBO & GUZIN

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
KANTONALNI SUD U SARAJEVU
Broj: 09 0 U 040538 22 U
Sarajevo, 26.12.2022. godine

Kantonalni sud u Sarajevu, sudija Mirela Omanović, u upravnom sporu tužitelja: 1. Drago Lozo, Kuti 1, Mostar, 2. Goran Lozo, Kuti bb, Mostar, 3. Vlado Lozo, Kuti bb, Mostar i 4. Sanel Omanović, Kuti 16, Mostar, protiv tuženog, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, ulica Hamdije Čemerlića broj 2, Sarajevo, uz učešće zainteresovane strane Majdan Kuti d.o.o. Mostar, Vrapčići bb, koje zastupaju punomoćnici iz Zajedničke advokatske kancelarije Kebo & Guzin, Mostar, radi poništenja rješenja broj: UPI-05/2-02-19-5-124/20 FM od 20.01.2020. godine, u predmetu izdavanja okolišne dozvole, dana 26.12.2022. godine donio je sljedeću:

P R E S U D U

Tužba se uvažava, osporeno rješenje poništava i predmet vraća tuženom na ponovno rješavanje.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim rješenjem tuženog broj: UPI-05/2-02-19-5-124/20 FM od 20.01.2020. godine izdata je okolišna dozvola za Površinski kop „Zukulja" kod Mostara, koji djeluje u sklopu poduzeća „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar za eksploataciju dolomita koji je lociran na općini Mostar, veličina eksploatacionog polja iznosi 14,65 ha, za Pogone eksploatacije i prerade tehničkog kamena dolomita i krečnjaka, preduzeća „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar. Okolinska dozvola se izdaje za površinski kop kamenoloma „Zukulja", na kome će se vršiti površinska eksploatacija dolomita i krečnjaka, kao i pogon za preradu (drobljenje i klasiranje) rovnog kamena na istoj lokaciji - utovarno transportnom platou (etaži). Predviđeni godišnji kapacitet PK - kamenoloma „Zukulja" iznosi najmanje 30.000 t/god ne računajući jalovinu uz navođenje objekata infrastrukture na površinskom kopu dolomita „Zukulja", osnovnih o pomoćnih sirovina, opisa aktivnosti za koje se izdaje dozvola, emisija/uticaja koje će pogon i postrojenje imati u okoliš, uslova za zaštitu zraka, tla, voda, biljnog i životinjskog svijeta, mjera za upravljanje otpadom koji proizvodi pogon i postrojenje, granične vrijednosti emisija, sistema monitoringa, izvještavanje i period važenja dozvole.

Tužbom od 20.01.2022. godine tužitelji su pokrenuli upravni spor protiv tuženog osporavajući rješenje od 20.01.2020. godine. U tužbi se navodi da se akt osporava jer u aktu nije nikako ili nije pravilno primijenjen zakon, što se u upravnome postupku koji je prethodio aktu nije postupilo po pravilima postupka, a naročito što činjenično stanje nije potpuno i pravilno utvrđeno, te što je iz utvrđenih činjenica izveden nepravilan zaključak glede činjeničnog stanja, što je nadležni organ, rješavajući po slobodnoj ocjeni, prekoračio granice ovlaštenja koja su mu data pravnim propisima i odlučio suprotno cilju u kome je ovlaštenje dato te jer je u postupku izdavanja pobijanog rješenja tuženi povrijedio odredbe Zakona o upravnom postupku FBiH kao općeg propisa i Zakona o zaštiti okoliša FBiH kao „lex specialis" propisa.
Tuženi je u postupku donošenja pobijanog rješenja povrijedio odredbe člana 7., 8. i 48. ZUP-a na štetu tužitelja, jer im kao zainteresovanoj stranci, odnosno građanima koji žive u naseljima Kuti i Livač nije omogućeno sudjelovanje u postupku donošenja osporavanog rješenja. Prema članu 4. Zakona o zaštiti okoliša FBiH „zainteresirana strana/organ" - je fizičko ili pravno lice ili

organizacija koja živi ili radi u području uticaja, ili području koje će vjerovatno biti pod uticajem. Građanima koji žive u naseljima Kuti i Livač putem mjesnih zajednica ili na drugi zakonom propisan način nije dostavljeno pobijano rješenje u redovnoj proceduri, niti su o postupku za izdavanje okolinske dozvole za površinski kop „Zukulja" pred Federalnim ministarstvom okoliša i turizma koji je voden po zahtjevu investitora od 20.10.2020. godine bili obaviješteni, te im je na taj način tuženi onemogućio učešće u postupku i podnošenje pravnog lijeka u redovnoj proceduri. Također, tuženi nije primijenio zakon prilikom donošenja osporavanog rješenja, odnosno nije postupio po odredbama člana 3., 10., 30., 31. i 36. Zakona o zaštiti okoliša FBiH, kojima se uređuje obavezno učešće javnosti u postupku izdavanja okolinske dozvole na način da je nadležno Ministarstvo dužno osigurati učešće javnosti u postupcima izdavanja okolinske dozvole i obavijestiti javnost i zainteresovane strane na zakonom propisan način. Obzirom da tuženi nije ispoštovao prednju zakonsku obvezu, isti je prilikom donošenja osporavanog rješenja postupao suprotno zakonu. Naime, tužitelji kao niti ostali građani naselja Kuti i Livač nisu znali za postupak izdavanja okolinske dozvole za kamenolom u njihovom naselju, a za postojanje i sadržaj samog rješenja saznali su tek uvidom u spis predmeta u prostorijama tuženog dana 27.12.2021. godine.

Obzirom da je na pobijanom rješenju naznačen datum donošenja istoga od 20.01.2020. godine, tužitelji ističu kako se radi o očiglednoj greški, obzirom da je zahtjev po kome je tuženi donio pobijano rješenje podnesen dana 20.10.2020. godine. Medutim, čak i da se radi o očiglednoj greški, tuženi je bio obvezan izvršiti ispravku istog na način kako je to određeno odredbom Člana 217. ZUP-a, a uvidom u spis predmeta jasno je da u istom ne postoji zaključak kojim se pobijano rješenje ispravlja u dijelu u kome je učinjena greška.

Također, tuženi nije postupao po Zakonu o zaštiti okoliša FBiH ni u postupku ocjene Studije o uticaju na okoliš, gdje je prema članu 61. Zakona nadležno ministarstvo bilo dužno da obavijesti i pozove javnost na raspravu o Studiji putem štampe dostupne na području Federacije. Članom 62. Zakona propisano je da nadležno ministarstvo organizira javnu raspravu o projektu u prostoru koji će najbliži lokaciji dato projekta o čemu se javnost obavještava 15 dana prije rasprave.

Zapisnik sa javne rasprave, kao niti da je ista održana, ni jednom riječju se ne spominju u pobijanom Rješenju kojim je izdata okolinska dozvola, što ukazuje na to da je tuženi prilikom izdavanja osporavanog rješenja prekoračio granice ovlaštenja koja su mu data pravnim propisima i odlučio suprotno cilju u kome je ovlaštenje dato, odnosno nije postupio shodno gore navedenoj odredbi i ispoštovao proceduru propisanu zakonom, radi čega nisu ispunjeni uslovi za donošenje pobijanog rješenja.

Nadalje, Zahtjev za izdavanje okolišne dozvole niti Studija uticaja na okoliš nisu dostavljeni na ocjenu nadležnim organima i zainteresovanim subjektima iz člana 58. Zakona, kao što je to učinjeno prilikom izdavanja prve okolinske dozvole za površinski kop „Zukulja" od 11.04.2014. godine Dakle, tuženi je bio dužan uključiti u postupak i zatražiti mišljenje u postupku izdavanja nove okolinske dozvole od: Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Grada Mostara, JP Agencije za vodno područje sliv Jadranskog mora, Ministarstva trgovine, turizma i zaštite okoliša HNK, MZ Bijelo Polje, MZ Kuti i MZ Livač, ekološke udruge „Mlinice" koja je formirana na tom području i drugih. Medutim, okolinska dozvola je izdata bez adekvatnog upoznavanja građana i naprijed navedenih nadležnih organa.

Naime, iz Zahtjeva za okolinsku dozvolu investitora i priložene dokumentacije je nesporno napisano da „Elaborat o prethodnoj procjeni uticaja na okoliš nije rađen, pa su stoga sve procjene specifičnih uticaja rada ovog kamenoloma utvrđene na osnovu iskustava sa sličnih kamenoloma. Dakle, bez obzira na naprijed navedenu nespornu činjenicu, tuženi je svoje Rješenje donio na osnovu Studije uticaja na okoliš koja je zasnovana na „iskustvima sličnih kamenoloma", a ne na Elaboratu o prethodnoj procjeni uticaja na okoliš. Tuženi je u skladu sa članom 6. stavom d) Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu, bio dužan prvo donijeti rješenje kojim se nalaže ili iz nekih razloga eventualno

oslobađa investitor izrade procjene uticaja na okoliš koja prethodi izradi Studije, a što tuženi nije učinio. Ovaj član Pravilnika se odnosi na sve kamenolome čija površina lokacije prelazi 2,5 ha, a obzirom da u slučaju Majdan-Kuti površina predviđenog kamenoloma iznosi 14,65 ha, okolinska dozvola je izdana bez razmatranja obaveze izrade Elaborata o prethodnoj procjeni uticaja na okoliš, čime je isto rješenje nezakonito.
Također, u Zahtjevu za okolinsku dozvolu na stranici 15 poglavlje 3.Lokacija pogona i postrojenja se navodi da je lokalitet za magistralni put Ml 7 povezan sa makadamskim i asfaltnim putem lokalnog karaktera. Medutim, niti u Zahtjevu niti okolinskoj dozvoli se ne spominje da predloženi put prolazi preko privatnih parcela mještana (k.č.2022, 2028/1, 2024, 2039 i 2094), te da građani nisu saglasni da put u koji su i sami uložili sredstva 1980.g. kako bi imali prilaz svojim kućama bude korišten u potrebe kamenoloma.
U pobijanom rješenju tačkom 4.8. uticaj na biljni i životinjski svijet nije naveden uticaj na životinjske vrste koje na tom području obitavaju, imajući u vidu činjenicu da sa biološkog aspekta na ovom području prema klimatskim, vegetacijskim i pedološkim prilikama prevladavaju najpovoljniji uslovi za autohtone vrste krupne divljači kao što su Mrki medvjed, Srna, Divlja svinja, Divokoza i druge. Nje spomenut uticaj niti zaštita autohtonih vrsta divljih životinja od posljedica negativnog uticaja kamenoloma što znači da rješenje nije sačinjeno na zakonit način.
Iz pobijanog rješenja proizilazi da u zoni ležišta nema vode i vodotoka, te građevinskih objekata za stanovanje, tako da budućom eksploatacijom neće biti ugrožen okoliš, što nije tačno. Tačkom 4.10-Uticaj na stanovništvo navedeno je da se kamenolom nalazi na 700 metara od naselja Kuti, što također nije istina jer se prve kuće u ovom naselju nalaze već na cca 137 metara udaljenosti od planiranog kamenoloma što se potvrđuje Nalazom vještaka geodetske struke Azre Ćeranić bac. geod. od 12.01.2022. godine. Dakle, građani su direktno izloženi uticajima buke, prašine, detonacija, korištenja lokalnog puta za potrebe kamenoloma i sl. Izloženost građana emisijama buke, djelovanju zračnog udarnog talasa na ljude i objekte, seizmičkim efektima koji mogu uticati na stabilnost građevinskih objekata i režim izvor u okruženju, zvučnim efektima masovnih miniranja, pojavama erozije tla i dr. opisana je tačkama 4.3, 4.4., 4.5 i 4.6. osporavanog rješenja, a što je tuženi zanemario prilikom donošenja istog.
Život i zdravlje kako građana koji tu žive, tako i radnika u kamenolomu dodatno ugrožava činjenica potvrđena od strane BH MAC Sarajevo od 28.12.2021. godine da je „dio površine lokacije kamenoloma definisan kao površina bez utvrđenog rizika od postojanja mina, a dio kao površina rizična od postojanja mina (potvrđeno opasna površina)". Prilikom izdavanja okolinske dozvole tuženi je u skladu sa već navedenim članom 58. Zakona o zaštiti okoliša bio dužan pribaviti i mišljenje BH MAC o informacijama o opasnosti od mina za lokaciju „Zukulja", medutim na tako nepotpuno i nepravilno utvrđeno činjenično stanje tuženi je donio osporavano rješenje. U konačnom se predlaže da sud tužbu usvoji a osporeno rješenje poništi i predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje.

U odgovoru na tužbu broj UP I 05/2-02-19-5-124/20 od 15.02.2022. godine tuženi je naveo da u cijelosti ostaje kod obrazloženja osporenog rješenja i predložio da se ista odbije kao neosnovana.

U odgovoru na tužbu broj SG/2022 od 13.12.2022. godine zainteresovana strana iznijela je prigovor blagovremenosti tužbe navodeći da je uvidom u tužbu vidljivo da je ista datirana 20.01.2022. godine, a kod naslovnog suda zaprimljena 21.01.2022. godine. Kako je tužba podnesena godinu dana nakon donošenja pobijanog rješenja, koje je u času podizanja tužbe već postalo pravosnažno predlaže se da sud istu odbaci. Navodi se da, ukoliko tužitelji nisu bili uključeni u upravni postupak izdavanja pobijanog rješenja tuženog i nije im bio priznat status stranke u postupku shodno odredbama člana 48. ZUP-a, isti ne mogu pokretanjem upravnog spora, sa više od godinu dana zakašnjenja nakon donošenja pobijanog upravnog akta, uspješno ostvariti zaštitu svojih prava, već su trebali koristiti mogućnosti date u ZUP-u, što predstavlja njihov propust na koji se u ovom sporu ne mogu pozivati.

Navodi se da je tačno da je datum pobijanog rješenja pogrešno naveden, jer je u pitanju očigledna permutacija brojeva. Naime, datum donošenja rješenja je 20.01.2021. godine, a ne 20.01.2020. godine. Međutim isti nije od ključnog uticaja na rješavanje ove pravne stvari, jer su tužitelji, računajući i tačan datum rješenja, u svakom slučaju prekoračili prekluzivni zakonski rok za podizanje tužbe za punih 11 mjeseci. Tužitelji nisu u pravu ni kada navode da je tuženi zanemario sve negativne efekte opisane u tačkama 4.3; 4.4.; 4.5 i 4.6. pobijanog rješenja jer u tački 4. pobijanog rješenja su taksativno navedeni svi uticaji i imisije koje će pogon i postrojenje Investitora imati na okoliš uz obavezu investitora koje mjere isti treba poduzeti kako bi se spriječio i minimizirao negativni uticaj na okoliš.
Rješenjem se, kao upravnim aktom kojim se izdaje okolinska dozvola, propisuju opće mjere a projektnom dokumentacijom posebne mjere zaštite okoliša. U „Glavnom rudarskom projektu eksploatacije dolomita i krečnjaka na PK ZUKULJA" broj 449-48-IX/18, iz septembra 2018. godine (rudarsko-tehnološki dio), primijenjeni svi uslovi iz člana 60. i 61 . Zakona o rudarstvu HNK-a dok su u poglavlju 13.4.1. navedenog Projekta, definisane mjere zaštite pri izvođenju bušačko-minerskih radova. U vezi sa navodima iz tužbe o miniranosti dijela površine kamenoloma, navodi se da je postupak deminiranja u toku a djelomično je miniran dio kamenoloma na potpunoj drugoj strani u odnosu na sami kop, kao i da okolno stanovništvo sprječava predstavnike deminera da poduzmu korake u pravcu uklanjanja mina, a sve sa ciljem onemogućavanja investitora da krene s radovima eksploatacije. U pogledu navoda koji se odnose na građevinske objekte tužitelja, Investitor se ne može izjasniti na iste bez prezentacije uredne građevinsko projektne dokumentacije kao dokaza da su objekti izgrađeni u skladu sa zakonom i da su kao takvi uknjiženi i uplanjeni u zemljišnim knjigama. Potpuno su netačni navodi tužbe da bi put, koji spaja lokalitet kamenoloma s magistralnim putem M-17, bio u vlasništvu trećih osoba. U pitanju je javni put, koji je kao takav kategoriziran, pa su i ovi navodi tužbe paušalni i neosnovani. U konačnom se predlaže da sud tužbu odbaci ili odbije uz naknadu troškova postupka investitora.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine donio je Odluku o dopustivosti i meritumu broj AP-2941/22 kojom je na sjednici održanoj 18.10.2022. godine donio Odluku o dopustivosti i meritumu, usvojio apelaciju tužitelja Omanović Sanela zbog kršenja apelantovog prava na pristup sudu kao jednog od elemanata prava na pravično suđenje iz člana II/3. e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav (1) Evropske konvencije zbog propusta Kantonalnog suda da u upravnom sporu donese odluku po podnesenoj tužbi, što je dovelo do toga da je apelant pristup sudu imao samo formalno ali ne i suštinski. Predsjedniku Kantonalnog suda u Sarajevu naloženo je da odmah preduzme odgovarajuće mjere za okončanje predmetnog postupka te da u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja odluke obavijesti Ustavni sud BiH o preduzetim mjerama sa ciljem izvršenja odluke Ustavnog suda BiH.

U cilju izvršenja odluke Ustavnog suda BiH broj AP-2941/22 ovaj sud je bez odlaganja predmet uzeo u rad i u istom donio odluku.

Zakonitost osporenog rješenja sud je cijenio postupajući na način propisan članom 34. Zakona o upravnim sporovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) i donio odluku kao u izreci iz slijedećih razloga:

Osporenim rješenjem od 20.01.2020. godine izdata je okolišna dozvola zainteresovanoj strani u ovom postupku, operatoru „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar. U obrazloženju istog navedeno je da je operater Majdan Kuti d.o.o. Mostar dostavio Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole broj: UP-I 05/2-02-19-5-124/20 FM, od 20.10.2020. godine za kamenolom „Zukulja" kod Mostara, koji djeluje u sklopu poduzeća „Majdan Kuti" d.o.o. Mostar. Uz Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole dostavio je plan upravljanja otpadom, plaćenu taksu za izdavanje okolinske dozvole i vodni akt PVS - prethodna vodna suglasnost broj: UP/40-1/212-95/20 od 22.122020. godine.

Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole je uradila konsultantska firma „Tehnozaštita" d.o.o. Mostar. Radi uključivanja javnosti u postupak ocjene studije, Federalno ministarstvo je postavilo Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole na WEB stranicu www.fmoit.gov.ba dana 06.11.2020. godine. Federalno ministarstvo okoliša i turizma dopisom broj:UP-I-05/2-02-19-5-124/20 od 05.11.2020. godine zatražilo je od Federalne uprave za inspekcijske poslove dostavu informacija u vezi inspekcijskog nalaza po osnovu izdate prvobitne okolinske dozvole. Federalna uprava za inspekcijske poslove, je dopisom broj: 10-19-7-05277/2020-1006-2-P od 30.11.2020. godine dostavila dopis u kome odgovara da u periodu 2014-2020. godine nije se vršio inspekcijski nalaz jer kamenolom PK Zukulja nije radio. Obzirom da je u Zahtjevu za izdavanje okolinske dozvole data procjena predloženog projekta na okoliš, utvrdila mjere ublažavanja negativnih efekata na okoliš, te mjere monitoringa, ovo federalno ministarstvo je ocijenilo da je projekat kamenoloma Zukulja, površine ekstrakcionog polja 14,65 ha, općina Mostar, okolinski prihvatljiv te da neće u znatnoj mjeri ugroziti okoliš. U skladu sa odredbama člana 112. stav 1. Zakona o vodama („Službene novine Federacije BiH" broj 70/06) „Majdan Kuti"" - pogon za eksploataciju kamena dolomita - općina Mostar je uz zahtjev za izdavanje okolišne dozvole priložio i Rješenje o prethodnoj vodnoj saglasnosti izadato od strane Agencije za vodno područje Jadranskog mora pod brojem : UP/40-1/21-2-95/20 od 22.12.2020. godine. Nacrt okolinske dozvole postavljen je na Web stranicu Federalnog ministarstva okoliša i turizma dana 24.12.2020. godine. U zakonskom roku Od 15 dana nije bilo dostavljenih primjedbi na nacrt okolinske dozvole. Federalno ministarstvo je ocijenio da će se propisanim mjerama i uslovima postići odgovarajući, zakonom propisani stepen zaštite okoliša, te je u skladu sa članom 71. Zakona o zaštiti okoliša odlučeno kao u dispozitivu ovog Rješenja. Imajući u vidu da su ispunjeni zakonom propisani uslovi doneseno je rješenje kao u dispozitivu.

Sud cijeni da osporeno rješenje tuženog nije doneseno na pravilan i zakonit način.

Razmatrajući prigovor tuženog da tužba nije blagovremena, uvidom u spis sud je utvrdio da je osporeno Rješenje tuženog tužitelju Omanović Sanelu kao predstavniku Građanske inicijative Kuti uručena dana 27.12.2021. godine, kako je to konstatovano u Službenoj zabilješci koja se nalazi u spisu tuženog. Nadalje je sud utvrdio da je tužba u ovoj pravnoj stvari podnesena preporučenom poštom, dana 20.01.2022. godine (primljena u sud 21.01.2022. godine). Članom 18. stav (2) Zakona o upravnom sporu (Službene novine FBiH broj 9/2005) propisano je: Tužba se podnosi u roku od 30 dana od dana dostavljanja upravnog akta stranci koja podnosi tužbu. Kako je tužba podnesena prije isteka roka od 30 dana od dana dostavljanja predmetnog Rješenja tužiteljima, to je ista blagovremena a prigovor neblagovremenosti podnesenog od strane tuženog je neosnovan.

Članom 36. Zakona o zaštiti okoliša (Službene novine FBiH broj 33/03 i 38/09) kojim je regulisano sudjelovanje javnosti u odlukama o posebnim djelatnostima propisano je: (1) Nadležno ministarstvo osigurat će sudjelovanje javnosti u: • postupcima procjene utjecaja projekata na okoliš; • postupcima izdavanja okolišnih dopuštenja za pogone i postrojenja iz svoje nadležnosti. (2) Odredbe stava 1. ovoga člana odnose se i na odluke o djelatnostima koje nisu navedene u stavu 1. ovoga člana, a mogu imati značajan utjecaj na okoliš. (4) Odredbe ovoga člana ne primjenjuju se u slučaju donošenja odluka o djelatnostima za obranu zemlje. (5) Nakon pokretanja upravnog postupka javnost će biti informirana o sljedećem: • predloženim djelatnostima podnositelja zahtjeva i zahtjevu za izdavanjem okolišnog dopuštenja; • organima uprave koji su odgovorni za donošenje odluke, odnosno okolišnog dopuštenja; • toku postupka uključujući informacije o: a) načinu sudjelovanja javnosti; b) vremenu i mjestu predviđene javne rasprave; c) organima uprave za dobijanje odlučne informacije i obavljanje uvida u dokumentaciju; d) organu uprave ili nekom drugom organu kojemu se mogu podnijeti primjedbe i pitanja kao i rok za podnošenje primjedaba ili pitanja, f) okolišu, koje su odlučne za predložene djelatnosti; • činjenici podliježe li predložena djelatnost entitetskom ili prekograničnom postupku

procjene utjecaja na okoliš, • nacrtu odluke ili okolišnog dopuštenja. (6) Zainteresirana javnost bit će obaviještena o vremenu postupka izvođenja dokaza, te o mogućnosti podnošenja dokaza i činjenica od utjecaja na predložene djelatnosti u roku od 30 dana od dana pokretanja postupka. (7) Nadležno ministarstvo zahtijevat će od podnositelja zahtjeva animiranje zainteresirane javnosti u sudjelovanju u raspravama prije podnošenja zahtjeva za izdavanjem okolišnog dopuštenja.

Tuženi u osporenom rješenju navodi da je nacrt okolišne dozvole bio postavljen na Web stranici Federalnog ministarstva 04.12.2020. godine te da u zakonskom roku od 15 dana nije bilo dostavljenih primjedbi na nacrt okolišne dozvole.
Međutim, imajući u vidu sve navedeno kao i citirane odredbe Zakona te podatke spisa predmeta, sud cijeni da iz istih proizilazi da tuženi, kao nadležno ministarstvo, nije osigurao sudjelovanje javnosti u postupku koji je prethodio donošenju osporenog rješenja, niti je javnost, pa ni tužitelj, informiran na način kako je to propisano odredbom člana 36. Zakona o zaštiti okoliša. Sud cijeni i da objava nacrta rješenja putem web stranice tuženog, koja je još uvijek većini građana nedostupna, nije adekvatan način upoznavanja javnosti sa predloženim aktivnostima.
Sud nadalje primjećuje da tuženi nije preduzeo ni korake propisane citiranom zakonskom odredbom odnosno nije zahtijevao od podnosioca zahtjeva da animira zainteresiranu javnost da učestvuje u raspravama prije podnošenja zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole.

Iz iznijetih razloga, sud je primjenom člana 36. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, a u vezi sa članom 28. stav 4. istog Zakona, odlučio kao u izreci presude.

U ponovnom postupku tuženi će imati u vidu naprijed navedeno, te vodeći računa o pravilima upravnog postupka i navodima iz ove presude kao i tužbenim navodima, shodno Zakonu o upravnom postupku, prije svega nakon što utvrdi sve činjenice na kojima treba da se temelji rješenje, strankama (tužitelju) pruži mogućnost da se izjasni o tim činjenicama i okolnostima, osigurati valjano i efektivno sudjelovanje javnosti i na osnovu tako dobijenog utvrđenja izvesti pravilan zaključak kakav se daje dispozitivom istog rješenja, donijeti pravilnu i zakonitu odluku za koju će dati potpune i određene razloge, uz pravilnu primjenu odredaba materijalnog prava.

Sudija
Mirela Omanović

Pouka o pravnom lijeku:
Protiv ove presude žalba se ne može izjaviti.

Federacija Bosne i Hercegovine
SUD SARAJEVO
Tačnost otpravka s izvornikom ovjerava-potvrđuje
Predsjedavajuća vijeća, sudija
OVLAŠTENI SLUŽBENIK SUDA

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED PREMIJERA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
УРЕД ПРЕМИЈЕРА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
OFFICE OF THE PRIME MINISTER

Broj: 01-14-529-1/23
Sarajevo, 16.11.2023. godine

gosp. Milenko Krčum, advokat
gosp. Haris Hakalović, advokat
Kralja Tomislava 18
88 000 Mostar

Poštovani,

U vezi sa Vašim dopisom od 11.09.2023. godine koji ste, u svojstvu punomoćnika društva Mejdan-Kuti d.o.o. Mostar, uputili Premijeru Federacije Bosne i Hercegovine, u prilogu Vam dostavljamo Izjašnjenje Federalne uprave civilne zaštite o statusu deminerskog zadatka ID 14320 "Kutlivač 1 k.c. 2180-2190", broj: 10-40-13-28-9/22, od 11.10.2023. godine.

S poštovanjem,

DIREKTOR

Arijana Huseinović - Ajanović

Prilog: kao u tekstu

71 000 Sarajevo, Ul. Hamdije Ćemerlića 2, Tel.: +387 33 65 04 57; Fax: +387 33 44 47 18; 66 48 16
Web: www.fbihvlada.gov.ba; e-mail: premijer@fbihvlada.gov.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ

BOSNIA AND HERCEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL ADMINISTRATION OF CIVIL PROTECTION

01-14-529-1/23
12-10-2023

Broj: 10-40-13-28-9/23
Datum: 11.10.2023. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
URED PREMIJERA

PREDMET: Izjašnjenje o statusu deminerskog zadatka ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190“, Grad Mostar

VEZA: Vaš akt broj 01-14-529/23 od 29.09.2023. godine

U vezi vašeg akta, broj i datum iz veze dostavljamo vam izjašnjenje na inicijativu koja je Vladi Federacije BiH dostavljena od strane advokata Harisa Hakalovića i Milenka Krčuma, sa pregledom aktivnosti koje je Federalna uprava civilne zaštite (u daljnjem tekstu: FUCZ) poduzela u vezi deminerskog zadatka ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190“, Grad Mostar.

Smanjenje zagađenosti prostora minama i eksplozivnim sredstvima zaostalim iz rata predstavlja jedan od tri strateška cilja FUCZ, te se prilikom odabira projekata za deminiranje uzimaju u obzir i projekti koji u skladu sa odgovarajućim razvojnim i drugim planovima, predloži Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, vlade kantona, općinski, odnosno gradski načelnik/gradonačelnik. Imajući u vidu da je inicijalni zahtjev za deminiranje zadatka ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190“ dostavljen od strane Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije FUCZ je navedeni zadatak predložila za Listu prioritetnih zadataka za deminiranje u 2022. godini na koju je Vlada Federacije BiH dala saglasnost Zaključkom: V.broj: 356/2022 od 17.03.2022. godine.

U skladu sa ovlaštenjima FUCZ je postupajući po aktu Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije broj: 06-14-1-95/22 od 20.01.2022. godine podnijela zahtjev na osnovu kojeg je Centar za uklanjanje mina u BiH (u daljnjem tekstu: BHMAC) dana 08.04.2023. godine izdao projektnu dokumentaciju „crveni folder“ za deminerski zadatak ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190“, u Gradu Mostaru na osnovu Rješenja o odobravanju otvaranja radnog zadatka za deminiranje „Kutilivač 1 k.č. 2180 – 2190, broj: UP-1/02-36-16-28/22 od 01.04.2023. godine (u daljem tekstu: Rješenje). Tačkom 6. ovog Rješenja navedeno je da „u slučaju nemogućnosti početka radova u roku od 30 dana od dana prijema „crvenog foldera“, organizacija je dužna taj folder vratiti BHMAC-u“.

Na osnovu izdate projektne dokumentacije dana 12.04.2022. godine predstavnici FUCZ obišli su lokalitet predmetnog zadatka koji se nalazi u blizini mjesta Kuti. Utvrđeno je da se radi o području koje je tokom rata bilo između linija

adresa: Vitomira Lukića 10, 71000 Sarajevo
tel: +387 33 779 450, fax: +387 33 779 499
web: www.fucz.gov.ba
e-mail: info@fucz.gov.ba

konfrontacije, a za koje postoje određene informacije koje upućuju na minsku opasnost. Na obilasku su bili prisutni i predstavnici eko udruženja „Kuti" koji su tvrdili da posjeduju dokumentaciju o vlasništvu dijela pristupnog puta, u kojoj je navedeno, da dio puta pripada privatnim licima, te su naveli da nisu saglasni za korištenje puta za potrebe deminiranja, jer smatraju da se deminiranje provodi u interesu pravnog lica – koncesionara obližnjeg kamenoloma sa kojim su u sporu.

U cilju rješavanja mogućnosti pristupa predmetnom deminerskom zadatku FUCZ je uputila akt Gradu Mostaru sa upitom da li je pristupni put od groblja u Kutima do lokaliteta Zukulje javna površina i na koji način se može pristupiti zadatku. Služba za katastar Grada Mostar dostavila je skicu alternativnog pristupnog puta. Nakon toga predstavnici FUCZ izvršili su obilazak trase pristupnog puta koja je ucrtana u kopiju katastarskog plana izdatog od strane Službe za katastar Grada Mostara broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine, prilikom čega je ustanovljeno da je put zarastao vegetacijom i da je neprohodan za kretanje ljudi i vozila. Obzirom da FUCZ nije nadležna da izvodi radove na čišćenju i popravci pristupnog puta do zone izvođenja radova, nisu započeti radovi na deminiranju predmetnog zadatka kako je prvobitno planirano.

U cilju prevazileženja problema sa pristupom FUCZ se službeno obratila Odjelu za privredu/gospodarstvo, komunalne i inspekcijske poslove Grada Mostara, akt broj 10-40-13-28-2-6/22 od 16.06.2022. godine kojim je traženo da navedena služba u skladu sa svojim nadležnostima poduzme aktivnosti kako bi se za potrebe deminiranja omugućio pristupni put zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190. Nakon što je Odjel za privredu/gospodarstvo, komunalne i inspekcijske poslove Grada Mostara dostavio akt u kojem je navedeno da osposobljavanje pristupnog puta izlazi iz njihove nadležnosti, akt broj broj 08-40-6415/22-1 od 17.08.2022. godine, FUCZ se obratila gradonačelniku Grada Mostara, akt broj 10-40-13-28-2-7/22 od 21.09.2023. godine sa prijedlogom da Grad Mostar u skladu sa svojim nadležnostima poduzme aktivnosti kako bi se osposobio pristupni za potrebe deminerskih radova na predmetnom zadatku, na koji nije dostavljen odgovor.

Dana 21.07.2023. godine FUCZ je zaprilimila molbu za obilazak terena od strane Majdan – Kuti d.o.o, radi uvida u stanje pristupnog puta, za koji su tvrdili da je veći dio puta očišćen i prohodan. Tokom obilaska predstavnici FUCZ zaključili su da put nije u potpunosti prohodan za vozila koja bi se koristila za vrijeme deminiranja zadatka ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190", te da se nisu stekli uslovi za početak radova.

Imajući u vidu prethodno navedeno ističemo da FUCZ nije odustala od provođenja aktivnosti deminiranja zadatka ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190" zbog neslaganja građana kako je navedeno u dopisu advokata Harisa Hakalovića i Milenka Krčuma, već je angažman FUCZ učinjen neizvodivim s obzirom da Grad Mostar, u čijoj nadležnosti bi trebali biti lokalni putevi, nije odgovorio na upit da li je pristupni put od groblja u Kutima do lokaliteta Zukulje javna površina, odnosno da li se može nesmetano koristiti kao pristupni put do lokaliteta Zukulja, odnosno Grad Mostar nije osigurao funkcionalno kretanje vozilima po alternativnom pristupnom putu koji su ponudili FUCZ.

S obzirom na istek vremena predviđenog za otvaranje deminerskog zadatka FUCZ je vratila BHMAC – u projektnu dokumentaciju „crveni folder" na osnovu tačke 6. Rješenja iz razloga što nije bila u mogućnosti započeti deminerske aktivnosti u roku od 30 dana.

Razlog zašto FUCZ nije započela radove na navedenom zadatku je činjenica da pristupni put koji vodi do mjesta izvođenja deminerskih operacija na zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190“ nije u potpunosti prohodan što je utvrđeno uvidom na terenu. Pravno lice Majdan – Kuti d.o.o. dostavilo je akt broj 04-07/23 od 20.07.2023. godine kojim je također potvrđeno da pristupni put nije u potpunosti očišćen, te da očekuju čišćenje preostalog dijela pristupnog puta u narednom periodu.

Ukoliko se steknu uslovi i pristupni put za koji je Grad Mostar dostavio skicu bude pročišćen i prohodan za vozila, FUCZ može, u zavisnosti od raspoloživih deminerskih kapaciteta, ponovo pokrenuti aktivnosti za otvaranje radnog zadatka demininiranja ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190“.

Prilog:

- Akt Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, broj 06-14-1-95/22 od 20.01.2022. godine-kopija;
- Zaključak Vlade Federacije BiH. V.broj: 356/2022 od 17.03.2022. godine-kopija.
- Rješenja o odobravanju otvaranja radnog zadatka za demininiranje „Kutilivač 1 k.č. 2180 – 2190, broj: UP-1/02-36-16-28/22 od 01.04.2022. godine - *kopija*;
- *Akt upućen Odjelu za privredu/gospodarstvo, komunalne i inspekcijske poslove Grada Mostara, akt broj 10-40-13-28-2-6/22 od 16.06.2022. godine-kopija;*
- *Odgovor Odjela za privredu/gospodarstvo, komunalne i inspekcijske poslove Grada Mostara 08-40-6415/22-1 od 17.08.2022.-kopija;*
- *Akt upućen gradonačelniku Grada Mostara, broj: 10-40-13-28-2-7/22 od 21.09.2022. godine-kopija;*
- Akt pravnog lica Majdan – Kuti d.o.o. broj: 04-07/23 od 20.07.2023. godine - *kopija.*

P.O. VLADE FEDERACIJE BIH
POMOĆNIK DIREKTORA

Murat Barućija

Dostavljeno:

1. *Naslovu,*
2. *Sektor 10*
3. *a/a.*

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE

Bosnia and Herzegovina
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FBIH MINISTRY OF ENERGY, MINING AND INDUSTRY

Босна и Херцеговина
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНО МИНИСТАРСТВО ЕНЕРГИЈЕ, РУДАРСТВА И ИНДУСТРИЈЕ

Broj: 06-14-1-95/22
Mostar, 20.01.2022. godine

10
01-
copy
21.01.22. Hualonč

FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE
n/p Enes Memić

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE
SARAJEVO
20.01.2022
broj 10 40-1328-1/2022

ul. Vitomira Lukića br. 10,
71 000 Sarajevo

Poštovani,

Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije privredno društvo MAJDAN KUTI d.o.o. Mostar je dostavilo informaciju i zatražilo podršku u rješavanju problema nastalih oko kamenoloma Zukulja koji se nalazi u blizini mostarskog naselja Kuti Livač.

U dopisu se navodi da koncesiju nad kamenolomom Zukulja ima privredno društvo MAJDAN KUTI d.o.o. Mostar koji se od 2021. godine nalazi u vlasništvu stranih investitora. Također, u dopisu se navodi da su strani investitori odabrali Bosnu i Hercegovinu kao mjesto ulaganja, kupili su pomenutu firmu i investirali značajna finansijska sredstva te najavili buduća ulaganja na području grada Mostara.

U procesu obnavljanja određenih dozvola, ovo privredno društvo je došlo do saznanja da se veći dio eksploatacionog polja nalazi u zoni označenoj kao površina sa utvrđenim rizikom od mina. BH MAC je na predmetnoj površini izvršio potrebna izviđanja, te uradio dva projekta koja se odnose na deminiranje spomenutog područja.

Obzirom na opredjeljenost Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, da privuče i zadrži strane investitore, te potrebu lokalne zajednice za sigurnim okruženjem, molimo Vas da u koordinaciji sa BH MAC-om i navedenim privrednim društvom ovaj predmet uvrstite u listu prioriteta.

Bitno je napomenuti da se kamenolom nalazi u blizini trase autoputa čija će izgradnja početi u narednom period, te je postojanje legalnih kamenoloma, koji će moći pratiti i snabdijevati izvođače radova lehničkim kamenom od krucijalnog značaja za realizaciju ovih i drugih infrastrukturnih projekata

S poštovanjem,

Bosna i Hercegovina - FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE
MINISTAR
Nermin Džindić

Dostavljeno:
- naslovu
- MAJDAN KUTI d.o.o. Mostar
  Bijelo polje – Vrapčići bb
- 06
- a.a.

Na temelju članka 19. stavak (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 308. sjednici, održanoj 17.03.2022. godine, donosi

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Informacija sa mišljenjem Federalne uprave civilne zaštite na Prijedlog liste prioritetnih zadataka za demininiranje u 2022. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine.

2. Daje se suglasnost na prijedlog Liste prioritetnih zadataka za demininiranje u 2022. godini u Federaciji Bosne i Hercegovine, uz uvjet da BHMAC za deminerske zadatke „Bučje – Bara", Općina Čelić, ID 9395 i „Poplat", zadatak u pripremi, Grad Stolac izvrši rezervaciju za Federalnu upravu civilne zaštite na Listi prioritetnih zadataka za demininiranje u 2022. godini, a da se deminerski zadatci „Paljenica", ID 0018, općina Glamoč i „Vrela - Kanatova kosa", ID 7122, općina Tešanj uvrste na Listu prioritetnih zadataka za demininiranje u 2022. godini.

3. Traži se od Centra za uklanjanje mina u BiH da nakon završetka izviđanja i izrade projektne dokumentacije uvrsti na Listu prioritetnih zadataka za demininiranje u 2022. godini i deminerski zadatak prema zahtjevu Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije broj: 06-14-1-95/22 od 20.01.2022. godine i isti rezerviše za Federalnu upravu civilne zaštite.

4. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine zahtijeva od Centra za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini da prihvati i one prioritete za demininiranje koji nisu navedeni u predloženoj listi, a koje naknadno, sukladno odgovarajućim razvojnim i drugim planovima, predloži Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, vlade kantona, općinski, odnosno gradski načelnik, Federalna uprava civilne zaštite ili Centar za uklanjanje mina u Bosni i Hercegovini, a za čije su se demininiranje stvorili uvjeti koji u vrijeme usvajanja liste nisu postojali.

5. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj: 356 /2022
17.03.2022. godine
Sarajevo

PREMIJER
Fadil Novalić

Adresa: Hamdije Čemerlića 2, 71000 Sarajevo
Tel.: +387 33 66 44 49, Fax.: +387 33 21 24 11, +387 33 66 72 69
www.fbihvlada.gov.ba
e-mail: sekretar@fbihvlada.gov.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA
KOMISIJA ZA DEMINIRANJE U BiH
CENTAR ZA UKLANJANJE MINA U BiH

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА
КОМИСИЈА ЗА ДЕМИНИРАЊЕ У БиХ
ЦЕНТАР ЗА УКЛАЊАЊЕ МИНА У БиХ

BOSNIA AND HERZEGOVINA MINE ACTION CENTRE

Broj: UP-1/02-36-16-28/22

Sarajevo: 01.04.2022.

Na osnovu člana 61. i člana 101. stav 2. Zakona o upravi («Službeni glasnik BiH», br. 32/02 i 102/09), Plana za deminiranje iz člana 17. i člana 20. Zakona o deminiranju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 5/02) i tačke IV stav 1. Odluke Vijeća ministara BiH o osnivanju Centra za uklanjanje mina u BiH («Službeni glasnik BiH» broj: 15/02), rješavajući po zahtjevu organizacije Federalna uprava civilne zastite u predmetu otvaranja radnog zadatka, direktor BHMAC-a donosi

R J E Š E NJ E

o odobravanju otvaranja radnog zadatka za deminiranje

1. ODOBRAVA SE organizaciji Federalna uprava civilne zastite akreditovanoj kod BHMAC-a rješenjem UP-1/02-44-1-8/20 od 27.05.2020. do 26.05.2022. godine otvaranje radnog zadatka za tehničko izviđanje.

2. Otvaranje radnog zadatka odnosi se na projekat BHMAC-a broj: 6102 koji je dobijen na osnovu godišnjeg plana za 2022. godinu i koji sadrži sljedeće elemente:

Vrsta protuminske akcije	tehničko izviđanje
BHMAC broj projekta:	6102
Naziv projekta (lokacija):	Kutilivač 1 k.c. 2180 -2190
Lokalna zajednica:	Kutilivač
Površina (m^2):	63738
Administrativni region:	HERCEGOVACKO NERETVANSKI KANTON
Općina / Opština:	Mostar
Izvor finansiranja:	Vlada F BiH
Broj ugovora	Godišnji plan za 2022. godinu
Podugovarač:	
Predviđeno otvaranje radnog zadatka	Organizacija je dužna otpočeti radove na zadatku u roku od 30 dana od prijema crvenog foldera

3. Izvođač je dužan izvoditi radove korištenjem vlastitih akreditovanih resursa ili akreditovanih resursa podugovarača.

4. Dinamika izvođenja radova i resursi biće precizno određena izvedbenim planom koji se dostavlja RU/RK na usaglašavanje najmanje 7 dana prije početka radova.Svaka promjena istog podliježe odobrenju

nadležnog inspektora RU/RK.
5. Svakoj promjeni izvedbenog plana koja podrazumjeva angažiranje resursa druge organizacije odlučuje Direktor BHMAC-a posebnim rješenjem.
6. U slučaju nemogućnosti početka radova u roku od 30 dana od dana prijema „crvenog foldera“ organizacija je dužna taj folder vratiti BHMAC-u.
7. Realizaciju ovog rješenja osigurava rukovodilac Ureda BHMAC-a Sarajevo.
8. Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Organizacija Federalna uprava civilne zastite podnijela je zahtjev broj UP-1/02-36-16-28/22 od 23.03.22. godine, kojim traži odobrenje za otvaranje radnog zadatka za tehničko izviđanje.

U zahtjevu je navedeno da je ovaj posao dobijen na osnovu godišnjeg plana organizacije za 2022. godinu.

Posao se izvodi na području: Kutilivač

a. Vrsta protuminske akcije: tehničko izviđanje
b. Lokacija: Kutilivač
c. BHMAC broj projekta: 6102
d. Naziv projekta: Kutilivač 1 k.c. 2180 -2190
e. Opština / Općina: Mostar
f. Administrativni region: HERCEGOVACKO NERETVANSKI KANTON KANTON
g. Površina: 63,738 m2
h. Izvor finansiranja: Vlada F BiH
i. Broj ugovora: Godišnji plan za 2022. godinu

Uz zahtjev su priloženi sljedeći dokazi: izvedbeni plan.

Nakon razmatranja podnesenog zahtjeva i uvidom u priložene dokaze utvrđeno je da podnosilac zahtjeva ispunjava uslove predviđene u izvedbenom planu, pa je u vezi s tim riješeno kao u dispozitivu ovog rješenja.

Pravna pouka: Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba Komisiji za deminiranje u Bosni i Hercegovini u roku od 15 dana od dana prijema ovog rješenja. Žalba se podnosi putem BHMAC-a.

DIREKTOR
Saša Obradović

Dostavljeno:
- Podnosiocu zahtjeva, lična dostava
- Pomoćniku direktora za operacije
- Šef Ureda ili Kancelarije (zavisno od nadležnosti)
- Nadležnom regionalnom uredu/kancelariji BHMAC-a
- a/a (u spis)

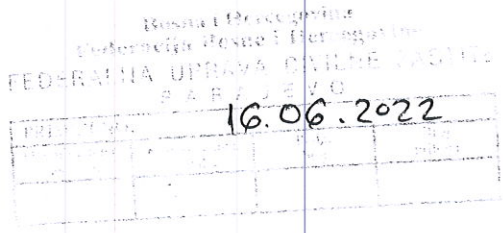
BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

17.06.2022
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ

BOSNIA AND HERCEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL ADMINISTRATION OF CIVIL PROTECTION

Broj: 10-40-13-28-2-6/22
Sarajevo, 16.06.2022. godina

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
GRAD MOSTAR
Odjel za privredu, komunalne i inspekcijske poslove
Služba za komunalne poslove i okoliš
Brace Fajića b.b.
88000 Mostar
n/r Šef službe: Stjepan Šaravanja



PREDMET: Pristupni put deminerskom zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190".

VEZA: Vaš akt, broj: 07-32-1697/22 od 22.04.2022. godine

Federalna uprava civilne zaštite (u daljnjem tekstu: Uprava) poduzela je sve neophodne aktivnosti za dobivanje projektne dokumentacije („crvenog foldera") za zadatak ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190", u Gradu Mostaru, te je preostalo osigurati pristupni put području izvođenja deminerskih radova, a kako bi u najkraćem roku započeli radovi na predmetnom zadatku.

Predstavnici Uprave obišli su trasu pristupnog puta koja je ucrtana u kopiju katastarskog plana izdatog od strane Službe za katastar Grada Mostara broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine, prilikom čega je ustanovljeno da je put zarastao vegetacijom i neprohodan za kretanje ljudi i vozila, a na pojedinim dijelovima puta vršeno je obilježavanje „privatnih posjeda".

Obzirom da Uprava nije nadležna da cijeni vjerodostojnost postavljenih „oznaka" i izvodi radove na formiranju pristupnog puta do zone izvođenja radova, predlažemo da u skladu sa vašim nadležnostima i ovlaštenjima poduzmete aktivnosti na osposobljavanju pristupnog puta, a prema trasi koja označena u kopiji katastarskog plana broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine.

Na ovaj način stekli bi se svi preduslovi za početak radova deminerskog tima Federalne uprave civilne zaštite na zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190", u Gradu Mostaru.

Prilog:
- Kopija katastarskog plana sa ucrtanom trasom pristupnog puta, broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine,

P.O. VLADE FEDERACIJE BIH
ŠEF ODSJEKA

Enes Memić

Dostavljeno:
- *Naslovu,*
- *Sektor za organizaciju deminiranje i uništavanje NUS-a,*
- *a/a.*

adresa: Vitomira Lukića 10, 71000 Sarajevo
tel: +387 33 779 450, fax: +387 33 779 499
web: www.fucz.gov.ba
e-mail: info@fucz.gov.ba

GRAD MOSTAR
CITY OF MOSTAR

10/22

Odjel za privredu/gospodarstvo, komunalne i inspekcijske poslove
Hercegovačko-neretvanski kanton Hercegovačko-neretvanska županija
Federacija Bosne i Hercegovine
Bosna i Hercegovina

Broj: 08-40-6415/22-1
Mostar, 17.08.2022. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE
SARAJEVO
PRIJEMNO 22-08-2022
U- 10-40-13-28-1-1-3/22

FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE
Vitomira Lukića 10, 71000 Sarajevo
n/r šef odsjeka Enes Memić

Predmet: **Odgovor na Prijedlog**

Vezano za Vaš Prijedlog za probijanje pristupnog puta u naselju Kuti-Livač u Mostaru, zbog realizacije deminerskog projekta, obavještavamo Vas da osposobljavanje predmetne dionice puta za realizaciju tog projekta izlazi iz okvira nadležnosti Službe za komunalne poslove Grada Mostara.
S poštovanjem !

Bosna i Hercegovina Federacija Bosne i Hercegovine Hercegovačko-neretvanska županija GRAD MOSTAR GRADONAČELNIK 1/II

Načelnik:
Amira Trbonja, dipl. iur.

Dostaviti:
- Naslovu
- Službi za komunalne poslove
- a/a

Braće Fejića br. 51; 88000 Mostar; Phone: 036/50 55 01; Fax: 036/50 55 02, 55 17 50

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ФЕДЕРАЛНА УПРАВА ЦИВИЛНЕ ЗАШТИТЕ

BOSNIA AND HERCEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL ADMINISTRATION OF CIVIL PROTECTION

Broj: 10-40-13-28-2-7/22
Sarajevo, 21.09.2022. godina

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE
SARAJEVO
PRIMLJENO: 21-09-2022

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
GRAD MOSTAR
n/r gradonačelnika
Hrvatskih branitelja br. 2
88000 Mostar

PREDMET: Pristupni put deminerskom zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190"

Poštovani;

Federalna uprava civilne zaštite (u daljnjem tekstu: Uprava) poduzela je sve neophodne aktivnosti za dobivanje projektne dokumentacije („crvenog foldera") za početak deminerskih radova na zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190", u Gradu Mostaru, te je preostalo osigurati pristupni put području izvođenja deminerskih radova.

Predstavnici Uprave obišli su trasu pristupnog puta koja je ucrtana u kopiju katastarskog plana izdatog od strane Službe za katastar Grada Mostara broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine, prilikom čega je ustanovljeno da je put zarastao vegetacijom i da je neprohodan za kretanje ljudi i vozila.

Obzirom da Uprava nije nadležna da izvodi radove na formiranju pristupnog puta do zone izvođenja radova, predlažemo da u skladu sa vašim nadležnostima i ovlaštenjima poduzmete aktivnosti kako bi se za potrebe deminiranja omogućio pristupni put predmetnom zadatku.

Na ovaj način stekli bi se svi preduslovi za početak radova deminerskog tima Federalne uprave civilne zaštite na zadatku ID 14320 „Kutlivač 1 k.c. 2180 – 2190", u Gradu Mostaru.

Prilog:
- Kopija katastarskog plana sa ucrtanom trasom pristupnog puta, broj 07-32-1697/22 od 17.05.2022. godine.

P.O. VLADE FEDERACIJE BIH
POMOĆNIK DIREKTORA
Murat Baručija

Dostavljeno:
- *Naslovu,*
- *Sektor za organizaciju deminiranje i uništavanje NUS-a,*
- *a/a.*

adresa: Vitomira Lukića 10, 71000 Sarajevo
tel: +387 33 779 450, fax: +387 33 779 499
web: www.fucz.gov.ba
e-mail: info@fucz.gov.ba

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine

21.07.2023
U 10 10.13 28 /2022

MAJDAN-KUTI d.o.o.
Vrapčići bb, 88000 Mostar
Bosna i Hercegovina

MAJDAN-KUTI
KAMENOLOM ZUKULJA

Eksploatacija mineralne sirovine, kamena krečnjaka i dolomita

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HRERCEGOVINE
FEDERALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE

Cpj 10 01/1R.

Broj:04-07/23
Datum: 20.07.2023

PREDMET: Molba za obilazak terena

Poštovani,

Obraćamo Vam se u ime kompanije Majdan Kuti d.o.o vezano za deminerski zadatak ID 14320 k.c. 2180 – 2190 u Gradu Mostaru.

Obzirom da se ovaj deminerski zadatak obuhvata i jedan dio eksploatacionog polja kamenoloma Zukulja nad kojim naše Društvo ima koncesiju, u našem je strogom interesu da se ovaj zadatak uspješno privede kraju..

Službenici vaše Uprave su u Aprilu 2022. godine obišli predmetnu lokaciju međutim tom prilikom predstavnici Udruženja Eko Kuti izjavili su da put koji vodi do kamenoloma ide preko njihovih privatnih parcela te da ne dopuštaju prolazak istim. U međuvremenu, u saradnji sa Službom za urbanizam Grada Mostara pronađen je alternativni put, međutim ovaj put je zarastao i trebalo ga je očistiti. Dana 14.07.2023. godine, naša firma je angažovala firmu koja je rasčistila oko 90 % trase alternativnog puta. Čišćenje preostalog dijela ovog puta očekuje se u narednim danima.

U međuvremenu, izgleda da su se predstavnici Eko Udruženja Kuti predomislili te su u nekoliko navrata izjavili da neće sporiti prolazak službenika FUCZ i deminerskih ekipa čak ni postojećim asfaltnim putem kroz naselje Kuti.

U skladu sa novim okolnostima, molimo da vaše ekipe izvrše ponovni obilazak predmetne lokacije te da na licu mjesta utvrde stanje pristupnih puteva.

S poštovanjem,

Majdan Kuti d.o.o.

Društvo sa ograničenom odgovornošću
MAJDAN-KUTI d.o.o.
Mostar